

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Γενική Γραμματεία ΕΣΠΑ

Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027

2η Έκθεση Παρακολούθησης ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Μάιος 2025

*Μονάδα Προγραμματισμού,
Συντονισμού και Παρακολούθησης
της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης
Εξειδίκευσης (ΜΟΝ ΕΣΕΕ)*

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης (1/1/2024 - 31/12/2024)	2
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (1/1/2024 - 31/12/2024)	24
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (1/1/2024 - 31/12/2024)	34
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (1/1/2024 - 31/12/2024)	76
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ηπείρου (1/1/2024 - 31/12/2024)	88
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (1/1/2024 - 31/12/2024)	112
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (1/1/2024 - 31/12/2024)	130
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Κρήτης (1/1/2024 - 31/12/2024)	138
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (1/1/2024 - 31/12/2024)	148
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (1/1/2024 - 31/12/2024)	154
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (1/1/2024 - 31/12/2024)	170
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (1/1/2024 - 31/12/2024)	186
2 ^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Αττικής (1/1/2024 - 31/12/2024)	193

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

Η Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση της Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης (ΠΣΕΕ/ΑΜ-Θ) για την περίοδο 2021-2027 πρακτικά στηρίζεται στην αντίστοιχη στρατηγική της περιόδου 2014-2020. Υπήρξε μια προσπάθεια αναθεώρησης της στρατηγικής με την ανάθεση της μελέτης «Επικαιροποίησης και Αναθεώρησης της RIS3 του Ε.Π. Ανατολική Μακεδονία - Θράκη 2014-2020»¹. Σύμφωνα με αυτήν, οι προτεραιότητες όπως είχαν διατυπωθεί κρίθηκε σκόπιμο να συνεχίζουν να υφίστανται «...στο εύρος που προσδιορίστηκαν αρχικά, καθόσον απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξή τους αποτελεί η εδραίωση της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, μέσα από την οποία θα αναδειχθούν οι απαραίτητες προσαρμογές των προτεραιοτήτων, που θα τεθούν για την επόμενη προγραμματική περίοδο». Στη συνέχεια προτείνεται στους αναδυόμενους τομείς να προστεθούν νέοι με «...σύγχρονες κοινωνικές και τεχνολογικές εξελίξεις» όπως *Blue Economy*, *Green Economy*, *Silver Economy*, *Digitalisation* και *Key enabling Technologies*.

Η πρόταση αυτή τελικά δεν υλοποιήθηκε, αντίθετα προτιμήθηκε η διενέργεια της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) για τους οκτώ τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ η οποία θα οδηγήσει με πιο ασφαλή τρόπο στην αξιολόγηση των τομέων/περιοχών στους οποίους αξίζει να επενδυθούν περιφερειακοί πόροι. Ως υποστηρικτικό υλικό για την ΔΕΑ χρησιμοποιήθηκαν (μεταξύ των άλλων) τα δεδομένα και τα αντίστοιχα συμπεράσματα από την μελέτη χαρτογράφησης του περιφερειακού συστήματος παραγωγής γνώσης, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας που παραδόθηκε στο πρώτο τρίμηνο του 2024 από την ομάδα Innovatia Systems-ETAM ΑΕ στο πλαίσιο της υποστήριξης του Περιφερειακού Συστήματος Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας². Η αξιολόγηση κατέληγε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Ο τομέας Ψηφιακές Τεχνολογίες (ΤΠΕ), αν και όχι ο πιο σημαντικός σε μέγεθος τομέας της Περιφέρειας, πέτυχε την μεγαλύτερη μεγέθυνση από τους υπόλοιπους τομείς και μάλιστα στο πιο νευραλγικό τμήμα του, αυτό της ανάπτυξης λογισμικού, δηλαδή του σκέλους της προσφοράς λύσεων και υπηρεσιών.

¹ Υπηρεσίες Συμβούλου Τεχνικής Υποστήριξης για την επικαιροποίηση – Αναθεώρηση της RIS3 του Ε.Π. “ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΘΡΑΚΗ” 2014 – 2020», Φεβρουάριος 2020.

² Innovatia Systems-ETAM Α.Ε. «Χαρτογράφηση του περιφερειακού συστήματος παραγωγής γνώσης, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας (Α΄ Έκδοση)», Απρίλιος 2024.

- Ο τομέας της Αγροδιατροφής παραμένει διαχρονικά ο σημαντικότερος βάσει διαρθρωτικών χαρακτηριστικών τομέας της Περιφέρειας ΑΜ-Θ με εξαιρετική πορεία στις εξαγωγές και ικανοποιητική διέγερση των τοπικών φορέων σε έργα ΕΤΑΚ.
- Η αλυσίδα αξίας του Τουρισμού-Πολιτισμού-Δημιουργικών Βιομηχανιών (ΤΠΔ) δικαίωσε τις προσδοκίες της περιόδου σχεδιασμού της στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης 2014-2020 ως αναδυόμενος τομέας καθώς παρουσίασε ανοδικές τάσεις στα διαρθρωτικά του μεγέθη μέχρι την μεγάλη πτώση λόγω Covid-19 που παρουσίασε το σύμπλεγμα HORECA σε όλη την Ελλάδα.
- Ο τομέας των Υλικών-Κατασκευών-Βιομηχανίας (ΥΚΑ) συνεχίζει να αποτελεί τομέα εξειδίκευσης κυρίως λόγω του μαρμάρου και δευτερευόντως των χημικών-πλαστικών που σημείωσαν αξιόλογες εξαγωγικές επιδόσεις. Ο τομέας παρ' όλα αυτά δεν παρουσίασε κάτι ιδιαίτερο τόσο στην παραγωγή γνώσης όσο και στην ενεργοποίηση έργων έντασης τεχνολογίας, σημείο που δείχνει μη-διάθεση για τεχνολογική καινοτομία. Αντιθέτως, υπήρξε ζήτηση για δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας.
- Ο τομέας Υγείας και Φαρμάκου (ΥΦΑ) παρουσίασε μεγάλη κινητικότητα στην παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων και έργων ΕΤΑΚ χωρίς όμως αυτό να μπορεί να αποτυπωθεί στην ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών υγείας (διάγνωσης, πρόληψης, αποκατάστασης, θεραπείας) και την ενσωμάτωσή τους από τοπικούς παρόχους υπηρεσιών υγείας.
- Οι τομείς Ενέργειας (ΕΝΕ) και Περιβάλλοντος-Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΠΒΑ) δεν σημείωσαν κάποια ισχυρή εξειδίκευση. Αμφότεροι όμως παρουσίασαν δείγματα αύξησης μεταξύ 2020 και 2014 σε ορισμένους δείκτες οι οποίοι σε συνδυασμό με τις προοπτικές που υπάρχουν από το εξωτερικό περιβάλλον για τα ζητήματα της ενεργειακής μετάβασης και της διαχείρισης των περιβαλλοντικών θεμάτων, δικαιολογούν τον χαρακτηρισμό τους ως αναδυόμενους τομείς για την Περιφέρεια.
- Τέλος η φαινομενικά υψηλή θέση που κατέχει ο τομέας Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα (ΜΕΑ) στην περιφερειακή οικονομία οφείλεται περισσότερο στο εμπόριο και το service οχημάτων και μοτοσυκλετών παρά στις δραστηριότητες μεταφορών και αποθήκευσης που αποτελούν κατ' εξοχήν αντικείμενα της έξυπνης εξειδίκευσης.

Συμπερασματικά, η ΠΣΕΕ/ΑΜ-Θ 2021-2027 θα σχηματιστεί μετά την ολοκλήρωση της ΔΕΑ (η οποία όπως είχε αναφερθεί και στην 1^η Έκθεση ΠΕ ΕΣΕΕ είχε ξεκινήσει το δ' τρίμηνο του 2023) για τους οκτώ τομείς προτεραιότητας και ακολουθώντας τις επιταγές της ΕΣΕΕ 2021-2027.

Παραπέρα, θα πρέπει να υπογραμμιστεί η στενή συνεργασία του «επιτελικού» περιφερειακού συστήματος διακυβέρνησης (ΠΤΑ, ΠΣΕΚ, ΕΥΔ και Περιφέρειας) προκειμένου να υλοποιηθούν όλα τα βήματα για την αναθεώρηση της ΠΣΕΕ.

Η αδιάλειπτη προσπάθεια έγκαιρης υλοποίησης όλων των απαραίτητων βημάτων, έδωσε ώθηση στο έργο και δημιούργησε τις προϋποθέσεις έναρξης των Εργασιών Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, σε σχετικά μικρό χρονικό διάστημα.

Με βάση την έως σήμερα εμπειρία, το μέλλον της προσπάθειας αυτής φαίνεται ενθαρρυντικό, καθώς πλέον έχουν δημιουργηθεί όλες οι προϋποθέσεις για την αναθεώρηση της στρατηγικής. Η συνεχής προσπάθεια και η αगाστή συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων δημιούργησε μια σταθερή βάση πάνω στην οποία οικοδομούμε κι εξελίσσουμε περαιτέρω τις προσπάθειές για ανάπτυξη και καινοτομία στην Περιφέρεια ΑΜΘ.

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης βασίστηκε στην μεθοδολογία του ακόλουθου σχήματος:

Πρώτος στόχος ήταν η ολοκλήρωση του αρχικού κύκλου το α' τρίμηνο του 2024 ώστε να μπορεί να τροφοδοτηθεί η πρώτη Πρόσκληση για έργα προώθησης ΕΤΑΚ στο νέο Πρόγραμμα Ανατολική Μακεδονία-Θράκη 2021-2027.

Εντός του 2023 είχαν σχηματιστεί οι πρώτες 4 ΣΟΕ ενώ το σύνολό τους ολοκληρώθηκε εντός του 2024 με την ακόλουθη σύνθεση ανά τομέα:

ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΡ. ΜΕΛΩΝ
ΒΥΚΑ: Υλικά – Κατασκευές-Βιομηχανία	24
ΤΠΔ: Τουρισμός Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες	28
ΑΓΡ: Αγροδιατροφική Αλυσίδα	22
ΠΒΚΟ: Περιβάλλον -Κυκλική Οικονομία	33
ΒΥΦΑ: Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα	18
ΜΕΑ: Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα	25
ΑΕΝΕ: Αειφόρος Ενέργεια	19
ΨΤΕ: Ψηφιακές Τεχνολογίες	15

Η πρώτη δέσμη ΣΟΕ που βρισκόταν σε μεγαλύτερη ωριμότητα (ΨΤΕ, ΒΥΚΑ, ΑΓΡ και ΑΕΝΕ) ξεκίνησε άμεσα και χρησιμοποιώντας τα εργαλεία που βρίσκονταν στη διάθεση των μελών, ολοκλήρωσε τον κύκλο με την διοργάνωση των Εργαστηρίων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης. Το πρώτο έλαβε χώρα στις 10 Απριλίου 2024 σε κοινή διοργάνωση των Τομέων Αγροδιατροφής, Αειφόρου Ενέργειας και Ψηφιακών Τεχνολογιών, ενώ το δεύτερο διοργανώθηκε από τον Τομέα των Υλικών-Κατασκευών-Βιομηχανίας στις 18 Σεπτεμβρίου 2024. Τα συγκεντρωτικά στοιχεία συμμετοχών για τα δύο εργαστήρια φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 1: Ανάλυση συμμετοχών στα Εργαστήρια Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Ομάδα	ΨΤΕ		ΑΓΡ		ΑΕΝΕ		ΒΥΚΑ	
	Από δηλώσεις	Συμμετοχή	Από δηλώσεις	Συμμετοχή	Από δηλώσεις	Συμμετοχή	Από δηλώσεις	Συμμετοχή
Επιχειρήσεις	32	19	18	11	19	10	39	22
Ερευνητικός τομέας	11	10	33	22	21	12	5	8
Διοίκηση	16	10	11	11	3	2	13	12
Πολίτες / Κοινωνία των πολιτών	12	4	10	9	13	3	7	2
Άλλο	1	2	-	-	-	-	3	1
ΣΥΝΟΛΟ	72	45	72	53	56	27	67	45

Τα αποτελέσματα ανά τομέα προτεραιότητας έχουν ως εξής:

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΨΤΕ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Ένας
Μεθοδολογία	▪ Κείμενο βάσης με προσυμπληρωμένα τα δεδομένα που αφορούσαν τις πρόσφατες επιδόσεις του τομέα ▪ 4 συναντήσεις της ΣΟΕ με δομημένη agenda και την υποστήριξη ενός rapporteur ▪ Διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης μέσω του https://pta.gov.gr/s3remth/ ▪ Ένας virtual κοινός τόπος εργασίας (Share Point) που χρησίμευε ως αποθετήριο υπάρχοντος και παραγόμενου υλικού ▪ Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (10.04.2024)
Αποτελέσματα	Συνοπτικά οι τομείς που συζητήθηκαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον ήταν: • Ψηφιακές υποδομές • Άνθρωποι και δεξιότητες • Ψηφιακή μετάβαση • Υποδομές καινοτομίας (τύπου SmartAttica) • Μεγάλα δεδομένα και δεδομένα ειδικού χαρακτήρα (πχ δορυφορικά) • Τεχνητή νοημοσύνη • Ρομποτική • Υλισμικό (εξαρτήματα και συστήματα) Ενώ προτάθηκε να ληφθεί υπόψη ο τομέας της κβαντικής υπολογιστικής, ως αναδυόμενος τομέας στην Περιφέρεια. Αναγκαίες Δεξιότητες: Υπάρχει η δεξαμενή του ΔΠΘ, αλλά απαιτείται προσπάθεια διαρκούς επιμόρφωσης για να προκύψουν ανθρώπινοι πόροι υψηλού επιπέδου. Μάλιστα έγινε η επισήμανση της ενίσχυσης ψηφιακών δεξιοτήτων όχι μόνο στο σκέλος της προσφοράς γνώσης αλλά και των επιχειρήσεων (ή και άλλων φορέων) που στοχεύουμε ώστε να υιοθετήσουν ΤΠΕ. Αναφέρθηκε επίσης η δημιουργία ελκυστικών συνθηκών στην περιοχή ώστε να μπορεί να προσελκυσθούν υψηλού επιπέδου ταλαντούχοι «ψηφιακοί νομάδες» που θα βοηθήσουν την περαιτέρω ανάπτυξη του οικοσυστήματος. Τέλος είναι σημαντικό να εξεταστεί όχι μόνον η δημιουργία ικανών επιστημόνων στις ψηφιακές τεχνολογίες αλλά και των τεχνικών ειδικοτήτων που συμπληρώνουν την υλοποίηση έργων IT. Δυνατότητες Εξωστρέφειας: Ενώ οι φορείς παραγωγής γνώσης δείχνουν υψηλές επιδόσεις σε ανταγωνιστικά ερευνητικά έργα ευρωπαϊκού χαρακτήρα

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΨΤΕ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
	(Horizon 2020), οι επιχειρήσεις κατ' αρχάς πρέπει να συνεργαστούν για να μπορέσουν να προωθήσουν τις λύσεις τους και πιθανώς μέσω της συνεργασίας με τον ερευνητικό τομέα. Αν και αναφέρθηκαν περιπτώσεις επιχειρήσεων του τομέα προτεραιότητας που δραστηριοποιούνται ήδη σε διεθνείς αγορές, είναι αναγκαία η αποτύπωση του δυναμικού του τομέα και η σχεδίαση κατάλληλου σχεδίου προώθησης με περιφερειακό χαρακτήρα. Συνοπτικά έγινε λόγος για: • Ανάγκη για αποτύπωση των δυνατοτήτων σε τομεακό επίπεδο ή επίπεδο επιμελητηρίων • Διαμόρφωση κουλτούρας με συνεργασία ακαδημαϊκού/ερευνητικού και επιχειρηματικού τομέα • Συνδημιουργία ειδικών προγραμμάτων εκπαίδευσης (πχ μεταπτυχιακών) με άμεση σύνδεση με την επιχειρηματικότητα – συζητήθηκε ότι ήδη υπάρχουν σχετικά προγράμματα τα οποία ενδεχομένως πρέπει να ενισχυθούν • Ανάγκη για κεντρικό σχεδιασμό της διάχυσης με στοχευμένη συμμετοχή σε σημαντικές εκθέσεις Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής: Υπάρχουν αρκετά εργαλεία όπως χρηματοδοτικά κίνητρα για νέες επιχειρήσεις, ενισχύσεις για κατάρτιση εργαζομένων, προώθηση δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών (clusters), ενισχύσεις έργων ΕΤΑΚ για επιχειρήσεις ή συνεργατικής έρευνας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων, κλπ. Σε αυτά πρέπει να συμπεριληφθεί και αυτό που αναφέρθηκε παραπάνω και προσομοιάζει με τους Ευρωπαϊκούς Κόμβους Ψηφιακής Καινοτομίας (ΕΚΨΚ).
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Βλέπε Πίνακα 1 Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<u>Ειδικός στόχος 1.1.</u> Πρόσκληση ΑΜΘ65: Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επιχειρήσεων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για έρευνα και καινοτομία» (Δράση RSO1.1.α) <u>Ειδικός στόχος 1.3</u>

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΨΤΕ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
	Πρόσκληση ΑΜΘ64 «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της στρατηγικής RIS3 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (Δράση RSO1.3.β) <u>Άλλος</u> Ειδικός Στόχος (π.χ. Ε.Σ. 4.1, 5.1, 5.2) Δείκτης Αποτελέσματος: Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν: Λόγω περιορισμένου χρονικού πλαισίου, δεν κατέστη δυνατό να προταθούν πιο συγκεκριμένες ιδέες για έργα που θα παρουσίαζαν ενδιαφέρον.
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων: Στο site του Μηχανισμού Διαχείρισης και Παρακολούθησης υπάρχει ψηφιακή φόρμα για την υποβολή επιχειρηματικής ιδέας η οποία θα παραμείνει ανοικτή για οποιονδήποτε θέλει να υποβάλλει με δομημένο τρόπο την πρότασή του. Για τις περιοχές παρέμβασης δε, αποφασίστηκε με βάση και τα νέα δεδομένα να γίνει μια δεύτερη (και πιο αναλυτική) αξιολόγηση από την ΣΟΕ του τομέα, ώστε να είναι σε θέση να προτείνει πλέον τις «περιφερειακές απολήξεις» του τομέα.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία: Δεν υπήρξαν δεδομένα στην προηγούμενη έκθεση	

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΑΓΡ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Ένας
Μεθοδολογία	▪ Κείμενο βάσης με προσυμπληρωμένα τα δεδομένα που αφορούσαν τις πρόσφατες επιδόσεις του τομέα ▪ 2 συναντήσεις της ΣΟΕ με δομημένη agenda και την υποστήριξη ενός rapporteur ▪ Διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης μέσω του https://pta.gov.gr/s3remth/ ▪ Ένας virtual κοινός τόπος εργασίας (Share Point) που χρησίμευε ως αποθετήριο υπάρχοντος και παραγόμενου υλικού

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΑΓΡ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
	▪ Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (10.04.2024)
Αποτελέσματα	Συνοπτικά οι τομείς που συζητήθηκαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον ήταν: • Χαρακτηρισμός ή / και αξιοποίηση γηγενών ποικιλιών (π.χ. αμπελιού) • Ανάπτυξη συστημάτων βιολογικής παραγωγής, προτύπων οικολογικής μηχανικής για τη διαχείριση της φυτοπροστασίας • Ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση αποβλήτων & παραπροϊόντων βιομηχανιών • Αξιοποίηση τεχνολογιών υψηλής απόδοσης και ανάλυσης στην διατροφή • Αξιοποίηση της μικροβιακής βιοποικιλότητας • Αξιοποίηση αγροτικών υπο- ή/και παραπροϊόντων, καθώς και υποπροϊόντων της βιομηχανίας τροφίμων για την παραγωγή ασφαλών και υγιεινών τροφίμων και ζωοτροφών • Αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών (για την εφαρμογή σύγχρονων συστημάτων ιχνηλασιμότητας, πιστοποίησης, αποθήκευσης και διανομής τροφίμων αλλά και συστημάτων ενημέρωσης των καταναλωτών. • Βιώσιμη συσκευασία τροφίμων • Αξιοποίηση έρευνας και τεχνογνωσίας για την βελτίωση της υγείας & της ευημερίας των ζώων Οι παραπάνω προτάσεις συζητήθηκαν στην ΣΟΕ για τον καθορισμό των περιοχών παρέμβασης και των προτεραιοτήτων αντίστοιχα σύμφωνα με την ΕΣΕΕ 2021-2027. Αναγκαίες Δεξιότητες: Το θέμα δεν συζητήθηκε στο Εργαστήριο λόγω έλλειψης χρόνου Δυνατότητες Εξωστρέφειας: Οι εξαγωγές του κλάδου (σε αξία) την περίοδο 2017-2021 παρουσίασαν αύξηση 56,59%, τη στιγμή που οι συνολικές εξαγωγές της ΑΜ-Θ αυξήθηκαν κατά 9,66% κατά το ίδιο διάστημα. Σημαντική είναι επίσης η συνεισφορά του τομέα στις εξαγωγές: από 29% το 2017 κατείχαν το 41% του συνόλου το 2021 με συνεχή αυξητική τάση. Τα παραπάνω δεδομένα καταδεικνύουν την σημαντικότητα της αγροδιατροφής στις εξαγωγικές επιδόσεις της Περιφέρειας. Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής:

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΑΓΡ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
	Ενισχύσεις έργων ΕΤΑΚ για επιχειρήσεις ή συνεργατικής έρευνας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων.
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Βλέπε Πίνακα 1 Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<u>Όπως παραπάνω</u>
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν: Λόγω περιορισμένου χρονικού πλαισίου, δεν κατέστη δυνατό να συζητηθούν τα θέματα που σχετίζονται με τις ανάγκες σε HR και την ενδυνάμωση των ανθρώπινων πόρων.
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων: Στο site του Μηχανισμού Διαχείρισης και Παρακολούθησης υπάρχει ψηφιακή φόρμα για την υποβολή επιχειρηματικής ιδέας η οποία θα παραμείνει ανοικτή για οποιονδήποτε θέλει να υποβάλλει με δομημένο τρόπο την πρότασή του. Για τις περιοχές παρέμβασης δε, αποφασίστηκε με βάση και τα νέα δεδομένα να γίνει μια δεύτερη (και πιο αναλυτική) αξιολόγηση από την ΣΟΕ του τομέα, ώστε να είναι σε θέση να προτείνει πλέον τις «περιφερειακές απολήξεις» του τομέα.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία: Δεν υπήρξαν δεδομένα στην προηγούμενη έκθεση	

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΑΕΝΕ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Ένας
Μεθοδολογία	▪ Κείμενο βάσης με προσυμπληρωμένα τα δεδομένα που αφορούσαν τις πρόσφατες επιδόσεις του τομέα ▪ 2 συναντήσεις της ΣΟΕ με δομημένη agenda και την υποστήριξη ενός rapporteur ▪ Διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης μέσω του https://pta.gov.gr/s3remth/ ▪ Ένας virtual κοινός τόπος εργασίας (Share Point) που χρησίμευε ως αποθετήριο υπάρχοντος και παραγόμενου υλικού ▪ Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (10.04.2024)

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας AENE στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
Αποτελέσματα	Στον τομέα της Αποθήκευσης Ενέργειας υποβλήθηκε: • Πρόταση για ειδικές εφαρμογές μπαταριών ιόντων λιθίου σε βιομηχανικές εφαρμογές, η αναγκαιότητα της οποίας τεκμηριώθηκε βάσει του επιπέδου της έρευνας σε φορείς της Περιφέρειας και την ανάγκη των τοπικών επιχειρήσεων για αποθήκευση ενέργειας που αναμένεται να προσελκύσει ενδιαφέρον και να ενισχύσει την αλυσίδα αξίας στην περιοχή. Για την Ενέργεια από ΑΠΕ: • Η αξιοποίηση πράσινου υδρογόνου σε μονάδες διαχείρισης απορριμμάτων ή/ και παραγωγής βιοαερίου, αλλά και • Η δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου σε μονάδες επεξεργασία αποβλήτων που θα συμμετέχει σε διαδικασία υδρόλυσης για την παραγωγή βιαερίου. • Μείωση ανθρακικού / ενεργειακού αποτυπώματος μέσω της εγκατάστασης ΑΠΕ. • Εφαρμογές υπηρεσιών και τεχνολογιών έξυπνων δικτύων μέσω της αξιοποίησης τεχνολογιών αιχμής πχ blockchain για εγκατάσταση μετρητών αποθήκευσης ενέργειας, απόκρισης της ζήτησης και εφαρμογές μονάδων διεσπαρμένης παραγωγής σε αυτόνομα δίκτυα. • Εφαρμογές blockchain για smart metering και ανταλλαγές ποσοτήτων αποθηκευμένης ενέργειας σε επίπεδο B2B. • Διαχείριση πλεονάσματος παραγωγής ενέργειας. • Συνέργειες τεχνολογιών εξοικονόμησης και αποθήκευσης ενέργειας, τεχνολογίες ΑΠΕ και υδρογόνου και εφαρμογές έξυπνων δικτύων σε εφαρμογές οικισμών μηδενικών εκπομπών. Οι παραπάνω προτάσεις συζητήθηκαν στην ΣΟΕ για τον καθορισμό των περιοχών παρέμβασης και των προτεραιοτήτων αντίστοιχα σύμφωνα με την ΕΣΕΕ 2021-2027.
	Αναγκαίες Δεξιότητες: Το θέμα δεν συζητήθηκε στο Εργαστήριο λόγω έλλειψης χρόνου.
	Δυνατότητες Εξωστρέφειας: Δεν υπάρχουν εξαγωγές από τις επιχειρήσεις του τομέα και δεν είναι ορατή η έναρξη εξαγωγών λόγω της φύσης των επιχειρήσεων που εντάσσονται στον τομέα AENE εντός της ΑΜΘ
	Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής: Υπάρχουν αρκετά εργαλεία όπως χρηματοδοτικά κίνητρα για νέες επιχειρήσεις, ενισχύσεις για κατάρτιση εργαζομένων, προώθηση δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών (clusters),

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΑΕΝΕ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
	ενισχύσεις έργων ΕΤΑΚ για επιχειρήσεις ή συνεργατικής έρευνας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων, κλπ. Σε αυτά πρέπει να συμπεριληφθεί και αυτό που αναφέρθηκε παραπάνω και προσομοιάζει με τους Ευρωπαϊκούς Κόμβους Ψηφιακής Καινοτομίας (ΕΚΨΚ).
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Βλέπε Πίνακα 1 Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<u>Όπως παραπάνω</u>
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν: Για την επιτυχημένη συνεργασία μεταξύ της επιχειρηματικής – ερευνητικής κοινότητας, απαιτείται και η επίτευξη συνεργασιών με μεγάλες επιχειρήσεις κατόχους τεχνογνωσίας εκτός περιφέρειας (και του εξωτερικού). Άλλα θέματα που αναφέρθηκαν αφορούν στην επιτάχυνση των διαδικασιών αξιολόγησης, την αύξηση του προϋπολογισμού των επενδυτικών σχεδίων, να μην υπάρχει σύνδεση του προϋπολογισμού με συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών, να δοθούν κίνητρα για προσέλκυση εξειδικευμένου προσωπικού σε τεχνολογίες αιχμής, να ενισχυθούν τα δίκτυα υποδομών διανομής ενέργειας και τέλος να δοθεί υποστήριξη στις διαδικασίες υποβολής / παρακολούθησης επενδυτικών σχεδίων. Λόγω περιορισμένου χρονικού πλαισίου, δεν κατέστη δυνατό να προταθούν πιο συγκεκριμένες ιδέες για έργα που θα παρουσίαζαν ενδιαφέρον.
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων: Στο site του Μηχανισμού Διαχείρισης και Παρακολούθησης υπάρχει ψηφιακή φόρμα για την υποβολή επιχειρηματικής ιδέας η οποία θα παραμένει ανοικτή για οποιονδήποτε θέλει να υποβάλλει με δομημένο τρόπο την πρότασή του. Για τις περιοχές παρέμβασης δε, αποφασίστηκε με βάση και τα νέα δεδομένα να γίνει μια δεύτερη (και πιο αναλυτική) αξιολόγηση από την ΣΟΕ του τομέα, ώστε να είναι σε θέση να προτείνει πλέον τις «περιφερειακές απολήξεις» του τομέα.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία: Δεν υπήρξαν δεδομένα στην προηγούμενη έκθεση	

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΒΥΚΑ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Ένας
Μεθοδολογία	▪ Κείμενο βάσης με προσυμπληρωμένα τα δεδομένα που αφορούσαν τις πρόσφατες επιδόσεις του τομέα ▪ 4 συναντήσεις της ΣΟΕ με δομημένη agenda και την υποστήριξη ενός rapporteur ▪ Διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης μέσω του https://pta.gov.gr/s3remth/ ▪ Ένας virtual κοινός τόπος εργασίας (Share Point) που χρησίμευε ως αποθετήριο υπάρχοντος και παραγόμενου υλικού ▪ Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (18.09.2024)
Αποτελέσματα	Τομείς προτεραιότητας, βασικά χαρακτηριστικά των επιλογών που διαμορφώθηκαν: Ο τομέας ΒΥΚΑ στην ΑΜ-Θ αποτελείται από 5 διακριτές αλυσίδες αξίας: 1. Εξόρυξη και επεξεργασία μη-μεταλλικών ορυκτών 2. Χημικά και πλαστικά προϊόντα 3. Μεταλλικές κατασκευές και λοιπά δομικά υλικά 4. Προϊόντα από χαρτί και ξύλο 5. Προηγμένα υλικά Στη συζήτηση που έγινε αξιολογήθηκαν και οι 11 διαθέσιμες περιοχές παρέμβασης του τομέα ΒΥΚΑ ως προς την καταλληλότητά τους στις 5 αλυσίδες αξίας αλλά και την ικανότητα των αλυσίδων αξίας να αναπτύξουν καινοτομικές λύσεις που να μπορέσουν να απορροφηθούν από τις επιχειρήσεις. Και οι 11 περιοχές παρέμβασης είχαν αποδοχή από 1-5 αλυσίδες αξίας. Αναγκαίες Δεξιότητες Οι ακόλουθες προτεραιότητες/ζητούμενες παρεμβάσεις με στόχο την ενδυνάμωση των ανθρώπινων πόρων (επιχειρήσεων και εξειδικευμένου ερευνητικού προσωπικού) μπορούν να αναφερθούν: • Εντοπισμός βασικών ειδικοτήτων και των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων που πρέπει να έχει το προσωπικό της βιομηχανίας. • Ενίσχυση δεξιοτήτων των εργαζομένων των επιχειρήσεων των κλάδων υπό στόχευση. • Σχεδιασμός προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης από δημόσια ΙΕΚ για τα επαγγέλματα του πρώτου σημείου Δυνατότητες Εξωστρέφειας: Λόγω περιορισμένου χρονικού πλαισίου, δεν κατέστη δυνατό να συζητηθούν τα θέματα που σχετίζονται με την εξωστρέφεια του τομέα. Σημειώνεται πάντως ότι ο τομέας ΒΥΚΑ είναι ιδιαίτερα

**Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΒΥΚΑ
στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024**

δραστήριος στις εξαγωγές λόγω κυρίως της αλυσίδας αξίας των μη-μεταλλικών ορυκτών.

Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής

Ανάλογα με τον πυλώνα/κατηγορία παρέμβασης εντοπίστηκαν εργαλεία πολιτικής με εφαρμογή στις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς φορείς και τους λοιπούς φορείς (για παράδειγμα Δημόσιους φορείς ή ΟΤΑ). Πιο αναλυτικά:

ΠΥΛΩΝΑΣ 1: ΕΡΕΥΝΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (ΕΤΑΚ)

A. Υποδομές & Εξοπλισμός για έρευνα

A.1 Αναβάθμιση και επέκταση επιστημονικού εξοπλισμού των Εργαστηρίων του ΔΠΘ που δραστηριοποιούνται στον τομέα προτεραιότητας

B. Δραστηριότητες Έρευνας και Καινοτομίας

B.1 Ενίσχυση έρευνας στις επιχειρήσεις του τομέα ΒΥΚΑ για ανάπτυξη λύσεων στις περιφερειακές απολήξεις

B.2 Συνεργατικά ερευνητικά έργα για ανάπτυξη λύσεων στις περιφερειακές απολήξεις

Γ. Ανάπτυξη προϊόντων και πρόσβαση σε νέες αγορές

Γ.1 Έργα πειραματικής ανάπτυξης και καινοτομίας επιχειρήσεων για μετατροπή ώριμων πρωτοτύπων (TRL6) σε προϊόντα και εισαγωγή τους στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων των επιδεικτικών ή πιλοτικών έργων

Γ.2 Ανάπτυξη νέων γραμμών παραγωγής για προϊόντα νέα στην επιχείρηση ή νέα στην ελληνική αγορά

Γ.3 Επιδεικτικά ή πιλοτικά έργα (proof of concept) για διερεύνηση της εφαρμοσιμότητας ώριμων ερευνητικών αποτελεσμάτων σε υλικά, διεργασίες, και συστήματα

Δ. Υποστηρικτικές παρεμβάσεις για την καινοτομία

Δ.1 Συνεργατικοί σχηματισμοί με οριζόντια ή/και κάθετη στόχευση (Clusters)

Δ.2 Δομή υποστήριξης στην απόκτηση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (πατέντες, trademarks, utility designs).

Δ.3 Δομή στήριξης (καινοτόμου) επιχειρηματικότητας

Δ.4 Υποστήριξη των κόμβων καινοτομίας για την ενίσχυση της διάχυσης της καινοτομίας στο τοπικό οικοσύστημα

ΠΥΛΩΝΑΣ 2: ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Εκσυγχρονισμός διαδικασιών παραγωγής, εξοπλισμού και εγκαταστάσεων

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΒΥΚΑ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2024	
	Ίδρυση νέων επιχειρήσεων και υποστήριξη νεοσύστατων επιχειρήσεων (<3έτη) με στοχευμένη οικονομική δραστηριότητα Αναβάθμιση ψηφιακής ωριμότητας των επιχειρήσεων Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και συστήματα ενεργειακής αναβάθμισης Ενίσχυση εξωστρέφειας και εντατικοποίησης για την ένταξη στις διεθνείς αλυσίδες αξίας Διεκδίκηση ανταγωνιστικών έργων χρηματοδοτούμενης έρευνας από εθνικές ή/και ευρωπαϊκές πηγές και διάχυση των αποτελεσμάτων τους στο περιφερειακό σύστημα καινοτομίας Ενίσχυση συστάδων έντασης καινοτομίας ΠΥΛΩΝΑΣ 3: ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ & ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ Υποστήριξη δράσεων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης για τους απασχολούμενους στα σχετικά με τον τομέα επαγγέλματα Αναβάθμιση ψηφιακής ωριμότητας των επιχειρήσεων Ενεργοποίηση δράσεων απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας για τα σχετικά με τον τομέα επαγγέλματα που απαιτούν τίτλο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Αριθμός φορέων που συμμετείχαν (ανά φορέα της τετραπλής έλικας και ανά τομέα προτεραιότητας). Βλέπε Πίνακα 1 Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<u>Όπως παραπάνω</u>
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν: Λόγω της πληθώρας και της διαφορετικότητας των 5 αλυσίδων αξίας, υπήρξε πρόβλημα στην ομογενοποίηση των ζητούμενων (για παράδειγμα επιλογή προτεραιοτήτων).
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος έλλειψης ομογενοποίησης, έγιναν προσπάθειες και στο Εργαστήριο, αλλά και στην ΣΟΕ να μην γίνεται μεγάλη εξειδίκευση των συζητήσεων που θα οδηγούσε σε μείωση του ενδιαφέροντος από τους συμμετέχοντες.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία. Δεν υπήρξαν δεδομένα στην προηγούμενη έκθεση	

Οι εργασίες των νέων ΣΟΕ “Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα”, «Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα», «Περιβάλλον, Κυκλική Οικονομία» και “Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες” βρίσκονται επίσης σε πλήρη εξέλιξη.

Μέλη – Εκπροσώπηση 4πλης έλικας στις νέες ΣΟΕ

- ΜΕΑ: Επιχειρήσεις: 6 Ερευνητικοί Φορείς: 7 Δημόσιοι Φορείς: 9 Κοινωνία των Πολιτών: 0
- ΠΒΚΟ: Επιχειρήσεις: 11 Ερευνητικοί Φορείς: 10 Δημόσιοι Φορείς: 8 Κοινωνία των Πολιτών: 1
- ΒΥΦΑ: Επιχειρήσεις: 9 Ερευνητικοί Φορείς: 8 Δημόσιοι Φορείς: 3 Κοινωνία των Πολιτών: 0 .
- ΤΠΔ: Επιχειρήσεις: 3 Ερευνητικοί Φορείς: 10 Δημόσιοι Φορείς: 14 Κοινωνία των Πολιτών: 0

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Άμεσα συνδεδεμένη με την ΔΕΑ της περιόδου αναφοράς είναι η **Πρόσκληση ΑΜΘ65** «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επιχειρήσεων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για έρευνα και καινοτομία» (Δράση RSO1.1.α).

Στο κείμενο της Πρόσκλησης αναφέρεται ρητά ότι: *«σκοπός της Δράσης είναι η ενίσχυση υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων (ΜΜΕ) επιχειρήσεων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Π-ΑΜΘ) να υλοποιήσουν επενδυτικά σχέδια έρευνας-καινοτομίας (πράξεις) που εντάσσονται σε προτεραιότητες τομέων της στρατηγικής RIS3 στην Π-ΑΜΘ, για τους οποίους έχουν πραγματοποιηθεί εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης, ήτοι:*

- a) υλικά, κατασκευές και βιομηχανία,*
- b) αγροδιατροφική αλυσίδα,*
- c) αειφόρος ενέργεια,*
- d) ψηφιακές τεχνολογίες (ΤΠΕ), συμπεριλαμβανομένων των ΤΠΕ στον τομέα «Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες»*

Η πρώτη έκδοση της Πρόσκλησης δημοσιεύτηκε στις 6.12.2024, με ημερομηνίες υποβολής σχεδίων 24.02.2025-24.04.2025. Η ΔΔ της Πρόσκλησης ανέρχεται σε €8 εκατ., το ύψος των σχεδίων μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ €100.000-€300.000 και η διάρκεια των έργων 36 μήνες το μέγιστο.

Η **Πρόσκληση ΑΜΘ64** «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της στρατηγικής RIS3 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (Δράση RSO1.3.β) σχετίζεται έμμεσα με την ΔΕΑ. Ενισχύει επιχειρήσεις με «ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα, σε τομείς της στρατηγικής RIS3» σε επενδυτικές δαπάνες ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς τους.

Η πρώτη έκδοση της Πρόσκλησης δημοσιεύτηκε στις 6.12.2024, με ημερομηνίες υποβολής σχεδίων 10.02.2025-10.04.2025. Η ΔΔ της Πρόσκλησης ανέρχεται σε €30 εκατ., το ύψος των σχεδίων μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ €50.000 - €600.000 για την περίπτωση επιλογής του Καν. ΕΕ 2831/2023 (de minimis) και από €300.000 - €1.000.000 για την περίπτωση επιλογής του Καν.ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ), ως ισχύουν. Το ποσοστό ενίσχυσης, βάσει του οποίου προσδιορίζεται η δημόσια χρηματοδότηση της πράξης, ορίζεται, για όλες τις περιπτώσεις στο 50% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού. Η διάρκεια των έργων ορίζεται σε 24 μήνες το μέγιστο.

Η **Πρόσκληση ΑΜΘ44** αφορά σε μεταφορά 20 ενταγμένων έργων της Πρόσκλησης «Ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό-αναβάθμιση υφιστάμενων επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα σε τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (Δράση 3δ.5-6.1) του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2014-2020, ως εκ τούτου δεν σχετίζεται με την ΔΕΑ του 2024.

Η **Πρόσκληση ΑΜΘ35** αφορά σε ενίσχυση του ΔΙΠΑΕ για την «Ανάπτυξη/αναβάθμιση μηχανισμών και δομών στήριξης επιχειρήσεων» και αποτελεί μεταφερόμενο έργο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2014-2020, ως εκ τούτου δεν σχετίζεται με την ΔΕΑ του 2024.

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα ΑΜΘ	Ε.Σ. 1.1	Ενίσχυση επιχειρήσεων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για έρευνα και καινοτομία	- Υλικά, κατασκευές και βιομηχανία, - Αγροδιατροφική αλυσίδα -Αειφόρος ενέργεια - Ψηφιακές τεχνολογίες	8.000.000	-	-	-	-
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			8.000.000	-	-	-	-
	Ε.Σ. 1.3	RSO1.3.γ Ανάπτυξη/ αναβάθμιση μηχανισμών και δομών στήριξης επιχειρήσεων	Όλοι	930.000	1	904.106	899.622	784.046
		Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3	Όλοι (εκτός του τομέα Μεταφορές & εφοδιαστική αλυσίδα)	10.000.000	20	6.221.637	6.221.637	2.566.893
		Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της στρατηγικής RIS3 στην Περιφέρεια ΑΜΘ	Όλοι	30.000.000	-	-	-	-
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			40.930.000	21	7.125.743	7.121.259	3.350.939
	Τεχνική Βοήθεια	TB.6.ζ. Λειτουργία Περιφερειακής Δομής υποστήριξης της στρατηγικής RIS3	Όλοι	550.000	1	518.046	398.194	112.316
	Υποσύνολο TB			550.000	1	518.046	398.194	112.316
	Ε.Σ. 4.1	Δημιουργία ΝΘΕ για ανέργους <u>σε επιχειρήσεις της στρατηγικής RIS3</u>	Όλοι	12.500.000	128	8.804.632	8.804.632	-

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
		Ενίσχυση ανέργων για ίδρυση επιχείρησης σε <u>τομείς της στρατηγικής RIS3</u>	Όλοι	5.000.000	59	2.635.321	-	-
	Υποσύνολο Ε.Σ. 4.1			17.500.000	187	11.439.953	8.804.632	-
	Σύνολο ΠεΠ			66.980.000	209	19.083.742	16.324.085	3.463.255
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια ΑΜΘ)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	Όλοι	300.000.000	-	-	-	-
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3 ³	Πράσιнос Μετασχηματισμός ΜμΕ	Όλοι	300.000.000	53	11.136.211	-	-
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	Όλοι	400.000.000	235	14.147.109	-	-
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	Όλοι (πλην του υποτομέα Τουρισμού)	190.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	288	25.283.320		
	Σύνολο Ανταγωνιστικότητα			1.350.000.000	288	25.283.320		
ΣΥΝΟΛΟ				1.416.980.000	497	44.367.062	16.324.085	3.463.255

³ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων, εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2023, η οποία είναι και η πλέον πρόσφατη.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κανονικοποιημένες βαθμολογίες για τους εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση των κανονικοποιημένων βαθμολογιών σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ.

Τέλος, καταγράφεται η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας (ΠΔΚ)** της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

Δείκτης	Κανονικοποιημένη βαθμολογία ⁴	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ⁵	ΕΕ ⁶
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0.475	80	90
Δια βίου μάθηση	0,076	80	20
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,218	77	71
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,546	108	100
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,339	94	72
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,551	95	97
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,28	61	41
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,481	94	119
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,396	75	66
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	n/a	n/a	n/a
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	0,912	91	163
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	0,948	95	147
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,589	77	121
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,494	105	126
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,128	47	21
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,254	59	51
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,221	72	38
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.095	25	17

⁴ Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

⁵ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

⁶ Μέσος όρος ΕΕ: 100

Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ			0,84	101	146
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση			0,769	88	160
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία			0,388	89	65
NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ⁷	Μεταβολή
EL51	Περιφέρεια ΑΜΘ	68,7	180	Emerging Innovator+	24,6

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 2, η Περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης θεωρείται «Emerging Innovator + » και η επίδοσή της στην καινοτομία έχει αυξηθεί κατά 24,6% σε σχέση με το 2016. Σημειώνεται ότι η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη κατατάσσεται στην 10^η θέση των ελληνικών περιφερειών και στην 180^η των ευρωπαϊκών περιφερειών.

Από το σύνολο των δεικτών σημειώνουμε ότι η επίδοση της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης βρίσκεται στο μέσο όρο της Ελλάδας και της Ε.Ε. όσον αφορά τις «Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές», τις «Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημοσίου – ιδιωτικού τομέα» και την «Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ».

⁷ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα για την Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ), διαπιστώνεται μια μεθοδική και συντονισμένη προσπάθεια υλοποίησης, η οποία ευθυγραμμίζεται με τις επιταγές της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ). Αυτή η προσπάθεια αποτελεί το αποτέλεσμα της αгаστικής συνεργασίας και της αφοσίωσης στη διαδικασία τόσο του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΠΤΑ ΑΜΘ), του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ), της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ), όσο και της καθοριστικής υποστήριξης της ομάδας του αναδόχου, η οποία διαθέτει υψηλή τεχνογνωσία και εκτεταμένη εμπειρία στο πεδίο.

Ιδιαίτερα αξιοσημείωτη είναι η έντονη συμμετοχή της ερευνητικής κοινότητας, εκπρόσωποι της οποίας είναι εξοικειωμένοι με παρόμοιες διαδικασίες διαβούλευσης και συνεργατικών συναντήσεων, λόγω της εμπειρίας τους από έργα που υλοποιούν. Κατά συνέπεια, η συνεισφορά τους στη διαδικασία είναι εξαιρετικά εποικοδομητική. Αντιθέτως, η συμμετοχή των επιχειρήσεων, και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ), είναι περιορισμένη. Αυτό εκτιμάται ότι οφείλεται σε παράγοντες όπως η επικέντρωσή τους στις απαιτήσεις της καθημερινής λειτουργίας, η αίσθηση ότι διαχρονικά τα προβλήματά τους δεν ικανοποιούνται, δεν ακούγονται ή δεν διευθετούνται, καθώς και στη γενικευμένη αντίληψη ότι οι πρωτοβουλίες της Περιφέρειας δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν ουσιαστικά δομικές και διαχρονικές προκλήσεις (όπως η φορολογία, οι υποδομές, οι μεταφορές, τα δίκτυα, η διασυννοριακότητα κα).

Παράλληλα, παρατηρείται ιδιαίτερα χαμηλή συμμετοχή των πολιτών και της ευρύτερης κοινωνίας των πολιτών. Όταν υπάρχει συμμετοχή, αναδεικνύονται δυσκολίες στην κατανόηση της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας- διαδικασίας, γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση της επικοινωνίας και ενημέρωσης. Επιπλέον, θα πρέπει να επισημανθεί ότι σε πολλές συναντήσεις εργασίας προκύπτουν παρεμβάσεις που δεν εμπίπτουν άμεσα στο πεδίο της S3, αλλά αφορούν πρωτοβουλίες άλλων πολιτικών σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, όπως θέματα υποδομών, μεταφορών, φορολογίας κα. Η δομή καταγράφει αυτές τις παρεμβάσεις, ωστόσο, δεν είναι πάντα σαφές πώς μπορούν να δρομολογηθούν για περαιτέρω ενημέρωση και αξιοποίηση. Θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο η ΜΟΝΕΣΕΕ, σε κεντρικό επίπεδο, να αναλάβει το ρόλο της διαβίβασης αυτών των αναγκών στα αρμόδια υπουργεία, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη αντιμετώπισή τους.

Ενίσχυσης συνεργασίας – δικτύωση

Η υφιστάμενη δομή υποστήριξης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (S3remth), έχει ήδη θέσει σε εφαρμογή δράσεις που στοχεύουν στην εμβάθυνση της αλληλεπίδρασης μεταξύ της ερευνητικής και επιχειρηματικής κοινότητας και στην περαιτέρω ανάπτυξη του περιφερειακού οικοσυστήματος καινοτομίας. Ενδεικτικές πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν:

- Επαφές με επιτελικούς και θεσμικούς φορείς της Περιφέρειας.
- Διαμοιρασμό ερωτηματολογίων προς επιχειρήσεις και ερευνητές για την καταγραφή αναγκών σε θέματα καινοτομίας και την αποτύπωση ώριμων ερευνητικών αποτελεσμάτων.
- Διοργάνωση ημερίδων και συναντήσεων με στόχο τη δημιουργία κουλτούρας συνεργασίας, την ενημέρωση για ευρωπαϊκές πολιτικές και πρωτοβουλίες, καθώς

και την ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών από άλλες περιφέρειες, οι οποίες μπορούν να λειτουργήσουν ως υποδείγματα για το περιφερειακό οικοσύστημα.

Σε αυτό το πλαίσιο, αξίζει να σημειωθεί ότι η συμμετοχή της Περιφέρειας στην πρωτοβουλία S3COP της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (DG REGIO) με στοχευμένη αποστολή τη βελτίωση της διεθνοποίησης του περιφερειακού οικοσυστήματος, προσδίδει ευρωπαϊκή διάσταση στις ήδη δρομολογημένες δράσεις και συμβάλλει στην ενίσχυση της περιφερειακής στρατηγικής καινοτομίας.

Μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις είναι η διατήρηση και η περαιτέρω ανάπτυξη του περιφερειακού οικοσυστήματος που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των Συμβουλευτικών Ομάδων Εργασίας (ΣΟΕ). Είναι ζωτικής σημασίας το οικοσύστημα να συνεχίσει να εμπλουτίζεται και να εδραιώσει την αντίληψη ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ευρύτερης προσπάθειας. Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτείται η συνεχής προσαρμογή της θεματολογίας στις εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές προτεραιότητες.

Η υλοποίηση όλων των παραπάνω απαιτεί σημαντικούς ανθρώπινους πόρους και συνεχή υποστήριξη από τη δομή S3remth, η οποία θα πρέπει να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα και την επαρκή στελέχυσή της, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια και η αποτελεσματικότητα του έργου. Τέλος, προτείνεται η υιοθέτηση ενός καινοτόμου μηχανισμού αλληλεπίδρασης του οικοσυστήματος, όπως η δημιουργία μιας ανοιχτής πλατφόρμας συνεργασίας, βασισμένης στις αρχές της ανοιχτής διακυβέρνησης και της διαφάνειας των δεδομένων. Η πλατφόρμα αυτή θα λειτουργεί ως κόμβος συλλογής, διαμοιρασμού και διάθεσης δεδομένων σε ανοικτή μορφή προς κάθε ενδιαφερόμενο, ενισχύοντας τη συμμετοχικότητα και τη διαφάνεια στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (1/1/2024-31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: ΕΥΔ Προγράμματος Βόρειο Αιγαίο μέχρι την ένταξη του έργου Μηχανισμός καινοτομίας με δικαιούχο το ΠΤΑ, Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η επικαιροποίηση RIS Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου έγινε μετά από εισήγηση από το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας προς το ΠΣ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και έγινε αποδεκτή μετά από ψηφοφορία στις 6 Σεπτεμβρίου 2024. Ο 1^{ος} Κύκλος της επιχειρηματικής διαδικασίας έκλεισε το 2023 με 6 θεματικά εργαστήρια και την έκδοση 5 προσκλήσεων.

Μαζί εγκρίθηκε και ο Πίνακας με τους Τομείς/Περιοχές Παρέμβασης και Προτεραιότητες της RIS της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Αναμένεται μέσα στο 2025 η ένταξη του έργου Μηχανισμός καινοτομίας της ΠΒΑ με δικαιούχο το ΠΤΑ και Π/Υ 1.046.858 ευρώ, από τη στιγμή που στις 06.09.2024 ορίσθηκε το **Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης** ως Φορέας Παρακολούθησης της Στρατηγικής RIS3 της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου αντικαθιστώντας την ΔΙΑΠ της ΠΒΑ.

Γενικά, ο στόχος των δράσεων καινοτομίας για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ώστε να συμβάλλουν στην επίτευξη της Βιώσιμης Ανάπτυξης της είναι:

- Οι υπάρχουσες επιχειρήσεις να γίνουν πιο ανταγωνιστικές,
- Η Περιφέρεια να γίνει περισσότερο ελκυστική για εγκατάσταση επιχειρήσεων (διατήρηση των παλαιών και προσέλκυση νέων) και πληθυσμού (κυρίως ενεργού και εξειδικευμένου).

Παράλληλα η Ψηφιοποίηση (Ψηφιακός Μετασχηματισμός), η πράσινη/γαλάζια ανάπτυξη (green/blue growth) και η Κυκλική οικονομία είναι τρεις οριζόντιοι θεματικοί άξονες αλλά και εργαλεία που πρέπει να αξιοποιηθούν προς τη κατεύθυνση αυτή, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν χώρο για την ανάπτυξη εξειδικευμένων επιχειρήσεων που θα κληθούν να υλοποιήσουν αυτή τη μετάβαση.

Οι αρχικοί τομείς της RIS 3 είναι η:

- **Αγροδιατροφή, τουρισμός, πολιτισμός και περιβάλλον** αποτελούν τόσο τους τους τομείς στους οποίους βρίσκονται συγκεντρωμένες οι περισσότερες επιχειρήσεις όσο και τους πόρους που υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησης με δεδομένο το συγκριτικό πλεονέκτημα που έχει η Περιφέρεια σε αυτούς

- **Κοινωνική Καινοτομία, Ελκυστικότητα και Νησιά Ίσων Ευκαιριών**, που είναι ο άξονας δράσης που οφείλει να «αντισταθμίσει» τις αρνητικές συνέπειες της νησιωτικότητας που συνεπάγονται υποβαθμισμένη παροχή Υπηρεσιών Δημοσίου Συμφέροντος γεγονός που έχει ως συνέπεια τη χαμηλή ελκυστικότητα των νησιών της Περιφέρειας και τη προβληματική ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

Από τους κλάδους αυτούς, ο τουρισμός μπορεί να θεωρηθεί ως ο κατ' εξοχήν εξαγωγικός κλάδος, καθώς φέρνει εισοδήματα στην περιοχή από άλλες περιοχές. Ο πρωτογενής τομέας καλύπτει κυρίως τοπικές ανάγκες που σε διαφορετική περίπτωση θα καλύπτονταν από εισαγωγές, αν και καταγράφονται και δυναμικές επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό και έντονα στοιχεία ενσωμάτωσης καινοτομίας σε διάφορες διεργασίες τους (π.χ. λαχανικά, αρωματικά, λουλούδια). Η μεταποίηση των αγρο-διατροφικών προϊόντων καλύπτει τοπικές ανάγκες επίσης, αλλά και με ορισμένες πολύ δυναμικές επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό με βάση τοπικές πρώτες ύλες όπως προϊόντα μαστίχας, ελαιόλαδο, τυρί, παξιμάδια, κρασί, ούζο και αλιεύματα.

Όσον αφορά στην ποιότητα ζωής για κατοίκους (και επισκέπτες/τριες) των νησιών της Περιφέρειας, στην παρούσα Προγραμματική Περίοδο συνδέεται πια και με την αποκαλούμενη ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. Η ανάπτυξη αυτή λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά περιοχών, στην περίπτωση μας νησιών ή αστικών περιοχών στα νησιά, έτσι ώστε να διαφοροποιηθούν το είδος και η ένταση των παρεμβάσεων, ανάλογα με αυτά τα χαρακτηριστικά. Το γεγονός αυτό μπορεί να θεωρηθεί ήδη μια “κοινωνική καινοτομία”, καθώς έρχεται να απαντήσει σε ένα αίτημα πολλών ετών και προγραμματικών περιόδων, οι δράσεις να διαφοροποιούνται για περιοχές με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Έτσι, οι ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις έρχονται ως ένα επιπλέον εργαλείο για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση της RIS στην Περιφέρεια σε δύο διαστάσεις: (α) οι χωρικές ιδιαιτερότητες των νησιών όπως η περιορισμένη προσβασιμότητα και η διακριτή ταυτότητα τους ενσωματώνονται στις χωρικές παρεμβάσεις, (β) το είδος των προκλήσεων που αντιμετωπίζει τα νησιά της Περιφέρειας και κυρίως τα μικρότερα από αυτά όπως φάνηκε στη δεύτερη ενότητα είναι τέτοιες που απαιτούνται επιπλέον επενδύσεις στις θεωρούμενες “μαλακές” υποδομές.

Τα παραπάνω καθορίζουν μια νέα οπτική στο «οικοσύστημα της RIS με εμπλοκή των ΟΤΔ και χωρικών φορέων όπως περιγράφονται στο πρόγραμμα. Όσον αφορά τις οριζόντιες πολιτικές του ειδικού στόχου RSO1.3. που θα υλοποιηθούν από τον ΕΦΕΠΑΕ ο σχεδιασμός των προκηρύξεων ενσωματώνει κριτήρια καινοτομίας από πλευράς ΕΥΔ.

Οι “Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις” περιλαμβάνουν τριών ειδών δράσεις:

- Τα “Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης” (σε αστικές περιοχές που αντιμετωπίζουν μείζονα αναπτυξιακά προβλήματα ή προβλήματα υποβάθμισης και αφορούν ενίσχυση ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στις θεματικές ενότητες Μεταποίηση, Τουρισμός, Εμπόριο και Παροχή Υπηρεσιών),
- Τα Προγράμματα “Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ)” που στην ΠΒΑ αφορούν στα μικρά νησιά της,
- Τα Προγράμματα “Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ)” (Community Led Local Development, CLLD) που έρχονται να προστεθούν στη Πρωτοβουλία LEADER -που ειδικεύεται στον αγροτικό χώρο - και αφορούν στα

4 μεγάλα νησιά. Να διευκρινιστεί ότι οι δράσεις της πρωτοβουλίας αφορούν επιπλέον κονδύλια και κατηγορίες δράσης, καθώς το Leader χρηματοδοτείται από το ΕΠΑΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης), ενώ οι επιπλέον δράσεις από το ΕΤΠΑ.

Στο πλαίσιο των χωρικών εργαλείων του Στόχου Πολιτικής 5 του Προγράμματος Βόρειο Αιγαίο, η Στρατηγική Έξυπνης εξειδίκευσης αποκτά ιδιαίτερη σημασία δεδομένου ότι η επιχειρηματικότητα περνά μέσα από τα ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα που σημαίνει ότι κάθε καινοτόμα επιχειρηματική ιδέα χρηματοδοτείται και στηρίζεται, συνεπώς RIS 3 & Σ.Π. 5 (με ότι αυτό σημαίνει και σε επίπεδο διακυβέρνησης) είναι πλήρως διασυνδεδεμένες έννοιες.

Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η αρχιτεκτονική του προγράμματος που δίνει ιδιαίτερη σημασία στην «από τα κάτω ανάπτυξη» οδηγεί έτσι αλλιώς με μια διαδικασία αναπτυξιακού σχεδιασμού όπου:

- κατατίθενται οι αναπτυξιακές επιλογές του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο που έχει σαφή στοχοθεσία,
- το σύστημα των εμπλεκόμενων, (το οικοσύστημα διακυβέρνησης της RIS) εμπλουτίζεται και με άλλους φορείς και δυνάμεις που μέχρι σήμερα δρούσαν αυτόνομα μη διασυνδεδεμένα με τους κυριάρχους αναπτυξιακούς φορείς (Περιφέρεια, Δήμους κ.α.).

Τα παραπάνω δεδομένα δίνουν μια άλλη διάσταση στην τετραπλή έλικα μιας που βάζει ουσιαστικά και τους τέσσερεις εμπλεκόμενους στα θέματα της RIS να είναι ταυτόχρονα και εμπλεκόμενοι στον σχεδιασμό του συνόλου της αναπτυξιακής διαδικασίας του τόπου. Από την άλλη πλευρά και η RIS ως στρατηγική καινοτομίας αποκτά και τον χαρακτήρα αναπτυξιακής στρατηγικής όπου οι κυριάρχοι συντελεστές της, εκφράζονται σε ζητήματα ευρύτερα της έννοιας της καινοτομίας, δηλ σε ζητήματα τοπικής ανάπτυξης και συγκριτικών πλεονεκτημάτων που οφείλουν να αναδεικνύονται συνέχεια είτε κανείς μιλάει για RIS 3 είτε και ευρύτερα.

Αυτός ο μηχανισμός αναπτυξιακού σχεδιασμού και εφαρμογής επιτρέπει την αναδείξει κάθε συγκριτικού πλεονεκτήματος που έχει ο τόπος και πιθανόν και ο μετασχηματισμός του σε διαφοροποιημένο και ταυτόχρονα δυναμικό και καινοτόμο πόρο που μπορεί να συνεισφέρει καθοριστικά στην κινητοποίηση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης.

Πριν από κάθε πρόσκληση πρέπει να έχει προηγηθεί διαδικασία “Επιχειρηματικής Ανακάλυψης”, την εξεύρεση δηλαδή νέων επιχειρηματικών ευκαιριών για την αξιοποίηση της γνώσης και την ενσωμάτωσή της σε αλυσίδες αξίας. Σύμφωνα με τη ΓΓΕΚ “Η επιχειρηματική ανακάλυψη είναι μια συμμετοχική, δυναμική διαδικασία εντοπισμού και προτεραιοποίησης κρίσιμων δραστηριοτήτων που συνδέουν την έρευνα και την καινοτομία με την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία, αξιοποιώντας τις ιδιαιτερότητες και δυνατότητες της χώρας αλλά και της κάθε περιφέρειάς της. Επιτυγχάνεται μέσω της δομημένης διαβούλευσης με όλους τους παράγοντες που συγκροτούν το οικοσύστημα καινοτομίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ενώ πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάδειξη των τεχνολογικών προτεραιοτήτων έχουν οι επιχειρήσεις και οι παραγωγικοί φορείς γενικότερα.”

Για τις διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης θα έχουν την ευθύνη οι φορείς υλοποίησης των διαφορετικών δράσεων, άρα Αυτοδιοίκηση και Τοπικές Αναπτυξιακές για τα Ολοκληρωμένα Χωρικά Προγράμματα, η ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΕΠ για τις προγραμματικές παρεμβάσεις. Υποστηρικτικοί φορείς θα είναι το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) και το ΠΤΑ ως νέος φορέας / Μηχανισμός Υποστήριξης θα πρέπει να παρέχει την αναγκαία τεχνική και άλλη υποστήριξη προκειμένου η πολιτική να εφαρμοστεί με τον προσφορότερο τρόπο συνεχίζοντας την λειτουργία του «Γραφείου Καινοτομίας» που η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού (ΔΙΑΠ) της Περιφέρειας συγκρότησε στην Π.Π. 20214-2020 και που θα μετεξελιχθεί υπό την θεσμική ομπρέλα του. Σημειώνεται ότι η εν λόγω μετάβαση σε νέο θεσμικό και λειτουργικό μηχανισμό που είναι το Π.Τ.Α. έχει γίνει υπό την σχετική ενημέρωση των κεντρικών φορέων της ΜΟΝΕΣΣΕ κλπ , και δεν θα επηρεάσει τη σύσταση και φιλοσοφία του, αντιθέτως θα αναβαθμιστεί μιας που η έως σήμερα λειτουργία του εντός της ΔΙΑΠ/ΠΒΑ δεν θα μπορούσε να συνεχιστεί με αποτελεσματικό και εξελικτικό τρόπο εξαιτίας των αδυναμιών της σε στελεχιακό κυρίως δυναμικό. Σε κάθε περίπτωση η τεχνογνωσία και οι πόροι θα δοθούν από την ΠΒΑ/ΔΙΑΠ στο ΠΤΑ που επίσης είναι αναπτυξιακός φορέας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Προβλέπεται λοιπόν η λειτουργία “Μηχανισμού Υποστήριξης” που θα βοηθήσει στις διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης και γενικά θα προσφέρει ενίσχυση σε φορείς που δεν έχουν εμπειρία ή/και διαχειριστική ικανότητα για μια δύσκολη διαδικασία.

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Αριθμός κύκλων διαβούλευσης ανά τομέα προτεραιότητας.
Μεθοδολογία	Συνοπτική περιγραφή της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε για τη διενέργεια της ΔΕΑ στην Περιφέρεια: πλατφόρμες καινοτομίας, συμβουλευτικές ομάδες, θεματικές ομάδες εργασίας, εργαστήρια, διαβουλεύσεις κ.λπ.
Αποτελέσματα	Τομείς προτεραιότητας, βασικά χαρακτηριστικά των επιλογών που διαμορφώθηκαν.
	Αναγκαίες Δεξιότητες
	Δυνατότητες Εξωστρέφειας
	Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Αριθμός φορέων που συμμετείχαν (ανά φορέα της τετραπλής έλικας και ανά τομέα προτεραιότητας). Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<u>Ειδικός στόχος 1.1</u> <u>Ειδικός στόχος 1.3</u> <u>Άλλος Ειδικός Στόχος</u> (π.χ. Ε.Σ.4.1, 5.1, 5.2) Δείκτης Αποτελέσματος: Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν (π.χ. αδυναμία εξειδίκευσης σε Περιοχές Παρέμβασης και σε Προτεραιότητες, μικρή συμμετοχή των επιχειρήσεων κ.α.).
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία.	

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Βορείου Αιγαίου	Ε.Σ. 1.1	Δημόσιες Ερευνητικές υποδομές	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	3.000.000				
		Μηχανισμός υποστήριξης της προώθησης της έρευνας/τεχνολογίας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις και της επιχειρηματικής ανακάλυψης, σύμφωνα με την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	1.046.858				
		Συνεργασία επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς για έρευνα/τεχνολογία, με επισπεύδουσες τις επιχειρήσεις και αναδόχους τους ερευνητικούς φορείς, στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης	02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 06- ΜΕΑ; 08-ΨΤΕ	3.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			7.046.858				
	Ε.Σ. 1.3	Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης	02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 06- ΜΕΑ; 08-ΨΤΕ	7.000.000				
		Προώθηση των πωλήσεων και κυρίως των εξαγωγών	02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 06- ΜΕΑ; 08-ΨΤΕ	4.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			11.000.000				
	Σύνολο ΠΕΠ			18.046.858				

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
ΑΤΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια ΒΑ)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	ΟΛΟΙ	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3 ⁸	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	ΟΛΟΙ	300.000.000	43	8.870.571		
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	ΟΛΟΙ	400.000.000	104	7.402.982		
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	ΟΛΟΙ (εκτός υπο- τομέα τουρισμού)	190.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	147	16.273.553		
	Σύνολο Ανταγωνιστικότητα			1.350.000.000	147	16.273.553		
ΠΔΑΜ (στοιχεία για την Περιφέρεια ΒΑ)	Κ.Π. 1 ⁹	Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)	07-ΑΕΝΕ	41.975.000 (6.240.000 για την ΠΒΑ)				
		Σχεδιασμός και Ανάπτυξη στοχευμένων Παρεμβάσεων Κοινωνικής Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας στις περιοχές ΔΑΜ	ΟΛΟΙ	6.000.000 (500.000 για την ΠΒΑ)	1	240.000		
	Υποσύνολο Κ.Π. 1			6.740.000	1	240.000		
	Κ.Π.2 ¹⁰							
	Υποσύνολο Κ.Π. 2							
	Σύνολο ΠΔΑΜ			6.740.000	1	240.000		
ΣΥΝΟΛΟ				1.374.786.858	148	16.513.553		

⁸ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων, εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

⁹ Κατηγορία Παρέμβασης 1: Έρευνα – Καινοτομία – Προηγμένες Τεχνολογίες

¹⁰ Κατηγορία Παρέμβασης 2: Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ & ΜΜΕ – Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard.

Σημειώνεται ότι τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία αφορούν στο έτος 2023.

Στον κατωτέρω πίνακα, καταγράφεται η τιμή του Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Παρατηρούμε επίσης ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατατάσσεται στην 11η θέση των Ελληνικών Περιφερειών και στην 207η θέση των Ευρωπαϊκών Περιφερειών.

NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ¹¹	Μεταβολή
EL41	Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	57,5	207	Emerging Innovator +	10,6

Στον πίνακα 2 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κανονικοποιημένες βαθμολογίες για τους εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση των κανονικοποιημένων βαθμολογιών σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Δείκτης	Κανονικοποιημένη βαθμολογία ¹²	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ¹³	ΕΕ ¹⁴
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0,41	69	78
Δια βίου μάθηση	0,121	128	33
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,305	107	99
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,611	120	112
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,347	96	74
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,582	101	102

¹¹ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

¹² Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

¹³ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

¹⁴ Μέσος όρος ΕΕ: 100

Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,145	32	22
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,606	118	150
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,404	76	67
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	n/a	n/a	n/a
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	0,802	80	144
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	0,688	69	107
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,279	36	57
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,392	83	100
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,156	57	25
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,154	36	31
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0	0	0
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.128	34	23
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ	0,52	62	91
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση	0,354	41	74
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία	0,526	120	88

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου θεωρείται « Emerging Innovator +» και η επίδοσή της στην καινοτομία έχει αυξηθεί κατά 10,6% μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Από το σύνολο των δεικτών σημειώνουμε ότι η επίδοση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου βρίσκεται λίγο πάνω από το μέσο όρο της Ελλάδας όσον αφορά τη «Δια βίου μάθηση», τις «Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές» και τις «Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ».

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Η ΔΕΑ θα πρέπει να γίνει πιο εστιασμένη στους νέους τομείς, προτεραιότητες και παρεμβάσεις ώστε να γίνει περαιτέρω εξειδίκευση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΒΑ τα προσεχή έτη με ενεργό συμμετοχή όχι μόνο επιχειρηματιών αλλά και θεσμικών οργάνων που γνωρίζουν τις ανάγκες της περιφέρειας.

Αυτό που πρέπει να επιλυθεί ως πρόβλημα της διαδικασίας είναι ότι οι επιχειρηματίες δίνουν άλλο νόημα στη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης πιστεύοντας ότι αρκεί μια απλή διατύπωση των αναγκών τους και όχι μια τεκμηριωμένη ανάλυση του πεδίο στο οποίο πρέπει να δραστηριοποιηθούν έχοντας την βοήθεια των θεσμικών οργάνων που έχουν γνώση του χώρου και των προοπτικών του.

Επίσης θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στις Ολοκληρωμένες Χωρικές επενδύσεις όπου η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΒΑ θα πρέπει να έχει δεσπόζουσα θέση και αυτό αποδεικνύεται από τον τρόπο που οι Ολοκληρωμένες Χωρικές επενδύσεις θα ενισχύσουν την επιχειρηματικότητα σε κάθε περιοχή όπου εφαρμόζονται. Στο πλαίσιο των χωρικών εργαλείων του Στόχου Πολιτικής 5 του Προγράμματος Βόρειο Αιγαίο, η Στρατηγική Έξυπνης εξειδίκευσης αποκτά ιδιαίτερη σημασία δεδομένου ότι ο ολοκληρωμένος χωρικός σχεδιασμός ως διαδικασία σχεδιασμού «από τα κάτω» βάζει τις βάσεις για επιλογή δράσεων που έχουν προσαρμογή στα συγκριτικά πλεονεκτήματα κάθε περιοχής,

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕ) για την περίοδο 2021-2027 για τη χρονική περίοδο αναφοράς της 2ης Έκθεσης Παρακολούθησης από 01/01/2024 έως 31/12/2024 ακολούθησε το σχεδιασμό της προηγούμενης περιόδου αναφοράς όπως αποτυπώθηκε στην 1^η Έκθεση Παρακολούθησης.

Συγκεκριμένα, ολοκληρώθηκε ο 1^{ος} Κύκλος Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) στους 6 τομείς εξειδίκευσης της ΠΔΕ (Τομέας 1: «Υλικά, Κατασκευές και Βιομηχανία, Μικροηλεκτρονική», Τομέας 2: «Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργική Βιομηχανία», Τομέας 3: «Αγροδιατροφή», Τομέας 4: «Περιβάλλον – Κυκλική Οικονομία», Τομέας 5: «Αειφόρος Ενέργεια», Τομέας 6: «Ψηφιακές Τεχνολογίες») βάση των οποίων αναδείχθηκαν οι προτεραιότητες ανά τομέα καθώς και καταγράφηκε το ενδιαφέρον των παραγόντων της 4πλής έλικας μέσα από την υποβολή προτάσεων για συνεργασία σε ανοιχτή πλατφόρμα διαβούλευσης. Ενεργοποιήθηκε ο Μηχανισμός Διακυβέρνησης και έγιναν ενέργειες για την επανασύσταση του ΠΣΕΚ Δυτικής Ελλάδας.

Ιδιαίτερα σημαντικές ήταν και οι πρωτοβουλίες εξωστρέφειας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΔΕ μέσω προτάσεων διαπεριφερειακών συνεργασιών για την ανάπτυξη επενδυτικών καινοτόμων έργων στη βάση της αναγνώρισης της ΠΔΕ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως Regional Innovation Valley (Ιούνιος 2024).

Ακολουθεί αναλυτικότερη παρουσίαση των επιμέρους σημείων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την περίοδο αναφοράς.

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ολοκλήρωσε τον 1^ο της Κύκλο έως το τέλος του 2024 και περιλάμβανε συνολικά τις παρακάτω ενέργειες:

- Διάχυση και ενημέρωση στο ερευνητικό και καινοτομικό οικοσύστημα για την Περιφερειακή RIS3.
- Τη λειτουργία και την πραγματοποίηση συνεδριάσεων των Σ.Ο. για την καταγραφή των επίκαιρων αναγκών και παραμέτρων δυναμικής στο σύστημα καινοτομίας στην Περιφερειακή RIS3 στους Τομείς Παρέμβασης.
- Προετοιμασία κειμένων πολιτικής ανά τομέα - Προτεραιότητες - Στόχοι
- Εντοπισμός δυναμικών πεδίων προτεραιότητας παραγωγής καινοτομίας και εξειδίκευση από τις Πλατφόρμες Καινοτομίας με αποτύπωση σε position paper
- Οργάνωση και εφαρμογή ολοκληρωμένης συμμετοχική διαδικασίας διαβούλευσης με εκπροσώπους από την 4πλη έλικας, εμπλέκοντας και τους απαραίτητους φορείς πολιτικής
- Διοργάνωση Ανοικτών Ημερίδων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στους τομείς RIS3 της Δυτικής Ελλάδας
- Αξιοποίηση PODS, ένα ψηφιακό σύστημα δημόσιας διαβούλευσης για την υποβολή προτάσεων
- Ανάλυση, επεξεργασία και εξαγωγή συμπερασμάτων από τον 1^ο Κύκλο ΔΕΑ με επικαιροποίηση των position papers
- Σχεδιασμός και έκδοση Πρόσκλησης (Δεκέμβριος 2024) υποβολής προτάσεων χρηματοδοτικής Ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων για τη δράση 1.i.1 «ΕΡΕΥΝΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2024 - Παραγωγή νέων/ βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών και διεργασιών σύμφωνα με την ΕΣΕΕ και την εξειδίκευση της σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της ενίσχυσης επιχειρήσεων και της συνεργασίας τους με ερευνητικούς φορείς» του Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2021-2027»
- Προώθηση του Μηχανισμού για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Δυτική Ελλάδα
- Συντονισμός Περιφερειακού και Εθνικού επιπέδου διακυβέρνησης της RIS3 μέσω Αρμόδιου Περιφερειακού Οργάνου RIS3 Δυτικής Ελλάδας και συντονισμού με την ΜΟΝΕΣΣΕ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας & οικονομικών.

Η ΔΕΑ αποτελεί διαδικασία – κλειδί για την ανάδειξη και τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων της RIS3, η οποία συμβάλλει ως ουσιώδες στοιχείο στον επιτυχή σχεδιασμό της. Οι θεματικοί τομείς και οι οριζόντιες θεματικές που αναδείχθηκαν ως τομείς (και υποτομείς) προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης 2021 - 2027 της ΠΔΕ είναι οι εξής:

➔ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ:

1) ΥΛΙΚΑ, ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

1.A) Υλικά & Μικροηλεκτρονική

1.B) Μεταποίηση

2) ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

2.A) Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ανάδειξη, προστασία και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς ή/και για την ενίσχυση και προβολή του ελληνικού πολιτισμού με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Τουρισμού ή/και των Δημιουργικών Βιομηχανιών.

2.B) Η Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ενίσχυση και προβολή του Ελληνικού Τουρισμού με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Πολιτισμού ή/και των Δημιουργικών Βιομηχανιών.

2.Γ) Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ενίσχυση και προώθηση των εγχώριων Δημιουργικών Βιομηχανιών με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Πολιτισμού ή /και του Τουρισμού.

3) ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ 4.0

3.A) Αγροδιατροφή

3.B) Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης

3.Γ) Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες

4) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.A) Η βιώσιμη διαχείριση αποβλήτων

4.B) Η ενίσχυση και ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας

4.Γ) Η βιομηχανική συμβίωση και η χρήση δευτερογενών πρώτων υλών

5) ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ο τομέας της αειφόρου ενέργειας τροφοδοτεί οριζόντια όλους τους θεματικούς τομείς εξειδίκευσης που έχουν επιλεγεί καθώς αποτελούν τμήμα της αλυσίδας αξίας τους, καθώς και άλλους σημαντικούς τομείς της οικονομίας της Περιφέρειας, όπως τις εφαρμογές για έξυπνη πόλη:

α) Η ενεργειακή αποδοτικότητα και η εξοικονόμηση ενέργειας

β) Η ενέργεια από ΑΠΕ

γ) Η αποθήκευση ενέργειας

δ) Η αξιοποίηση της αειφόρου ενέργειας στο τομέα των μεταφορών

ε) Η αξιοποίηση της ενέργειας στον αγροτικό τομέα και το περιβάλλον

στ) Λοιπές διατομεακές παρεμβάσεις

5) ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (ΤΠΕ)

Ο τομέας των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας (ΤΠΕ) τροφοδοτεί οριζόντια όλους τους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής

Ελλάδας καθώς αποτελεί τμήμα της αλυσίδας αξίας τους. Στο πλαίσιο αυτό οι προτεραιότητες για την νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027 με βάση και τις κατευθύνσεις σε εθνικό επίπεδο αναμένεται να είναι:

- α) Οι τεχνολογίες διαχείρισης περιεχομένου και πληροφοριών
- β) τα έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες
- γ) η έξυπνη, ψηφιοποιημένη βιομηχανία και μεταποίηση
- δ) τα εξαρτήματα και συστήματα

Οι θεματικές προτεραιότητες της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΔΕ αποτελούν ολοκληρωμένες (τοπικά και διεθνικά προσανατολισμένες) ατζέντες οικονομικού μετασχηματισμού με έμφαση στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

Συνολικά έχουν ήδη διαμορφωθεί έξι κείμενα βάσης (position papers), ένα για κάθε τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής RIS3.

Λειτουργία του Δημόσιου Διαδικτυακού Συστήματος Διαβούλευσης της RIS3 Δυτικής Ελλάδας

Ανακοινώθηκε ότι βρίσκεται σε λειτουργία το [Δημόσιο Διαδικτυακό Σύστημα Διαβούλευσης της RIS3 Δυτικής Ελλάδας](https://pods.netditlab.uop.gr/), μέσα από το οποίο οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις και ερευνητικοί/ακαδημαϊκοί φορείς μέλη της 4πλης έλικας του οικοσυστήματος καινοτομίας (επιχειρήσεις, Οργανισμοί Έρευνας και Διάδοσης Γνώσης καθώς και κοινωνία πολιτών) καλούνται να συμμετάσχουν στη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) προτείνοντας συγκεκριμένα ερευνητικά/καινοτομικά θέματα/έργα, για τα οποία εκτιμούν ότι θα προωθήσουν την οικονομική δραστηριότητα και την προοπτική ανάπτυξης, του επιμέρους οικονομικού κλάδου/τομέα στη Δυτική Ελλάδα. <https://pods.netditlab.uop.gr/>

Ημερίδες Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στους τομείς RIS3 της Δυτικής Ελλάδας

Σκοπός της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) του Περιφερειακού Συστήματος Έξυπνης Εξειδίκευσης Καινοτομίας της Δυτικής Ελλάδας (RIS3-WG) είναι η αποτύπωση/τεκμηρίωση της δυναμικής και οι προοπτικές για τους αναφερόμενους στη RIS3WG κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.

Οι συμμετέχοντες ενδιαφερόμενοι φορείς μέλη της 4πλης έλικας του οικοσυστήματος καινοτομίας (επιχειρήσεις, Οργανισμοί Έρευνας και Διάδοσης Γνώσης καθώς και κοινωνία πολιτών) προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν στη ΔΕΑ προτείνοντας συγκεκριμένα ερευνητικά/καινοτομικά θέματα/έργα, για τα οποία εκτιμούν ότι θα προωθήσουν την οικονομική δραστηριότητα και την προοπτική ανάπτυξης, του επιμέρους οικονομικού κλάδου/τομέα στη Δυτική Ελλάδα.

▽ Ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ” της Περιφερειακής Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διοργάνωσε ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ” της Περιφερειακής Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 27 Φεβρουαρίου 2024 και ώρα 9:30 π.μ., στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) Αριστοτέλους 18, Πάτρα (Περιβόλα Πατρών).

Έκδοση Κειμένου Πολιτικής Τομέα “ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ”:
https://www.pde.gov.gr/gr/images/ris3/Keimeno_Politikis_Tomeas_6_ekd.3.0.pdf

Η ημερίδα μεταδόθηκε ζωντανά μέσω διαδικτύου προκειμένου να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης όσο το δυνατόν περισσότερων ενδιαφερόμενων. Επίσης βιντεοσκοπήθηκε και αναρτήθηκε στην επίσημη ιστοσελίδα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
https://dytikiellada.gr/ris3wg_edp_ict_27-2-2024/

▽ Ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ 4.0” της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διοργάνωσε ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ 4.0” της Περιφερειακής Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 29 Φεβρουαρίου 2024 και ώρα 9:30 π.μ., στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) Αριστοτέλους 18, Πάτρα (Περιβόλα Πατρών)

Έκδοση Κειμένου Πολιτικής Τομέα “Αγροδιατροφή-Βιομηχανία Τροφίμων 4.0”:
https://www.pde.gov.gr/gr/images/ris3/Keimeno_Politikis_Tomeas_3_ekd.4.0.pdf

Η ημερίδα μεταδόθηκε ζωντανά μέσω διαδικτύου προκειμένου να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης όσο το δυνατόν περισσότερων ενδιαφερόμενων. Επίσης βιντεοσκοπήθηκε και αναρτήθηκε στην επίσημη ιστοσελίδα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
https://dytikiellada.gr/ris3wg_edp_agro_29-2-2024/

▽ Ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “ΥΛΙΚΑ – ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ – ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ” της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διοργάνωσε την Τρίτη 5 Μαρτίου 2024 και ώρα 9:30 π.μ., στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “ΥΛΙΚΑ – ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –

ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ” της Περιφερειακής Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027

Έκδοση Κειμένου Πολιτικής Τομέα “ΥΛΙΚΑ – ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ – ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ”:
https://www.pde.gov.gr/gr/images/ris3/Keimeno_Politikis_Tomeas_1_ekd.3.0.pdf

Η ημερίδα μεταδόθηκε ζωντανά μέσω διαδικτύου προκειμένου να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης όσο το δυνατόν περισσότερων ενδιαφερόμενων. Επίσης βιντεοσκοπήθηκε και αναρτήθηκε στην επίσημη ιστοσελίδα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
https://dytikiellada.gr/ris3wg_edp_mime_5-3-2024/

▽ **Ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ” της Περιφερειακής Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027**

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διοργάνωσε την Τετάρτη 20 Μαρτίου 2024 και ώρα 9:30 π.μ., στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ” της Περιφερειακής Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027.

Σχέδιο Κειμένου Πολιτικής Τομέα “ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ”:
https://www.pde.gov.gr/gr/images/ris3/Keimeno_Politikis_Tomeas_2_ekd.3.0.pdf

Η ημερίδα μεταδόθηκε ζωντανά μέσω διαδικτύου προκειμένου να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης όσο το δυνατόν περισσότερων ενδιαφερόμενων. Επίσης βιντεοσκοπήθηκε και αναρτήθηκε στην επίσημη ιστοσελίδα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
https://dytikiellada.gr/ris3wg_edp_tcc_20-3-2024/

▽ **Ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “Περιβάλλον-Κυκλική Οικονομία” της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027**

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διοργάνωσε την Τρίτη 2 Απριλίου 2024 και ώρα 9:30 π.μ., στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “Περιβάλλον-Κυκλική Οικονομία” της Περιφερειακής Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027.

Έκδοση Κειμένου Πολιτικής Τομέα “Περιβάλλον-Κυκλική Οικονομία”:
https://www.pde.gov.gr/gr/images/ris3/Keimeno_Politikis_Tomeas_4_ekd.2.0.pdf

Η ημερίδα μεταδόθηκε ζωντανά μέσω διαδικτύου προκειμένου να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης όσο το δυνατόν περισσότερων ενδιαφερόμενων. Επίσης βιντεοσκοπήθηκε και αναρτήθηκε στην επίσημη ιστοσελίδα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
https://dytikiellada.gr/ris3wg_edp_eco_2-4-2024/

▽ Ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “Αειφόρος Ενέργεια” της Περιφερειακής Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διοργάνωσε την Παρασκευή 5 Απριλίου 2024 και ώρα 9:30 π.μ., στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) ημερίδα Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στον τομέα “Αειφόρος Ενέργεια” της Περιφερειακής Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας 2021-2027.

Έκδοση Κειμένου Πολιτικής Τομέα “Αειφόρος Ενέργεια”:
https://www.pde.gov.gr/gr/images/ris3/Keimeno_Politikis_Tomeas_5_ekd.3.0.pdf

Η ημερίδα μεταδόθηκε ζωντανά μέσω διαδικτύου προκειμένου να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης όσο το δυνατόν περισσότερων ενδιαφερόμενων. Επίσης βιντεοσκοπήθηκε και αναρτήθηκε στην επίσημη ιστοσελίδα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
https://dytikiellada.gr/ris3wg_edp_se_5-4-2024/

Ημερίδα Αποτίμησης του 1ου Κύκλου ΔΕΑ της Περιφερειακής διάστασης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Δυτική Ελλάδα την προγραμματική περίοδο 2021-2027

Τη Δευτέρα 13 Μαΐου 2024 πραγματοποιήθηκε στο Αμφιθέατρο του Αρχαιολογικού Μουσείου Πατρών, η Ημερίδα για την αποτίμηση του 1ου Κύκλου Επιχειρηματικών Ανακαλύψεων και η παρουσίαση της Προδημοσίευσης της Πρόσκλησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας, για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.

Η ανταπόκριση από ενδιαφερομένους του ερευνητικού, επιχειρηματικού και καινοτομικού οικοσυστήματος της Περιφέρειας, καθώς κι από μέλη της κοινωνίας των πολιτών, ήταν μεγάλη, γεγονός που επιβεβαιώθηκε από την παρουσία πολυαρίθμου κοινού στην Ημερίδα.

Κατά τη διάρκεια της Ημερίδας παρουσιάστηκε αναλυτικά από τους συντονιστές των έξι τομέων εξειδίκευσης της RIS3 Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 το πλαίσιο και οι βασικές συνιστώσες της Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) που είχε λάβει χώρα κατά το προηγούμενο διάστημα. Επιπλέον, επισημάνθηκαν τα συμπεράσματα και οι προτάσεις περαιτέρω ανάπτυξης της καινοτομίας σε κάθε επιμέρους τομέα.

Ακολούθησε παρουσίαση του Μηχανισμού Διακυβέρνησης της RIS3 στην Δυτική Ελλάδα, έργο που εντάχθηκε στο ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 και θα υλοποιήσει η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της ΠΔΕ με Υπεύθυνη Έργου, την Προϊσταμένη της Δ/σης Αναστασία Πυργάκη.

Στη συνέχεια της ημερίδας, το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στις παραμέτρους της Πρόσκλησης όπως περιγράφονται στην Προδημοσίευση για έργα συνεργειών δημόσιων ερευνητικών οργανισμών και επιχειρήσεων, η οποία αναμένεται να εκδοθεί στο αμέσως προσεχές χρονικό διάστημα. Κατά τη διαβούλευση επί της Πρόσκλησης, αναδείχθηκαν και συζητήθηκαν κρίσιμα σημεία για τη διασφάλιση μιας επιτυχούς στόχευσης και αναμενόμενων αποτελεσμάτων με προστιθέμενη αξία, κατά την προώθηση και υλοποίηση

της Περιφερειακής διάστασης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Δυτική Ελλάδα την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

Συμπεράσματα 1ου Κύκλου ΔΕΑ:

- [Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Τομέα 1 «Υλικά, Κατασκευές και Βιομηχανία, Μικροηλεκτρονική»](#)
- [Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Τομέα 2 «Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργική Βιομηχανία»](#)
- [Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Τομέα 3 «Αγροδιατροφή»](#)
- [Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Τομέα 4 «Περιβάλλον – Κυκλική Οικονομία»](#)
- [Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Τομέα 5 «Αειφόρος Ενέργεια»](#)
- [Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Τομέα 6 «Ψηφιακές Τεχνολογίες»](#)

Παρακάτω παρουσιάζονται στοιχεία, ανάλυση και δεδομένα αποτίμησης της Α' φάσης της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στο πλαίσιο της Περιφερειακής RIS3 στη Δυτική Ελλάδα, υπό τη μορφή παρουσιάσεων αναφοράς, οι οποίες αξιοποιήθηκαν και στην Ημερίδα για την αποτίμηση του 1ου Κύκλου Επιχειρηματικών Ανακαλύψεων και την παρουσίαση της Προδημοσίευσης της Πρόσκλησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Δυτικής Ελλάδας, για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.

Παρουσίαση των αποτελεσμάτων 1^{ου} κύκλου Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) για τον τομέα «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) - Ψηφιακές Τεχνολογίες» στο πλαίσιο υλοποίησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) στη Δυτική Ελλάδα την ΠΠ 2021-2027

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [1/4]

- Εξαιρετικά σημαντικό ρόλο για τον Τομέα, αναμένεται να διαδραματίσει ο νέος Ευρωπαϊκός Κόμβος Ψηφιακής Καινοτομίας (European Digital Innovation Hub - EDIH) easyHPC, με έδρα την Πάτρα και εθνική εμβέλεια, που αποτελεί έναν από τους επτά Κόμβους Ψηφιακής Καινοτομίας που εκπροσωπούν την Ελλάδα στο νεοσύστατο Ευρωπαϊκό δίκτυο, με στόχο την ευρεία υιοθέτηση της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI), της Υπολογιστικής Υψηλών Επιδόσεων (HPC), της Κυβερνοασφάλειας (Cyber Security), καθώς και άλλων ψηφιακών τεχνολογιών από τη βιομηχανία και τις επιχειρήσεις.
- Η Τεχνητή Νοημοσύνη, ειδικότερα, αναδεικνύεται σε έναν από τους πιο δυναμικούς και ανερχόμενους τομείς ανάπτυξης, με αξιοσημείωτες ερευνητικές επιδόσεις από τα ιδρύματα της ΠΔΕ, ωστόσο υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά στην προώθηση της μεταφοράς τεχνολογίας και την επιδίωξη μιας ικανής σύνδεσης μεταξύ των ερευνητικών/ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΜΕΑ

ΤΟΜΕΑΣ
Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) - Ψηφιακές Τεχνολογίες

ΥΠΟΤΟΜΕΙΣ

1. Ψηφιακές τεχνολογικές εφαρμογές για Βιομηχανία - Εμπόριο - Εφοδιαστική Αλυσίδα
2. Ψηφιακές τεχνολογικές εφαρμογές για Πολιτισμό - Τουρισμό - Περιεχόμενο
3. Λοιπές ψηφιακές τεχνολογικές εφαρμογές (π.χ. Υγεία, Εκπαίδευση, Ενέργεια, Δημόσια Διοίκηση)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Στον τομέα της σύγχρονης τεχνολογίας και της ψηφιακής μετάβασης, η ΠΔΕ παρουσιάζει σημαντική δυναμική σε ανθρώπινους πόρους, υποδομές και διαθέσιμα εργαλεία, ώστε να εξελιχθεί σε πρότυπο Ψηφιακής Περιφέρειας.
- Οι καινοτομικές επιδόσεις της ΠΔΕ, εξακολουθούν να την κατατάσσουν στους moderate innovators (μέτριους καινοτόμους), με σταθερά όμως αυξανόμενες επιδόσεις την τελευταία πενταετία.
- Το 2019 οι χρήστες διαδικτύου στην ΠΔΕ ήταν το 70% του πληθυσμού της, φέρνοντας την Περιφέρεια στην 5η θέση μεταξύ των ελληνικών Περιφερειών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [2/4]

Οι βασικές προτεραιότητες για την ΠΔΕ στον Τομέα κατά τη νέα περίοδο, εντοπίζονται οι εξής:

- οι τεχνολογίες διαχείρισης περιεχομένου - πληροφοριών και επιτήρησης, με έμφαση στην ανάλυση και διαχείριση μεγάλων δεδομένων,
- τα Έξυπνα Δίκτυα, οι υπηρεσίες νέφους (Cloud Computing), η αποκεντρωμένη υπολογιστική (edge computing) και η υπολογιστική αιχμής,
- οι τεχνολογίες μοντελοποίησης, προσομοίωσης και επανα-παραμετροποίησης υποδομών
- η Τεχνητή Νοημοσύνη και η Μηχανική Μάθηση για την αναπαράσταση γνώσης και αυτοματοποίηση λογισμικού, και
- η Νάνο-Μικροηλεκτρονική και τα ενσωματωμένα συστήματα χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης.

Στρατηγικό στόχο επίσης, αποτελεί η επέκταση των ευρωζωνικών υπηρεσιών και των δικτύων υψηλών ταχυτήτων, η ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και δικτύων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων για τη ψηφιακή οικονομία.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [3/4]

Οι νέες ή υφιστάμενες αλυσίδες αξίας οι οποίες αναμένεται να ενδυναμωθούν, μέσω της ανάπτυξης και ενίσχυσης των Ψηφιακών Τεχνολογιών στην ΠΔΕ, περιλαμβάνουν:

- αυτοματοποιημένα συστήματα μετάφρασης και διερμηνείας,
- πλατφόρμες δοκιμών μηχανικής μάθησης,
- συστήματα αρχειοθέτησης βιβλιοθηκών και ψηφιακού καλλιτεχνικού και τεκμηριωτικού υλικού,
- λογισμικό Επιχειρηματικού και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού,
- συστήματα εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας και κινητής επικοινωνίας με γεωεντοπισμό.

Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων με τη δρομολόγηση δράσεων κατάρτισης και επανακατάρτισης, επισημαίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική για την υποστήριξη της ανάπτυξης και της προσαρμογής των επιχειρήσεων του Τομέα στην εποχή των νέων ψηφιακών εφαρμογών και υπηρεσιών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [4/4]

Συγκεκριμένα, οι δράσεις κατάρτισης θα μπορούσαν να εστιάσουν κυρίως σε:

- τεχνολογίες και συστήματα αναπαράστασης γνώσης και αυτοματοποιημένου λογισμού με μηχανική μάθηση και τεχνητή νοημοσύνη,
- τεχνολογίες προσομοίωσης και υπολογιστικού νέφους,
- τεχνολογίες απεικόνισης, προσομοίωσης και ανάλυσης μεγάλων δεδομένων,
- τεχνολογίες επαυξημένης, εικονικής και μεικτής πραγματικότητας
- πολυτροπική και φυσική αλληλεπίδραση με υπολογιστή,
- τεχνολογίες συνθετικής φωνής και επεξεργασίας φυσικού λόγου.

Οι Ψηφιακοί πόροι και τεκμήρια, όπως το ψηφιακό οπτικοακουστικό υλικό και δεδομένα από αισθητήρες καθώς και κείμενα σε ψηφιακή μορφή, θα μπορούσαν να αποτελέσουν το πεδίο διασύνδεσης της ερευνητικής και της επιχειρηματικής κοινότητας και να παράγουν διευρυμένη γνώση και οικονομική δραστηριότητα.

ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ

27/2/2024

29

3

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ
ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ
ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. Ψηφιακές τεχνολογικές εφαρμογές για Βιομηχανία - Εμπόριο - Εφοδιαστική Αλυσίδα
2. Ψηφιακές τεχνολογικές εφαρμογές για Πολιτισμό - Τουρισμό - Περιεχόμενο
3. Λοιπές ψηφιακές τεχνολογικές εφαρμογές (π.χ. Υγεία, Εκπαίδευση, Ενέργεια, Δημόσια Διοίκηση)

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ
ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ

→ 29 συμμετέχοντες

Σύνθεση συμμετεχόντων στις παράλληλες συνεδρίες

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΔΕΑ [1/2]

- Σημαντική διαφαίνεται στην αγορά, η ανάγκη για καταρτισμένο τεχνικό προσωπικό και η ανάγκη του Ιδιωτικού τομέα για προσέλκυση επενδύσεων προς επίτευξη των επιθυμητών στόχων του.
- Προτάθηκε η χρήση τεχνολογιών Εικονικής Πραγματικότητας - Virtual Reality (VR), για την εκπαίδευση τεχνικού προσωπικού.
- Οι επιχειρήσεις και οι φορείς δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι ώστε να ανταποκριθούν στο επερχόμενο ψηφιακό επιχειρηματικό γίνεσθαι, γεγονός που τονίζει την αναγκαιότητα για δράσεις που θα τις υποστηρίξουν κατά την ψηφιακή τους αναβάθμιση.
- Καινοτόμος ιδέα αποτελεί η πρωτοβουλία της ΠΔΕ, να καθοδηγήσει και να υποστηρίξει εταιρείες του Ιδιωτικού Τομέα, στη χρήση τεχνολογιών υπολογιστικού νέφους (Cloud Computing).
- Συζητήθηκε η ανάγκη ότι το τουριστικό και πολιτιστικό προϊόν της Περιφέρειας, χρήζει περαιτέρω ψηφιοποίησης και εξωστρέφειας, κυρίως με τη χρήση ψηφιακών μέσων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΔΕΑ [2/2]

- Σαφής διαφαίνεται η ανάγκη για δράσεις δικτύωσης, από όλους τους φορείς και επιχειρήσεις, με στόχο την προβολή του Πολιτισμού και του Τουρισμού της ΠΔΕ.
- Προτάθηκε η δημιουργία Πλατφόρμας, με σκοπό την ενημέρωση των τουριστών - επισκεπτών της ΠΔΕ για περιοχές αξίες επίσκεψης, για πολιτιστικά δρώμενα, τοπικούς εορτασμούς κλπ.
- Παρατηρείται ανάγκη ενίσχυσης συνεργασίας Ακαδημαϊκού-ερευνητικού χώρου και Ιδιωτικού τομέα και συνεργασίας/διάδρασης της τριπλής έλικας γενικότερα.
- Υπάρχουν για τον πληθυσμό της ΠΔΕ, σαφή περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά την εξοικείωση με το Διαδίκτυο και τη χρήση του.
- Εξαιρετικά αναγκαία είναι η αύξηση της προσφοράς εργατικού δυναμικού, ικανού να απασχοληθεί σε τομείς με ένταση χρήσης ΤΠΕ.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [2/3]

Περιοχή Παρίμβασης		Προεπαίτηση	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
08.07	Εξοπλισμοί και συστήματα	08.07.02	Αισθητήρες (MEMS - Microelectromechanical systems)
08.07	Εξοπλισμοί και συστήματα	08.07.09	Διαδικασίες παραγωγής μικροηλεκτρονικών και ηλεκτρονικών διατάξεων
08.07	Εξοπλισμοί και συστήματα	08.07.03	Ηλεκτρονικά και ενσωματωμένα συστήματα διαχείρισης ήχου, βίντεο και κίνησης
08.07	Εξοπλισμοί και συστήματα	08.07.08	Εργαλεία σχεδίασης και προσομοίωσης μικροηλεκτρονικών διατάξεων
08.08	Ασφάλεια σε Ψηφιακό περιβάλλον και Καταγεγραμμένα Έκτακτα συστήματα Δεδομένων, εγγραφών και συναλλαγών	08.08.06	Νέες αρχιτεκτονικές για την ασφάλεια κρίσιμων εφαρμογών και καταγεγραμμένων υποδομών (συμπλεγμένων δικτύων IoT)
08.02	Έξυπνα δίκτυα & Υπηρεσίες	08.02.07	Προηγμένες υποδομές και υπηρεσίες δικτύων 5G και πέραν (6G)
08.04	Αλληλεπίδραση ανθρώπων & μηχανών	08.04.01	Διαδίκτυο των πραγμάτων (Internet of things IoT, συμπεριλαμβανομένου του δορυφορικού IoT) και ευέλικτες πλατφόρμες - εφαρμογές διασύνδεσης «έξυπνων» αντικειμένων
08.05	Έξυπνη, ψηφιοποιημένη βιομηχανία και μεταποίηση	08.05.01	Βελτιστοποίηση διαδικασιών παραγωγής
08.03	Τεχνητή Νοημοσύνη (TN)	08.03.04	Συστήματα TN από επιχειρήσεις για ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων & υπηρεσιών

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [1/3]

Περιοχή Παρίμβασης		Προεπαίτηση	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
08.03	Τεχνητή Νοημοσύνη (TN)	08.03.01	Τεχνολογίες και συστήματα αναπαράστασης γνώσης και αυτοματοποιημένου λογισμού με μηχανική μάθηση και τεχνητή νοημοσύνη, με δυνατότητα προσαρμογής και εφαρμογής σε διάφορους τομείς και δραστηριότητες (βελτιστοποίηση και βελτιστοποίηση)
08.03	Τεχνητή Νοημοσύνη (TN)	08.03.02	Υποδομές TN με έμφαση στην παραγωγή και ανάλυση δεδομένων υψηλής ποιότητας και μεγάλου όγκου, συμπεριλαμβανομένων θεματικών βάσεων
08.07	Εξοπλισμοί και συστήματα	08.07.10	Ηλεκτρονικά χαμηλής κατανάλωσης
08.01	Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών	08.01.02	Προηγμένες τεχνολογίες τριδιάστατης μοντελοποίησης, διατήρησης, αποκατάστασης υλικών και φύλων στοιχείων κλειστού κλειστού
08.01	Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών	08.01.03	Προηγμένο ψηφιακό λογισμικό και καινοτόμες τεχνολογίες παιχνιδιών και τεχνικών gamification
08.01	Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών	08.01.04	Τεχνολογίες επαυξημένης, εικονικής και μεικτής πραγματικότητας
08.07	Εξοπλισμοί και συστήματα	08.07.01	Νέοι Μικροηλεκτρονικοί και ενσωματωμένοι συστήματα χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [3/3]

Περιοχή Παρίμβασης		Προεπαίτηση	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
08.05	Έξυπνη, ψηφιοποιημένη βιομηχανία και μεταποίηση	08.05.02	Τεχνολογίες μοντελοποίησης, προσομοίωσης, ανάλυσης, βελτιστοποίησης και πρόβλεψης υποστηρίξιμων από ΤΠΕ
08.08	Ασφάλεια σε Ψηφιακό περιβάλλον και Καταγεγραμμένα Έκτακτα συστήματα Δεδομένων, εγγραφών και συναλλαγών	08.08.05	Προστασία συστημάτων κυβερνοασφάλειας
08.01	Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών	08.01.01	Ανοικτά ή/και μεγάλα όγκοι δεδομένων (open data, big data), ανάλυση δεδομένων υψηλής απόδοσης, διαχείριση δεδομένων γρήγορα
08.02	Έξυπνα δίκτυα & Υπηρεσίες	08.02.01	Έξυπνα δίκτυα και νέες αρχιτεκτονικές δικτύων
08.02	Έξυπνα δίκτυα & Υπηρεσίες	08.02.02	Έξυπνες τεχνολογίες για οπτικά & αίσθημα δίκτυα
08.02	Έξυπνα δίκτυα & Υπηρεσίες	08.02.03	Προηγμένες υποδομές & υπηρεσίες νέφους & αποκεντρωμένη υπολογιστική (edge computing)

**Παρουσίαση των αποτελεσμάτων 1^{ου} κύκλου
Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) για τον τομέα
«Αγροδιατροφή - Βιομηχανία Τροφίμων 4.0»
στο πλαίσιο υλοποίησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) στη
Δυτική Ελλάδα την ΠΠ 2021-2027**

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΜΕΑ

ΤΟΜΕΑΣ
ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ 4.0
ΥΠΟΤΟΜΕΙΣ
1. Ασφάλεια Τροφίμων - Νέες Τεχνολογίες Μεταποίησης
2. Γεωργική Ανάπτυξη - Γεωργία Ακριβείας
3. Κτηνοτροφία - Μελισσοκομία
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
- Ο πρωτογενής τομέας, αποτελεί ισχυρό οικονομικό και κοινωνικό πυλώνα για την ΠΔΕ, παρέχοντας σημαντική συνεισφορά στο ΑΕΠ της. - Στον Τομέα, απασχολείται περίπου το 10% του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας, έναντι του 4% που αποτελεί τον εθνικό μέσο όρο. - Οι επιχειρήσεις του Τομέα, αποτελούν το 54% των επιχειρήσεων της ΠΔΕ. Η Περιφέρεια εμφανίζει πιο έντονο αγροτικό και μεταποιητικό/βιομηχανικό χαρακτήρα στα τρόφιμα σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα. - Μεταξύ των ελληνικών Περιφερειών, η ΠΔΕ κατατάσσεται στην 4η θέση σε ό,τι αφορά τη φυτική παραγωγή και στην 3η θέση σε ό,τι αφορά τη ζωική παραγωγή.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [1/4]

Αγροδιατροφή [1/2]

- Η αγροτική παραγωγή στην ΠΔΕ, χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη μικρών σε έκταση και μη διασυνδεδεμένων εκμεταλλεύσεων, στις οποίες υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης τεχνολογικών υποδομών και δημιουργίας αλυσίδων προστιθέμενης αξίας.
- Η υδατοκαλλιέργεια στην Περιφέρεια και ειδικότερα στην ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, ο δυναμικότερος κλάδος της πρωτογενούς παραγωγής, και κατατάσσεται στις κορυφαίες θέσεις σε αξία εξαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων.
- Η Περιφέρεια διαθέτει το 48% των λιμνοθαλάσσιων εκτάσεων της χώρας και το 25% των λιμνών, ενώ η παραγωγική δραστηριότητα των υδατοκαλλιερητικών εταιρειών, καλύπτει το 25% των εκφορτώσεων της εγχώριας παραγωγής.
- Ο κλάδος υδατοκαλλιέργειας της Περιφέρειας, έχει σημαντικό περιθώριο διαφοροποίησης για αύξηση της ανταγωνιστικότητας και των επιπέδων βιωσιμότητας, με εστίαση στην καλλιέργεια ακριβείας, στις σύγχρονες μεθόδους παραγωγής και στις βιοτεχνολογικές εφαρμογές.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [2/4]

Αγροδιατροφή [2/2]

- Οι σύγχρονες τάσεις δείχνουν ότι η ζήτηση προϊόντων υδατοκαλλιέργειας θα αυξηθεί ραγδαία τα επόμενα χρόνια, επομένως χρειάζεται να υιοθετηθούν πρακτικές για την βελτίωση της απόδοσης της παραγωγής, τον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την μείωση των επιπτώσεων στο θαλάσσιο οικοσύστημα, που θα συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη των παράκτιων και αγροτικών κοινοτήτων και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Η ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων μεταποίησης αλιευμάτων, καθώς και η εν γένει επεξεργασία τους για μεταποιητική χρήση, θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ζήτησης, τη μείωση των εποχικών πιέσεων στις τιμές και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου γενικότερα.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [3/4]

Ασφάλεια Τροφίμων - Νέες Τεχνολογίες Μεταποίησης

- Η ασφάλεια των τροφίμων, η υγιεινότητα, η παρακολούθηση, η απεικόνιση και η επεξεργασία σε πραγματικό χρόνο των χωρο-χρονικών δεδομένων της εφοδιαστικής αλυσίδας όσο και οι πιστοποιήσεις ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων, είναι εξαιρετικής σημασίας.
- Προτεραιότητα η υιοθέτηση τεχνολογιών όπως το Internet of Things (IoT), το Blockchain, η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI), οι Νανοτεχνολογίες, η Βιοπληροφορική, η Βιολογία Συστημάτων και η Συνθετική Βιολογία.
- Απαραίτητη η επέκταση χρήσης των εναλλακτικών βιώσιμων συσκευασιών, οι οποίες συμβάλλουν στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, καταδεικνύουν εταιρική αξιοπιστία και υπευθυνότητα, ενισχύουν την εικόνα των επιχειρήσεων και το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα.
- Εμφαση στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη νέων τροφίμων και συμπληρωμάτων διατροφής, στην κατεύθυνση της Διατροφής Ακριβείας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [4/4]

Γεωργική Ανάπτυξη - Γεωργία Ακριβείας - Κτηνοτροφία και Μελισσοκομία

- Έμφαση πρέπει να δοθεί στην «Αναγεννητική Γεωργία», η οποία στοχεύει στην προστασία των οργανισμών του εδάφους και ευνοεί την εναλλαγή καλλιεργειών, καθιστώντας το χώμα πιο πλούσιο και ανθεκτικό έναντι της κλιματικής αλλαγής.
- Πρέπει να υποστηριχθεί η Γεωργία Ακριβείας, η Ευφυής Γεωργία και γενικότερα οι κλάδοι του τομέα της Αγροδιατροφής, οι οποίοι παράγουν προϊόντα με υπεραξία για την Περιφέρεια.

ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ

29/2/2024

33

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ
ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

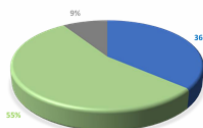
3

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ
ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. Ασφάλεια Τροφίμων - Νέες Τεχνολογίες Μεταποίησης
2. Γεωργική Ανάπτυξη - Γεωργία Ακριβείας
3. Κτηνοτροφία - Μελισσοκομία

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ
ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ

Σύνθεση συμμετεχόντων στις παράλληλες συνεδρίες

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΔΕΑ [1/2]

- Υπάρχουν περιθώρια για εκσυγχρονισμό και αύξηση της ανταγωνιστικότητας της παραγωγικής βάσης και για δημιουργία ισχυρών ανταγωνιστικών και εξωστρεφών επιχειρήσεων, σε όλο το φάσμα του Τομέα της Αγροδιατροφής.
- Εξαιρετικά σημαντική η ανάγκη ανάπτυξης τεχνολογιών και μοντέλων εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού, προώθησης της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων και ενσωμάτωσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΔΕ.
- Μέσω της σωστής διαχείρισης των διαθέσιμων υδατικών πόρων, θα μπορούν να προσαρμόζονται ανάλογα οι συνθήκες και ο όγκος των καλλιεργειών.
- Κρίσιμη η ανάγκη εκπαίδευσης των αγροτών σε νέες τεχνολογίες και στη διαδικασία αυτή θα μπορούσαν να συνεισφέρουν οι τεχνολογίες εικονικής πραγματικότητας - Virtual Reality (VR).

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΔΕΑ [2/2]

- Προτάθηκε να πραγματοποιηθεί καταγραφή των ποικιλιών αμπελιού, οι οποίες δεν υπάρχουν τη δεδομένη στιγμή στον εθνικό κατάλογο, η ενθάρρυνση της διασποράς ποικιλιών καλλιεργειών (breeding) και η παροχή κινήτρων σε εταιρείες για την ανάπτυξη και δοκιμή νέων ποικιλιών.
- Ετίθη ως πρόταση, η υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων με εφαρμογές Γεωργίας Ακρίβειας και καλλιέργειας υπό κάλυψη (Υδροπονία), καθώς και η ανάπτυξη μιας γηγενούς ποικιλίας φράουλας, προσαρμοσμένης πλήρως στα κλιματολογικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά της ΠΔΕ.
- Υποστηρίχθηκε η δημιουργία Ιστοσελίδας - Βάσης δεδομένων - Πλατφόρμας, με το σύνολο των επιχειρήσεων της ΠΔΕ που δραστηριοποιούνται στο χώρο των τροφίμων, ώστε να είναι προσβάσιμες από τους ενδιαφερομένους της τετραπλής έλικας.
- Προτάθηκε η δημιουργία Πλατφόρμας, με το σύνολο των ερευνητικών προγραμμάτων που βρίσκονται σε εξέλιξη, ώστε να ανατρέχουν σε αυτήν οι επιχειρήσεις κατά την αναζήτηση εταίρων.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ 1/6

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.01	Διατροφική πολιτική (Ελληνική διατροφή, Μεσογειακή διατροφή, διατροφικοί παράγοντες για την προστασία της υγείας, διατροφικές συνήθειες αθλητών, ειδικές διατροφικές ανάγκες & προηγμένες πληθυσμιακών ομάδων, σύγχρονες τάσεις στη διατροφή).
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.02	Βιοασφάλεια, επιπτώσεις & διαβρωτική ασφάλεια τροφίμων.
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.05	Προβλεπόμενες και διαχείριση υπαρχόντων και αναδυόμενων θεμάτων ασφάλειας των τροφίμων & Σύγχρονες στρατηγικές για την αξιολόγηση της επικινδυνότητας.
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.01	Ενέργειες τεχνολογίας σκευασμάτων, μεταποίησης, μετασυλλεκτικής συντήρησης αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, ενεργητική σκευαστική.
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.06	Μείωση της Σπατάλης τροφίμων σε όλα τα στάδια της παραγωγικής και εφοδιαστικής αλυσίδας.
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.07	Βιώσιμη σκευαστική τροφίμων (Μείωση των περιβαλλοντικών αποτυπώσεων των σκευαστικών τροφίμων, δημιουργία μινιέλων κόστους εν περιβαλλοντικής επίπτωσης σκευασμάτων, βελτίωση της τεχνολογίας σκευασμάτων, Ανεκτικλοσύνη συσκευασίας).
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.02	Εξοικονόμηση πόσων και διαχείριση υδάτινων πόρων (καινοτόμες τεχνικές άρδευσης, υδάτινα αποτίμωτα καλλιεργειών και εκτροφών, προστασία από ανεργισμούς).

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ 4/6

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.05	Μελίτες τυποποίησης, πιστοποίησης και στήριξης αγροδιατροφικών προϊόντων.
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.06	Εταιρική διατροφή για οικονομικούς πληθυσμιακές ομάδες- Καλούνη των αυξημένων διατροφικών και ειδών αναγκαίων πληθυσμιακών ομάδων (ενδεικτικά παιδιά, γυναικες σε περιγεννητική περίοδο, ηλικιωμένοι, κ.λπ.).
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.04	Βιοδιαθεσιμότητα, βιοτεχνολογικές μεθόδους και συστήματα μικροβιακής ύψους (βιοσυστήματα για τη διασφάλιση της ποιότητας της ασφάλειας και της αυθεντικότητας των τροφίμων στο χώρο της παραγωγής και της επεξεργασίας τους, βιοτεχνολογικές μεθόδους).
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.01	Ανταμειβόμενη κρίση και προκλήσεις της κοινωνίας (αυτοπαραγωγή, ανεκτικλοσύνη εφοδιαστικής αλυσίδας).
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλέργειας	03.07.03	Βελτίωση Αποδοτικότητας Παραγωγής (Καλλιέργεια επιβίωσης, Προσαρμογή τεχνολογιών παραγωγής, Μείωση απορρίψεων και αξιοποίηση υποπροϊόντων).
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.03	Καινοτόμες και αναδυόμενες καλλιέργειες για την παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης και μη αξίας (τετραποφάκι, βιομηχανικές, φαρμακευτικά, αρωματικά φυτά, φυτά πλούσια σε διατροφική αξία).
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.01	Μείωση εισροών και κόστους παραγωγής.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ 5/6

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.03	Αξιοποίηση τεχνολογιών υψηλής απόδοσης και ανάλυσης (multi-omics, εδαφικά κινεμά, μεταφορμική, μεταβολομική, μεταγονιδιωμική κ.λπ.) στη διατροφή.
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.07	Βιολογική δράση συστατικών τροφίμων και υγείας (Αξιοποίηση της αλληλεπίδρασης, πρόκληση των παραδοσιακών ελληνικών προϊόντων για την πρόκληση επανών βρετανικών συστατικών και ανάδειξη ενδογενών στοιχείων πρωτεϊνών).
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.03	Εφαρμογή επιστημονικών και εμπειρικών των καταναλωτών στην ασφάλεια τροφίμων.
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.03	Ρομποτικά μηχανήματα και αυτοματισμοί.
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.02	Βιώσιμη Παραγωγή & Ορθή Περιβαλλοντική Διαχείριση.
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.03	Πρόσβαση υψηλής διατροφικής αξίας & βιωσιμότητα του φυσικού περιβάλλοντος.
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλέργειας	03.07.01	Μοντέλα Διακυβέρνησης Αλιείας & Υδατοκαλλέργειας (Περιβαλλοντική Διαχείριση, Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, Πολιτική γρήγορο του θαλασσιού χώρου).
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλέργειας	03.07.02	Υγεία & Ευημερία Ζώων (Προληπτικές και μη επεμβατικές θεραπείες, Αύξηση ανθεκτικότητας σε παθόγους, Καταπολέπηση καταβλητικών ασθενειών, Φυσικές αντιμικροβιακές ουσίες).
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλέργειας	03.07.04	Εναλλακτικές Α υλές υδροπονίας (βιωσιμότητα και Ασφάλεια, Προστασία εκτροφόμενων οργανισμών, Πρόσβαση ειδικής διατροφής, Διεύθυνση διατροφικής κατάστασης οργανισμών).

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ 2/6

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.03	Μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος (σε όλα τα αγροδιατροφικά αλυσίδα) συμπεριλαμβανομένων των ενδογενών πηγών ενέργειας.
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.04	Αποκέντρωση τροφίμων & Παραγωγή τροφίμων με βελτιωμένα βιοδιαστικά χαρακτηριστικά (μείωση χρήσης πρόσδετων/βοηθητικών μέσων επεξεργασίας, αντιμετώπιση κοινών αιτιών των μη μεταβιβάσιμων ασθενειών).
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.01	Τεχνολογίες "υποπίεσης" (παρονομασμένη/επιτομή) και βελτιστοποίηση της ασφάλειας τροφίμων, στρατηγικές για την αξιολόγηση της επικινδυνότητας.
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.04	Εφαρμογή σύγχρονων εργαλείων στην ασφάλεια και ποιότητα τροφίμων.
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.06	Σύγχρονες τεχνολογίες μείωσης κόστους και αύξησης της παραγωγικότητας στην μεταποίηση τροφίμων.
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.01	Ανάδειξη και βελτίωση των χαρακτηριστικών των ελληνικών προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας τους.
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.06	Γεωργική και Μεσογειακή βιοποικιλότητα (π.χ. μίγματα φυτικών ειδών, εδαφική βιοποικιλότητα, μέθοδοι ενίσχυσης φυσικών εγγύων και επανεκτίμηση).
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.02	Διατροφικές προηγμένες με μεταβιβάσιμα νοσήματα (ενδεικτικά ενίσχυση του Ανοσοποιητικού συστήματος, πρόληψη της (κακής) διατροφής και των νοσημάτων με άλλες συνήθειες, εντερική μικροβίωση και διατροφή).

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ 3/6

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.08	Βελτίωση των γνώσεων για τους καταναλωτές - Αλλαγή συμπεριφοράς των καταναλωτών για μια υγιεινή και βιώσιμη διατροφή και παραγωγή. Αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών ανάλυσης & επικοινωνίας και πληροφοριών συλλογής δεδομένων.
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.05	Αξιοποίηση και βελτίωση οργανοληπτικών χαρακτηριστικών (Ανάδειξη και αξιοποίηση συστατικών με άμεση επίδραση στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και μεθοδολογίες ενίσχυσης ή μείωσης αυτής σε όλα τα στάδια της αλυσίδας με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας).
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.02	Αξιοποίηση, ανάδειξη και βελτίωση γενετικού υλικού (φυτικές και ζωικές ποικιλίες με άμεση στην αξιοποίηση του γηγενούς υλικού).
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.04	Καινοτόμες τεχνολογίες (διασφάλιση υγιεινής/ποιότητας, βελτίωση των καταναλωτών και επεξεργασίας, συστήματα ασφαλείας, τεχνολογίες τηλεμετρίας, τεχνολογίες προηγμένων υλικών, συστήματα όπως διαχείριση φυσικών προϊόντων, βελτίωση και καταπολέπηση).
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.04	Προστασία του φυσικού πόρου έδαφους (μέτρα αντιμετώπισης διάβρωσης και χημικής ρύπανσης, μέτρα βελτίωσης βιολογικών και φυσικών χαρακτηριστικών των γεωργικών εδαφών).
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.05	Ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση αποβλήτων & παραπροϊόντων (Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, για παραγωγή ενέργειας και καλής χρήσης).

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ 6/6

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλέργειας	03.07.06	Κοινωνική διάσταση υδατοκαλλέργειας (Ποιότητα & ασφάλεια προϊόντων, βελτίωση απόδοσης προϊόντων, Περιβαλλοντική αποτίμηση υδατοκαλλέργειας & αλιείας).
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.05	Ολιστική διαχείριση (ανταμειβόμενη των προϊόντων της κλιματικής αλλαγής, βελτίωση παραγωγή, βιο-οικονομία και βιο-οικονομικά συστήματα, αξιοποίηση υποπροϊόντων/αποβλήτων και παραπροϊόντων ελληνικών πρώτων υλών, πιστοποιημένα συστήματα παραγωγής).
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.02	Αξιοποίηση αναδυόμενων/νέων τεχνολογιών (π.χ. IoT, Blockchain, AI, Big data) σε όλα τα στάδια της αλυσίδας (Ενίσχυση πρωτογενούς παραγωγής, μεταποίησης, τυποποίησης, στήριξης, σκευαστικής, πιστοποίησης, αποθήκευσης, διανομής).

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της
Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) για τον τομέα
«ΥΛΙΚΑ – ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ – ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ»
στο πλαίσιο υλοποίησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) στη
Δυτική Ελλάδα την ΠΠ 2021-2027

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΜΕΑ

ΤΟΜΕΑΣ	ΥΛΙΚΑ – ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ – ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ
ΥΠΟΤΟΜΕΙΣ	1. Μικροηλεκτρονική & Νέες Τεχνολογίες, 2. Υλικά 3. Βιομηχανικά Συστήματα Παραγωγής
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	

- Ο τομέας «**Υλικά-Βιομηχανία-Μικροηλεκτρονική**» χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα σημαντικός σε επίπεδο Επικρατείας.
- Ο τομέας «**Υλικά-Βιομηχανία-Μικροηλεκτρονική**» κατέχει βαρύνουσα θέση στο πλαίσιο της πρότασης και της ανάγκης μεταβίβασης.
- Η αξιολόγηση υποτομέα «**Υλικά**», με έμφαση στα δομικά υλικά και τις κατασκευές, αποτελεί ένδειξη ανάπτυξης.
- Η παύση έχει ενταχιστεί και διασυνδέεται με την προτεραιότητα της στον τομέα «**Υλικά-Βιομηχανία-Μικροηλεκτρονική**» με τις αντιστοιχίες της Εθνικής Στρατηγικής Εξυμνη Εξειδίκευσης, μέχρι το τρίτο επίπεδο εξειδίκευσης.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [3/5]

Υλικά – Βιομηχανία -
Μικροηλεκτρονική

- Η συμμετοχή στους κύριους του προγράμματος «Εργαζόμενο Δημόσιο Καντονισμό» (ΕΔΚ) της Προγραμματικής Περίοδου 2014-2020, σε συνάφεια με τον τομέα «Υλαιο-Βιοεργασίες-Μικροηλεκτρονική» θεματικές περιοχές που είχαν τις περισσότερες υποβολές προτάσεων από φορείς της ΠΔΕ, ήταν: 1. εργοστάσια του μέλλοντος (34 προτάσεις), 2. εξοπλισμός και συστήματα (33 προτάσεις), 3. προηγμένα ναυόκλεια, ναυονόηση υλικά, βιοϋλικά / βιοεφευρέσεις (24 προτάσεις), 4. πολυτεχνουργικά υλικά για ενεργειακές εφαρμογές και υλικά τεχνολογίας ηλιακών κυψελών (15 προτάσεις), 5. τεχνολογίες υβριδισμού (11 προτάσεις) και 6. τεχνολογίες μεταποίησης (9 προτάσεις).
- Στο πλαίσιο της πρόσκλησης «Ενίσχυση Επιχειρησίων για ερευνητικά έργα στους τομείς Μικροηλεκτρονική και των προηγμένων υλικών», της ΕΥΔ ΕΠ Δυτικής Ελλάδας, της Προγραμματικής Περίοδου 2014-2020 εντάχθηκαν συνολικά έντεκα (11) έργα συνολικού προϋπολογισμού 2,05 εκ. €.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [4/5]

Υλικά – Βιομηχανία -
Μικροηλεκτρονική

- α. Οι παρατηρήσεις στον πίνακα «Ύψος-Βιομηχανία-Μικροεπένδυση» είναι 17 και αφορούν:
 1. υλικά, διεργασίες, διατάξεις & συστήματα παραγωγής με έμφαση στην κυκλική οικονομία και τη βιομηχανική συμβίωση,
 2. υλικά και τεχνολογίες με εφαρμογές στην υγεία και την φαρμακοβιομηχανία,
 3. υλικά, διεργασίες και διατάξεις για την παραγωγή, μεταφορά και αποθήκευση της ενέργειας, περιλαμβανομένων εναλλακτικών μορφών ενέργειας, όπως το υδρογόνο,
 4. υλικά και διατάξεις για εφαρμογές και συστήματα μεταφορών, διαστημάτων, ασφάλειας & τηλεπικοινωνιών,
 5. εναλλακτικά υλικά βιοσυστημών συσκευασιών τροφίμων και προϊόντων αλκοόλ και υδατοκαλλιεργείας,
 6. νέα υλικά στον τομέα του σχεδιασμού, κατασκευής, μετακίνησης, συντήρησης, καθώς και ανακύκλωσης πλοίων και σκαφών όλων των κατηγοριών,
 7. πολυτεχνολογίες με έμφαση στην βιοδιασποράση πολυμερή για την αντικατάσταση των κλασικών πολυμερών και στόχο τη μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης,
 8. καινοτόμες ψηφιακές μεθόδους & τεχνολογίες για τη βελτιστοποίηση διεργασιών βιομηχανικής παραγωγής και μεταποίησης, με έμφαση στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, της παραγωγικότητας, της ποιότητας των προϊόντων και της ασφάλειας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [1/5]

Υλικά – Βιομηχανία -
Μικροηλεκτρονική

- Τα υποθέματα «**Υλαιο-Βιομηχανία-Διαφοροποίηση**» παρουσιάζει ιδιαίτερη δυναμική στην ΠΔΕ, που προέκυψε από τη συγκέντρωση επιχειρηματικών, καινοτομικών και ερευνητικών δυναμικών. Η αξιοποίηση του εν λόγω δυναμικού δύναται να συμβάλει στα εξής: 1. στήριξη της παραγωγικής δραστηριότητας, 2. προώθηση της ανάπτυξης οικονομικών με υψηλή προστιθέμενη αξία προϊόντων και υπηρεσιών, 3. ενίσχυση της διαφοροποίησης της παραγωγής, μέσω της αξιοποίησης σημαντικών και υφιστάμενων τεχνολογικών καινοτομιών σε καινοτόμα προϊόντα και δραστηριότητες.
- Η σημασία του υποθέματος «**Υλαιο**» για την ΠΔΕ αξιολογείται ως εξής, ειδικότερα τα δομικά υλικά (που υπάρχουν στον συγκεκριμένο υποτομέα) και κατ'εξέταση οι κατασκευές
- Προτεραιότητα η ψηφιοποίηση και η πρόκληση μετάβαση του υποθέματος «**Βιομηχανία**» στην ΠΔΕ, καθώς ο βιομηχανικός κλάδος του οικονομικού καταγράφουν υψηλό περριβόλινο απόστημα, παράλληλα με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών με τον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [2/5]

Υλικά – Βιομηχανία -
Μικροηλεκτρονική

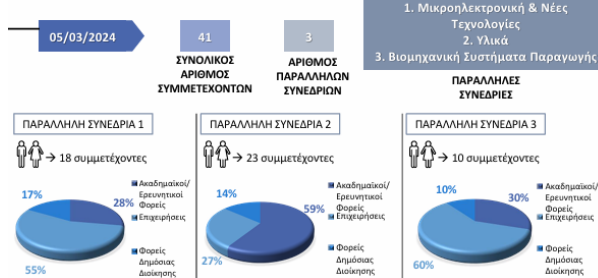
- Η ανάπτυξη και η χρήση ενεργών, πολυεθνικών και προηγμένων τεχνολογιών συνθέτων καυσίμων, δύναται να συνεισφέρει μεγάλο βαθμό σε θετικούς τομείς για την οικονομική ανάπτυξη της ΠΔΕ (παράγλυψη) ενέργειας και θαλάσσιων, αποθήκευση ενέργειας, εφαρμογές στον τομέα των μεταφορών και των κατασκευών, ηλεκτρονικές, μικροηλεκτρονικές και βιοτεχνικές τεχνολογίες και προστασία περιβάλλοντος με έμφαση στα βιοκαύσιμα (υψηλά υλικά).
- Η συμμετοχή του Πανεπιστημίου Πατρών στο Horizon 2020 (149 έργα) και Horizon Europe (69 έργα) δηλώνει έντονη εξειδίκευση, υψηλή τεχνολογία στην εξασφάλιση πόρων για ερευνητικά προγράμματα και συνεπεί παραγωγή υψηλού επιπέδου ερευνητικών αποτελεσμάτων, από τα οποία θα πρέπει να επιβεβαιωθεί ο τομέας «Υψηλό-Βιοτεχνολογία-Μικροηλεκτρονική» της ΠΔΕ.
- Σε 319 ερευνητικά έργα συνολικού προϋπολογισμού 109Μ€ μετέχει φορέας της ΠΔΕ, με περισσότερο από το 50% του εν λόγω προϋπολογισμού να αφορά έργα σε θεματικές προτεραιότητες οι οποίες έχουν σχέση συνάφειας με την «High-Value Manufacturing-Μικροηλεκτρονική» (1. advanced manufacturing and processing, 2. materials, 3. smart, action, environment, resource, 4. efficiency and raw material, 5. digital, industry & space, 6. nanotechnologies, 7. secure, clean & efficient energy, 8. smart, green and integrated transport).

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [5/5]

Υλικά – Βιομηχανία
Μικροηλεκτρονική

9. ενίσχυση της συνδεσιμότητας μεταξύ παραγωγικών μονάδων και συστημάτων, μέσω της αναβάθμισης του βιομηχανικού εξοπλισμού ή και της διασύνδεσης των πόρων με χρήση καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών και μεθόδων.
10. βελτιστοποίηση διαδικασιών ανάπτυξης βιομηχανικού εξοπλισμού μέσω της εφαρμογής προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών και συστημάτων.
11. ανάπτυξη «έξυπνων», αυτόνομων συστημάτων βιομηχανικής παραγωγής με εφαρμογή ψηφιακών τεχνολογιών και συστημάτων.
12. ενσωμάτωση τεχνολογιών προσθετικής παραγωγής ή τριδιάστατης εκτύπωσης, με σκοπό την αύξηση της παραγωγικής δυνατότητας, την αποφυγή αστοχιών και την ελάττωση των απορριμμάτων κατά την παραγωγή, συνδυασμένα από τη βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των τελικών προϊόντων.
13. εφαρμογή smart/digital manufacturing (στην υγεία, στις έξι νέες πόλεις).
14. εφαρμογή smart/digital manufacturing στην βιοχημεία, τις πόλεις, τον αγροτικό τομέα και του τουρισμού.
15. διαδραστικές βιομηχανικές ηλεκτρονικές, μικροηλεκτρονικές και μικρομηχανικές διατάξεις
16. ευέλικτα και συνεργατικά συστήματα βιομηχανικής παραγωγής και μεταποίησης, και
17. νέες τεχνολογίες ψηφιακής παραγωγικότητας και αξιοσιμότητας για εφαρμογές κατασκευής ή/και μεταποίησης.

ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ

- Κατά τη διάρκεια της παραρόλησης συνεδριών του τομέα «Υλικά-Βιοτεχνολογία-Μικροελεγκτρονική» πραγματοποιήθηκε δομημένη συζήτηση, με επίκεντρο τα βασικά σημεία που αναζητήθηκαν από το Κείμενο Βασικό.
 - Στο πλαίσιο του κύκλου συζητήσεων και διαβούλευσης αναδείχθηκαν ανάγκες και διατυπώθηκαν ιδέες και προτάσεις για συνέργειες, οι οποίες καταγράφηκαν.
- Ανάγκες:**
- 1. Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρηματιών και ερευνητικών φορέων, προκειμένου το πλήθος των νέων υλικών που κατασκευάζονται να καταλήγουν στον τελικό χρήστη (δηλ. στον καταναλωτή).
 - 2. Εφαρμογή οριζόντιας κατεύθυνσης για τη διαχείριση της συγκομιδής επιθυμητών ερευνητικών (patent harvesting).
 - 3. Βελτίωση δομικών υλικών, προκειμένου να μειωθεί το ανθρακικό τους αποτύπωμα.
 - 4. Δημιουργία νέων υλικών με βελτιωμένες δυνατότητες.
 - 5. Βελτίωση συσκευών με την χρήση των εννοημένων μερών που δημιουργούνται.
 - 6. Διεκδίκηση ασφαλιστικής μέριμνας εύρους υλικού.
 - 7. Έλεγχος διαδικασίας δημιουργίας αντικειμένων, με τη χρήση της τεχνολογίας ψηφιακών μέσων.

- Ενίσχυση χρήσης πολυμερών υλικών και έρευνα επί αυτών.
- Προώθηση έρευνας για την πολυμεροποίηση, καθώς αποτελεί είδος μη ανακυκλώσιμου πλαστικού με εξαιρετικά συχνή και δημοφιλής χρήση.
- Περαιτέρω ανάπτυξη χημικών αισθητήρων και βιο-αισθητήρων στην επικράτεια της ΠΔΕ.
- Προώθηση ευελιξίας και προσαρμοστικότητας της βιομηχανίας, προκειμένου να μετατραπεί σε πιο ανθεκτική σε εξωτερικές επιρροές (π.χ. κρίσεις), σε μεταβολές των καταναλωτικών συνθηκών και σε επιβάρυνση εσωτερικών προμηθειών (π.χ. έλλειψη σε υφιστάμενη παροχή).
- Ψηφιοποίηση βιομηχανικών συστημάτων παραγωγής.
- Εφαρμογή, σε όλο το εύρος παραγωγών, των αρχών της Βελτιστοποίησης Επιχειρηματικών Διαδικασιών-Process Optimization.
- Διανομική φορέα για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ Πανεπιστημίων/Ερευνητικών Ινστιτούτων (κόστος γνώσης και χρήσης τεχνολογιών αιχμής και βιομηχανιών (χρήση τεχνολογιών «βασικού επιπέδου»), οι οποίοι υστερούν για τις καθημερινές λειτουργίες), οι οποίοι παράλληλα θα κερτίσει συμβουλευτική χρηστών (καθόριση επιθυμητών λειτουργιών, προσαρμογή των στα προβλήματα που, στις ανάγκες τους).

- **Ιδέες και Συνέργειες:**
 - 1. Δημιουργία μηχανισμού ενεργοποίησης του τοπικού οικοσυστήματος του τομέα «**Έγλυκο-Βιομηχανία-Μικροηλεκτρονική**». Ο μηχανισμός δύναται να αποτελείται από διαδουλεύουσες μεταξύ τοπικών φορέων για την καινοτομία, για να πραγματοποιούνται κάθε έξι μήνες και η ΠΔΕ θα κατέχει οργανωτικό ρόλο.
 - 2. Δημιουργία διαδικτυακής πλατφόρμας ή αρχείου αποτύπωσης και καταγραφής των τομέων ενδιαφέροντος της κάθε επιχείρησης.
 - 3. Δημιουργία λίστας επιχειρήσεων που θα προτίθενται και επιθυμούν την αξιοποίηση των υφιστάμενων πρώτων προϊόντων, σε πρώτο χρονικό διάστημα από την κυκλοφορία τους προς ευρεία πώληση και κατανάλωση.
 - 4. Προώθηση σχεδιασμού νέων υλικών με τη χρήση μηχανικής μάθησης.
 - 5. Δημιουργία πλατφόρμας καινοτομίας και πληροφόρησης για τις επιχειρήσεις της ΠΔΕ που υπάγονται στον υποτομέα «**Έγλυκο**».
 - 6. Κατάρτιση επιχειρηματιών και υψηλόβαθμων στελεχών επιχειρήσεων σε ζητήματα καινοτομίας.
 - 7. Δημιουργία μοντέλου εντοπισμού των σημαντικότερων απαιτούμενων δεξιοτήτων σε κάθε επιχείρηση και του κατάλληλου προσωπικού (που θα μπορούσε να τις αποκτήσει ή τις διαθέτει ήδη).

Κατάσταση	Παράγωγα Παρατήρησης		Προτεινόμενα	
	Παρατήρηση	Κατάσταση	Παρατήρηση	
07.02	Λογική διασποράς παρατηρήσεων	07.02.04	Κατανομές εφάρμογες ΤΠΕ στη διαχείριση ενόγκων (π.χ. χρήση λογισμικού των Προγράμτων ΙΟΤ, ελεύθερι διακινήσιμα, blockchain τεχνολογίες νοσηλείας, μηχανική μάθηση	
08.05	Εύληξη, ψηφιοποιημένοι διαγωνισμοί και μετρήσεις	08.05.04	Εύληξη τεχνολογίες και στρατηγικές για την επιμήκυνση του λειτουργικού χρόνου δικών των συστημάτων παρατήρησης	
08.07	Εξάρτησμοι και συστήματα	08.07.04	Μη-Μαρκέτ εξάρτησμοι και συστήματα συστήματα χωρίς/ελαφρώς ενεργειακής κατανάλωσης	
07.01	Ενεργειακή αποδοτικότητα και εξοικονόμηση ενέργειας	07.01.04	Τεχνολογίες, συστήματα, διαγραφές για την ενεργειακή αποδοτικότητα και εξοικονόμησης ενέργειας στα διαγράμματα	
07.01	Ενεργειακή αποδοτικότητα και εξοικονόμηση ενέργειας	07.01.02	Τεχνολογίες συστήματα διαγραφές για την ενεργειακή αποδοτικότητα και εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια	
07.10	Υλικά και διατάξεις για εφαρμογές μεταφοράς, διακίνησης, αποθήκευσης & τηλεμετρίας	07.10.04	Αντικείμετα προηγμένων υλικών και τεχνολογιών για επίτευξη ενεργειών και διατάξεις μεταφοράς για εξοικονόμηση ενέργειας	
07.10	Υλικά και διατάξεις για εφαρμογές μεταφοράς, διακίνησης, αποθήκευσης & τηλεμετρίας	07.10.06	Υλικά για την κατασκευή αυτοματισμικών σχημάτων	
06.02	Αντικείμετα ευρέως υποδομών και συστημάτων και υπηρεσιών υποδομών	06.02.02	Τεχνολογίες μη επιμελόμενων ενόγκων συστημάτων (θρονη) για την βελτιστοποίηση της επί λογιστικής και της παρόμοιων τεχνολογιών	

Κατάταξη	Παραγωγή Παραγωγής		Προστασία	
	Παραγωγή		Παραγωγή	
08.05	Υλικά, φιλοσοφία/συστήματα βιομηχανία και μεταποίηση		08.05.05	Τεχνολογίες και στερεοτυπία μηχανικών σφαιρών και έντονα εργαλεία (Zero Defect Manufacturing)
08.05	Υλικά, φιλοσοφία/συστήματα βιομηχανία και μεταποίηση		08.05.06	Ολοκληρωμένες διαδικασίες γρήγορης και παύσης παραγωγής/υποδομών και την επόμενη καλύτερη συστήματα παραγωγής (Reconfigurable Manufacturing System/Industry 4.0)
08.07	Εξοπλισμός και συστήματα		08.07.02	Αυθιγές (MEMS - Microelectronic Systems)
08.07	Εξοπλισμός και συστήματα		08.07.03	Ηλεκτρονικά και ενσωματωμένα συστήματα διαχείρισης (log, Busco και cloud)
08.07	Εξοπλισμός και συστήματα		08.07.04	Συστήματα και εργαλεία ηλεκτρονικής ασφάλειας
08.10	Υλικά και διαδικασίες για εφαρμογές μεταφοράς, διακίνησης, ασφάλειας & τηλεπικοινωνιών		08.10.02	Υλικά και υλικά για διαστημικές εφαρμογές
08.10	Αυτοματισμένα συστήματα παραγωγής & αλυσίδες προσκόμισης υλίων		08.10.03	Νέες τεχνολογίες υλίων, παραγωγικών και αλυσίδων για εφαρμογές κατασκευών & προϊόντων μεταποίησης
08.14	Υλικά, διεργασίες, διαδικασίες & συστήματα παραγωγής και στην αλυσίδα προμήθειας & βιομηχανική συζήτηση		08.14.01	Ολοκληρωμένες διαδικασίες/πρότυπα μετά την ολοκλήρωση των πρώτων υλών/εργαλείων και παραλλήλων σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των προϊόντων και διαδραστικές/οδηγητικές/παρακολούθησης/μετρήσεις των παραβλαβών

Περιγραφή Παράποπου		Προσδιορισμός	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
01.04	Υπάρ, διακρίνεται, διαφέρει & συστήματα παραγωγής για την οικιακή οικονομία & τη βιομηχανική οικονομία	01.04.00	Υπάρ & συστήματα γράμκων & άλλων διαγραμμάτων για την οικιακή οικονομία & τη βιομηχανική οικονομία
01.10	Υπάρ & διαφέρει για εφευρέσεις μεταφορών, διαστήματος, σφαιρικών & γλυκισμάτων	01.10.00	Προηγμένα συστήματα & τεχνολογίες για εφευρέσεις μεταφορών & παρακολούθησής αυτών
01.22	Διακρίνεται, εξελίσσεται & συστήματα για τη μεταβολή στη φεφοκοντική βιομηχανική παραγωγή	01.22.00	Αντικείμενα (εφευρέσεις), αυτόματα συστήματα βιομηχανικής παραγωγής & εφευρέσεις τεχνολογιών και συστημάτων
01.24	Υπάρ, διακρίνεται & διαφέρει για παραγωγή, μεταφορά & αποθήκευση ενέργειας	01.24.00	Ενέργεια συστημάτων μεταφοράς ενέργειας
01.26	Υπάρ, διακρίνεται, & διαφέρει για παραγωγή, μεταφορά & αποθήκευση ενέργειας	01.26.00	Υπάρ για τεχνολογίες παραγωγής, μεταφοράς, αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής & χρήσης υδρογόνου
01.28	Υπάρ, διακρίνεται & διαφέρει για παραγωγή, μεταφορά & αποθήκευση ενέργειας	01.28.07	Υπάρ & διαφέρει για τη μείωση ενεργειακών απαιτήσεων συστημάτων
01.31	Νανοτεχνολογία, νανοελεκτρονική, βιοτεχνολογία	01.31.10	Νανοτεχνολογία & άλλες νέες τεχνολογίες & συστημάτων
01.32	Διακρίνεται, εξελίσσεται & συστήματα για τη μεταβολή στην αλματώδη εξέλιξη βιομηχανική παραγωγή	01.32.00	Πύλες/εφευρέσεις & πραγματικές κλίμακες μονάδας μέτρησης & ποσοτήτων & μετατροπών
01.34	Διακρίνεται, εξελίσσεται & συστήματα για τη μεταβολή στη φεφοκοντική βιομηχανική παραγωγή	01.34.00	Βελτιστοποιήσεις διαδικασιών συντήρησης βιομηχανικών (εξοπλισμού & εφευρέσεων) προηγμένων τεχνολογιών και συστημάτων

[illegible][illegible]

Παρατηρητέα		Παρατηρήσεις	
Κριτήρια	Παρατηρήσεις	Κριτήρια	Παρατηρήσεις
02.09	Πρώτες ύλες: Βιομηχανικά υγρά υδατοεπισκευαστικά, προϊόντα καθαρισμού κατασκευών / διαμερισμάτων, εργαλεία	02.09.01	Ασφάλτες υλικών και διατάξεις για ναδους, υφασμάτινα ή μη υφασμάτινα, προέκταση ή αλλαγή παραλλήλων αποχετεύσεων με εμβυθισμένο, κωνικό, κυλινδρικό, ελκυστικό, κωνικό ή οριζόντιο άνοιγμα
02.09	Πρώτες ύλες: Βιομηχανικά υγρά υδατοεπισκευαστικά, προϊόντα καθαρισμού κατασκευών / διαμερισμάτων, εργαλεία	02.09.02	Εκκλιμακτώσεις και διατάξεις διακλάδωσης των εγκάρσιων φθαρμένων σωλήνων για εξομάλυνση της καταπόνησης, τη βελτίωση και αλλαγή επιβλεπόμενων εμβυθισμένων σωλήνων, αποστήματα κλάδων
02.10	Υλικά και διατάξεις για εφαρμογή μεταφορών, διαμερισμάτων, αποχέτευσης ή τηλεμετρικών συστημάτων	02.10.01	Καναλίδες, τελεφεύκλια, παραλλήλωση, κωνικά και ελκυστικά
02.11	Νανοτεχνολογία, νανοσκόπηση, φυσική	02.11.01	Υλικά, ηλεκτρονικά, διατάξεις και τεχνολογίες για επίλυση και εξομάλυνση τηλεμετρικών 56-64 και 64-64 bit υδατικών επισκευαστικών
02.11	Νανοτεχνολογία, νανοσκόπηση, φυσική	02.11.02	Υλικά και τεχνολογίες για εξομάλυνση τηλεμετρικών 64-64 bit υδατικών επισκευαστικών
02.12	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.12.01	Υλικά και τεχνολογίες για φυσικούς, μηχανικούς, βιολογικούς και μικροβιολογικούς και εμβυθισμένους σωλήνες συνών στον υποπερίλλον ή το διαλυτικό περιβάλλον
02.13	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.13.01	Τεχνολογίες και συστήματα ηλεκτρονικών μετρήσεων, ενέργειας (μικροεπισκευαστική μηχανή) αποβλήτων
02.14	Αποβλήτων και συστήματα Υδρογόνου και κλιματικό σύστημα	02.14.01	Παραγωγή αποβλήτων, καθαρισμός, συστήματα αερίων
02.15	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.15.01	Νέα υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.16	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.16.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.17	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.17.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.18	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.18.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.19	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.19.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.20	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.20.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.21	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.21.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.22	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.22.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.23	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.23.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.24	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.24.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.25	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.25.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.26	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.26.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.27	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.27.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.28	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.28.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.29	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.29.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.30	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.30.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.31	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.31.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.32	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.32.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.33	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.33.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.34	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.34.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.35	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.35.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.36	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.36.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.37	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.37.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.38	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.38.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.39	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.39.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.40	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.40.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.41	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.41.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.42	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.42.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.43	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.43.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.44	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.44.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.45	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.45.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.46	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.46.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.47	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.47.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.48	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.48.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.49	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.49.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.50	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.50.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.51	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.51.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.52	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.52.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.53	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.53.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.54	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.54.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.55	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.55.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.56	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.56.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.57	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.57.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.58	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.58.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.59	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.59.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.60	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.60.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.61	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.61.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.62	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.62.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.63	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.63.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.64	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.64.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.65	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.65.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.66	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.66.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.67	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.67.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.68	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.68.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.69	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.69.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.70	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.70.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.71	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.71.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.72	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.72.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.73	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.73.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.74	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.74.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.75	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.75.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.76	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.76.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.77	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.77.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.78	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.78.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.79	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.79.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.80	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.80.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.81	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.81.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.82	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.82.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.83	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.83.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.84	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.84.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.85	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.85.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.86	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.86.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.87	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.87.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.88	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.88.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.89	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.89.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.90	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.90.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.91	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.91.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.92	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.92.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.93	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.93.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.94	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.94.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.95	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.95.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.96	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.96.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.97	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.97.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.98	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.98.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
02.99	Αποβλήτων Ανάπτυξη	02.99.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους
03.00	Αποβλήτων Ανάπτυξη	03.00.01	Αποβλήτων υλικά και μέθοδοι παραγωγής, γυαλισμένα ή μη, για μείωση της αلودίας και του κόστους

Παραγωγή		Προστασίες	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
08.07	Εξοπλισμός και συστήματα	08.07.00	Διαδικασίες παραγωγής μακροσκοπικών και ηλεκτρονικών διατάξεων
08.07	Εξοπλισμός και συστήματα	08.07.10	Ηλεκτρονικά σχηματικά κατασκευές
08.08	Αντικείμενα εκ φύσεως περσέλλων και κατασκευασμένα αντικείμενα δαδωμένα, στρογγυλά και οβάλ	08.08.00	Τιμήματα συστημάτων καταγραφής/μετρήσεων (ακρίθμια μέθοδος μεταφοράς κ.λ.π.)
08.09	Διαγνώσεις, εξοπλισμός, και συστήματα για τη μέτρηση και τη φθορομετρική βιωσιμότητα	08.09.01	Αντικείμενα κατασκευασμένα φθορικών μεθόδων για τη φθορομετρία
08.10	Υλικά, διαγνώσεις, διατάξεις και συστήματα παραγωγής για την κυκλική οικονομία ή τη βιωσιμότητα συνύληση	08.10.00	Διαδικασίες παραγωγής υλικών, σπινθηρισμών, σπινθηρισμών διαλυτικών, επεξεργασίας ή άμεσης πρόσδεσης υλικών
08.11	Υλικά, διαγνώσεις, διατάξεις και συστήματα παραγωγής για την κυκλική οικονομία ή τη βιωσιμότητα συνύληση	08.11.00	Οικονομικά, τεχνικά υλικά ή υλικά
08.12	Υλικά, διαγνώσεις και διατάξεις για παραγωγή μεταφοράς και αποθήκευσης ενέργειας	08.12.00	Οικονομικά, τεχνικά υλικά ή υλικά, αντικείμενα μεταφοράς και κρυψών παθητικών και ενεργητικών στοιχείων της τεχνολογίας βιομηνιαίου και ανανεώσιμων μεταλλικών και άλλων δομών στα τέλη της κυκλικής ζωής τους

- Το 2,87% των επιχειρήσεων ή το 3,62% των απασχολούμενων της ΠΔΕ υπάγονται στον κλάδο του Πολιτισμού και των ψηφιακών εργαλείων παροχής πολιτιστικών υπηρεσιών. Σε επίπεδο ΠΕ, το μεγαλύτερο ποσοστό διατίθεται η Αχαΐα και το μικρότερο η Αυτοκατοικαριανία.
- Σημαντικό περιβάριο βελτίωσης και ενίσχυσης του υποσέματος στην ΠΔΕ λόγι: 1. πλούσιου πολιτιστικού σπόμετος, 2. θραυστήριση ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων με υψηλή τεχνολογική έταση, 3. ταχεία ανάπτυξη νεοφυών οικονομισμάτων (κυρίως στην Πάτρα), 4. ύπαρξης υψηλού επιπέδου ανθρωπίνου δυναμικού και 5. ισχυρής πολιτιστικής κουλτούρας.
- Η δημιουργία και η παραγωγή προϊόντος και καινοτομίας στο χώρο του πολιτισμού ενισχύονται από την παραγωγή σύγχρονου πολιτιστικού περιεχομένου και δράσεων διάδοσης και προβολής.
- Μέσω της χρήσης ψηφιακών μέσων, για ψηφιακή καταγραφή και τεκμηρίωση του πολιτιστικού σπόμετος και οργανωτική διαχείριση της πολιτιστικής πληροφορίας, αποτυπώνεται η τεχνολογική διάσταση της καινοτομίας Πολιτισμού.
- Νέες αλυσίδες αξίας δημιουργούνται με την ανάπτυξη καινοτόμων ψηφιακών πλατφορμών, εφαρμογών και τεχνικών για τη συλλογή, καταγραφή, οπτικοακουστική αναπαράσταση και ανάδειξη της άλης πολιτιστικής κληρονομιάς της ΠΔΕ.

- Ενίσχυση και αναβάθμιση της προσφερόμενης εμπειρίας του επισκέπτη μέσω της αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών εν χώρου πολιτισμίου (επίσης ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της ΠΔΕ).
- Ωστόσο, επιτακτική ανάγκη η ανάλιψη καινοτομιών, πέραν του στενά τεχνολογικού προσανατολισμένου ορισμού του όρου «καινοτομία».
- Ο ευρύτερος καινοτομικός ρόλος του πολιτισμίου και του δημιουργικού τομέα δεν αναγνωρίζονται επαρκώς (καινοτομία στο σχεδιασμό, στο περιεχόμενο και στη διαδικασία: μη ανάλιψη, καινοτομία τεχνολογική/ψηφιακή μόνου: ανάλιψη).
- Η αύξηση της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος των επιχειρήσεων και η αναγνώριση των αναγκών των πελατών προέρχονται από το προσανατολισμό του πελατισμού, του διαλόγου και της συν-δημιουργίας του χρήστη.
- Στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα διαφαίνεται δυσκολία προσανατολισμού προς ένα πολυεπιστημονικό πλαίσιο.
- Η ανάδειξη του ρόλου της δημιουργικότητας εν τη γενέσει και της υψηλής αξίας του **Πολιτισμίου** σε ποικίλους επιχειρηματικούς τομείς προϋποθέτει τη διαστηματική προώθηση.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

1. Πολιτισμός, 2. Τουρισμός & 3. Δημιουργική Βιομηχανία

© 2006 The Authors
Journal compilation © 2006 Blackwell Publishing Ltd

- Οι 3 παραπομπές δύνανται να παρουσιάζουν περαιτέρω συμπληρωματικότητα.
- Πραγματοποιείται προανακοίνωση προς μοντέλα ανάπτυξης δραστηριότητας με έμφαση στην τοπική βιωσιμότητα/ εμπειρία, την εξαστομικότητα, την ευεξία, τη βιωσιμότητα, την ενγύτεια προορισμού, την ασφάλεια/ υγεία, την ψηφιοποίηση.
- Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων των Συμβουλευτικών Ομάδων αναδείχθηκε οι ανάγκες σε επίπεδο καινοτομίας προϊόντος και σε επίπεδο επιχειρησιακής καινοτομίας.
- Η καινοτομία δεν ταυτίζεται αποκλειστικά με τη χρήση προηγμένων τεχνολογικών μέσων.
- Στους συγκεκριμένους υποσέτες η δημιουργική διαδικασία έχει ευρύτερο κοινωνικό ρόλο.

- Τουρισμός [1/3]

- Στην ΠΔΕ τα έσοδα από τον **Τουρισμό** αντιπροσωπεύουν το 2% (98 εκ. ευρώ) των συνολικών εσόδων της Ελλάδας και η άμεση συμβολή στο στο ΑΕΠ της ανέρχεται στο 1%.
- Η πρόβλεψη ποιικών μορφών αναπτυξιακού τουρισμού ενισχύεται λόγω του πλούσιου γεωγραφικάδιατεταγμένου τουριστικού αποθέματος της ΠΔΕ.
- Τουρισμός + Πολιτισμός = **1**. ένας βασικός πυλώνας ανάπτυξης, **2**. κινητήρια δύναμη της οικονομίας της ΠΔΕ και **3**. σημαντικός πόλος έλξης και διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος.
- Μη οργανωμένες οι υφιστάμενες αναπτυξιακές μορφές τουρισμού στην ΠΔΕ.
- Υπαρχει σημαντικών περιθωρίων ενίσχυσης της εφαρμογής οργανωτικών καινοτομιών και εφαρμογών πληροφορικής.
- Η παραγωγή πλούτου στην ΠΔΕ ενισχύεται με την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς (υλικής και άυλης) και της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας.

- Τουρισμός [2/3]

- Μεγάλη ώθηση στην ΠΔΕ μπορούν να αποδώσουν τα εξής: **1.** ο μετασχηματισμός του τουριστικού προϊόντος, μέσω της αναβάθμισης του πολιτιστικού αποθέματος, **2.** η αξιοποίηση της διεθνούς αναγνωρισιμότητας (branding) της Ολυμπίας ως προορισμού στην ΠΔΕ και **3.** η προώθηση διατομεακών παρεμβάσεων με άλλους τομείς της Εθνικής Στρατηγικής Εξυμνης Εξέλιξης («Περιβάλλον – Κοινωνία Οικονομία», «Αειφόρος Ενέργεια» και «Ψηφιακές Τεχνολογίες»).
- Βάσει της ανάλυσης της αλυσίδας αξίας, οι τουριστικές δραστηριότητες αλληλεπιδρούν με δραστηριότητες, υπηρεσίες και προϊόντα αρκετών κλάδων.
- Κυριότερες κλαδικές εισροές (πέραν του πολιτισμού): **1.** γεωργική παραγωγή και τρόφιμα, **2.** μεταφορές και **3.** εφοδιαστική αλυσίδα.
- Η διατομεακή αντιμετώπιση του τουρισμού βασίζεται στη βιώσιμη καινοτομία των υπηρεσιών.
- Η βιώσιμη καινοτομία υπηρεσιών αποσκοπεί, από την/τιν: **1.** εξυπηρέτηση των μεταβαλλόμενων απαιτήσεων του τομέα, **2.** εξασφάλιση της ευημερίας των κατοίκων και του περιβάλλοντος και **3.** διασφάλιση της ανθεκτικότητας και εννομιώσεως.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [5/8]

Τουρισμός [3/3]

- Η κοινωνική ενσωμάτωση λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος μεταξύ των δυνητικών επισκεπτών και της ΠΔΕ.
- Η ΠΔΕ δύναται να προσαρμοστεί προς εφαρμογές ανάδειξης του «προσβάσιμου» πολιτισμού.
- Εδραίωση πρόσθετων προοπτικών για την ΠΔΕ (λ.χ. θρησκευτικός, ιαματικός, τρίτης ηλικίας και ευεξίας τουρισμός), μέσω της προώθησης δραστηριοτήτων σχετικών με την ολιστική εμπειρία του επισκέπτη.
- Πολυδιάστατα θετικά αποτελέσματα για την ΠΔΕ προέρχονται από την ανάπτυξη: 1. καινοτόμων τεχνολογιών/ διαδικασιών, 2. ποιικών δράσεων εκπαιδευτικού τουρισμού, 3. σύγχρονων μεθοδολογιών τεκμηρίωσης, μελέτης, διαχείρισης, προστασίας και προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Αναβάθμιση προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος και βελτίωση παρεχόμενης εμπειρίας χρήση μέσω της χρήσης: 1. καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών, 2. νέων εργαλείων και 3. «έξυπνων» δικτύων/ υπηρεσιών.
- Πολλάπλά οφέλη του τουριστικού κλάδου της ΠΔΕ από την υιοθέτηση και η αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας και των καινοτομικών δραστηριοτήτων στα εξής: 1. διοίκηση και την οργάνωση των τουριστικών επιχειρήσεων, 2. σχεδιασμός νέων προϊόντων και υπηρεσιών και 3. προβολή και παραγωγή των προαναφερθέντων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [6/8]

Δημιουργική Βιομηχανία [1/2]

- Η **Δημιουργική Βιομηχανία** περιλαμβάνει τις επιχειρήσεις με «ικανότητα για δημιουργία».
- Οι εισροές των συγκεκριμένων επιχειρήσεων είναι πολιτισμικές, ωστόσο οι εκροές τους είναι υπηρεσίες και προϊόντα και λειτουργικού χαρακτήρα.
- Ο όρος αναφέρεται σε ένα ευρύ και ετερόκλητο φάσμα δραστηριοτήτων συναφών με το ευρύτερο πεδίο του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Το έτος 2020 στον συγκεκριμένο τομέα υπάγονταν το 1,68% και το 3,18% των συνολικών επιχειρηματικών μονάδων σε επίπεδο ΠΔΕ και χώρας αντίστοιχα.
- Σε επίπεδο ΠΔΕ το υψηλότερο ποσοστό διαθέτει η ΠΕ Αχαΐας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [7/8]

Δημιουργική Βιομηχανία [2/2]

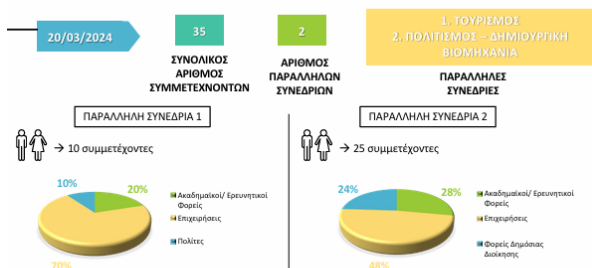
- Οι κλάδοι της **Δημιουργικής Βιομηχανίας** που παρουσιάζουν αυξημένη επιχειρηματική δραστηριότητα στην ΠΔΕ είναι η αρχιτεκτονική, η ανάπτυξη λογισμικού και ο προγραμματισμός ηλεκτρονικών συστημάτων.
- Οι λοιποί κλάδοι του τομέα συνδέονται με κατακερματισμό των δημιουργικών - χειροτεχνικών επιχειρήσεων και χαμηλούς δείκτες ενσωμάτωσης καινοτομίας, εξαγωγικού προσανατολισμού και εξειδίκευσης - επανακατάρτισης του υπάρχοντος εργατικού δυναμικού.
- Η αλληλεπίδραση μεταξύ των τοπικών κοινωνιών και των δημιουργικών επιχειρήσεων εννοεί την καινοτομία στον τομέα.
- Η ενίσχυση της αλληλεπίδρασης της τοπικής κοινωνίας με το φυσικό περιβάλλον (περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και καθεστώτος προστασίας, λ.χ. Natura) προωθείται από το διατομεακό πεδίο εφαρμογής καινοτομικών **Δημιουργική Βιομηχανία** - Περιβάλλοντος.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [8/8]

- Ο τομέας «**Πολιτισμός-Τουρισμός-Δημιουργική Βιομηχανία**» αντιμετωπίζει διεθνείς προκλήσεις, (λ.χ. η ασφάλεια, η πράσινη μετάβαση και ο ψηφιακός μετασχηματισμός).
- Η αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και η προώθηση καινοτομιών στον τομέα ευνοούν τη(ν): 1. μείωση εμποδίων εισόδου στην αγορά τουριστικών, πολιτιστικών και δημιουργικών προϊόντων, 2. προώθηση ευκαιριών διείσδυσης στην παγκόσμια αγορά, 3. ελαχιστοποίηση κόστους, 4. αύξηση σε επιλογές, 5. διευκόλυνση πρόσβασης καταναλωτών, 6. δημιουργία απαραίτητων νέων θέσεων εργασίας, 7. στόχευση προς νέες αγορές και 8. διεύρυνση του πολιτιστικού και τουριστικού προϊόντος.
- Έντονη εξωστρέφεια, υψηλή τεχνολογία στην εξασφάλιση πόρων για ερευνητικά προγράμματα υποδηλώνει η συμμετοχή από το Πανεπιστήμιο Πατρών σε Horizon 2020 (149 έργα) και Horizon Europe (69 έργα) → Αξιοποίηση αυτών από τον ευρύτερο τομέα.
- Ενδεική δυναμικής η επίδοση του τομέα στην «Ερευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία (ΕΤΑΚ)» αποτελεί το μερίδιο 12,2% επί του συνόλου των προτάσεων που υποβλήθηκαν από φορείς της ΠΔΕ στο Πρόγραμμα «Ερευνά Δημιουργά Καινοτομώ» (ΕΔΚ) της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΔΕΑ [1/4]

- Κατά τη διάρκεια των παράλληλων συνεδριών του τομέα «**Πολιτισμός-Τουρισμός-Δημιουργική Βιομηχανία**» πραγματοποιήθηκε δομημένη συζήτηση, με επίκεντρο τα βασικά σημεία που αναδείχθηκαν από το Κείμενο Βάσης.
- Στο πλαίσιο του κύκλου συζήτησης και διαβουλευτικής αναδείχθηκαν ανάγκες και διατυπώθηκαν ιδέες και προτάσεις για συνέργειες, οι οποίες καταγράφηκαν.
- **Ανάγκες:**
 1. Αποσαφήνιση της έννοιας του «πολιτιστικού» και «δημιουργικού» ως αγαθό υψηλής αισθητικής ή συμβολικής φύσης από το «έξυπνο» ή/και «καινοτομικό».
 2. Δημιουργία στρατηγικής πολιτισμικού και δημιουργικού branding, (συνολικά για την ΠΔΕ και στοχευμένα), συμπεριλαμβανομένης της εν δυνάμει εξαγωγικής δραστηριότητας του τομέα (λ.χ. το καρναβαλικό προϊόν για το Καρναβάλι της Πάτρας).
 3. «Γλωσσικό» branding κάθε προορισμού, με τη δημιουργία και χρήση βάσης δεδομένων γλωσσικών υπηρεσιών για εξοικονόμηση πολύτιμου χρόνου και μείωση του κόστους των μεταφραστικών υπηρεσιών.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΔΕΑ [2/4]

4. Ενίσχυση και διεύρυνση της χρήσης καινοτόμων ψηφιακών διαβουλευτικών εργαλείων (crowdsourcing) για τον συμμετοχικό σχεδιασμό πολιτικών (Policy Making) του τομέα.
5. Περαιτέρω προώθηση του τουριστικού προϊόντος της ΠΔΕ, με τη χρήση αναλογικού και ψηφιακού marketing.
- **Ιδέες και Συνέργειες:**
 1. Δημιουργία συνεργειών ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Μοναστηριών (Προσκυνηματικός τουρισμός) συνδυαστικά με την ανάπτυξη καινοτόμων δραστηριοτήτων ανάδειξης και εκπαίδευσης στο πεδίο της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (π.χ. χειροτεχνίες).
 2. Δημιουργία καινοτόμου εργαστηρίου εκπαίδευσης και ανάδειξης των «Μαστορσχημάτων» των Καλαβρύτων, επικεντρωμένο στη φυσική δόμηση και τη χρήση εξειδικευμένων τεχνολογιών.
 3. Ψηφιακή καταγραφή όλων των δημιουργιών της ΠΔΕ, για την προώθηση της μεταξύ τους αλληλεπίδρασης και συνεργασίας και την ενίσχυση της διαθεσιμότητας του έργου τους στο ευρύ κοινό.
 4. Δημιουργία και χρήση βάσης δεδομένων για γλωσσικές υπηρεσίες, για την εξοικονόμηση χρόνου και τη μείωση κόστους.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΔΕΑ [3/4]

5. Εκουχρονισμός του προφίλ της Δημοτικής Βιβλιοθήκης του Δήμου Πατρέων σε ένα χώρο ανάδειξης καινοτομικού σχεδιασμού και σε σημείο ανάγνωσης που δύναται να ενισχύσει την ελκυστικότητα και την εξωστρέφειά της (κυρίως στο παιδικό κοινό της).
6. Ενίσχυση της διάδρασης του Μουσείου Αλατιού με τους επισκέπτες για: i. την ενημέρωσή τους, ii. την εμπλοκή τους στην παραγωγή αλατιού και iii. τον εμπλουτισμό της εμπειρίας τους στο πεδίο της ευζωίας (wellness).
7. Ανάδειξη πολιτιστικού περιεχομένου με καινοτόμες διαδικασίες και ανάπτυξη επιχειρήσεων.
8. Προσανατολισμός προς την πολιτιστική διάσταση του φαγητού (Διατομεακότητα με Τομέα «Αγροδιατροφή»).
9. Δημιουργία cluster που θα δρα υποστηρικτικά στις ενέργειες που αφορούν το τουριστικό προϊόν της ΠΔΕ.
10. Χρήση αλγορίθμου εντοπισμού φθορών σε τριδιάστατο μοντέλο πολιτιστικής υποδομής/ ενμνημίου και αισθητήρων ή/και μέσων αναγνώρισης ρύπανσης για τη συντήρηση πολιτιστικών πόρων και την ενίσχυση της διάστασης της ανθεκτικότητάς τους (Διατομεακότητα με Τομέα Υγίων – Βιομηχανία – Μικροηλεκτρονική).
11. Εισαγωγή ενιαίου εισιτηρίου πρόσβασης στην κοινή εμπειρία του τόπου για τον επισκέπτη-τουρίστα (σε επίπεδο Δήμου, ΠΕ και ΠΔΕ).

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΔΕΑ [4/4]

12. Δημιουργία πλατφόρμας ηλεκτρονικού ξεναγού πληροφόρησης και υποστήριξης του επισκέπτη-τουρίστα, «e-ξεναγός».
13. Χρήση των τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης για τη δημιουργία πλατφόρμας, με προσωποποιημένο περιεχόμενο, εξυπηρέτησης και κατεύθυνσης του επισκέπτη-τουρίστα, «AI-ξεναγός».
14. Προσανατολισμός στην προώθηση ειδικών ομάδων τουριστών: i. Ηλικιακή ομάδα 50+, μέσω της παροχής υπηρεσιών ευεξίας (λασπόλυντρα – Μουσείο Λάτσου), ii. Νέοι, μέσω της δημιουργίας glamping (δηλ. πολυτελείας camping) και ξενοδοχείων νέων και της διαγράμμισης φεστιβάλ, iii. Άτομα με αναπηρία, μέσω της δημιουργίας πρωτοποριακού δικτύου υπηρεσιών τουριστικών καταλυμάτων, καθώς υπάρχουν επιχειρήσεις στην ΠΔΕ που δραστηριοποιούνται στην ανάπτυξη πιστοποιημένων μηχανολογικού εξοπλισμού.
15. Δημιουργία glamping και ξενοδοχείων «νέων», προκειμένου να αντιμετωπιστεί η έλλειψη τουριστικών μονάδων σε κάποιους προορισμούς της ΠΔΕ (π.χ. Μεσολόγγι).
16. Αξιοποίηση πρωτοβουλιών για την κεφαλαιοποίηση μεγαλύτερης εισροής επισκεπτών (π.χ. «Messoloughi by Locals»).

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [1/6]

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ [1/2]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
02.01	Πολιτισμός	02.01.01	Ανάπτυξη νέων τεχνολογιών-τεχνικών-μεθόδων καταγραφής ή/και ψηφιοποίησης ή/και επιστημονικής τουριστικής πολιτιστικής πληροφορίας (ιστορίες, ανέκδοτα, κ.λπ.)
02.01	Πολιτισμός	02.01.02	Ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών, τεχνικών, μεθόδων για την ανάλυση, αναπαράσταση και γενικά για την ανάδειξη και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και για την ενίσχυση και προβολή του ελλειπού πολιτισμού, μέσω τεχνολογιών λόγου, ήχου, εικόνας, εικαστικής, επαγγελματικής και μητέρας παραγωγής, ψηφιακών παιχνιδιών και παιχνιδιοποίησης ή/και σε συνδυασμό με τεχνολογίες μαζικής (δουλειά 5d, τεχνητή νοημοσύνη, μηχανική μάθηση, αυτόματη μετάφραση, κ.λπ.)
02.01	Πολιτισμός	02.01.03	Ανάπτυξη και αξιοποίηση εφαρμογών τεχνικών μεθόδων για τη ανάλυση, ταξινόμηση, μοντελοποίηση, διαχείριση, προστασία, βελτιστή εμπειρίας χρήστη και αύξηση της επισκεψιμότητας των μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων, μουσείων και χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς εν γένει ή/και (β) την ενίσχυση της κριτικής του (επαγγελματικού και του ελλειπού πολιτισμού) ανάλογα με τις ανάγκες και με την αξιοποίηση των πόρων των τουριστικών επιχειρήσεων ή/και (γ) την επεξεργασία και βελτιστή των δυνατοτήτων παραδοσιακών μέσων παραγωγής πολιτιστικού ή/και τουριστικού περιεχομένου με την χρήση τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης ή/και άλλων τεχνολογιών για την εξειδίκευση του περιεχομένου τους

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [2/6]

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ [2/2]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
02.01	Πολιτισμός	02.01.04	Ανάπτυξη ή/και κατοχύρωση πρωτότυπου πολιτιστικού περιεχομένου, που αφορά ενδεικτικά σε: εκδόσεις (έντυπες και ψηφιακές), οπτικοακουστικά, διακοσμητικά τομείς, ψηφιακές εφαρμογές, εκπαιδευτικά προγράμματα και πακέτα ήθη/εθίμων και μη, ηχητικές εκδόσεις, διαδικτυακές πλατφόρμες, προβολήματα υπολογιστικού νέφους, δίκτυα γνώσης κ.λπ.
02.01	Πολιτισμός	02.01.05	Σχέδια και ανάπτυξη τεχνικών και συστημάτων «αφήγησης» (story telling) για την καινοτομία/ διαδραστική παρουσίαση του κοινωνικού και ιστορικού πλαισίου εκθέσεων / γεγονότων / συλλογών σε χώρους πολιτιστικού ή/και τουριστικού ενδιαφέροντος, με έμφαση στην χρήση τεχνικών δημιουργίας, πολυτροπικών εφαρμογών.
02.01	Πολιτισμός	02.01.11	Ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων, προϊόντων, υπηρεσιών και πρωτότυπων διατάξεων για την εκτίμηση, αντιμετώπιση φωταίων, τεχνολογικών κινδύνων και κινδύνων από ανθρώπινες δραστηριότητες που απειλούν την πολιτιστική κληρονομιά και για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς εν γένει (από φθορά, καταστροφή, αλλοίωση, κλοπή, παράνομη εξαγωγή, ταυτοποίηση κ.λπ.)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [3/6]

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ [1/2]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
02.02	Τουρισμός	02.02.01	Ανάπτυξη εφαρμογών παροχής τουριστικών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και δικτύωσης των αξιοσημείων, τεχνικές ανάλυσης δεδομένων (data analytics) με σκοπό την εξειδικευμένη παροχή πληροφοριών, συστάσεων και περιεχομένου προς τους ταξιδιώτες ή/και την διαφύλαξη του τουριστικού προϊόντος ή/και την διατήρηση της τουριστικής παύσης.
02.02	Τουρισμός	02.02.02	Ανάπτυξη και αξιοποίηση καινοτόμων εργαλείων, προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών, για την προώθηση και υποστήριξη ειδικών μορφών τουρισμού (π.χ. κρουαζιέρα, γαστρον., πολιτιστική, θρησκευτική, καταδυτική και θαλάσσια τουρισμός, τουρισμός υπαίθρου, επιστημονικός/επισκευαστικός τουρισμός, αστικός τουρισμός, οικοτουρισμός, γεωπονητικός τουρισμός, αυτοτουρισμός, υαυτικός, αθλητικός, θρησκευτικός, αναλαβαστικός τουρισμός).
02.02	Τουρισμός	02.02.04	Ανάπτυξη εργαλείων, εφαρμογών για την διαφήμιση, το marketing ή/και την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων για την πώληση της ανταγωνιστικότητας στους υποστηρικτές του Τουρισμού ή/και του Πολιτισμού (π.χ. διαδραστικές εφαρμογές, προβολήματα για εκπαίδευση ταξιδιωτών/ ικανότητες κεραιστές, εφαρμογές που θα αξιοποιούν τεχνικές διαχείρισης πληροφοριών και μεγάλων δεδομένων (big data), καθώς και εξειδικευμένες ψηφιακές πλατφόρμες συλλογής και ανάλυσης δεδομένων κ.λπ.
02.02	Τουρισμός	02.02.05	Ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων, εφαρμογών για την προώθηση και αναβάθμιση των πόρων και προϊόντων παροχών πολιτιστικού, τουριστικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Συμπληρωματικά, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικά προϊόντα, προϊόντα που αναδεικνύουν την ιδιαίτερη πολιτιστική και παραγωγική ταυτότητα, την βιωσιμότητα παροχών και συμβάλλουν στην διασύνδεση τοπικών οικονομικών λειτουργιών με το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, νέα προϊόντα οικιακής οικονομίας, ασφαλή παραγωγικά προϊόντα, προϊόντα που λαμβάνουν έμπνευση από την παράδοση.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [4/6]

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ [2/2]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
02.02	Τουρισμός	02.02.06	Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών διαδραστικής μάθησης και αυτοεκπαιδευτικού υλικού εκπαιδευτών (α) για υποστήριξη δραστηριοτήτων εκπαιδευτικού τουρισμού (π.χ. προβολή συγκεκριμένων πόρων, λογιστική / υποστηρικτική περιεχόμενα, συμβόλων και χώρων της ελλειπούς ιστορίας, του πολιτισμού και των επιστημών, με διεθνή ενδιαφέροντα) ή/και (β) για εκπαιδευτικούς (π.χ. e-learning και up-skilling) σε νέες πρακτικές και τεχνολογίες στον υποτομέα του Τουρισμού ή/και στον υποτομέα του Πολιτισμού με έμφαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και στην δημιουργία νέων δεξιοτήτων.
02.02	Τουρισμός	02.02.07	Ανάπτυξη τεχνολογιών, εφαρμογών και υπηρεσιών για την υποστήριξη της δημιουργίας εξεισμένων και βιώσιμων υποτομέων (π.χ. μαρίνη/τουριστικό λιμάνι, αεροδρόμιο, εμπορικό κέντρο, χώρο αναψυχής και γενικά σημεία ενδιαφέροντος ή θρησκευτικά σημεία των πόλεων) με στόχο την προώθηση και απόδοξη παροχής πολιτιστικών και τουριστικών υπηρεσιών.
02.02	Τουρισμός	02.02.12	Ανάπτυξη εφαρμογών για τη βελτιστή, προβολή και διαχείριση του ενεργειακού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος και θέματος βιωσιμότητας των τουριστικών υποτομέων. Συμπληρωματικά εφαρμογές που αξιοποιούν τεχνολογίες για βιώσιμους λιανικούς, διαδίκτυο των Πληγμάτων, κ.λπ.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [6/6]

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ [2/2]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
02.03	Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03.01	Ανάπτυξη καινοτόμων ψηφιακών πλατφόρμων και μεθόδων διανομής και εκμετάλλευσης οπτικοακουστικού περιεχομένου ή/και ψηφιακών εφαρμογών. Μπορεί να περιλαμβάνει και συλλογή περιεχομένου με χρήση αξιοσημείων ανοικτών δεδομένων, κοινωνικών δικτύων και μεθόδων πληθωρισμού (crowdsourcing).
02.03	Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03.02	Ανάπτυξη ψηφιακών πλατφόρμων και σχεδίων εργαλείων ΠΠΕ για την υποστήριξη του σχεδιασμού: - χώρων περιβαλλοντικών και χωρικών δεδομένων εφαρμογών - διαδραστικών εφαρμογών «αφήγησης» και «εμπειρίας», - εφαρμογών στους τομείς της εξυπηρέτησης εξυμώσεως χώρου με προσωποποίηση συμπεριφορών απόντων και εξιστορών διαλογικών συστημάτων για την εκπαίδευση προσωπικού, - συστημάτων εκτίμησης, απόδοσης επιστημονικής για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και περιόδων, κ.λπ., με ενσωμάτωση προηγμένων τεχνολογιών.
02.03	Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03.11	Ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών, τεχνολογιών και προηγμένων στις παραστατικές τέχνες και τα λοιπά προϊόντα θέαματος και αφορώμετες.
02.03	Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03.12	Ανάπτυξη και αξιοποίηση του καινοτόμου σχεδιασμού (Design) και των εργαλείων και διαδικασιών της «Σχεδιαστικής Σκέψης» (Design Thinking), μέσω και της δημιουργίας αλυσιδών αξίας, για την ανάπτυξη προϊόντων, εφαρμογών, συστημάτων και υπηρεσιών που αποβλέπουν στην υποστήριξη και ενίσχυση του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα παραγωγής συμπληρωματικών της βιομηχανίας και βιοτεχνικής παραγωγής και της κεραιοκρατίας (Arts and Crafts).

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [5/6]

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ [1/2]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
02.03	Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03.03	Ανάπτυξη μεθόδων και εφαρμογών για την παροχή νέων προηγμένων υπηρεσιών ή για την βελτιστοποίηση υπαρχουσών υπηρεσιών με αξιοποίηση τεχνικών διαχείρισης, ανάλυσης ή/και αξιοποίησης δεδομένων ή/και δικτύων 5d, τεχνητής νοημοσύνης κ.λπ.
02.03	Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03.04	Ανάπτυξη εφαρμογών προώθησης μάρκετινγκ και γενικότερα υποστηρίξης της λήψης αποφάσεων για την πώληση της ανταγωνιστικότητας του υποτομέα Δημιουργικών Βιομηχανιών, με αξιοποίηση τεχνικών διαχείρισης πληροφοριών και μεγάλων δεδομένων (big data).
02.03	Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03.05	Ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων ή ψηφιακών πλατφόρμων - όπως (α) Media Asset Management πλατφόρμες που προσφέρουν ως προϊόν ή ως υπηρεσία υπολογιστικού νέφους (cloud, SaaS), (β) εργαλεία που ενσωματώνουν σε ψηφιακές Media Asset Management πλατφόρμες - για την ενσωμάτωση διαχείρισης, επεξεργασίας και διανομής οπτικοακουστικού περιεχομένου.
02.03	Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03.06	Ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών προστασίας ψηφιακού περιεχομένου, π.χ. εφαρμογές για εκμετάλλευση, εκκαθάριση, διαχείριση πνευματικών δικαιωμάτων-Digital Rights Management, υλοποίηση ψηφιακού watermarking.

ΝΕΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΔΕ

Κατά τη διάρκεια της εκκίνησης του 1^{ου} κύκλου ΔΕΑ η Συμβουλευτική Ομάδα του τομέα «Τουρισμός – Πολιτισμός – Δημιουργική Βιομηχανία» της ΠΔΕ εντόπισε και προτείνει τις ακόλουθες **ΝΕΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ** ανά Περιοχή Παρέμβασης:

Περιοχή Παρέμβασης		Νέες Προτεραιότητες για την ΠΔΕ	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
02.01	Πολιτισμός	02.01.01	Ανάπτυξη δικτύων/συνεργιών για ανταλλαγή καλών πρακτικών. Έμφαση στα διεθνή δίκτυα.
02.01	Πολιτισμός	02.01.02	Επίσημη σε «φυσική κληρονομιά» (δημιουργία θεματικών διαδρομών κ.λπ.).
02.03	Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03.01	Εμπειρία, προβολή, συνάντηση σε διεθνή επίπεδα.
02.03	Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.03.02	Ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων και εργαλείων εξειδίκευσης και ταξινόμησης για τη προώθηση της παραγωγής κινηματογραφικού και οπτικοακουστικού περιεχομένου (β) την παροχή υπηρεσιών στον κινηματογραφικό και οπτικοακουστικό κλάδο στο πλαίσιο της φιλοξενίας οπτικοακουστικών παραγωγών (γ) την αξιοποίηση των (μικρο)νέων υποδομών για εξειδίκευση δράσεων στον ελεύθερο τομέα της κινηματογραφικής και οπτικοακουστικής εκπαίδευσης (δ) τη σύνδεση των παραπάνω με την αλυσίδα του τοπικού τουρισμού.

Σημείωση: Οι **ΝΕΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ** ανά Περιοχή Παρέμβασης **ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ** στην Εθνική Στρατηγική Εξυπηρέτησης.

Παρουσίαση των αποτελεσμάτων 1^{ου} κύκλου
Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) για τον τομέα
«Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία»
στο πλαίσιο υλοποίησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) στη
Δυτική Ελλάδα την ΠΠ 2021-2027

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΜΕΑ

TOMEAS

Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία

ΥΠΟΤΟΜΕΙΣ

1. Κυκλική Οικονομία
2. Τεχνολογίες Περιβάλλοντος

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Σύμφωνα με την ΕΣΤΑΤ, στην Ελλάδα, στους κλάδους που συνδέονται με την Κυκλική Οικονομία, λειτουργούν περισσότερες από 63.000 επιχειρήσεις.
- Η προώθηση της μετάβασης στην Κυκλική Οικονομία, αποτελεί επιτακτική ανάγκη και ταυτόχρονα ευκαιρία ανάπτυξης για την ΠΔΕ. Η Κυκλική Οικονομία μπορεί να αποτελέσει καύστρο για την παραγωγική αναδιάρθρωση και έχει σαφή περιφερειακή διάσταση.
- Η υιοθέτηση ενός νέου οικονομικού μοντέλου που θα περιορίζει τα απόβλητα και θα μείνι την ανάγκη για νέους πόρους που επιφέρουν οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την περαιτέρω ανάπτυξη της περιφέρειας, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της σταθερότητας, της δικαιοσύνης και της επάρκειας των φυσικών πόρων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [3/6]

- Στα απόβλητα τροφίμων, η Ελλάδα βρίσκεται στην τέταρτη χειρότερη θέση ανάμεσα στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ σε όρους σπατάλης τροφίμων, με 191 κίλα τον χρόνο ανά άτομο το 2020 (μέσος όρος ΕΕ27: 131 κίλα τον χρόνο ανά άτομο, Eurostat). Οι δυνατότητες αξιοποίησης των ποσοτήτων που πλεονάζουν είναι μεγάλες, δεδομένου ότι η βιομηχανία τροφίμων στη χώρα μας είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη, καθώς καλύπτει το 26% του συνόλου της εγχώριας βιομηχανίας.

Προς την κατεύθυνση αυτή προτεραιότητες είναι:

- η ανάπτυξη τεχνολογιών, μεθόδων και εφαρμογών διαχείρισης αποβλήτων εντός λιμένων, μέσω δράσεων αξιολόγησης, μέτρησης και ελέγχου των αποβλήτων και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων τους,
- η προώθηση βιώσιμων διαδικασιών ανακύκλωσης υποπροϊόντων της αλιείας, των υδατοκαλλιεργειών και της αργολικής παραγωγής, για την ανάπτυξη προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και ενίσχυση της **Κυκλικής Οικονομίας**.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [4/6]

- η αποτελεσματική διαχείριση αποβλήτων και η επαναχρησιμοποίησή τους σε άλλη μορφή (όπως η παραγωγή βιοκαυσίμου),
- η πρόωξη μικροβιικών και καινοτομιών στις υδρογονάνθρακες ζωοτροφές και στις ζωικές πρωτεΐνες,
- η πρόωξη πιλοτικών εφαρμογών βιώσιμων τεχνολογιών, χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος, με επαναχρησιμοποίηση πόρων.

Η «Βιομηχανική συμβίωση - Industrial Symbiosis» (τμήμα της «Βιομηχανικής Οικολογίας»), ως καινοτόμο μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης, αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας.

- Εστιάζει στην αξιοποίηση ως πρώτη ύλη από μια βιομηχανική μονάδα, των αποβλήτων ή των υποπροϊόντων μίας άλλης, για την παραγωγή ενός νέου προϊόντος της, επιτυγχάνοντας έτσι ορθότερη χρήση και επαναχρησιμοποίηση των υλικών, αξιοποίηση των αποβλήτων και αποδοτικότερη χρήση της ενέργειας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [1/6]

- Η **Βιοοικονομία** και η **Κυκλική Οικονομία**, δημιουργούν ένα νέο αναπτυξιακό όραμα για την αποσύνδεση της οικονομίας από την εξάρτηση σε ορυκτά καύσιμα, καθώς και μία πορεία προς την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και των δεσμεύσεων της Συμφωνίας του Παρισιού. Η ενδυνάμωση του τομέα στην ΠΔΕ και η ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και μεθόδων, μπορεί να δημιουργήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και να προωθήσει την οικονομική ανάπτυξη.

Η ΠΔΕ παρουσιάζει μεγάλες δυνατότητες εφαρμογής αυτού του παραγωγικού/οικονομικού μοντέλου, κυρίως λόγω:

- διαθέσιμων φυσικών πόρων και ανασιποίηση των δευτερογενών πόρων και αποβλήτων,
- πρωτογενούς τομέα με δυναμική ανάπτυξης και ανάγκη εκσυγχρονισμού και μείωσης του κόστους παραγωγής,
- παρεμβάσεων εκσυγχρονισμού στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων,
- καλών πρακτικών από επιχειρήσεις της Περιφέρειας, οι οποίες προχωρούν στη βελτίωση του περιβαλλοντικού τους προφίλ, και
- της λειτουργίας ακαδημαϊκών προγραμμάτων με ειδίκευση στην Πράσινη - Κυκλική Οικονομία στα Πανεπιστήμια Πατρών και Πελοποννήσου.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [2/6]

- Στα αποβλήτα, η ΠΔΕ στοχεύει στη μετάβαση από το υφιστάμενο γραμμικό μοντέλο, σε μια κυκλική οικονομία, με στόχο τη βιώσιμη διαχείριση υλικών και την ελαχιστοποίηση των τελικών αποβλήτων.
- Η προστασία του θαλασσιού περιβάλλοντος από τη ρύση των αποβλήτων που παράγονται στα πλοία και καταλούνται του φορτίου τους, αποτελεί τομέα μείζονος σημασίας.
- Τα θαλάσσια αποβλήτα που βασίζονται στην υδατοκαλλιέργεια, αποτελούν σημαντική πηγή βιομάζας, η εκμετάλλευσή της οποίας παρέχει σημαντικά πλεονεκτήματα.
- Η προώθηση μικροφυικών και καινοτομιών στις υδροπονικές ζωτροφές και στις ζωικές πρωτεΐνες, θα συνεισφέρει τα μέγιστα σε βιώσιμες διαδικασίες ανακύκλωσης.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [5/6]

Τα **Συμβιωτικά Δίκτυα** (Industrial Symbiosis Networks), μιμούνται τη συμβιωτική λειτουργία των οικολογικών συστημάτων, εντός των οποίων παραδοσιακά ανεξάρτητες βιομηχανίες ανταλλάσσουν συνεχώς ενέργεια, υλικά και υποπροϊόντα, εξαλείφοντας ή μειώνοντας σημαντικά τον όγκο των αποβλήτων.

- Βελτιώνουν την αξιοποίηση των πόρων, μετατρέποντας τις ροές αποβλήτων σε νέους πολύτιμους πόρους, οι οποίοι στη συνέχεια χρησιμοποιούνται σε άλλες διαδικασίες. Έτσι, παραείνουν την οικονομική υπήληξη (win) των υλικών, τα οποία έχουν εξαντλήσει τη φυσική ή/και λειτουργική διάρκεια ζωής τους.
- Η παραγωγή αποβλήτων, η εκπομπή GHG (αερίων του Θερμοκηπίου) και συνεισπεί το περιβαλλοντικό απόστημα των συνεργαζόμενων βιομηχανιών, μειώνεται σημαντικά.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [6/6]

Οι διεργασίες της **Κυκλικής Οικονομίας**, έχουν εφαρμογή σε όλους τους κλάδους οικονομίας και τις αλυσίδες αξίας της Περιφέρειας, ενώ έμφαση θα δοθεί στην Αγοροδιατροφή και τη Βιομηχανία Τροφίμων, μέσω:

- της ενίσχυσης δράσεων βιομηχανικής συμβίωσης,

- της ενίσχυσης υφιστάμενων βιομηχανικών συστημάτων,
- της διαχείρισης και μεταφοράς των αποβλήτων,
- της μείωσης παραπλήξ των τροφίμων στον τομέα των υλικών, στη μεταποίηση και τη Δημοτική Βιομηχανία - Βιοτεχνία,
- της ανακύκλωσης και αξιοποίησης των δευτερογενών υλικών στον Τουρισμό – Πολιτισμό, και
- της επαναχρησιμοποίησης πρώτων υλών και προϊόντων.

Απαραίτητη προϋπόθεση, η ανάπτυξη μεθοδολογιών αξιολόγησης των διεργασιών της κυκλικής οικονομίας, όπως π.χ. τα ESG reports στις επιχειρήσεις. Οι μεθοδολογίες αυτές, πρέπει να βασίζονται σε θεσμοθετημένες προσεγγίσεις, όπως η «Περιβαλλοντική Λογιστική - Environmental Accounting».

ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ

2/4/2024

10

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ
ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

2

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ
ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. Κυκλική Οικονομία
2. Τεχνολογίες Περιβάλλοντος

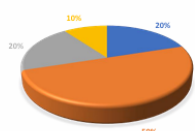
ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ
ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ

ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1 ΚΑΙ 2

→ 10 συμμετέχοντες

Σύνθεση συμμετεχόντων στις παράλληλες συνεδρίες

- Ακαδημαϊκή/Ερευνητική Φορές
- Επιχειρήσεις
- Φορέας Δημόσιας Διοίκησης
- Πολίτες

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΔΕΑ

- Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων της ΠΔΕ που ανήκουν στον Τομέα, είναι μικρότερος του αντίστοιχου εθνικού μέσου όρου, γεγονός που καταδεικνύει την αναγκαιότητα περαιτέρω ενίσχυσης της συμμετοχής του Τομέα, στο περιφερειακό παραγωγικό μοντέλο.
- Ως μείζονος σημασίας ανάγκη, η εξοικείωση των επιχειρήσεων του τομέα, με τις αρχές Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και εταιρικής Διακυβέρνησης (Environmental, Social and Governance - ESG) και η εκπαίδευση πάνω στα πρότυπα που αυτές ορίζουν.
- Όσον αφορά στη σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας, το περιεχόμενο των κύκλων σπουδών ορισμένων Τμημάτων, χρήζει ανανέωσης και επικαιροποίησης, ώστε να είναι σε θέση τα Τμήματα αυτά, να προσφέρουν στην αγορά εργασίας επιστημονικές με κατάρτιση και στοχευμένες γνώσεις.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [1/7]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
04.01	Διαχείριση αποβλήτων	04.01.01	Διαχείριση και ανάπτυξη συστημάτων χωρικής συλλογής διαφραγμάτων υδάτων και διαχείριση ρυμμάτων αποβλήτων/υπολειμμάτων στερεών, υγρών, αερίων κλπ.
04.01	Διαχείριση αποβλήτων	04.01.02	Ανάπτυξη μεθόδων και εφαρμογή συστημάτων επεξεργασίας αποβλήτων/υπολειμμάτων και αναβάθμιση τους σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας
04.01	Διαχείριση αποβλήτων	04.01.03	Ανάπτυξη μεθόδων και εφαρμογή συστημάτων επεξεργασίας αποβλήτων/υπολειμμάτων και αναβάθμιση τους σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας
04.01	Διαχείριση αποβλήτων	04.01.04	Προώθηση πρακτικών πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και επαναχρησιμοποίηση υλικών
04.07	Κυκλική Οικονομία Στρατηγικής, Επιχειρησιακά Μοντέλα	04.07.02	Κυκλικές Έκτακτες και Υγιείς Πόλεις: χωρικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα βάσει των αρχών της κυκλικής οικονομίας ανάπτυξη υποδομών ενταξιοποίησης της κυκλικότητας με χρήση καινοτόμων τεχνολογιών ψηφιοποίησης και εφαρμογών προηγμένων συστημάτων συλλογής...
04.07	Κυκλική Οικονομία Στρατηγικής, Επιχειρησιακά Μοντέλα	04.07.03	Ανάπτυξη μεθόδων ευφυούς χρήσης προϊόντων (ενταξιοποίηση χρήσης προϊόντων ελαστών διαμετασχηματισμού/αποκατασκευαστικής)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [2/7]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
04.07	Κυκλική Οικονομία Στρατηγικής, Επιχειρησιακά Μοντέλα	04.07.04	Ανάπτυξη μεθόδων επέκτασης διάρκειας ζωής προϊόντων (επανεργασμοποίηση, επιδιόρθωση, ανακατασκευή, νέα λειτουργικότητα κ.λπ.)
04.07	Κυκλική Οικονομία Στρατηγικής, Επιχειρησιακά Μοντέλα	04.07.05	Ανάπτυξη μεθόδων χρησιμικών εφαρμογών υλικών μέσω ανακύκλωσης και ανάπτυξης προϊόντων υλικών
04.07	Κυκλική Οικονομία Στρατηγικής, Επιχειρησιακά Μοντέλα	04.07.06	Ανάπτυξη επιχειρηματικών μοντέλων κυκλικής οικονομίας και βιοοικονομίας
04.07	Κυκλική Οικονομία Στρατηγικής, Επιχειρησιακά Μοντέλα	04.07.07	Ανάπτυξη και βελτιστοποίηση αλυσίδων υλικών σε όλο τον κύκλο τους (ρόλη, ελαστικότητα, αποδοτικότητα υλικού κ.λπ.) με συμμετοχή πολιτών, περιβαλλοντικών και άλλων φορέων της κοινωνίας των πολιτών.
04.07	Κυκλική Οικονομία Στρατηγικής, Επιχειρησιακά Μοντέλα	04.07.08	Διμετασχηματισμός για καινή χρήση προϊόντων και παραγωγή υπηρεσιών, καθώς και για συμβουλευτική υποστήριξη της Κυκλικής Οικονομίας.
04.07	Κυκλική Οικονομία Στρατηγικής, Επιχειρησιακά Μοντέλα	04.07.11	Σχεδιασμός και αναβάθμιση νέων ή και υφιστάμενων κτιρίων στο πλαίσιο του «κίματος Ανακίνησης» (με χρήση ΑΠΕ, ανακυκλωμένων και bio-υλικών) με ταυτόχρονη εφαρμογή εργαλείων για τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών αερίων.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [3/7]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
04.07	Κυκλική Οικονομία Στρατηγικής, Επιχειρησιακά Μοντέλα	04.07.12	Ανάπτυξη μεθόδων και μετρήσιμων αξιολόγησης των προτιμωμένων διεργασιών της κυκλικής οικονομίας.
04.08	Βιομηχανική Συμβίωση Δευτερογενούς Πρώτης Υλης	04.08.01	Δράσεις βιομηχανικής συμβίωσης με στόχο την εξοικονόμηση πόρων, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής βιομηχανίας.
04.08	Βιομηχανική Συμβίωση Δευτερογενούς Πρώτης Υλης	04.08.02	Εξοικονόμηση υπολειμμάτων από την παραγωγή δευτερογενών προϊόντων υλικών προς παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.
04.08	Βιομηχανική Συμβίωση Δευτερογενούς Πρώτης Υλης	04.08.03	Προώθηση και ανάπτυξη τεχνολογιών χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος για παραγωγή χημικών προϊόντων, υλικών και καυσίμων από CO2 προερχόμενο από ενεργειακά βιοπαραγόμενα.
04.08	Βιομηχανική Συμβίωση Δευτερογενούς Πρώτης Υλης	04.08.04	Ανάπτυξη τεχνολογιών παραγωγής προϊόντων από δευτερογενή υλικά εφαρμόζοντας τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.
04.08	Βιομηχανική Συμβίωση Δευτερογενούς Πρώτης Υλης	04.08.05	Ανάπτυξη τεχνολογιών δευτερογενών προϊόντων υλικών και ανάπτυξη τεχνολογιών παραγωγής προϊόντων από δευτερογενή υλικά εφαρμόζοντας τις αρχές της κυκλικής οικονομίας με γνώμονα την ταυτόχρονη προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [4/7]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
04.08	Βιομηχανική Συμβίωση Δευτερογενούς Πρώτης Υλης	04.08.06	Ανάπτυξη προδιαγραφών δευτερογενών προϊόντων υλικών με σκοπό τον απογοργισμό από αποβλήτων
04.08	Βιομηχανική Συμβίωση Δευτερογενούς Πρώτης Υλης	04.08.07	Επανεργασμοποίηση Νερού στη βιομηχανία ή προώθηση υδροκεντρικής συμβίωσης μεταξύ της βιομηχανίας, των αστικών κέντρων και της αγροτικής παραγωγής.

Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων με τη δρομολόγηση δράσεων κατάρτισης και επανακατάρτισης επισημαίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική για την υποστήριξη της ανάπτυξης και της προσαρμογής των επιχειρήσεων του Τομέα στη νέα εποχή.

Οι Δράσεις αυτές θα πρέπει να στοχεύουν τόσο στην απόκτηση και ενίσχυση γενικών - οριζόντιων και ψηφιακών δεξιοτήτων, αλλά και στην ενίσχυση και αναβάθμιση ειδικών επαγγελματικών δεξιοτήτων ανά Περιοχή Παρέμβασης.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [5/7]

Οι γενικές - οριζόντιες και ψηφιακές δεξιότητες που θα πρέπει να επιδιωχθούν είναι κυρίως:

- Ίδρυση επιχείρησης - εκπόνηση και υλοποίηση business plan
- Εναλλακτικές μορφές επιχείρησης
- Δημιουργία και διαχείριση επιχειρηματικών συστάδων
- Εξωστρέφεια - Εξαγωγές
- Ενοποίηση έρευνας και ανάπτυξης στην παραγωγική διαδικασία
- Αρχές κοινωνικής και αλληλεγγύης οικονομίας
- Μεθοδολογία έρευνας αγοράς
- Δημόσιες συμβάσεις
- Ξένες γλώσσες
- Ψηφιακό εμπόριο και marketing
- Πλατφόρμες διοίκησης έργου, CRM και ERP
- Ηλεκτρονική τιμολόγηση
- Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [6/7]

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
04.01	Διαχείριση αποβλήτων		• Τεχνική και μεθόδους παρακολούθησης ποιότητας εδάφους σε χώρους απόβλητων και απορριμμάτων. • Φύλλα προς το περιβάλλον μεταποίηση και διασπορά προϊόντων παραγωγικής τομής. • Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων. • Καινοτόμες μεθόδους διαχείρισης αποβλήτων. • Επεξεργασία λυμάτων. • Καινοτόμες μορφές και ορθολογικά μοντέλα καταναλωτικής.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ [7/7]

Κωδικός	Περιγραφή	Περιγραφή ανάγκης Reskilling / Upskilling
04.07	Κυκλική Οικονομία Στρατηγικές, Επιχειρησιακά Μοντέλα	• Πρόσβαση επιχειρηματικότητα και αρχές βιώσιμης ανάπτυξης • Ενεργειακή συμβολικότητα για περιβαλλοντολόγους, γεωλόγους, γεωπόνους και γεωτεχνικούς • Σύγχρονα επιχειρηματικά μοντέλα κυκλικής οικονομίας • Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων • Οικολογικός Σχεδιασμός • Περιβαλλοντική Κοινωνία
04.08	Βιομηχανική Συμβίωση Δεύτερα Γκαρ	• Συνεργαστικές πλατφόρμες • Μελέτη και Εφαρμογή Προτύπων ESG • Αρχές εξοικονόμησης ενέργειας & πόρων • Εναλλακτικές χρήσεις βιομηχανικών υποπροϊόντων • Μέθοδοι και πρακτικές μετατροπής αποβλήτων σε πόρους

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

Παρουσίαση των αποτελεσμάτων 1^{ου} κύκλου Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) για τον τομέα «ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ»

στο πλαίσιο υλοποίησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) στη
Δυτική Ελλάδα την ΠΠ 2021-2027

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΜΕΑ [1/3]

ΤΟΜΕΑΣ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- **Αειφόρος ενέργεια:** Η ενέργεια που χρησιμοποιείται για την ικανοποίηση αναγκών του παρόντος, δίχως να διακυβεύονται οι ανάγκες του μέλλοντος.
- Πλεονεκτήματα αύξησης της ενεργειακής απόδοσης: 1. μείωση ενεργειακής ρύπανσης, 2. μεγιστοποίηση οικονομικών ωφελειών, 3. βελτίωση ποιότητας ζωής.
- Ρυπογόνο ενεργειακό μοντέλο + σπατάλες = Αδιέξοδα και στρεβλώσεις, σχετικά με το περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία, στην Ελλάδα των προηγούμενων δεκαετιών
- Η ενεργειακή επάρκεια της Ελλάδας στηρίζεται 88% στα ορυκτά καύσιμα και 10% περίπου στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) μέχρι σήμερα.
- Σταθερή ετήσια αύξηση της συμμετοχής της ΑΠΕ στην ενεργειακή επάρκεια της Ελλάδας.
- Η αντικρουόμενη προσέγγιση του δίπολου «Ενέργεια – Περιβάλλον» ανήκει πλέον στο παρελθόν.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΜΕΑ [2/3]

- Οι ανησυχίες και οι αναζητήσεις εκτείνονται σε όλο το φάσμα των ενεργειακών δραστηριοτήτων.
- Ενέργεια + Οικονομία = 1. αλληλένδετες έννοιες και 2. παρόμοιοι αναπτυξιακοί καταλύτες
- Κύριοι άξονες της εθνικής ενεργειακής πολιτικής για τον Μακροχρόνιο Ενεργειακό Σχεδιασμό στην Ελλάδα:
 1. ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού,
 2. διαφοροποίηση ενεργειακών πηγών,
 3. προστασία περιβάλλοντος και
 4. προώθηση παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας, μέσω ενεργειακών επενδύσεων καθαρών τεχνολογιών, εδρασηζόμενες παράλληλα και περιφερειακή ανάπτυξη.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΜΕΑ [3/3]

- Η ηλεκτροπαραγωγή στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από: 1. χαμηλό κόστος και θερμότητα δύναμης λιγνιτικά αποθέματα, ιδιαίτερα ρυπογόνα σε αέρια του θερμοκηπίου, 2. συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας, με ταυτόχρονη εντονότερη αύξηση στην ζήτηση αιχμής (περίπου 100 ώρες/ έτος), 3. μηδενική ανάπτυξη μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών, λόγω συνεχούς μειούμενου διαθέσιμου υδροδυναμικού της χώρας, 4. οριακή ανταγωνιστικότητα μονάδων συνδυασμένου κύκλου ως προς των στερεών καυσίμων, λόγω πολύ ακριβής τιμής φυσικού αερίου και 5. μικρή διεύθυνση ΑΠΕ, λόγω υψηλού κόστους και θεσμικών προβλημάτων.
- Η έντονη ανάπτυξη της παραγωγής υγρών βιοκαυσίμων για αξιοποίηση τους στις μεταφορές παρατηρείται στην ΕΕ, ακολουθώντας την οδηγία 30/2003.
- Τα αποτελέσματα του αυξανόμενου κόστους των βιοκαυσίμων είναι: 1. μη οικονομικά βιώσιμα υποκατάστατα των ορυκτών καυσίμων και 2. δυσκολία στη μείωση των τιμών των ορυκτών καυσίμων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [1/5]

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Οι σημαντικές προκλήσεις στον τομέα «Αειφόρος Ενέργεια» στην ΠΔΕ αντιμετωπίζονται με: 1. συνέχιση των δυνάμεων και 2. δημιουργία ισχυρών ανταγωνιστικών και εξωστρεφών επιχειρήσεων σε όλο το φάσμα του.
- Αποτελέσματα των αλυσιδωτών κοινωνικοοικονομικών αντιδράσεων της διεθνούς κοινότητας αναφορικά με τα ρυπογόνα μονοπάτια της ενέργειας είναι αναθεώρηση της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη της ΠΔΕ.
- Συνυφασμένο το ενεργειακό μέλλον της ΠΔΕ με μία ανανεωμένη στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης μέσω: 1. αντιμετώπισης κλιματικής αλλαγής, 2. μείωσης αερίων ρύπων και 3. περαιτέρω ανάπτυξης ενεργειακού τομέα.
- Οι έρευνες στην ΠΔΕ αφορούν στην εξεύρεση νέων, πιο αποδοτικών και λιγότερο ρυπογόνων τρόπων παραγωγής, μεταφορά και χρήσης ενέργειας, «έξυπνη» διαχείριση ζήτησης και ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών όπως οι ΑΠΕ, το υδρογόνο και η πυρηνική σύντηξη.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΒΑΣΗΣ [2/5]

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Η νέα στρατηγική ενεργειακής επάρκειας της ΠΔΕ βασίζεται σε: 1. υπερεθνικές προεργασίες, 2. υπερεθνικές επιδιώξεις και 3. μεγαλύτερη ευαισθησία για το περιβάλλον.
- Η ΠΔΕ παρουσιάζει ιδιαίτερη δυναμική στον τομέα «Αειφόρος Ενέργεια», καθώς υφίσταται συγκέντρωση επιχειρηματικού, καινοτομικού και ερευνητικού δυναμικού στο οικοσύστημά της. Το εν λόγω δυναμικό συμβάλλει στη: 1. παραγωγική δραστηριότητα, 2. ανάπτυξη οικοσυστήματος υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, 3. διαφοροποίηση παραγωγής με νέα προϊόντα και δραστηριότητες στα οποία μπορούν αξιοποιηθούν οι σημαντικές, υφιστάμενες τεχνολογικές ικανότητες.
- Σε 319 ερευνητικά έργα συνολικού προϋπολογισμού 109Μ€ μετέχει φορέας της ΠΔΕ.
- Περισσότερο από το 20% του εν λόγω προϋπολογισμού αφορά σε έργα με θεματικές προτεραιότητες άμεσης συνάφειας με τον τομέα των Ενεργειακών Εφαρμογών.

-

-

-

Βασικά συμπεράσματα από τις Προτάσεις των εταίρων της 4πλής έλικας στο πλαίσιο του 1ου Κύκλου ΔΕΑ της Περιφερειακής διάστασης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Δυτική Ελλάδα την προγραμματική περίοδο 2021-2027

Βασικά συμπεράσματα για προτάσεις από τη ΔΕΑ στον τομέα προτεραιότητας «ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ»

Στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών, σημαντική διαφαίνεται η ανάγκη για καταρτισμένο τεχνικό προσωπικό και η ανάγκη του Ιδιωτικού τομέα για προσέλκυση επενδύσεων προς επίτευξη των επιθυμητών στόχων του. Η ύπαρξη κενών στην κατάρτιση του προσωπικού των ελληνικών επιχειρήσεων, καθώς και η έλλειψη υποδομών έρευνας και ανάπτυξης, αποτελούν σαφείς προκλήσεις. Ως καινοτόμος ιδέα, παρουσιάστηκε η χρήση τεχνολογιών Εικονικής Πραγματικότητας - Virtual Reality (VR), για την εκπαίδευση τεχνικού προσωπικού. Σαφώς καινοτόμα ιδέα και δράση, αποτελεί επίσης η πρωτοβουλία της ΠΔΕ, να καθοδηγήσει και να υποστηρίξει εταιρείες του Ιδιωτικού Τομέα στη χρήση τεχνολογιών υπολογιστικού νέφους - Cloud Computing.

Το τουριστικό και πολιτιστικό προϊόν της Περιφέρειας εμφανώς χρήζει επικαιροποίησης, ψηφιοποίησης και εξωστρέφειας, κυρίως με τη χρήση ψηφιακών μέσων. Το υλικό που θα χρησιμοποιηθεί για την εξωστρέφεια και προβολή αυτή, είναι σημαντικό να είναι εκσυγχρονισμένο. Σαφής επίσης διαφαίνεται η ανάγκη για δράσεις δικτύωσης, από όλους τους φορείς και επιχειρήσεις, με στόχο την προβολή και ανάδειξη του Πολιτισμού και του Τουρισμού της Περιφέρειας. Οι επιχειρήσεις και οι φορείς δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι ώστε να ανταποκριθούν στο επερχόμενο ψηφιακό επιχειρηματικό γίνεσθαι, γεγονός που τονίζει την αναγκαιότητα για δράσεις που θα τις υποστηρίξουν κατά την ψηφιακή τους αναβάθμιση. Ταυτόχρονα, παρατηρείται έλλειψη μιας ενιαίας Πολιτιστικής πολιτικής και Στρατηγικής. Προτάθηκε η δημιουργία Πλατφόρμας της Περιφέρειας, με σκοπό την ενημέρωση των τουριστών-επισκεπτών για περιοχές άξιες επίσκεψης, για πολιτιστικά δρώμενα, τοπικούς εορτασμούς κλπ. Κατά την υλοποίηση της Πλατφόρμας αυτής, σαφώς είναι ευπρόσδεκτη η συνεισφορά από τοπικούς φορείς και από την κοινωνία των πολιτών γενικότερα, ενώ φυσικά ενδείκνυται να χρησιμοποιηθούν και τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης – Artificial Intelligence (AI). Επίσης προτάθηκε, τα μνημεία, οι αρχαιολογικοί χώροι και τα αξιοθέατα, να παρουσιάζονται και να προβάλλονται με πιο ζωντανό, προσιτό, εύπεπτο και διαδραστικό τρόπο.

Η ανάγκη συνεργασίας του Δήμου Πατρέων με ακαδημαϊκά ιδρύματα και εν συνεχεία με εταιρείες του ιδιωτικού τομέα είναι εμφανής, ενώ παράλληλα καίρια είναι η ζήτηση για υποδομές προστιθέμενης αξίας, σε συνεργασία με τη Διοίκηση της Περιφέρειας. Παρατηρείται έλλειψη συνεργασίας ακαδημαϊκού-ερευνητικού χώρου και ιδιωτικού τομέα και έλλειψη συνεργασίας και διαδραστικότητας της τριπλής έλικας γενικότερα. Σαφής είναι η βούληση της Διοίκησης της Περιφέρειας να στηρίξει το επιχειρείν στην επικράτειά της και αυτό αποτελεί μια πρόκληση την οποία αναγνωρίζει και αποδέχεται. Καινοτόμος εμφανίζεται η πρόταση εγκατάστασης στην πόλη της Πάτρας, μηχανήματος του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας, το οποίο θα μετρά την ατμοσφαιρική ρύπανση και την ποιότητα του αέρα, με

αναγκαία βέβαια τη συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πατρών, ώστε να επιτευχθεί η υλοποίηση του εγχειρήματος.

Βασικά συμπεράσματα για προτάσεις από τη ΔΕΑ στον τομέα προτεραιότητας «ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ 4.0»

Όσον αφορά τις συμπράξεις επιχειρήσεων και πανεπιστημίων, παρατηρείται συχνά το φαινόμενο να προσεγγίζουν επιχειρήσεις ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς φορείς, αλλά εν τέλει να μην καρποφορεί η συνεργασία τους, λόγω έλλειψης των απαιτούμενων πηγών χρηματοδότησης και χρηματικών κεφαλαίων. Η διάχυση της εμπειρίας και των αποτελεσμάτων που θα επιτευχθούν από τις επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στην τρέχουσα RIS3, καθώς και η διάχυση των ήδη υλοποιημένων προγραμμάτων, αναμένεται να λειτουργήσουν ως «ζωντανή διαφήμιση» και ως προωθητικοί παράγοντες για το θεσμό της έξυπνης εξειδίκευσης. Προτάθηκε η δημιουργία Ιστοσελίδας - βάσης δεδομένων - πλατφόρμας, με το σύνολο των επιχειρήσεων της ΠΔΕ που δραστηριοποιούνται στο χώρο των τροφίμων, ώστε αυτές να είναι ευκολότερα προσβάσιμες από όλους τους ενδιαφερομένους της τετραπλής έλικας. Επίσης, υπήρξε πρόταση δημιουργίας πλατφόρμας με το σύνολο των ερευνητικών προγραμμάτων που βρίσκονται σε εξέλιξη, ώστε να ανατρέχουν σε αυτήν οι επιχειρήσεις κατά την αναζήτηση εταίρων.

Διαφαίνεται η ανάγκη για χρηματοδότηση πιλοτικών δράσεων μικρών και μεσαίων συστημάτων για τα δεδομένα (πολυφασματικά, αισθητηριακά κλπ), τα οποία μπορούν να μας δώσουν στοιχεία και να διαγνώσουν ασθένειες στις καλλιέργειες. Δεδομένου ότι οι ακαδημαϊκοί, οι ερευνητικοί φορείς, καθώς και κάποιες εταιρείες στο οικοσύστημα της ΠΔΕ έχουν την τεχνογνωσία, έμφαση πρέπει να δοθεί χρηματοδοτικά, σε εταιρείες που δεν έχουν αναπτυχθεί αρκετά προς την κατεύθυνση αυτή ακόμη. Ως μεγάλης βαρύτητας χαρακτηρίζεται η ανάγκη εκπαίδευσης των αγροτών σε νέες τεχνολογίες και στη διαδικασία αυτή θα μπορούσαν να συνεισφέρουν και οι τεχνολογίες εικονικής πραγματικότητας-Virtual Reality (VR). Εάν δεν εξοικειωθούν με τις τεχνολογίες του μέλλοντος και αν δεν εισάγουν τη χρησιμοποίησή τους οι αγρότες, σύντομα θα συναντήσουν σημαντικά εμπόδια. Εξαιρετικά σημαντική πρόκληση αποτελεί το θέμα της διαχείρισης των διαθέσιμων υδατικών πόρων, μέσω της οποίας θα προσαρμόζονται οι συνθήκες και ο όγκος των καλλιεργειών. Προτάθηκε να πραγματοποιηθεί καταγραφή των ποικιλιών αμπέλου οι οποίες δεν υπάρχουν τη δεδομένη στιγμή στον εθνικό κατάλογο. Προτάθηκε επίσης, η ενθάρρυνση της διασταύρωσης ποικιλιών καλλιεργειών-breeding από το κράτος και η παροχή κινήτρων σε εταιρείες για τη ανάπτυξη και δοκιμή νέων ποικιλιών. Ως καινοτόμος πρόταση αναφέρθηκε και η υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων, με εφαρμογές γεωργίας ακρίβειας και καλλιέργειες σε υπό κάλυψη υδροπονία, καθώς και η ανάπτυξη μιας γηγενούς ποικιλίας φράουλας, προσαρμοσμένης πλήρως στα κλιματολογικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά της ΠΔΕ.

Βασικά συμπεράσματα για προτάσεις από τη ΔΕΑ στον τομέα προτεραιότητας «ΥΛΙΚΑ – ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ»

Σημαντικό για τον τομέα είναι, οι εταιρείες να επικοινωνούν τα προβλήματα και τις ανάγκες που έχουν, ώστε στοχευμένα πάνω σε αυτές να βασίζονται ερευνητικά προγράμματα. Πρέπει δηλαδή να βρεθεί ένας κώδικας επικοινωνίας μεταξύ εταιρειών και ερευνητικών φορέων. Αυτό είναι σημαντικό διότι υπάρχει πλήθος υλικών που έχουν κατασκευαστεί σε εργαστηριακό επίπεδο, αλλά λόγω της μη αποτελεσματικής επικοινωνίας με τις εταιρείες,

αυτά δεν καταλήγουν τελικώς στον καταναλωτή ώστε να μπορεί να απολαύσει τα πλεονεκτήματα της χρήσης τους. Το ζήτημα της διαχείρισης της συγκομιδής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (patent harvesting) με οριζόντια κατεύθυνση, τόσο από τον ιδιωτικό όσο κι από τον ερευνητικό τομέα, αποτελεί μία πρόκληση και υπήρξε ενδιαφέρον ως προς το να υπάρξει πρόβλεψη στη RIS3 γι'αυτό. Προτάθηκε η δημιουργία ενός μηχανισμού ενεργοποίησης, με τη μορφή συναντήσεων μεταξύ φορέων που έχουν καινοτόμες ιδέες, ώστε να μπορέσει να ενεργοποιηθεί το τοπικό οικοσύστημα, με σαφή πλεονεκτήματα για όλους. Προτάθηκε επίσης, το να έχει η ΠΔΕ οργανωτικό ρόλο στο μηχανισμό αυτό και οι συναντήσεις να είναι εξαμηνιαίες. Ως καινοτόμος ιδέα ετέθη και η δημιουργία μια διαδικτυακής πλατφόρμας ή αρχείου, στο οποίο οι εταιρείες να δηλώνουν τους τομείς ενδιαφέροντός τους και έτσι να διευκολύνεται η σύζευξή τους με την ΠΔΕ, όσον αφορά προγράμματα και δράσεις. Επίσης, η δημιουργία μιας λίστας επιχειρήσεων, που δύνανται να αξιοποιήσουν υπάρχοντα πρωτότυπα προϊόντα που αναμένουν να βγουν στην αγορά.

Ως εξαιρετικά καίρια, κρίνεται η ανάγκη για βελτίωση των δομικών υλικών, προκειμένου να μειωθεί το ανθρακικό τους αποτύπωμα. Παράλληλα, είναι αναγκαία η δημιουργία νέων υλικών με καλύτερες δυνατότητες, η βελτίωση της συνάφειας μεταξύ των στρώσεων των αντικειμένων που δημιουργούνται, η διευκόλυνση ανακύκλωσης μεγάλου εύρους υλικών καθώς και ο έλεγχος της διαδικασίας δημιουργίας αντικειμένων μέσω χρήσης της τεχνολογίας ψηφιακών διδύμων. Διατυπώθηκε η ανάγκη για ενίσχυση της χρήσης και έρευνας επί των πολυμερών υλικών, καθώς επίσης και το να δοθεί βαρύτητα στην έρευνα για την πολυουρεθάνη, διότι ενώ δεν ανακυκλώνεται, η χρήση της είναι εξαιρετικά συχνή και δημοφιλής. Επίσης έμφαση πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη χημικών αισθητήρων και βιο-αισθητήρων στην επικράτεια της ΠΔΕ. Ως καινοτόμος ιδέα προτάθηκε το να δοθεί έμφαση στο σχεδιασμό νέων υλικών με τη χρήση της μηχανικής μάθησης, καθώς και το να δημιουργηθεί μια πλατφόρμα με λεπτομερείς πληροφορίες για όλες τις εταιρείες της ΠΔΕ που ασχολούνται με την παραγωγή υλικών και τις δραστηριότητες τους.

Διατυπώθηκε η ανάγκη για μια πιο ευέλικτη και ευπροσάρμοστη βιομηχανία, που να καταφέρνει να προσαρμοστεί σε εξωτερικές επιρροές (π.χ. κρίσεις), σε μεταβολές των καταναλωτικών συνηθειών και σε επιδράσεις εσωτερικών παραγόντων (π.χ. βλάβη σε γραμμές παραγωγής). Συμπληρωματικά με την αδιαμφισβήτητη αναγκαιότητα για ψηφιοποίηση των βιομηχανικών συστημάτων παραγωγής, κυριαρχεί και η ανάγκη για πιο εκτεταμένη εφαρμογή των αρχών της Βελτιστοποίησης Επιχειρηματικών Διαδικασιών-Process Optimization, με σαφή θετικό αντίκτυπο σε όλο το εύρος της παραγωγής. Σημαντική πρόκληση αποτελεί η ύπαρξη χάσματος, μεταξύ των Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Ινστιτούτων που διαθέτουν γνώση και εξοικείωση με τεχνολογίες αιχμής και των βιομηχανιών που λειτουργούν σε πιο βασικό επίπεδο και χρήζουν στήριξης για τις καθημερινές λειτουργίες τους. Υπάρχει ανάγκη δημιουργίας ενός φορέα που θα καταφέρει να γεφυρώσει το χάσμα αυτό, καθώς επίσης να διαθέτει και συμβουλευτικό χαρακτήρα προς τις επιχειρήσεις, δίνοντας τους κατευθύνσεις προσαρμοσμένες στα προβλήματα και τις ανάγκες τους. Καινοτόμος υπήρξε η πρόταση κατάρτισης των ιδιοκτητών επιχειρήσεων, καθώς και υψηλόβαθμων στελεχών σε ζητήματα καινοτομίας, καθώς και η ιδέα δημιουργίας ενός μοντέλου που θα εντοπίζει, ποιες είναι οι πιο σημαντικές απαιτούμενες δεξιότητες για κάθε περίπτωση, αλλά και το προσωπικό το οποίο θα μπορούσε να τις αποκτήσει ή τις διαθέτει ήδη.

Βασικά συμπεράσματα για προτάσεις από τη ΔΕΑ στον τομέα προτεραιότητας «ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ»

Ως εξαιρετικά σημαντική διαφαίνεται η ανάγκη, για μία στρατηγική πολιτισμικού και δημιουργικού branding, τόσο για την ΠΔΕ συνολικά, όσο και πιο στοχευμένα. Για παράδειγμα θα μπορούσε να αναπτυχθεί branding για κάθε πόλη της ΠΔΕ. Είναι πολύ σημαντικό το να ενθαρρυνθεί η επιχειρηματικότητα πολιτιστικών δράσεων στην Περιφέρεια, διότι δίχως την υλοποίηση στρατηγικών, δε θα μπορέσουν να είναι ουσιαστικά «δημιουργικές» οι επιχειρήσεις στην επικράτειά της. Καινοτόμος υπήρξε η ιδέα της ψηφιακής καταγραφής όλων των δημιουργών της ΠΔΕ, γεγονός που θα διευκόλυνε την αλληλεπίδραση τους, θα έκανε πιο γόνιμο το έδαφος συνεργασιών μεταξύ τους και θα καθιστούσε το έργο τους πιο εύκολα διαθέσιμο στο ευρύ κοινό. Προτάθηκε επίσης, η δημιουργία και χρήση μιας βάσης δεδομένων που θα αφορά σε γλωσσικές υπηρεσίες, της οποίας η χρήση θα εξοικονομεί πολύτιμο χρόνο και θα μειώνει κατά πολύ συγκεκριμένα κόστη. Η Δημοτική Βιβλιοθήκη του Δήμου Πατρέων, καινοτομικά σκεπτόμενη, στοχεύει στη δημιουργία «γωνιών ανάγνωσης» και στην έκδοση βιβλίων για άτομα με μειωμένη ή καθόλου όραση. Μία εξίσου καινοτομική πρόταση που ετέθη, ήταν αυτή του να δοθεί έμφαση στα «Μαστοροχώρια» πέτρας που βρίσκονται στην περιοχή γύρω από τα Καλάβρυτα. Θα μπορούσαν εκεί να δημιουργηθούν θερινά εργαστήρια με αντικείμενο τη φυσική δόμηση και τη χρήση εξειδικευμένων τεχνολογιών.

Εμφανής είναι η ανάγκη για προώθηση του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας, με χρήση τόσο αναλογικού όσο και ψηφιακού μάρκετινγκ. Στην κατεύθυνση αυτή, προτάθηκε η δημιουργία μιας ομάδας που να δρα υποστηρικτικά στις ενέργειες που αφορούν το τουριστικό προϊόν της ΠΔΕ, καθώς και μιας ομάδας που θα συμβάλλει στον ψηφιακό μετασχηματισμό των τουριστικών επιχειρήσεων, γεγονός που θα τις καθιστά πιο ανταγωνιστικές και πιο αποτελεσματικές. Ιδιαίτερα καινοτόμος χαρακτηρίζεται η ιδέα, της εισαγωγής ενός ενιαίου εισιτηρίου για τον επισκέπτη-τουρίστα, το οποίο να του παρέχει πρόσβαση στην κοινή εμπειρία του τόπου, ακόμα και σε επίπεδο Περιφέρειας. Προτάθηκε επίσης, η δημιουργία μιας πλατφόρμας «Ηλεκτρονικού ξεναγού - εξεναγός», η οποία να παρέχει πληροφόρηση και υποστήριξη στον επισκέπτη-τουρίστα, καθώς επίσης και η χρήση τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης σε έναν αντίστοιχο «AI-ξεναγό», που να εξυπηρετεί και να κατευθύνει τον επισκέπτη-τουρίστα, μέσω χρήσης προσωποποιημένου περιεχομένου.

Βασικά συμπεράσματα για προτάσεις από τη ΔΕΑ στον τομέα προτεραιότητας «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

Ως μείζονος σημασίας ανάγκη, χαρακτηρίζεται η εξοικείωση των επιχειρήσεων του τομέα, με τις αρχές Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και εταιρικής Διακυβέρνησης (Environmental, Social and Governance -ESG) και η εκπαίδευση πάνω στα πρότυπα που αυτές ορίζουν. Επίσης σημαντικό, ιδίως για τις μεγάλες επενδύσεις, είναι το να εξετάζονται και τα τυχόν φορολογικά κίνητρα που μπορεί να παράσχει το κράτος, ώστε οι επιχειρήσεις αποφεύγοντας κάποιους φόρους να εισέλθουν πιο εύκολα σε κατάσταση ωριμότητας.

Όσον αφορά τη σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας στα πλαίσια του συγκεκριμένου τομέα, αυτή εμφανίζει δυστυχώς αναντιστοιχία. Έτσι, το περιεχόμενο των κύκλων σπουδών ορισμένων τμημάτων, χρήζει ανανέωσης και επικαιροποίησης, ώστε να είναι σε θέση τα τμήματα αυτά, να προσφέρουν στην αγορά εργασίας επιστήμονες με κατάλληλες και στοχευμένες γνώσεις.

Επίσης, σημαντική παραμένει η ανάγκη, να εξετάζεται πάντα η διάσταση των κοινωνικών επιστημών και κατ' επέκταση της κοινωνίας των πολιτών, αφού αυτή αποτελεί την τέταρτη διάσταση στην καινοτομία.

Βασικά συμπεράσματα για προτάσεις από τη ΔΕΑ στον τομέα προτεραιότητας «ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ»

Δεδομένου του ολοένα και αυξανόμενου κόστους κατανάλωσης ενέργειας με την πάροδο των ετών, ως εξαιρετικά σημαντική κρίνεται η ευαισθητοποίηση του κοινού, στο θέμα της εξοικονόμησης ενέργειας, της μείωσης των ενεργειακών αναγκών, της χρήσης εναλλακτικών πηγών ενέργειας και της γενικότερης κατανόησης της έννοιας του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Ένα αρχικό βήμα μπορεί να αποτελέσει η μέτρηση της κατανάλωσης ενέργειας που πραγματοποιεί ένα νοικοκυριό για παράδειγμα. Στην κατεύθυνση αυτή, προτάθηκε να δημιουργηθεί μια πλατφόρμα που να καταμετρά τη πραγματοποιηθείσα κατανάλωση ενέργειας και στην οποία ο χρήστης να έχει ανά πάσα στιγμή πρόσβαση για να εξάγει τα συμπεράσματα του και να πράττει αναλόγως. Για να υπάρξει η δυνατότητα αυτή βέβαια, προϋποτίθεται η επίτευξη ψηφιοποίησης, που θα βοηθήσει σε εξαιρετικό βαθμό τη γενικότερη καταμέτρηση της καταναλωθείσας ενέργειας και την προσαρμογή βάσει αυτής, σε όλους τους κλάδους της οικονομίας.

Βασικά συμπεράσματα για την οριζόντια ανάγκη ανάπτυξης των Δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο υλοποίησης της Περιφερειακής RIS3 στη Δυτική Ελλάδα

Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για την επιτυχή υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Η ενίσχυση των γνώσεων και ικανοτήτων των εργαζομένων και επιχειρηματιών επιτρέπει την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των καινοτομιών και των τεχνολογικών εξελίξεων στους τομείς προτεραιότητας, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης της Περιφέρειας.

Στον τομέα της **Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων 4.0**, η εκπαίδευση των αγροτών και των επιχειρηματιών του κλάδου στις νέες τεχνολογίες, όπως η γεωργία ακριβείας, η βιοοικονομία και τα καινοτόμα μοντέλα παραγωγής και διαχείρισης, είναι απαραίτητη για την αύξηση της παραγωγικότητας και τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων. Παράλληλα, η ανάπτυξη δεξιοτήτων σε θέματα πιστοποίησης, τυποποίησης και εξαγωγών μπορεί να ενισχύσει τη θέση των τοπικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές.

Στον τομέα των **Υλικών, Μικροηλεκτρονικής και Μεταποίησης**, η ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού με γνώσεις σχετικά με προηγμένα υλικά, αισθητήρες και τεχνολογίες ψηφιακής κατασκευής είναι κρίσιμη για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και την αναβάθμιση της βιομηχανικής παραγωγής. Οι δεξιότητες στην τεχνητή νοημοσύνη, στη μηχανική μάθηση και στις τεχνολογίες τρισδιάστατης εκτύπωσης ενισχύουν τη δυνατότητα της τοπικής βιομηχανίας να προσαρμόζεται στις απαιτήσεις της σύγχρονης παγκόσμιας αγοράς.

Στον τομέα του **Τουρισμού, Πολιτισμού και Δημιουργικής Βιομηχανίας**, η ψηφιακή κατάρτιση επαγγελματιών του κλάδου στη χρήση τεχνολογιών εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας, στη διαχείριση μεγάλων δεδομένων και στην εφαρμογή καινοτόμων

επιχειρηματικών μοντέλων είναι απαραίτητη για την αναβάθμιση της τουριστικής εμπειρίας και την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς της Περιφέρειας.

Στον τομέα της **Αειφόρου Ενέργειας**, η ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικών με την ενεργειακή αποδοτικότητα, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις τεχνολογίες αποθήκευσης ενέργειας μπορεί να οδηγήσει στη βελτίωση της ενεργειακής αυτάρκειας της Περιφέρειας. Παράλληλα, η εξειδίκευση σε έξυπνα ενεργειακά δίκτυα και λύσεις διαχείρισης ενέργειας υποστηρίζει τη μετάβαση προς ένα πιο βιώσιμο και ανθεκτικό ενεργειακό μοντέλο.

Στον τομέα των **Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)**, η ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού είναι απαραίτητη για τη μετάβαση της Περιφέρειας στη νέα ψηφιακή εποχή. Η εκπαίδευση σε τομείς όπως η κυβερνοασφάλεια, η ανάλυση δεδομένων, το υπολογιστικό νέφος (cloud computing) και οι εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης μπορεί να ενισχύσει την καινοτομία και να προσελκύσει επενδύσεις στον κλάδο.

Στον τομέα της **Βιώσιμης Ανάπτυξης και Κυκλικής Οικονομίας**, η εκπαίδευση επαγγελματιών και επιχειρήσεων σε πρακτικές βιώσιμης διαχείρισης αποβλήτων, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης υλικών είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Η καλλιέργεια δεξιοτήτων στη χρήση βιοδιασπώμενων υλικών και στις πράσινες τεχνολογίες μπορεί να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες απασχόλησης και ανάπτυξης στον τομέα.

Συνολικά, η ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στη Δυτική Ελλάδα είναι καταλυτική για την επιτυχή υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, καθώς επιτρέπει την προσαρμογή στις νέες τεχνολογικές και οικονομικές προκλήσεις, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Μηχανισμός για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Δυτική Ελλάδα

Έχει ενταχθεί το έργο και ολοκληρώνεται σύντομα η στελέχωση του Μηχανισμού για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Δυτική Ελλάδα.

Η δράση αφορά στην ανάπτυξη Περιφερειακού Μηχανισμού για τη διακυβέρνηση, την παρακολούθηση και την υποστήριξη σε όλα τα επίπεδα της υλοποίησης της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ, τη διασφάλιση της συνεκτικής και αποτελεσματικής διεξαγωγής των διαδικασιών που προβλέπονται και τη διασφάλιση των απαραίτητων ρόλων και λειτουργιών για τη δυναμική εξέλιξη του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας.

Σκοπός της δράσης είναι η ενίσχυση των επενδύσεων στην καινοτομία και την έρευνα, και η διασύνδεση του καινοτομικού κεφαλαίου με τον παραγωγικό ιστό, στους τομείς που θα αναδειχθούν μέσα από την εξειδίκευση σε περιφερειακό επίπεδο της ΕΣΕΕ, την τροφοδότηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης που πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο με

νέες καινοτόμες ιδέες και την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου.

Η ανάπτυξη Μηχανισμού για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της ΕΣΕΕ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχει ως βασικούς στόχους: α) Την ενίσχυση της δικτύωσης των επιχειρήσεων και ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, με εστίαση στην ανάγκη ανάπτυξης καινοτόμων λύσεων, β) την εστίαση της Ε & Κ των ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων στις ανάγκες των επιχειρήσεων και στις ευκαιρίες που αναδεικνύει η ΕΣΕΕ, γ) την αύξηση του αριθμού των ερευνητών που συμμετέχουν ενεργά στην παραγωγική διαδικασία και την ενίσχυση της συμμετοχής του επιχειρηματικού ιστού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στις υποδομές έρευνες και καινοτομίας. Η υλοποίηση των στόχων αυτών οργανώνεται με το σχεδιασμό της Δράσης 1.ι.3 - Μηχανισμός για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της ΠΣΕΕ.

Επιπρόσθετα ο Περιφερειακός Μηχανισμός θα συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας (Π.ΣΕ.Κ.) και τη διαρκή διεξαγωγή και λειτουργία διαδικασιών επιχειρηματικής ανακάλυψης, διασφαλίζοντας τη συνεκτική λειτουργία του, τη συμμετοχή όλων των απαραίτητων ρόλων και λειτουργιών και την δυναμική εξέλιξή του, με όρους δημοκρατικής και αποτελεσματικής διακυβέρνησης. Ο Περιφερειακός Μηχανισμός θα φέρει την αρμοδιότητα για την διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης με στόχο την εξειδίκευση της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ, τον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού ιστού της ΠΔΕ, την τροφοδότηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης που πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο με νέες καινοτόμες ιδέες και την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου. Το σύστημα διακυβέρνησης που θα αναπτύξει ο Περιφερειακός Μηχανισμός θα διευθύνει, θα διαχειρίζεται και θα υποστηρίζει τις ανωτέρω διαδικασίες στην εθνική και περιφερειακή τους διάσταση, εξασφαλίζοντας τον στρατηγικό σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των δράσεων στη βάση ποσοτικοποιημένων στόχων. Παράλληλα οι προτεραιότητες που αναδεικνύονται σε περιφερειακό επίπεδο θα χρηματοδοτούνται από το Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα 2021- 2027»

Διευκρινίζεται ότι η δραστηριότητα του Περιφερειακού Μηχανισμού δεν αφορά παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις καθότι η δομή λειτουργεί υποστηρικτικά προς το οικοσύστημα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Η εν λόγω Δράση συμβάλει στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου 1ι και ειδικότερα στην ενίσχυση και ανάπτυξη του οικοσυστήματος καινοτομίας και στοχευμένης εφαρμοσμένης έρευνας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής διαδικασίας και των νέων ιδεών από υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις για την αναβάθμιση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους, αλλά και των διαδικασιών παραγωγής και διαχείρισης, και η εμβάθυνση και ενίσχυση της συνεργασίας και δικτύωσης μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων.

Ενέργειες Εξωστρέφειας και Δικτύωσης στο πλαίσιο προώθησης της Περιφερειακής διάστασης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Δυτική Ελλάδα την προγραμματική περίοδο 2021-2027

- ➔ Συμμετοχή μελών του Αρμόδιου Περιφερειακού οργάνου σε εργαστήριο με θέμα: «Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας» στο πλαίσιο του 12^{ου} Regional Growth Conference που πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα (30 Μάϊου – 01 Ιουνίου).
- ➔ Αναγνώριση της ΠΔΕ ως ‘Regional Innovation Valley’ στην πρόκληση “Digital Transformation” με ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που δημοσιεύτηκε στην επίσημη ιστοσελίδα της ΕΕ την Τετάρτη 19 Ιουνίου 2024. (ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3368). Πιο συγκεκριμένα, με βάση το Πρόγραμμα Εργασίας για τα Ευρωπαϊκά Οικοσυστήματα Καινοτομίας (European Innovation Ecosystems Work Programme) και σύμφωνα με την αξιολόγηση ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων που εξέτασαν την αίτηση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, αναγνωρίστηκε ότι υπάρχει σαφής δέσμευση για ενίσχυση του συντονισμού και κατεύθυνσης των επενδύσεων και των πολιτικών Έρευνας & Καινοτομίας προς την επίτευξη των προτεραιοτήτων της ΕΕ καθώς και συμμετοχή σε διαπεριφερειακές συνεργασίες καινοτομίες με κοινές ή συμπληρωματικές έξυπνες εξειδικεύσεις, όπως επίσης και συνεχείς ενέργειες ενίσχυσης του περιφερειακού οικοσυστήματος καινοτομίας.
- ➔ Συμμετοχή της ΠΔΕ σε εταιρικά σχήματα προτάσεων προς χρηματοδότηση από το Interregional Innovation Investments (I3).
- ➔ Στο πλαίσιο των προσκλήσεων που εκδόθηκαν το 2024 από το European Innovation Council and SMEs Executive Agency (EISMA) η ΠΔΕ συμμετέχει σε:
 - 3 υπό αξιολόγηση προτάσεις για την πρόσκληση I3 Instrument – Strand 2b: Capacity Building (I3-2023-Cap2b), ως εταίρος
 - 1 υπό αξιολόγηση πρόταση για την πρόσκληση Interregional Innovation Investments Strand 1 (I3-2024-INV1), ως εταίρος
 - 1 υπό αξιολόγηση πρόταση για την πρόσκληση Interregional Innovation Investments Strand 2a (I3-2024-INV2a), ως επικεφαλής εταίρος
- ➔ Συνεδριάσεις Αρμόδιου Περιφερειακού Οργάνου για την εισήγηση στον κ. Περιφερειάρχη γνώμης περί της ευθυγράμμισης των παραπάνω προτάσεων των I3 calls με την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 ώστε να εκδοθούν τα ανάλογα Letter of Support.
- ➔ 04.10.2024_ Έκδοση «ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ –ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΡΙΣΜΟ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΠΣΕΚ)» μετά από λήξη της θητείας του προηγούμενου ΠΣΕΚ που είχε αναδειχθεί το 2020.

- ➔ Συμμετοχή μελών του Αρμόδιου Περιφερειακού Οργάνου στο συνέδριο: “Smart Specialisation Strategies (S3) Conference 2024” που διοργάνωσε η DG Regio σε συνεργασία με την Περιφέρεια Emilia-Romagna (Δεκέμβριος 2024 - Ρίμινι Ιταλίας)
- ➔ Συμμετοχή μέλους του αρμόδιου Περιφερειακού Οργάνου στην Ομάδα Εργασίας (WG) του S3Cop “Innovation Diffusion” με δράση για τα έτη 2023-2025. Συμμετοχή σε παραγωγή policy paper του Working Group.

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πρόσκληση υποβολής προτάσεων χρηματοδοτικής Ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων για τη δράση 1.ι.1 «ΕΡΕΥΝΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2024 - Παραγωγή νέων/ βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών και διεργασιών σύμφωνα με την ΕΣΕΕ και την εξειδίκευση της σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της ενίσχυσης επιχειρήσεων και της συνεργασίας τους με ερευνητικούς φορείς» του Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2021-2027»

Με βάση τα αποτελέσματα και τα πορίσματα από τις ενέργειες διαβούλευσης και εκδηλώσεις στο πλαίσιο ολοκλήρωσης της Α' Φάσης της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης της Περιφερειακής RIS3 στη Δυτική Ελλάδα, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας μέσω της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα» προέβη τη 18^η Δεκεμβρίου 2024 (Αριθμ. Πρωτ.: 6216, ΑΔΑ: 6Ω587Λ6-9Δ0) στην έκδοση Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων χρηματοδοτικής Ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων για τη δράση 1.ι.1 «ΕΡΕΥΝΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2024 - Παραγωγή νέων/ βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών και διεργασιών σύμφωνα με την ΕΣΕΕ και την εξειδίκευση της σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της ενίσχυσης επιχειρήσεων και της συνεργασίας τους με ερευνητικούς φορείς» του Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2021-2027».

Η δράση αφορά την Παραγωγή νέων/ βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών και διεργασιών σύμφωνα με την ΕΣΕΕ και την εξειδίκευσή της σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της ενίσχυσης επιχειρήσεων και της συνεργασίας τους με ερευνητικούς φορείς» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2021-2027» και συγκεκριμένα της Προτεραιότητας 1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας», και του Ειδικού Στόχου: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)

Ο προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης της Δράσης ανέρχεται στο ποσό των **9.000.000€** κατανομημένος στους τομείς της RIS3 της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την περίοδο 2021-2027 ως ακολούθως:

ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΣΕΕ ΔΕ 2021-2027	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (€)
1. Αγροδιατροφή – Βιομηχανία Τροφίμων 4.0	25%	2.250.000
2. Υλικά – Μικροηλεκτρονική – Βιομηχανία	25%	2.250.000
3. Ψηφιακές Τεχνολογίες	25%	2.250.000
4. Τουρισμός – Πολιτισμός – Δημιουργικές Βιομηχανίες	10%	900.000
5. Περιβάλλον – Κυκλική Οικονομία	7,5%	675.000
6. Αειφόρος Ενέργεια	7,5%	675.000

Σε περίπτωση μη εξάντλησης του διατιθέμενου προϋπολογισμού θα υπάρξει η δυνατότητα της μεταφοράς του σε άλλη προτεραιότητα.

Η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης είναι συγκριτική, τα ερευνητικά έργα που θα έχουν υποβληθεί κατά την χρονική περίοδο, η οποία ορίζεται στην πρόσκληση, θα αξιολογηθούν στο σύνολό τους.

Η Δημόσια Δαπάνη της Δράσης χρηματοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ» του ΕΣΠΑ 2021-2027

Στο πλαίσιο της Δράσης θα χρηματοδοτηθούν ερευνητικά έργα με επιχορηγούμενο προϋπολογισμό από 75.000€ έως 350.000€ (κάθε επιχείρηση θα πρέπει να έχει ουσιαστική συμμετοχή στο έργο με τουλάχιστον 15% του συνολικού Π/Υ της πρότασης).

Κάθε Δικαιούχος επιχείρηση (μοναδικό ΑΦΜ) έχει δικαίωμα υποβολής για χρηματοδότηση στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης έως και τριών πράξεων. Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς.

Η διάρκεια υλοποίησης των έργων θα είναι 2 έτη σύμφωνα και με όσα αναφέρονται στην αναλυτική πρόταση.

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης

Δικαιούχοι της Δράσης είναι υφιστάμενες επιχειρήσεις, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Απόφασης.

Η ένταξη των ερευνητικών έργων θα γίνει μετά από σχετική εγκριτική απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας

Τα επενδυτικά/ερευνητικά έργα που θα ενταχθούν, θα υλοποιηθούν σύμφωνα με την εγκεκριμένη Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης. Στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης περιγράφονται αναλυτικά, οι προϋποθέσεις συμμετοχής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τρόπος υποβολής των επενδυτικών προτάσεων, η διαδικασία αξιολόγησής τους, η ένταξη τους για χρηματοδότηση, ο τρόπος καταβολής των χρηματοδοτήσεων, η διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης της υλοποίησης των ερευνητικών έργων, οι υποχρεώσεις των Δικαιούχων και οι λοιποί όροι της Δράσης.

Η ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των ερευνητικών προτάσεων στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ependyseis.gr/mis) ορίζεται το διάστημα από **13/1/2025 ώρα 13:00** έως και την καταληκτική ημερομηνία **17/3/2025 ώρα 15:00**.

Η πρόσκληση της Δράσης θα δημοσιευθεί στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και να αναρτηθεί στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ ΕΠ ΠΔΕ www.dytikiellada.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr

Αναλυτικές πληροφορίες και ενημέρωση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, Μονάδα Α', Τηλ: 2613 611 400 , E-mail: dytikiellada@mou.gr URL: <http://www.dytikiellada.gr>

Για τεχνικά θέματα της εφαρμογής οι δικαιούχοι μπορούν να απευθύνονται στο HELPDASK (γραφείο υποστήριξης) που λειτουργεί η ΜΟΔ, τηλ: 210-7787940, support@mou.gr (ώρες γραφείου 09:00-17:00).

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Βασικός στόχος της δράσης 1.1.1 «Παραγωγή νέων/ βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών και διεργασιών σύμφωνα με την ΕΣΕΕ και την εξειδίκευσή της σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της ενίσχυσης επιχειρήσεων και της συνεργασίας τους με ερευνητικούς φορείς» είναι η ενίσχυση έργων ερευνητικής ανάπτυξης προϊόντων ή και υπηρεσιών από επιχειρήσεις της Περιφέρειας Δ. Ελλάδας με τους εξής τρόπους: ι) μέσω της δυνατότητας διαμόρφωσης συνεργατικών σχημάτων συνεργασίας επιχειρήσεων με κατάλληλους ερευνητικούς οργανισμούς στο πλαίσιο ερευνητικών κοινοπραξιών μεσοπρόθεσμης διάρκειας, ή ιι) από επιχειρήσεις οι οποίες δύνανται να υλοποιήσουν τέτοιες δράσεις είτε μέσω σύμβασης με ερευνητικούς οργανισμούς είτε με τα ερευνητικά τους τμήματα, στους τομείς που περιλαμβάνονται στη ΠΣΕΕ της Δυτικής Ελλάδας, όπως έχουν προκύψει μετά και από τη σχετική διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.

Ο Ειδικός Στόχος Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027 που ικανοποιείται είναι η ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών.

Η χρηματοδότηση θα γίνει σύμφωνα με το Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό (ΓΑΚ) (651/2014) και την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία (2022/C 7388).

Στόχο επίσης αποτελεί η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η ενίσχυση της απασχόλησης και της ποιότητας ζωής μέσω της υλοποίησης έργων Ε&ΤΑΚ σε συγκεκριμένους τομείς και δραστηριότητες που:

α) ενδιαφέρουν τον παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και θα συμβάλουν άμεσα ή έμμεσα στην παραγωγή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων και υπηρεσιών και στη διείσδυση σε νέες αγορές,

β) υποστηρίζουν τις ανάγκες της κοινωνίας και των πολιτικών σε διάφορους τομείς όπως Ψηφιακές Τεχνολογίες, Αγροδιατροφή – Βιομηχανία Τροφίμων 4.0, Υλικά – Μικροηλεκτρονική – Βιομηχανία, Τουρισμός – Πολιτισμός – Δημιουργικές Βιομηχανίες, Περιβάλλον – Κυκλική Οικονομία, Αειφόρος Ενέργεια κλπ

γ) παράγουν νέα γνώση που μπορεί να αξιοποιηθεί.

Η δράση χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2021-2027 και ειδικότερα από την Προτεραιότητα 1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας». Ο κύριος ρόλος του ΕΤΠΑ είναι η ανάπτυξη και η διαρθρωτική αναπροσαρμογή των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξή τους και ο αναπροσανατολισμός των βιομηχανικών περιοχών που βρίσκονται σε παρακμή. Η παρούσα πρόσκληση υποβολής προτάσεων αφορά τους συγκεκριμένους τομείς ΕΤΑΚ στους τομείς της

RIS3 της Δυτικής Ελλάδας, όπως προέκυψαν από τη σχετική διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.

Σε περίπτωση πραγματικής συνεργασίας επιχείρησης με ερευνητικό οργανισμό, συντονιστής εταίρος του έργου θα πρέπει να είναι Επιχείρηση, έχοντας την ευθύνη για την άρτια υλοποίηση του έργου, με τον ορισμό κατάλληλου επιστημονικού υπεύθυνου, ο οποίος θα προέρχεται από τη επιχείρηση.

Σημειώνεται ότι ειδικά για τα συνεργατικά έργα, απαιτείται συμφωνητικό συνεργασίας των συμμετεχόντων φορέων για την από κοινού υλοποίηση του έργου και τους όρους της μεταξύ τους συνεργασίας. Το συμφωνητικό συνεργασίας καταρτίζεται μετά από την έγκριση του έργου στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων μιας Αίτησης Χρηματοδότησης με σκοπό να διευθετήσει ζητήματα τα οποία αφορούν την εκτέλεση του έργου θα πρέπει να κατατεθεί στην ΕΥΔΠΔΕ αμέσως μετά την υπογραφή του και πάντως πριν την καταβολή της α' δόσης επιχορήγησης. Ζητήματα που συνιστάται να διευθετούνται είναι κυρίως: η οργάνωση της εργασίας μεταξύ των Φορέων της Σύμπραξης, η οργάνωση της διαχείρισης του Έργου, ο καθορισμός των δικαιωμάτων και των τεχνικών και οικονομικών υποχρεώσεων των συμμετεχόντων Φορέων, και απαραίτητα η διαχείριση των θεμάτων που σχετίζονται με τα Δικαιώματα Πρόσβασης και Διανοητικής - βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Από το συμφωνητικό συνεργασίας θα πρέπει να προκύπτει ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις του σημείου 2.2.2 (παρ. 29) της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2022/C 414/01) και δεν θα χορηγείται έμμεση κρατική ενίσχυση στις συμμετέχουσες στο συγκεκριμένο συνεργατικό σχήμα επιχειρήσεις λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας. Το συμφωνητικό συνεργασίας απαιτείται να φέρει την υπογραφή του Νόμιμου Εκπροσώπου κάθε δικαιούχου φορέα του συνεργατικού έργου.

Προσύμφωνο συνεργασίας συντάσσεται προ της εκκίνησης του έργου και υποβάλλεται μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Χ. Στο προσύμφωνο θα πρέπει να δηλώνεται η πρόθεση συνεργασίας των μερών εφόσον το συνεργατικό έργο εγκριθεί για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης και δεν θα πρέπει να είναι δεσμευτικό κείμενο από το οποίο να προκύπτει η υλοποίηση του έργου ανεξάρτητα από το εάν θα εγκριθεί το συνεργατικό έργο ή όχι. Επίσης στο προσύμφωνο θα πρέπει να αναφέρεται ρητώς ότι θα τηρούνται οι προϋποθέσεις του σημείου 2.2.2 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» ((2022/C 414/01) και δεν θα χορηγείται έμμεση κρατική ενίσχυση στις συμμετέχουσες στο συγκεκριμένο συνεργατικό σχήμα επιχειρήσεις λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας.

Κάθε Δικαιούχος επιχείρηση (μοναδικό ΑΦΜ) έχει δικαίωμα υποβολής για χρηματοδότηση στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης έως και τριών προτάσεων. Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς. Η αξιολόγηση των έργων θα γίνει σε έναν κύκλο.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ:

- RCO01: Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες), στόχος πρόσκλησης: 50
- RCO02: Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις, στόχος πρόσκλησης: 50

- RCO10: Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς, στόχος πρόσκλησης: 50
- RCO06: Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις, στόχος πρόσκλησης: 150

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ:

- RCR03: Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών, στόχος πρόσκλησης: 50
- RCR102: Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες, στόχος πρόσκλησης: 100

Η διάρκεια υλοποίησης των εγκεκριμένων έργων ορίζεται έως είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης του έργου με δυνατότητα παράτασης κατά το 1/3 της αρχικής διάρκειάς τους.

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας	Ε.Σ. 1.1	1.ι.1-1-Έρευνα και καινοτομία στη Δυτική Ελλάδα 2024, 1.ι.1 “Παραγωγή νέων/ βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών και διεργασιών σύμφωνα με την ΕΣΕΕ και την εξειδίκευσή της σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της ενίσχυσης επιχειρήσεων και της συνεργασίας τους με ερευνητικούς φορείς”	Υλικά – Κατασκευές και Βιομηχανία / Τουρισμός – Πολιτισμός & Δημιουργική Βιομηχανία/ Αγροδιατροφική Αλυσίδα/ Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία/ Αειφόρος Ενέργεια/ Ψηφιακές Τεχνολογίες	9.000.000				
		1.ι.3-Μηχανισμός για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης	Όλοι	2.000.000	1	1.654.000		
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			11.000.000	1	1.654.000		
	Ε.Σ. 1.3							
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3							
	Υποσύνολο Άλλων							

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
	Σύνολο ΠεΠ			11.000.000	1	1.654.000		
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχείς για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	Όλοι	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3 ¹⁵	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	Όλοι	300.000.000	56	11.871.150	11.871.150	
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	Όλοι	400.000.000	277	18.043.636	18.043.636	
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	Όλοι (εκτός υποτομέα τουρισμού)	190.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	333	29.914.786	29.914.786	
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.4							
	Σύνολο Ανταγωνιστικότητα			1.350.000.000	333	29.914.786	29.914.786	
ΣΥΝΟΛΟ				1.361.000.000	334	31.568.786	29.914.786	

¹⁵ Ο αριθμός των ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2023, η οποία είναι και η πλέον πρόσφατη.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κανονικοποιημένες βαθμολογίες για τους εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση των κανονικοποιημένων βαθμολογιών σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ.

Τέλος, καταγράφεται η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας** (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Δείκτης	Κανονικοποιημένη βαθμολογία ¹⁶	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ¹⁷	ΕΕ ¹⁸
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0.461	78	88
Δια βίου μάθηση	0,083	88	22
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,462	163	151
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,441	87	81
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,344	95	73
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,752	130	132
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,32	70	47
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜμΕ	0,477	93	118
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,568	107	94
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	0,1	40	19
ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	1.000	100	179
ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	1.000	100	155
Καινοτόμες ΜμΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,918	119	189
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,627	133	160
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,262	96	42
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,232	54	47
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,207	68	36
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.171	46	30
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜμΕ	0,774	93	135

¹⁶ Η Περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1», ενώ η Περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

¹⁷ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

¹⁸ Μέσος όρος ΕΕ: 100

Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση			0,753	87	157
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία			0,569	130	95
NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ¹⁹	Μεταβολή
EL63	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	76,5	164	Moderate Innovator -	29,9

Η Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδος θεωρείται «Moderate Innovator -» και η απόδοση της στην καινοτομία έχει αυξηθεί κατά 29,9 μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Ο σχολιασμός που ακολουθεί, αφορά στα πεδία του πίνακα 2 τα οποία σχετίζονται με την Οικονομία, την Καινοτομία και την Επιχειρηματικότητα.

Ο συνολικός Περιφερειακός Δείκτης Καινοτομίας για την ΠΔΕ παρουσιάζει σημαντική άνοδο διαχρονικά, με επίδοση 0,419 το 2023, μεγαλύτερη σε σχέση με αυτή του 2021 (0,386). Η ΠΔΕ καταγράφει υψηλότερους από το μέσο όρο δείκτες καινοτομίας, τόσο ως προς τη χώρα μας, όσο και ως προς την Ε.Ε. στα παρακάτω πεδία:

- Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις
- Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα
- Καινοτόμες ΜμΕ που συνεργάζονται με άλλες
- Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα

Η ΠΔΕ έχει μεγαλύτερες επιδόσεις σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ωστόσο παρουσιάζει υστέρηση σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο στα ακόλουθα πεδία:

- Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜμΕ
- Απασχόληση σε καινοτόμες ΜμΕ
- Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση

Στα παρακάτω πεδία, η ΠΔΕ καταγράφει ιδιαίτερα θετικές επιδόσεις με δείκτη καινοτομίας ακριβώς ίσο με το μέσο όρο της χώρας μας, ενώ ξεπερνά το μέσο όρο της Ε.Ε.:

- ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων
- ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες

¹⁹ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθούν οι δείκτες στους οποίους η Περιφέρεια υστερεί σε σχέση με την υπόλοιπη Ε.Ε., ενώ σε κάποιους από αυτούς τους τομείς η ΠΔΕ υστερεί και σε σύγκριση με το σύνολο της Ελλάδας. Οι τομείς αυτοί είναι:

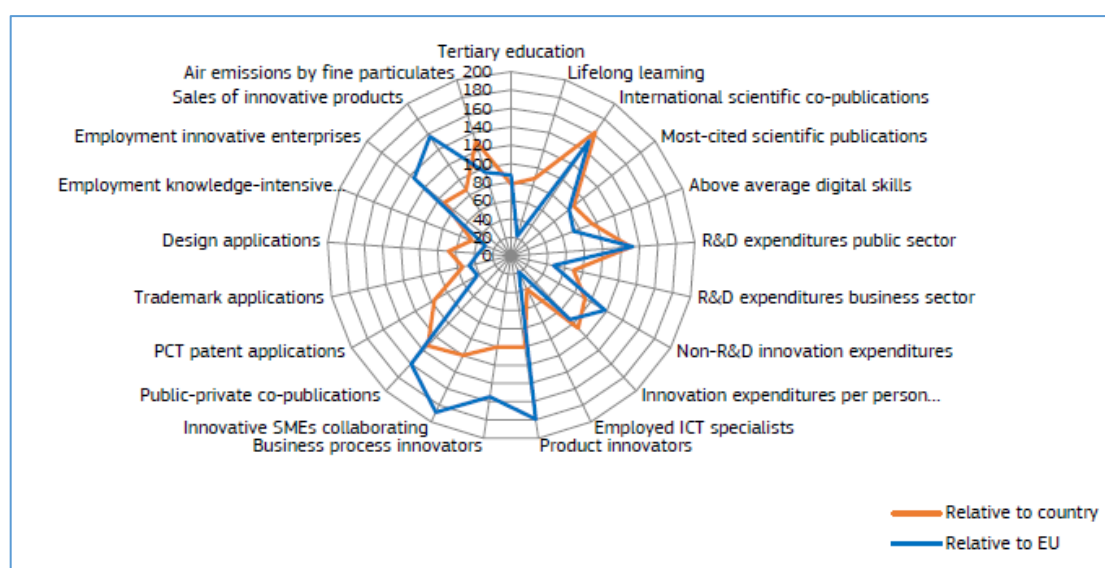
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές
- Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα
- Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο
- Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ
- Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
- Αιτήσεις για εμπορικά σήματα
- Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος
- Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης

Εξ όσων τομέων αναφέρθηκαν, αυτός με τον υψηλότερο δείκτη καινοτομίας ως προς την Ε.Ε., είναι ο τομέας «ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων», ενώ ο τομέας με τον υψηλότερο δείκτη καινοτομίας ως προς τη χώρα μας είναι ο τομέας «Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα».

Αντίστοιχα, ο τομέας με το χαμηλότερο δείκτη καινοτομίας ως προς την Ε.Ε. αλλά ταυτοχρόνως και ως προς τη χώρα μας, είναι ο τομέας «Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ».

Στο ακόλουθο Διάγραμμα, αποτυπώνονται σχηματικά οι συσχετισμοί στις επιδόσεις των Δεικτών Καινοτομίας της ΠΔΕ, σε σύγκριση με την Ελλάδα και την Ε.Ε., βάσει του Regional Innovation Scoreboard 2023.

Διάγραμμα 1. Δείκτες καινοτομίας Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σε σχέση με τη χώρα και με την Ε.Ε. - Regional Innovation Scoreboard 2023

Πηγή: Regional Innovation Scoreboard 2023

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) στη Δυτική Ελλάδα μέσα από την ολοκλήρωση του 1^{ου} Κύκλου, αξιολογείται ότι αποτέλεσε μια επιτυχημένη πρωτοβουλία στο πλαίσιο προώθησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) στην Περιφέρεια. Μέσα από τη συστηματική καταγραφή, ανάλυση και διαβούλευση, συνέβαλε στον εντοπισμό των δυναμικών τομέων καινοτομίας και στην προτεραιοποίηση προτάσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας.

Ο πρώτος κύκλος της ΔΕΑ ολοκληρώθηκε έως το τέλος του 2024 και περιλάμβανε τις ακόλουθες βασικές ενέργειες:

1. Ενημέρωση & Διάχυση Πληροφορίας:
 - ο Διάδοση της RIS3 στο ερευνητικό και επιχειρηματικό οικοσύστημα.
 - ο Δημιουργία έξι (6) Συμβουλευτικών Ομάδων (Σ.Ο.) βάσει των τομέων προτεραιότητας.
2. Διαβούλευση & Ανάλυση Αναγκών:
 - ο Συνεδριάσεις των Σ.Ο. για την καταγραφή των αναγκών και των δυνατοτήτων καινοτομίας.
 - ο Προετοιμασία κειμένων πολιτικής ανά τομέα με προτεραιότητες και στόχους.
 - ο Εξειδίκευση των προτεραιοτήτων μέσω των Πλατφορμών Καινοτομίας και διαμόρφωση θέσεων (position papers).
3. Συμμετοχική Διαδικασία & Εκδηλώσεις:
 - ο Διοργάνωση Ανοικτών Ημερίδων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στους τομείς RIS3 της Περιφέρειας.
 - ο Ενεργοποίηση του ψηφιακού συστήματος δημόσιας διαβούλευσης (PODS) για την υποβολή προτάσεων.
 - ο Ανάλυση και επικαιροποίηση των position papers με βάση τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων.
4. Χρηματοδοτική Υποστήριξη & Διοικητική Οργάνωση:
 - ο Σχεδιασμός και δημοσίευση Πρόσκλησης (Δεκέμβριος 2024) για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων καινοτομίας, μέσω του προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2021-2027».
 - ο Συντονισμός μεταξύ Περιφερειακού και Εθνικού επιπέδου για τη διακυβέρνηση της RIS3.
 - ο Προώθηση του Μηχανισμού για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Δυτική Ελλάδα

5. Ημερίδα Αποτίμησης του 1ου Κύκλου της ΔΕΑ (Μάιος 2024):

- Παρουσίαση αποτελεσμάτων ανά τομέα (π.χ. Αγροδιατροφή, Ψηφιακές Τεχνολογίες, Κυκλική Οικονομία).
- Συζήτηση για τις προοπτικές συνεργασίας επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων.
- Προτάσεις για περαιτέρω ενίσχυση της διαδικασίας και της χρηματοδότησης καινοτομιών.

Η ΔΕΑ στη Δυτική Ελλάδα ανέδειξε σημαντικά στοιχεία που επιβεβαιώνουν την επιτυχία της διαδικασίας:

✅ **Ολιστική & Συμμετοχική Προσέγγιση:** Μέσω των ημερίδων και της ψηφιακής διαβούλευσης, συγκεντρώθηκαν προτάσεις από φορείς της τετραπλής έλικας (επιχειρήσεις, πανεπιστήμια, δημόσιοι φορείς, κοινωνία).

✅ **Ανάδειξη Στρατηγικών Τομέων Προτεραιότητας:** Η διαδικασία επέτρεψε ένα ασφαλή καθορισμό των τομέων αιχμής που θα υποστηριχθούν μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων και πολιτικών.

✅ **Διαμόρφωση Συνεργειών:** Ενίσχυσε τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, δημιουργώντας γόνιμο έδαφος για τη μετάβαση της Περιφέρειας στην καινοτομία και την έξυπνη εξειδίκευση.

✅ **Εξωστρέφεια & Ψηφιακή Υποστήριξη:** Η χρήση διαδικτυακών εργαλείων και η ζωντανή μετάδοση των ημερίδων αύξησαν τη συμμετοχή και τη διαφάνεια.

✅ **Προετοιμασία Χρηματοδοτικών Εργαλείων:** Η δημοσίευση πρόσκλησης για χρηματοδότηση καινοτομικών δράσεων διασφαλίζει ότι η ΔΕΑ δεν θα μείνει σε επίπεδο θεωρητικών συζητήσεων, αλλά θα οδηγήσει σε πρακτικά αποτελέσματα.

Παρά την επιτυχία της ΔΕΑ, αναδείχθηκαν σημεία που μπορούν να ενισχυθούν στην επόμενη φάση:

◆ **Αύξηση της Συμμετοχής της Τετραπλής Έλικας:** Αν και η συμμετοχή ήταν σημαντική, η παρουσία επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών φορέων στις ημερίδες θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερη. Προτείνονται στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης και κινητοποίησης κυρίως των επιχειρήσεων και δευτερευόντως του Δημοσίου Τομέα και της Κοινωνίας των Πολιτών καθώς αποτυπώνεται μεγάλο χάσμα καινοτομίας (innovation gap) με τους ερευνητικούς φορείς ειδικά σε μη παραδοσιακά τεχνολογικής αιχμής τομείς π.χ. Τουρισμός – Πολιτισμός – Δημιουργική Βιομηχανία.

◆ **Βελτίωση της Αλληλεπίδρασης Επιχειρήσεων & Ερευνητικών Κέντρων:** Η ανάγκη για ουσιαστικότερη διασύνδεση και συνέργειες μεταξύ των δύο αυτών πυλώνων είναι εμφανής.

◆ **Ενίσχυση της Διαδραστικότητας:** Πέρα από τις ημερίδες, προτείνεται η διοργάνωση εργαστηρίων, hackathons και θεματικών focus groups για πιο πρακτική προσέγγιση.

- ◆ Περαιτέρω Χρήση Ψηφιακών Τεχνολογιών: Αν και το PODS βοήθησε στη διαβούλευση, η χρήση περισσότερων διαδραστικών εργαλείων μπορεί να εμπλουτίσει τη διαδικασία.
- ◆ Περαιτέρω διασύνδεση ανάπτυξης δεξιοτήτων με ανάγκες για καινοτομία επιχειρήσεων.
- ◆ Ενίσχυση της διασύνδεσης των επιχειρήσεων με τους ερευνητικούς φορείς.
- ◆ Ενίσχυση στις επιχειρήσεις της κουλτούρας για καινοτομία με δράσεις της ΠΔΕ.

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: Δομή Στήριξης RIS ΠΤΑ Δυτικής Μακεδονίας

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Στη διάρκεια του 2024 δεν πραγματοποιήθηκε κάποια αναθεώρηση της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΕ-ΕΣΕΕ) στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Η Δομή Στήριξης RIS του Π.Τ.Α. Δυτικής Μακεδονίας το Σεπτέμβριο του 2021 διαμόρφωσε το 1^ο Σχέδιο Περιφερειακής Διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, στο οποίο βασίστηκε η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 (Ιούnius 2022) και στο οποίο περιλαμβάνονται οι εξής τομείς:

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Περιβάλλον, Βιώσιμη Ανάπτυξη και Κυκλική Οικονομία
- Αειφόρος Ενέργεια
- Γούνα
- Δημιουργικές, πολιτιστικές βιομηχανίες – Έξυπνος και βιώσιμος Τουρισμός
- Βιομηχανική Παραγωγή, Υλικά και Κατασκευές
- Ψηφιακές Τεχνολογίες (Οριζόντια)

Είναι όμως απαραίτητο να επισημανθεί ότι εκκρεμεί η συμπερίληψη του τομέα προτεραιότητας «Αειφόρος Ενέργεια» στην αποτύπωση της Εθνικής Στρατηγικής σε ότι αφορά την περιφερειακή της διάσταση για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, καθώς, εκ παραδρομής προφανώς (σχετική αλληλογραφία με την υπηρεσία σας στις 28/04/2023), δεν είχε συμπεριληφθεί στο κείμενο όπως αυτό δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ έγκρισης της ΕΣΕΕ (3359/30-06-2022). Σε κάθε περίπτωση αναφέρουμε ότι στόχος και του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ) είναι η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας ως ενεργειακού κέντρου και η ανάδειξη της σε εναλλακτικό ενεργειακό κόμβο. Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι στις 19/9/2024 εγκρίθηκε η παροχή στοχευμένης Τεχνικής Υποστήριξης από τη DG REGIO²⁰ για να υλοποιήσει ΔΕΑ στον τομέα της Αειφόρου Ενέργειας στις αρχές του 2025.

Από τη διενέργεια των Διαδικασιών Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) των προηγούμενων ετών, στη διάρκεια του 2024 και από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Μακεδονία»

²⁰ Western Macedonia (EL): Support on the Entrepreneurial Discovery Process in the priority area of energy – Ref Ares 92024)6633444 -19/9/2024

εκδόθηκαν 4 προσκλήσεις στην προτεραιότητα 1 [Ενίσχυση των υποδομών και δομών στήριξης της ΕΤΑΚ] και από 1 πρόσκληση στις προτεραιότητες 4Α (Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΤΠΑ)] και 5 [Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου (ΕΤΠΑ)]. Στις παραπάνω προσκλήσεις εντάχθηκαν 15 έργα, εκ των οποίων τα 13 αφορούν μεταφερόμενα έργα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Στη διάρκεια του 2024 δεν πραγματοποιήθηκε κανένας κύκλος διαβούλευσης σε κανέναν τομέα προτεραιότητας.
Μεθοδολογία	Συνοπτική περιγραφή της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε για τη διενέργεια της ΔΕΑ στην Περιφέρεια: πλατφόρμες καινοτομίας, συμβουλευτικές ομάδες, θεματικές ομάδες εργασίας, εργαστήρια, διαβουλεύσεις κ.λπ.
Αποτελέσματα	Τομείς προτεραιότητας, βασικά χαρακτηριστικά των επιλογών που διαμορφώθηκαν
	Αναγκαίες Δεξιότητες
	Δυνατότητες Εξωστρέφειας
	Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Αριθμός φορέων που συμμετείχαν (ανά φορέα της τετραπλής έλικας και ανά τομέα προτεραιότητας). <u>Δείκτης Εκροής:</u> Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	Σε συνέχεια των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια, στη διάρκεια του 2024 εκδόθηκαν οι κάτωθι προσκλήσεις: <u>Ειδικός στόχος 1.1 :</u> Εκδόθηκαν 2 προσκλήσεις <u>Ειδικός στόχος 1.2 :</u> Εκδόθηκαν 2 προσκλήσεις <u>Ειδικός Στόχος 4.6 :</u> Εκδόθηκε 1 πρόσκληση (πλην επιχειρηματικότητας) <u>Ειδικός Στόχος 5.2 :</u> Εκδόθηκε 1 πρόσκληση (πλην επιχειρηματικότητας) <u>Δείκτης Αποτελέσματος :</u> Καμία επιχείρηση δεν εντάχθηκε στις προσκλήσεις που εκδόθηκαν το 2024.
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν (π.χ. αδυναμία εξειδίκευσης σε Περιοχές Παρέμβασης και σε Προτεραιότητες, μικρή συμμετοχή των επιχειρήσεων κ.α.).
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων / βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της	Στην προηγούμενη έκθεση που αφορούσε το έτος 2023 δεν είχε εκδοθεί καμία πρόσκληση.

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας έτους 2024

προηγούμενης
έκθεσης,
αθροιστικά
στοιχεία.

Στη διάρκεια των προηγούμενων ετών στο πλαίσιο των ΔΕΑ πραγματοποιήθηκαν αντιπροσωπευτικές ανά υποκλάδο συναντήσεις με ερευνητικούς φορείς, εκπροσώπους αυτοδιοικητικών αρχών και επιχειρηματικών φορέων καθώς και καινοτόμες ή/και εξωστρεφείς επιχειρήσεις της Δυτικής Μακεδονίας, όπως παρουσιάζεται στους κάτωθι πίνακες.

Τομέας RIS	Αριθμός συναντήσεων
ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ_ΑΛΥΣΙΔΑ	22
ΑΕΙΦΟΡΟΣ_ΕΝΕΡΓΕΙΑ	6
ΓΟΥΝΑ	3
ΟΛΟΙ	6
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ_ΚΑΙ_ΚΥΚΛΙΚΗ_ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	1
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ_ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ_ΚΑΙ_ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ_ΒΙΟΜ ΗΧΑΝΙΕΣ	6
ΨΗΦΙΑΚΕΣ_ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	4
Σύνολο	48

Πηγή: Δομή RIS Δυτικής Μακεδονίας

Κατηγορία 4πλης έλικας	Αριθμός συναντήσεων
1.Ερευνητική Κοινότητα	9
2.Επιχειρηματικός Κόσμος	28
3.Αυτοδιοικητικές Αρχές	8
5.Ερευνητική Κοινότητα & Επιχειρηματικός Κόσμος	2
6.Ερευνητική Κοινότητα & Αυτοδιοικητικές Αρχές	1
Σύνολο	48

Πηγή: Δομή RIS Δυτικής Μακεδονίας

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτική Μακεδονία	Ε.Σ. 1.1	005 - Ενίσχυση των υποδομών και δομών στήριξης της ΕΤΑΚ/ Ενίσχυση της Περιφερειακής Δομής της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης	Όλοι	1.200.000	1	1.179.559	-	
		019 - Ενίσχυση των υποδομών και δομών στήριξης της ΕΤΑΚ/Ερευνητικές υποδομές	Όλοι	6.000.000	1	5.999.998	169.409	
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			7.200.000	2	7.179.557	169.409	
	Σύνολο ΠΕΠ			7.200.000	2	7.179.557	169.409	
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια Δ. Μακεδονίας)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνά - Καινοτομώ	Όλοι	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ.1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3 ²¹	Πράσινο Μετασχηματισμός ΜμΕ	Όλοι	300.000.000	16	4.327.922	4.327.922	
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	Όλοι	400.000.000	79	4.039.490	4.039.490	
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	Όλοι (εκτός υποτομέα τουρισμού)	190.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	95	8.367.412	8.367.412	

²¹ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων, εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
	Σύνολο Αντ/τα			1.350.000.000	95	8.367.412	8.367.412	
ΠΔΑΜ (στοιχεία για την Περιφέρεια Δ. Μακεδονίας)	Κ.Π. 1²²	Κόμβος καινοτομίας για το πράσινο H2 και την αποθήκευση ενέργειας στην ΔΜ	Αειφόρος Ενέργεια	18.000.000	1		2.992.985	
		Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)	Αειφόρος Ενέργεια	41.795.000 (16.380.000 για την ΠΔΜ)	1			
		Πράσινο κέντρο δεδομένων και υπερυπολογιστή Δυτικής Μακεδονίας	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών	20.000.000	1			
		Θύλακας υποδοχής καινοτόμων δραστηριοτήτων της Ζώνης Καινοτομίας ΔΜ/ Τεχνολογικό Πάρκο		11.000.000				
		Δημιουργία Θερμοκοιτίδων & Εκκολαπτηρίων για την ανάπτυξη της καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής Έρευνας Καινοτομίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	Όλοι	9.000.000 (3.000.000 για την ΠΔΜ)	1	9.000.000		
		Ανάπτυξη Συνεργατικών Χώρων Εργασίας (Co-Working Spaces)	Όλοι	1.800.000 (900.000 για την ΠΔΜ)	1	1.800.000	1.736.000,00	
		Σχεδιασμός και Ανάπτυξη στοχευμένων Παρεμβάσεων Κοινωνικής Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας στις περιοχές ΔΑΜ	Όλοι	6.000.000 (3.000.000 για την ΠΔΜ)	1	6.000.000		

²² Κατηγορία Παρέμβασης 1: Έρευνα – Καινοτομία – Προηγμένες Τεχνολογίες

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
		Green HiPo - Σημαντικό Έργο Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) στην αλυσίδα αξίας των τεχνολογιών υδρογόνου	Αειφόρος Ενέργεια	24.000.000	Απορρίφθηκε κατά την αξιολόγηση	-	-	-
	Υποσύνολο Κ.Π. 1			96.280.000	6	16.800.000	4.728.985	-
	Σύνολο ΠΔΑΜ			96.280.000	6	16.800.000	4.728.985	
ΣΥΝΟΛΟ				1.453.480.000	103	32.346.969	13.265.806	

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2023, η οποία είναι και η πλέον πρόσφατη.

Στην έκδοση του Πίνακα Βαθμολογιών του Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας (ΠΔΚ) 2023 (Regional Innovation Scoreboard-2023) η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας συνεχίζει να κατατάσσεται στην κατηγορία της «αναδυόμενης περιφέρειας σε θέματα καινοτομίας», όπως και στην προηγούμενη του 2021, (μετά τις αλλαγές στη μεθοδολογία και στον αριθμό δεικτών που πραγματοποιήθηκε σε σχέση με το 2019). Βρίσκεται στην 178η θέση στο σύνολο των 239 περιφερειών, από 211η το 2021.

NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ²³	Μεταβολή*
EL53	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	69,3	178	Emerging Innovator +	25,2

* Σε σχέση με την 2016

Με βάση τα στοιχεία της έκδοσης του 2023 η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσιάζει υστέρηση στις επιδόσεις του Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας τόσο σε σχέση με το εθνικό (87,2%) όσο και το ευρωπαϊκό (69,3%) επίπεδο. Παρ' όλα αυτά οι επιδόσεις της έχουν αυξηθεί σε σχέση με το 2016 κατά 50,79% όπως φαίνεται από τον Περιφερειακό Δείκτη Καινοτομίας (Regional Innovation Index - RII), ο οποίος από 0,252 διαμορφώθηκε στην τιμή των 0,380 (Πίνακας 2).

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Δείκτης	Κανονικοποιημένη βαθμολογία ²⁴	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ²⁵	ΕΕ ²⁶
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0,521	88	99
Δια βίου μάθηση	0,087	92	23
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,172	60	56
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,881	174	161
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,339	94	72
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,417	72	73

²³ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

²⁴ Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

²⁵ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

²⁶ Μέσος όρος ΕΕ: 100

Δείκτης	Κανονικοποιημένη βαθμολογία ²⁴	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ²⁵	ΕΕ ²⁶
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,198	43	29
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,458	89	113
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,405	76	67
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	n/a	n/a	n/a
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	0,986	99	177
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	0,972	97	151
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,731	95	150
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,439	93	112
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,06	22	10
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,18	42	36
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,387	127	67
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0	0	0
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ	0,658	79	115
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση	0,664	76	138
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία	0,523	119	87
Περιφερειακός Δείκτης Καινοτομίας (ΠΔΚ-RII) 2023	0.380	--	--
ΠΔΚ 2023 (ίδιο έτος)	--	87.2	69.3
ΠΔΚ 2023 (σε σχέση με ΕΕ 2016)	--	--	75.2
Περιφερειακός Δείκτης Καινοτομίας (ΠΔΚ-RII) 2016	0.252	--	--
ΠΔΚ 2016 (σε σχέση με ΕΕ 2016)	--	78.1	50.0
ΠΔΚ - αλλαγή μεταξύ 2016 και 2023	--	9.1	25.2

Πηγή: Regional Innovation Scoreboard 2023, Επεξεργασία Δομή στήριξης RIS -ΠΤΑ Δυτικής Μακεδονίας

Αναφορικά με τη διαχρονική εξέλιξη των τιμών²⁷ των 21 επιμέρους δεικτών που συνθέτουν τον Περιφερειακό Δείκτη Καινοτομίας, ακολουθεί ο πίνακας 3.

Με βάση τα στοιχεία αυτά, βελτίωση άνω του 100% καταγράφεται στους δείκτες <Οι πιο αναφερόμενες επιστημονικές δημοσιεύσεις>, <Δαπάνες Ε&Α ιδιωτικού τομέα>, <ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων>, <Κοινές δημοσιεύσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα> και <Αιτήσεις εμπορικών σημάτων> με πιο σημαντική αυτή του δείκτη <Οι πιο αναφερόμενες επιστημονικές δημοσιεύσεις>²⁸, του οποίου η βελτίωση ανέρχεται στο 281,85%.

²⁷ Σημειώνεται ότι τα στοιχεία αφορούν τις τιμές σε σχέση με την ΕΕ28 για τα έτη 2016-2023 και έτος βάσης το 2016 (=100).

²⁸ Σημ. Κρίνοντας από τις μεταβολές των επιμέρους δεικτών σε σχέση με τις προηγούμενες εκδόσεις διαφαίνεται πως σημαντικό ρόλο παίζει η διαθεσιμότητα των στοιχείων που κάποιες χρονιές παρουσιάζουν ελλείψεις. Πχ. Διακύμανση της τιμής του δείκτη <Οι πιο αναφερόμενες επιστημονικές δημοσιεύσεις>, του οποίου η βελτίωση ανέρχεται στο 281,85%, όταν στην προηγούμενη έκδοση είχε καταγραφεί μείωση της τάξης του -49,61% <μια εικόνα τελείως διαφορετική από την έκθεση που αφορούσε τα έτη 2011-2019>.

Πίνακας 3. Διαχρονική εξέλιξη δεικτών καινοτομίας στην ΠΔΜ, 2016-2023

Δείκτης Καινοτομίας											Ποσοστιαία μεταβολή 2016-2023
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
1	Τριτοβάθμια εκπαίδευση		99,16	99,16	99,16	99,16	99,16	99,16	99,16	99,16	0,00%
2	Δια βίου μάθηση		23,47	23,47	23,47	23,47	23,47	23,47	23,47	23,47	0,00%
3	Διεθνείς επιστημονικές δημοσιεύσεις συν		39,22	43,61	32,65	36,61	36,10	41,00	55,28	77,87	98,55%
4	Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές		40,79	143,97	117,24	101,10	73,26	47,95	164,88	155,75	281,85%
5	Πάνω από το μέσο όρο ψηφιακές δεξιότητες		70,35	74,50	73,76	68,25	72,36	77,33	78,80	72,11	2,50%
6	Δαπάνες E&A δημόσιου τομέα		60,24	60,24	66,08	66,08	53,94	61,45	60,24	75,70	25,66%
7	Δαπάνες E&A ιδιωτικού τομέα		12,22	12,22	19,32	19,32	19,32	29,93	25,92	31,15	154,95%
8	Δαπάνες καινοτομίας εκτός E&A		135,51	135,51	135,51	161,85	161,85	131,67	131,67	109,39	-19,28%
9	Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο		45,19	45,19	45,19	50,00	50,00	58,29	58,29	77,56	71,63%
10	Απασχολούμενοι ειδικοί ΤΠΕ		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
11	ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων		112,20	112,20	112,20	93,68	93,68	124,62	124,62	225,39	100,88%
12	ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες		138,96	138,96	138,96	106,31	106,31	129,17	129,17	216,61	55,88%
13	Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται		187,73	187,73	187,73	251,95	251,95	134,80	134,80	196,69	4,77%
14	Κοινές δημοσιεύσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα		62,11	70,39	75,58	73,49	83,05	93,75	107,08	129,59	108,66%
15	Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας PCT		21,07	0,00	31,80	44,78	22,70	23,07	18,81	8,89	-57,81%
16	Αιτήσεις εμπορικών σημάτων		17,60	25,82	19,31	18,31	27,53	49,14	50,89	44,37	152,05%
17	Εφαρμογές σχεδιασμού		38,59	13,97	0,00	0,00	0,00	0,00	58,07	59,99	55,46%
18	Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
19	Απασχόληση σε επιχειρήσεις		66,83	66,83	66,83	78,73	78,73	83,86	83,86	128,87	92,82%
20	Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων		136,68	136,68	136,68	274,97	274,97	113,20	113,20	182,63	33,62%
21	Εκπομπές αερίων από λεπτά σωματίδια		11,75	65,44	4,58	40,40	15,32	49,96	131,79	137,95	1074,33%
	Σύνθετος Δείκτης Καινοτομίας (Summary Innovation Index)		49,97	54,50	52,30	59,14	58,27	51,34	65,06	75,19	50,47%

Πηγή: <https://ec.europa.eu/research-and-innovation/en/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard/eis> (ημ. Λήψης 30/10/2023) , Επεξεργασία Δομή στήριξης RIS -ΠΤΑ Δυτικής Μακεδονίας.

Παρακολουθώντας την εξέλιξη του Σύνθετου Δείκτη Καινοτομίας (Summary Innovation Index) την περίοδο 2016 – 2023 παρατηρούμε ότι συγκριτικά με τις υπόλοιπες ελληνικές περιφέρειες η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ανήλθε στην 8η από την 12η θέση που

βρίσκονταν το 2021, καθώς ο Σύνθετος Δείκτης καινοτομίας παρουσίασε τη μεγαλύτερη θετική ποσοστιαία μεταβολή. Η τιμή του δείκτη μεταξύ των δύο αυτών ετών αυξήθηκε κατά 46,46% (από 51,34 το 2021 σε 75,19 το 2023). (Πίνακας 4)

Πίνακας 4. Διαχρονική εξέλιξη του Σύνθετου Δείκτη Καινοτομίας στις ελληνικές περιφέρειες, 2016 – 2023. (Summary Innovation Index)

Περιφέρειες	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Θέση στο σύνολο των 13ων ελληνικών περιφερειών	Ποσοστιαία μεταβολή 2023-2021 Innovation index
Δυτική Μακεδονία	49,97	54,50	52,30	59,14	58,27	51,34	65,06	75,19	8	46,46%
Νότιο Αιγαίο	45,61	39,82	45,58	39,91	39,63	48,04	55,29	60,09	13	25,09%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	49,88	48,59	51,12	58,10	60,13	63,49	68,73	74,52	10	17,38%
Στερεά Ελλάδα	52,41	51,96	51,23	56,40	59,20	65,10	66,15	75,15	9	15,43%
Ήπειρος	52,03	56,48	50,37	61,72	67,90	73,91	76,10	85,09	4	15,12%
Πελοπόννησος	46,18	49,23	49,57	58,63	62,64	67,50	65,30	76,99	7	14,05%
Δυτική Ελλάδα	62,10	63,02	61,55	71,16	71,87	76,36	80,98	83,00	5	8,70%
Αττική	75,67	76,21	76,19	82,72	86,66	92,65	97,11	97,62	1	5,37%
Κεντρική Μακεδονία	61,70	61,23	62,46	74,49	80,85	82,71	89,63	86,55	3	4,65%
Θεσσαλία	52,57	54,49	53,18	65,34	68,92	77,72	81,19	78,46	6	0,96%
Κρήτη	75,69	74,81	79,30	87,29	91,13	91,46	97,08	89,41	2	-2,25%
Βόρειο Αιγαίο	51,73	51,35	52,28	59,68	59,47	66,74	71,18	62,36	11	-6,56%
Ιόνια Νησιά	46,48	46,86	47,66	58,28	62,49	66,31	67,14	60,50	12	-8,76%
ΕΛΛΑΔΑ	63,98	64,75	64,89	72,19	75,21	80,69	85,73	86,22		

Πηγή: <https://ec.europa.eu/research-and-innovation/en/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard/eis>, Επεξεργασία Δομή στήριξης RIS -ΠΤΑ Δυτικής Μακεδονίας

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Αν και στη διάρκεια του έτους αναφοράς (2024) δεν πραγματοποιήθηκε καμία Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, οι κύκλοι διαβουλεύσεων που πραγματοποιήθηκαν από τη Δομή RIS του ΠΤΑ τα προηγούμενα χρόνια στο πλαίσιο των ΔΕΑ ανέδειξαν τη σημασία της σε βάθος γνώσης του τοπικού οικοσυστήματος καινοτομίας (χαρτογράφηση), της πραγματοποίησης κατ' ιδίαν προπαρασκευαστικών συναντήσεων με όλα τα μέλη της 4πλης έλικας (διαζώσης ή και διαδικτυακά) γεγονός που συμβάλλει στην καλλιέργεια εμπιστοσύνης μεταξύ των εμπλεκόμενων μελών, καθώς και της δυνατότητας κατάθεσης των προτάσεων – ιδεών σε ηλεκτρονική φόρμα (ασύγχρονη ΔΕΑ). Ενδιαφέροντα αποτελέσματα προκύπταν και όταν τα μέρη της 4πλης έλικας συμμετείχαν σε ειδικά στοχευμένες εκδηλώσεις (εργαστήρια, συζητήσεις, ημερίδες) στο πλαίσιο των οποίων δίνονταν η ευκαιρία πιο ουσιαστικής γνωριμίας των εκάστοτε συμμετεχόντων (αναγνώριση δυνατοτήτων, γνωστοποίηση αναγκών), και δημιουργούνταν συνθήκες για περαιτέρω συνεργασίες.

Το σύνολο των εισερχομένων επεξεργαζόταν από το περιφερειακό όργανο που συστάθηκε για την παρακολούθηση εφαρμογής της RIS, τη Δομή RIS/ΠΤΑ ΔΜ και διαμορφώνονταν τα εκάστοτε συμπεράσματα – κείμενα ανά τομέα προτεραιότητας. Μέχρι 31/12/2024 δεν είχε συσταθεί Συμβουλευτική Ομάδα (Σ.Ο.) για κάθε ξεχωριστό τομέα προτεραιότητας. Για τη σύνταξη πληρέστερων κειμένων βάσης για κάθε έναν τομέα προτεραιότητας και ακολουθώντας τις γενικές συστάσεις, πρόκειται να συσταθούν αρμόδιες Σ.Ο. την επόμενη χρονιά.

Για την περισσότερο στοχευμένη έκδοση προσκλήσεων από την ΕΥΔ ΔΜ προτείνεται να προτυποποιηθεί η διαδικασία συγκέντρωσης και διαμοίρασης των στοιχείων μεταξύ των αρμόδιων περιφερειακών οργάνων ώστε να επιτυγχάνεται η ενσωμάτωσή τους στο σχεδιασμό των αντίστοιχων προσκλήσεων. Επίσης σημαντική είναι η ενεργός συμμετοχή του περιφερειακού οργάνου στη διαδικασία σχεδιασμού των προσκλήσεων με την εκάστοτε ΕΥΔ και τον εκάστοτε ΕΦΔ.

Αναφορικά με τη διατήρηση του κλίματος εμπιστοσύνης και αξιοπιστίας μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών επισημαίνεται η αναγκαιότητα του μικρού χρονικού διαστήματος μεταξύ υλοποίησης των ΔΕΑ και της έκδοσης των σχετικών προσκλήσεων.

Σχετικά με την υλοποίηση των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης (οικονομικό και φυσικό αντικείμενο), είναι καταλυτικής σημασίας η εμπλοκή του ΕΦΔ σε όλες τις δράσεις έξυπνης εξειδίκευσης που αφορούν στις επιχειρήσεις, για λόγους ταχύτητας υλοποίησης και τεχνικής υποστήριξης κατά την υλοποίηση των πράξεων.

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ηπείρου (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: Γραφείο Έρευνας και Καινοτομίας Περιφέρειας Ηπείρου

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ηπείρου

Η παρακολούθηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (Smart Specialisation Strategy) αποτελεί μέρος της περιφερειακής στρατηγικής για την ενίσχυση της καινοτομίας και της ανάπτυξης. Η Περιφερειακή Στρατηγική εστιάζει στους τομείς που έχουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και εξειδίκευση, ώστε να αξιοποιούν τις συγκεκριμένες δυνάμεις τους και να προάγουν την ανάπτυξη. Η Στρατηγική αυτή επικεντρώνεται σε τρεις βασικούς πυλώνες:

- ❖ Αναγνώριση των δυνατοτήτων της περιοχής: Εντοπισμός των τομέων και των περιοχών με ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που μπορούν να ενισχυθούν περαιτέρω μέσω της καινοτομίας.
- ❖ Στρατηγική συνεργασία: Δημιουργία συνεργασιών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και ακαδημαϊκών και ερευνητικών φορέων, για την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων και προϊόντων.
- ❖ Εστίαση στις επενδύσεις και τη χρηματοδότηση: Στοχευμένες επενδύσεις σε τομείς που έχουν μεγάλες αναπτυξιακές προοπτικές και σημαντικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία.

Τα αποτελέσματα αξιοποιούνται για την αποτίμηση της πορείας υλοποίησης της ΠΕ ΕΣΕΕ, τον εντοπισμό των σχετικών προβλημάτων και των αντίστοιχων αιτιών, καθώς και τον προσδιορισμό των διορθωτικών μέτρων που πρέπει να ληφθούν.

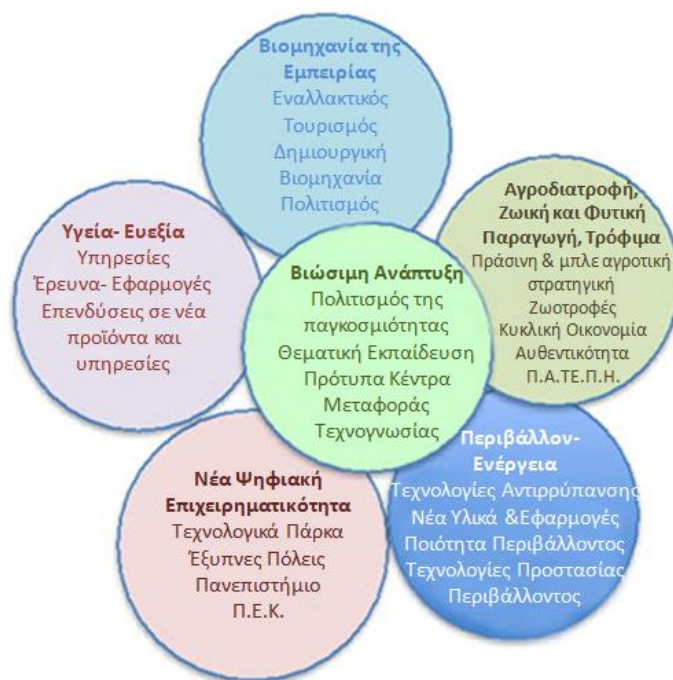
Στο κεφάλαιο αυτό της Έκθεσης παρουσιάζονται συνοπτικά η ΠΕ-ΕΣΕΕ στην Περιφέρεια Ηπείρου και οι τομείς προτεραιότητας. Παρουσιάζεται αναλυτικά η πορεία υλοποίησης της ΠΕ-ΕΣΕΕ από τη διενέργεια της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) έως την προγραμματισμό των σχετικών δράσεων.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2024, το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) Περιφέρειας Ηπείρου το οποίο διορίστηκε με την 119138/902/3-8-2023 (ΑΔΑ Ψ6Χ07Λ9-ΣΘ7) Απόφαση Περιφερειάρχη Ηπείρου, συγκροτήθηκε σε σώμα και συνεδρίασε τακτικά με στόχο την ανάδειξη των τομέων προτεραιοτήτων για την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Ήπειρο της περιόδου 2021-27.

Για το σκοπό αυτό συστάθηκε το προεδρείο, αποτελούμενο από την πρόεδρο κ. Μπατιστάτου, τον Αντιπρόεδρο: κ. Χριστοφορίδη και τη Γραμματέα κ. Πλαχούρα. Επιπλέον ορίστηκαν οι ομάδες εργασίας όπως παρουσιάζονται παρακάτω:

1. Βιομηχανία Εμπειρίας και Βιώσιμη Ανάπτυξη (Συντονιστής κ. Τάσος)
2. Αγροδιατροφή, Υγεία, Ευεξία (Συντονιστής κ. Χριστοφορίδης)
3. Περιβάλλον και Ενέργεια (Συντονίστρια κ. Παρηγορίδη)
4. Νέα Ψηφιακή Επιχειρηματικότητα (Συντονιστής κ. Κούτλας)

Οι τομείς προτεραιότητας για την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Ήπειρο της περιόδου 2021-27, όπως προσδιορίστηκαν από την Περιφέρεια Ηπείρου σε συνεργασία με το ΠΣΕΚ Περιφέρειας Ηπείρου, παρουσιάζονται σχηματικά παρακάτω:

Οι προτεραιότητες αυτές αποτυπώνονται στην Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 η οποία εγκρίθηκε με την 66021/30-6-2022 (ΦΕΚ 3359/τΒ/30-6-2022) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Η Περιφέρεια Ηπείρου, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας δεσμευτήκαν μέσω μνημονίου το οποίο υπογράφηκε στις 5/4/2024 να συνεργαστούν για την δημιουργία από κοινού Δομής Υποστήριξης του Οικοσυστήματος Έρευνας και Καινοτομίας στην περιφέρεια Ηπείρου (Γραφείο Έρευνας και Καινοτομίας το οποίο είναι εγκατεστημένο στο διοικητήριο της Περιφέρειας Ηπείρου και Γραφείο υποστήριξης της ερευνητικής κοινότητας που βρίσκεται σε κτίριο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων), με στόχο την υποστήριξη των καινοτόμων επιχειρήσεων και της ερευνητικής κοινότητας της Περιφέρειας καθώς και την μεταξύ τους διασύνδεση.

Στόχος της Δομής είναι:

A. Υποστήριξη προς την Βιομηχανία και τις Επιχειρήσεις

- Παροχή υπηρεσιών προς επιχειρήσεις σχετικές με μεταφορά τεχνολογίας και υποστήριξη καινοτομίας, συμβουλευτική και δικτύωση σε χρηματοδοτικά εργαλεία εθνικά, περιφερειακά και ευρωπαϊκά.
- Παροχή υπηρεσιών δικτύωσης ερευνητικών/ακαδημαϊκών φορέων με την επιχειρηματική κοινότητα, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με σκοπό την υποστήριξη της καινοτομίας, της αξιοποίησης της νέας γνώσης και της διασύνδεσης της έρευνας με την επιχειρηματικότητα.

B. Υποστήριξη προς την Επιστημονική-Ερευνητική Κοινότητα

- Ενημερώνονται έγκαιρα και στοχευμένα για τις κατάλληλες ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρουν τα προγράμματα πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Έρευνα και την Καινοτομία (Ορίζοντας Ευρώπη)
- Αποκτήσουν εκτενείς γνώσεις σχετικά με τα προγράμματα αυτά και να έχουν πρόσβαση σε μηχανισμό υποστήριξης και καθοδήγησης σε θέματα προετοιμασίας προτάσεων
- Αποκτήσουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία για την οικονομική, νομική και διαχειριστική παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων
- Αυξήσουν τη δικτύωση με σημαντικούς εταίρους του εξωτερικού με έμμεσο αντίκτυπο την ανάδειξη νέων ερευνητικών προτεραιοτήτων και την πρόσβαση σε αναδυόμενες τεχνολογίες και θεματικές αγορές
- Αυξηθεί η πρόσβασή τους στις διεθνείς χρηματοδοτικές αγορές και η προσέλκυση πόρων από ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα.

Η Δομή Υποστήριξης του Οικοσυστήματος Έρευνας και Καινοτομίας, για να είναι άμεσα προσβάσιμη τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στην ερευνητική κοινότητα της Ηπείρου, αποτελείται από δύο Γραφεία: το Γραφείο υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας, το οποίο θα είναι εγκατεστημένο στο διοικητήριο της Περιφέρειας Ηπείρου, και το Γραφείο υποστήριξης της ερευνητικής κοινότητας, που θα βρίσκεται σε κτίριο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τα δύο γραφεία συνεργάζονται μεταξύ τους για την υποστήριξη των καινοτόμων επιχειρήσεων της Ηπείρου, της ερευνητικής κοινότητας του Πανεπιστημίου και του ΙΤΕ-ΙΒΕ, με σκοπό τη διασύνδεση, την ενημέρωση και τη συμβουλευτική υποστήριξη για την ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας.

Η λειτουργία του Γραφείου υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Ήπειρος 2021-2027 μέσω της πράξης «Γραφείο Έρευνας και Καινοτομίας» με κωδικό Πράξης ΟΠΣ: 6003704 (ΑΔΑ: ΨΠ047Λ9-ΓΛ5). Το γραφείο ξεκίνησε την λειτουργία του στις 9/10/2024, στεγάζεται στο κεντρικό κτήριο-Διοικητήριο της Περιφέρειας Ηπείρου (Πλ. Πύρρου 1, 2^{ος} όροφος, Γραφείο 356) και στελεχώνεται από τα εξής άτομα:

1. Ελένη Μπλέτσα του Δημητρίου, με ΑΦΜ 113096476 στη θέση του Υπευθύνου της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης
2. Ξένια Μάμμου με ΑΦΜ 134337818, στη θέση του Υπευθύνου λειτουργίας και διοικητικής υποστήριξης του Γραφείου
3. Αδριανός Ψαροβασίλης του Χαριλάου με ΑΦΜ 114459658, στη θέση του Υπευθύνου ανάπτυξης ψηφιακών εφαρμογών και ψηφιοποίησης

Η λειτουργία του γραφείου ενσωματώνεται στο Τμήμα Κινήτρων Περιφερειακής Ανάπτυξης της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Ηπείρου στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας (ΕΣΣΕ), η οποία στοχεύει στην υποστήριξη μέτρων και δράσεων οι οποίες εξυπηρετούν επιχειρηματικούς και αναπτυξιακούς σκοπούς, υποβοηθώντας την βιώσιμη ανάπτυξη και ανακαλύπτοντας νέες επιχειρηματικές προκλήσεις.

Η λειτουργία του Γραφείου υποστήριξης της ερευνητικής κοινότητας εντάσσεται στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το ΙΒΕ-ΙΤΕ και παρέχει καθοδήγηση για ευκαιρίες χρηματοδότησης, διαχείριση διανοητικής ιδιοκτησίας, αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και ίδρυση τεχνοβλαστών. Επιπλέον, χρησιμοποιεί την τεχνογνωσία των οργανισμών-μελών του για τη μεταφορά τεχνολογίας προς τις επιχειρήσεις της Ηπείρου και πέρα από αυτήν, ενισχύοντας την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Η Περιφέρεια Ηπείρου σε συνεργασία με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας, τη Διαχειριστική Αρχή (ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος), καθώς και τα Γραφεία Έρευνας και Καινοτομίας και Υποστήριξης της Ερευνητικής Κοινότητας (Δομή Υποστήριξης του Οικοσυστήματος Έρευνας και Καινοτομίας στην περιφέρεια Ηπείρου) συμμετείχε στην οργάνωση της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στην Ήπειρο, για την ανάδειξη καινοτόμων έργων στους τομείς εξειδίκευσης που πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα στις 30/10/2024.

Ενδεικτικά παρουσιάζονται παρακάτω φωτογραφίες από την εκδήλωση στα Ιωάννινα:

Για την κινητοποίηση των φορέων της τετραπλής έλικας στο πλαίσιο της ΔΕΑ αποστάλθηκαν οι προσκλήσεις στο δυνητικά ενδιαφερομένους όπως επισυνάπτεται παρακάτω:

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ**

Γραφείο Περιφερειάρχη

Ταχ. Δ/ση: Πλατεία Πύρρου 1
Ιωάννινα
Ταχ. Κώδικας: 45221

Ημερομηνία 21/10/2024
Α.Π.:

ΘΕΜΑ: Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για την ανάδειξη καινοτόμων έργων στους τομείς εξειδίκευσης της Ηπείρου

Η Περιφέρεια Ηπείρου, μέσα από την ανάπτυξη της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για την περίοδο 2021-2027 και σε συνέργεια με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας, επέλεξε, σε συνέχεια αναλύσεων και προτάσεων, τους τομείς της Βιομηχανίας της εμπειρίας και βιώσιμη ανάπτυξης, της Αγροδιατροφής-Υγείας-Ευεξίας, του Περιβάλλοντος & της ενέργειας και της Νέας Ψηφιακής Επιχειρηματικότητας ως τομείς προτεραιότητας για την ανάπτυξή της.

Η Ήπειρος παρουσιάζει σημαντικές συγκεντρώσεις τόσο ερευνητικών και τεχνολογικών αποτελεσμάτων στους χώρους αυτούς όσο και ένα αναπτυσσόμενο δίκτυο επιχειρήσεων και νέων επιχειρηματικών ιδεών. Πρόκειται να αξιοποιήσει αυτές τις προοπτικές μέσα από την έρευνα, την καινοτομία και εξωστρεφή επιχειρηματικότητα, την ανάπτυξη και χρήση των ερευνητικών υποδομών της, καθώς και την αποτελεσματική αξιοποίηση τόσο των περιφερειακών όσο και των εθνικών πόρων.

Η Περιφέρεια Ηπείρου καλείται να οργανώσει και να αξιοποιήσει αυτό το δυναμικό προς όφελος των πολιτών της και της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό καλείστε να συμμετέχετε στην **Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για την ανάδειξη καινοτόμων έργων στους τομείς εξειδίκευσης της Ηπείρου**, η οποία θα πραγματοποιηθεί στα Ιωάννινα στις **30/10/2024 στο συνεδριακό κέντρο του ξενοδοχείου du Lac** και να συμβάλετε με τις θέσεις και προτάσεις σας στον σχεδιασμό της Περιφερειακής ανάπτυξης.

Στόχος της ημερίδας είναι να αναδείξει ώριμες πιλοτικές δράσεις για άμεση χρηματοδότηση.

Παρακαλούμε για τη δήλωση συμμετοχής σας <https://forms.gle/MY1tKs2vMu4NyVHs6>.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ

Επιπλέον, η πρόσκληση για τη συμμετοχή στη ΔΕΑ Ηπείρου αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Ηπείρου

<https://php.gov.gr/diadikasia-epicheirimatikis-anakalypsis-gia-tin-anadeixi-kainotomon-ergon-stous-tomeis-exeidikefsis-tis-ipeirou/>

	Περιφέρεια ▾	Ενημέρωση ▾	Αποφάσεις ▾	Πληροφόρηση ▾	Πολίτης ▾	Προγράμματα ▾	Επικοινωνία ▾	🔍
--	--------------	-------------	-------------	---------------	-----------	---------------	---------------	---

Αρχική > Ενημέρωση > Ανακοινώσεις

Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για την ανάδειξη καινοτόμων έργων στους τομείς εξειδίκευσης της Ηπείρου

17/10/2024 12:10 | Ανακοινώσεις, Επίκαιρα

Η Περιφέρεια Ηπείρου, μέσα από την ανάπτυξη της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για την περίοδο 2021-2027 και σε συνέργεια με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας, επέλεξε, σε συνέχεια αναλύσεων και προτάσεων, τους τομείς της Βιομηχανίας της εμπειρίας και βιώσιμη ανάπτυξης, της Αγροδιατροφής-Υγείας-Ευεξίας, του Περιβάλλοντος & της ενέργειας και της Νέας Ψηφιακής Επιχειρηματικότητας ως τομείς προτεραιότητας για την ανάπτυξη της.

Η Ηπείρος παρουσιάζει σημαντικές συγκεντρώσεις τόσο ερευνητικών και τεχνολογικών αποτελεσμάτων στους χώρους αυτούς όσο και ένα αναπτυσσόμενο δίκτυο επιχειρήσεων και νέων επιχειρηματικών ιδεών. Πρόκειται να αξιοποιηθεί αυτές τις προοπτικές μέσα από την έρευνα, την καινοτομία και εξωστρεφή επιχειρηματικότητα, την ανάπτυξη και χρήση των ερευνητικών υποδομών της, καθώς και την αποτελεσματική αξιοποίηση τόσο των περιφερειακών όσο και των εθνικών πόρων.

Η Περιφέρεια Ηπείρου καλείται να οργανώσει και να αξιοποιήσει αυτό το δυναμικό προς όφελος των πολιτών της και της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό καλείστε να συμμετέχετε στην **Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για την ανάδειξη καινοτόμων έργων στους τομείς εξειδίκευσης της Ηπείρου**, η οποία θα πραγματοποιηθεί στα **Ιωάννινα στις 30/10/2024 στο συνεδριακό κέντρο του ξενοδοχείου du Lac** και να συμβάλετε με τις θέσεις και προτάσεις σας στον σχεδιασμό της Περιφερειακής ανάπτυξης.

Στόχος της ημερίδας είναι να αναδείξει ώριμες πιλοτικές δράσεις για άμεση χρηματοδότηση.

Παρακαλούμε για τη δήλωση συμμετοχής σας <https://forms.gle/MYLTks2vMu4NyVHs6>.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ

Βρείτε το πρόγραμμα της εκδήλωσης [εδώ](#).

Ο καθορισμός/διάρθρωση των τραπεζιών ανά τομέα προτεραιότητας (θεματικά εργαστήρια) ορίστηκε από το ΠΣΕΚ στις 04/10/2014 και παρουσιάζεται παρακάτω:

Θεματικά εργαστήρια-Στρογγυλά Τραπέζια									
1. Βιομηχανία της εμπειρίας και βιώσιμη ανάπτυξη	2. Αγροδιατροφή-Υγεία-Ευεξία						3. Νέα Ψηφιακή Επιχειρηματικότητα		Οριζόντια Δράση
	Αγροδιατροφική αλυσίδα			Ιατρική Ακρίβειας					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ευεξια-τουρισμός	Ζωική Παραγωγή Ι (αίγοπροβατο-τροφία, βοοειδή, χοιροτροφία	Ζωική Παραγωγή ΙΙ πουλερικά, μελισσοτροφία αλιεία-υδατοκαλλιέρ-γειες, περιβαλλοντική διάσταση	Φυτική Παραγωγή (Γεωργία Ακρίβειας)	Ιατρική Ακρίβειας (Διαγνωστικές μέθοδοι και εργαλεία, βιοδείκτες, κυτταρικές θεραπείες)	Ευεξία, Νέα φαρμακευτικά προϊόντα-Φαρμακευτικά Φυτά Ηπείρου (αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, φάρμακα, συμπληρώματα ιαματικά, ευεξια-τουρισμός)	Ψηφιακές Τεχνολογίες-Βιοαισθητήρες (Βιοπληροφορική, μικρο/νανο-βιοϊατρικά συστήματα-συσσκευές,)	Ενίσχυση της καινοτόμου, νεοφυούς, εξωστρεφούς επιχειρηματι-κότητας και των υποστηρικτι-κών δομών της	Συνέργειες ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων	Ερευνητικές Υποδομές Τοπικού Χαρακτήρα

Το τελικό πρόγραμμα της ΔΕΑ Ηπείρου καθώς και η θεματολογία την οποία καλέστηκε κάθε τραπέζι να συζητήσει, διαμορφώθηκε ως εξής:

Μέρος Α: 09:00 - 10:00 – Ολομέλεια	
9.00 - 9.15:	Το όραμα της Περιφέρειας , κος Αλέξανδρος Καχριμάνης, Περιφερειάρχης Ηπείρου
9.15 – 9.30:	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Ηπείρου , κα Άννα Μπατιστάτου, Πρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων & πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας & Καινοτομίας
9.30-9.35:	Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Π.Π. 2021-2027 , Δρ. Ευθύμιος Σακελλαρίου, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας
9.35-9.40:	Η διενέργεια της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης σε Εθνικό και Περιφερειακό Επίπεδο , κα Έγκε Μίτσα, Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
9.40 – 10.10:	Η συνεισφορά των Προγραμμάτων στην Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης
9.40-9.50:	Πρόγραμμα Ήπειρος 2021-2027 , κα Εύη Παπανικολάου, προϊσταμένη ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος
9.50 - 10.00:	Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 , κ Λεονάρδος Καντζός, προϊστάμενος Μονάδας Αξιολόγησης και παρακολούθησης της πορείας του προγράμματος στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, ΕΥΔ Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα
10.00 – 10.10:	Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 , κα Ελευθερία Μπακάλη, ΕΥΔ Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής
10.10 – 10.20:	Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στην Περιφέρεια Ηπείρου , κος Σάββας Χριστοφορίδης, Διευθυντής Ινστιτούτου Βιοϊατρικών Ερευνών (ΙΒΕ-ΙΤΕ) και Καθηγητής Βιολογικής Χημείας, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Μέρος Β: 10:30 – 12:30 - Παράλληλα Θεματικά Εργαστήρια (ΘΕ)	
Τομέας: Αγροδιατροφή-Υγεία-Ευεξία Θεματικό Εργαστήριο 2: Ζωική Παραγωγή Ι (αιγοπροβατοτροφία, βοοειδή, χοιροτροφία) Συντονιστής: κ Παραμυθιώτης Σπυρίδων Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	Τομέας: Αγροδιατροφή-Υγεία-Ευεξία Θεματικό Εργαστήριο 5: Ιατρική Ακριβείας (Διαγνωστικές μέθοδοι και εργαλεία, βιοδείκτες, κυτταρικές θεραπείες) Συντονιστής: κα Μπατιστάτου Άννα Πρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Καθηγήτρια Τμήματος Ιατρικής, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει: - Βελτίωση παραγωγής - ανάδειξη τοπικού γενετικού υλικού (μικροοργανισμοί)-παραδοσιακή τυροκομία (π.χ. δημιουργία τράπεζας ταυτοποιημένων και πλήρως χαρακτηρισμένων μικροβιακών στελεχών για την αγροδιατροφή-χρήση ως εναρκτήριες καλλιέργειες σε ζυμούμενα προϊόντα), (φυτικής και ζωικής προέλευσης εκτός μικροοργανισμών) - Βελτίωση παραγωγής & βιωσιμότητας αγροτικών εκμεταλλεύσεων (π.χ. ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων στην παραγωγή όπως συστήματα ακριβείας, διασφάλιση υγιεινής, βελτίωση διαδικασιών, κλπ) - Βιομηχανία - βελτίωση της ασφάλειας των τροφίμων με αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών και μεθόδων, ανάπτυξη νέων προϊόντων με αξιοποίηση υπο- και παρα- προϊόντων αγροτικής παραγωγής και βιομηχανίας - Βιομηχανία - αυθεντικότητα (π.χ. ανάδειξη κτηνοτροφικών προϊόντων όπως ποιότητα γάλακτος) - Προοπτικές ανάπτυξης της κτηνοτροφίας με όρους παραγωγικότητας, βιωσιμότητας, επωνυμίας - Επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται για παραγωγή ποιοτικών κτηνοτροφικών προϊόντων, οργάνωση αυτών και σχεδιασμός από ιδέα σε προϊόν - Προτεραιότητες και ανάγκες σε ερευνητικές δραστηριότητες και συνεργασίες - Ανάγκες σε εξειδικευμένες υποδομές που κάνουν διακριτή της περιφέρεια στον κτηνοτροφικό τομέα, την πιστοποίηση και τη διασφάλιση ποιότητας - Μέτρα υποβοήθησης και έρευνας των επιχειρήσεων για να εξελίσσουν το παραγωγικό πρότυπο της Ηπείρου - Αναγκαίες, ώριμες και καινοτόμες διαρθρωτικές αλλαγές που υπαγορεύει η τοπική παραγωγή και η διεθνοποιημένη αγορά - Ανάδειξη εξειδικευμένου και τεχνολογικά άρτιου ανθρώπινου δυναμικού - Ανάπτυξη πιλοτικών δράσεων που μπορούν να ενισχυθούν ως άξονες της μοναδικότητας της Ηπείρου	Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει: - Καταγραφή των R&D δυνατοτήτων των επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων στην ανάπτυξη νέων διαγνωστικών προσεγγίσεων και θεραπειών στην ιατρική ακριβείας - Προοπτικές συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων στην ανάπτυξη νέων διαγνωστικών προσεγγίσεων και θεραπειών στην ιατρική ακριβείας - Ανάδειξη νέων θεραπευτικών στόχων και βιοδεικτών για την ανάπτυξη εξατομικευμένων διαγνωστικών και θεραπευτικών προσεγγίσεων - Νέες διαγνωστικές μέθοδοι που θα οδηγούν σε προσωποποιημένη θεραπεία. - Κλινικές δοκιμές - Προκλινικές μελέτες (αποτελεσματικότητας & ασφάλειας) - Ανάπτυξη in vitro προτύπων ανθρώπινων ασθενειών και διαδικασιών στα πλαίσια προκλινικών δοκιμών φαρμάκων και ανακάλυψη βιοδεικτών - Εξατομικευμένη γονιδιωματική, επιγονιδιωματική, πρωτεομική, μεταβολομική ανάλυση
Τομέας: Αγροδιατροφή-Υγεία-Ευεξία Θεματικό Εργαστήριο 7: Ψηφιακές Τεχνολογίες-Βιοαισθητήρες (Βιοπληροφορική, μικρο/νανο-βιοϊατρικά συστήματα-συσκευές) Συντονιστής: κ. Ματίκας Θεόδωρος Αντιπρύτανης Έρευνας, Καινοτομίας και Ανάπτυξης Καθηγητής Τμήματος Μηχανικών Επιστήμης Υλικών, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	
Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει θέματα εφαρμογής των ψηφιακών τεχνολογιών και βιοαισθητήρων σε τομείς επιχειρήσεων, όπως Smart packaging, Εφοδιαστική αλυσίδα, Αγροδιατροφή, Έξυπνες Καλλιέργειες και κτηνοτροφία) κλπ	

Μέρος Γ: 12:30 – 14:30 - Παράλληλα Θεματικά Εργαστήρια (ΘΕ)		
Τομέας: Αγροδιατροφή-Υγεία-Ευεξία Θεματικό Εργαστήριο 3: Ζωική Παραγωγή II (πουλερικά, μελισσοτροφία, αλιεία-υδατοκαλλιέργειες, περιβαλλοντική διάσταση) Συντονιστής: κ Λεονάρδος Ιωάννης Αντιπρύτανης Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων, Καθηγητής Τμήματος Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	Τομέας: Αγροδιατροφή-Υγεία-Ευεξία Θεματικό Εργαστήριο 6: Ευεξία, Νέα φαρμακευτικά προϊόντα-Φαρμακευτικά Φυτά Ηπείρου (αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, φάρμακα, συμπληρώματα, ιαματικά, ευεξία-τουρισμός) Συντονιστής: κ Πέσχος Δημήτριος Κοσμητόρας Σχολής Επιστημών Υγείας, Καθηγητής Τμήματος Ιατρικής, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	Τομέας: Νέα Ψηφιακή Επιχειρηματικότητα Θεματικό Εργαστήριο 8: Ενίσχυση της καινοτομίας, νεοφυούς, εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας και των υποστηρικτικών δομών της Συντονιστής: κ Κούτλας Τάσος Αναπληρωτής Διευθυντής Ψηφιακών Λύσεων για την Ευρώπη, JAKALA
Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει: • Ικανότητα ανάπτυξης της έρευνας για νέα είδη ψαριών με διεθνή ανταγωνιστική προοπτική • Βέλτιστη οργάνωση, διαχείριση και προώθηση των τεχνολογιών, της έρευνας και της διακίνησης των τελικών προϊόντων υπαρχουσών μονάδων υδατοκαλλιεργειών αλμυρών και γλυκών υδάτων • Αναγκαίες τεχνολογικές λύσεις για τις διαδικασίες εκτροφής και τις προκλήσεις πάνω στην ποιότητα και όγκο της παραγωγής • Επιχειρηματικές ευκαιρίες που διαφαίνονται στις υδατοκαλλιέργειες και την τυποποίηση των παραγόμενων προϊόντων και την συσχέτισή τους με καθοριστικούς τομείς της οικονομίας • Μπλε ανάπτυξη των ζωνών ιχθυοκαλλιεργειών και αλιείας στην Ήπειρο • Μέτρα υποβοήθησης και έρευνας των επιχειρήσεων για να εξελίσσουν το παραγωγικό πρότυπο της Ηπείρου • Αναγκαίες, ώριμες και καινοτόμες διαρθρωτικές αλλαγές που υπαγορεύει η τοπική παραγωγή και η διεθνοποιημένη αγορά • Ανάδειξη εξειδικευμένου και τεχνολογικά άρτιου ανθρώπινου δυναμικού	Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει: • Νέα φάρμακα (μικρά μόρια και πεπτίδια, συνθετικής, φυτικής ή βιοτεχνολογικής – μικροβιακής προέλευσης, βιοομοειδή) διαλογής (high-throughput screening) ενάντια σε συγκεκριμένο φαρμακευτικό στόχο • Αξιοποίηση υπολογιστικών ψηφιακών μοντέλων/ βιβλιοθηκών και μεθοδολογιών εικονικής και πραγματικής ταχείας • Ανάπτυξη νέων έξυπνων μεθόδων μεταφοράς και παράδοσης φαρμάκων στα κύτταρα/ και σε ιστούς στόχους με αξιοποίηση νανοτεχνολογίας • Επανατοποθέτηση / επαναστόχευση γνωστών φαρμακευτικών μορίων σε νέες θεραπευτικές ενδείξεις ή και σε νέους πληθυσμούς • Προκλινικές μελέτες (αποτελεσματικότητας & ασφάλειας) • Συνδυαστική εφαρμογή "ομικών" μεθόδων για την επιτάχυνση της ανακάλυψης βιοδραστικών φυσικών προϊόντων, • Αξιοποίηση αρωματικών φυτών της Ηπείρου	Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει: • Ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, ευκαιρίες, κίνδυνοι και αδυναμίες όσον αφορά τα τοπικά εγχειρήματα και ιδέες για ανάπτυξη της καινοτομίας και της ψηφιακής επιχειρηματικότητας • Τρόπους, δομές και χρηματοδοτήσεις για την αποτελεσματική υποστήριξη και ανάπτυξης νέων καινοτόμων επιχειρηματικών σχεδίων • Τρόπους, δομές και χρηματοδοτήσεις για την αποτελεσματική υποστήριξη κλιμάκωσης υφιστάμενων επιχειρήσεων • Βέλτιστες πρακτικές και διεθνή παραδείγματα για την ανάπτυξη του οικοσυστήματος των Ιωαννίνων

Μέρος Δ: 16:00 – 18:00 - Παράλληλα Θεματικά Εργαστήρια (ΘΕ)
Τομέας: Βιομηχανία της εμπειρίας και βιώσιμη ανάπτυξη Θεματικό Εργαστήριο 1: Ευεξία - Τουρισμός Συντονιστής: κ Τάσσος Γεώργιος Περιβαλλοντικό Πάρκο Μπουραζάνι
Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει: Σε ποιο τμήμα/ της επιχείρησής τους θα θέλανε να επενδύσουν με καινοτομία (μέσω χρηματοδότησης της Περιφέρειας Ηπείρου) για να βελτιώσουν ή να διαφοροποιήσουν το τουριστικό προϊόν που παρέχουν

Τομέας: Αγροδιατροφή-Υγεία-Ευεξία Θεματικό Εργαστήριο 4: Φυτική Παραγωγή (Γεωργία Ακριβείας) Συντονιστής: κ Κορρές Νικόλαος Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Γεωπονίας, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	Τομέας: Νέα Ψηφιακή Επιχειρηματικότητα Θεματικό Εργαστήριο 9: Συνέργειες ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων Συντονιστής: κ Τζιάλλας Αλέξανδρος Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει: - Ποιες και πως οι νέες τεχνολογίες μπορούν να υποβοηθήσουν την φυτική παραγωγή - Ποιες νέες καλλιέργειες παρουσιάζουν δυναμική - Πως μπορούν αυτές να υποβοηθήσουν την κτηνοτροφία - Πως η κλιματική αλλαγή επιδρά στην εξάσκηση της παραγωγικής διαδικασίας τροφής - Ποιες οι ανάγκες σε έρευνα και ανάπτυξη για την υποβοήθηση της φυτικής παραγωγής - Ποιες οι ανάγκες της φυτικής παραγωγής σε τεχνολογία και εξοπλισμό • Ποια είναι τα μέτρα υποβοήθησης των επιχειρήσεων για την ποιοτική ανάδειξη της φυτικής παραγωγής - Ποιες οι αναγκαίες, ώριμες και καινοτόμες διαρθρωτικές αλλαγές που υπαγορεύει η τοπική παραγωγή και η διεθνοποιημένη αγορά - Ανάδειξη εξειδικευμένου και τεχνολογικά άρτιου ανθρώπινου δυναμικού και ο ρόλος του Τμήματος Γεωπονίας του ΠΙ. Εξωστρέφεια και διάχυση της έρευνας στις γεωπονικές επιστήμες - Την ανάπτυξη πιλοτικών δράσεων που μπορούν άμεσα να ενισχυθούν ως στρατηγικοί άξονες της ιδιαιτερότητας και μοναδικότητας της Ηπείρου	Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει: - Ερευνητικοί τομείς αιχμής των ερευνητικών φορέων της Ηπείρου, που μπορούν να «γεννήσουν» τα μελλοντικά ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες - Ερευνητικά αποτελέσματα αιχμής των ερευνητικών φορέων της Ηπείρου, όπου μπορούν να μετεξελιχθούν άμεσα σε ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες - Υποστηρικτικές δομές για περισσότερη εφαρμοσμένη έρευνα και μεγαλύτερη διασύνδεση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, με τις ανάγκες της αγοράς και τις ομάδες σχεδίασης, ανάπτυξης και προώθησης λογισμικού στην αγορά - Βέλτιστες πρακτικές και διεθνή παραδείγματα για την ίδρυση τεχνοβλαστών από τους ερευνητικούς φορείς της Ηπείρου

Μέρος Ε: 18:00 – 19:00 - Παράλληλα Θεματικά Εργαστήρια (ΘΕ)
Θεματικό Εργαστήριο 10: Ερευνητικές Υποδομές Τοπικού Χαρακτήρα Συντονιστής: κα Μπατιστάτου Άννα Πρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Καθηγήτρια Τμήματος Ιατρικής, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Το εργαστήριο καλείται να συζητήσει: - Καταγραφή της υπάρχουσας υποδομής έρευνας στους ερευνητικούς φορείς και τις επιχειρήσεις, των περιορισμών και των νέων αναγκών - Δυνατότητες σύμπραξης των ερευνητικών φορέων της Ηπείρου για την δημιουργία εννιαίου δικτύου υποδομών, με κοινούς στόχους και δράσεις. - Καταγραφή των αναγκών για νέες υποδομές, ή/και βελτίωση υπαρχόντων, με έμφαση σε υποδομές με οφέλη για την βελτίωση των τοπικών προϊόντων και την ενιαία υγεία - Διεπιστημονικότητα των υποδομών, μέθοδοι προβολής των υποδομών και ενημέρωσης επιχειρηματικής κοινότητας - Προϋποθέσεις βιωσιμότητας των νέων υποδομών - Υπηρεσίες (μικροβιολογικές, φυσιολογικές και μοριακές) που αφορούν τόσο τον πρωτογενή κτηνοτροφικό τομέα (π.χ. κτηνοτροφία ακριβείας, ποιότητα γάλακτος-κρέατος, υγεία/υγιεινή μαστικού αδένος παραγωγικών ζώων, αντιβιοτικά και αντιμικροβιακή αντοχή) όσο και τη μεταποίηση (π.χ. εναρκτήριες καλλιέργειες σε ζυμούμενα προϊόντα, υγιεινή και ασφάλεια τροφίμων, μελέτη παραδοσιακών τυροκομικών προϊόντων, ανάπτυξη νέων προϊόντων, αυθεντικότητα τροφίμων)
Μέρος ΣΤ: 19:00 – 20:00 – Ολομέλεια Παρουσίαση συμπερασμάτων Θεματικών Εργαστηρίων: - Ευεξία – Τουρισμός - Ζωική Παραγωγή Ι (αιγοπροβατοτροφία, βοοειδή, χοιροτροφία) - Ζωική Παραγωγή ΙΙ (πουλερικά, μελισσοτροφία, αλιεία-υδατοκαλλιέργειες, περιβαλλοντική διάσταση) - Φυτική Παραγωγή (Γεωργία Ακριβείας) - Ιατρική Ακριβείας (Διαγνωστικές μέθοδοι και εργαλεία, βιοδείκτες, κυτταρικές θεραπείες) - Ευεξία, Νέα φαρμακευτικά προϊόντα-Φαρμακευτικά Φυτά Ηπείρου (αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, φάρμακα, συμπληρώματα, ιαματικά, ευεξία-τουρισμός) - Ψηφιακές Τεχνολογίες-Βιοαισθητήρες (Βιοπληροφορική, μικρο/νανο-βιοϊατρικά συστήματα-συσκευές) - Ενίσχυση της καινοτομίας, νεοφυούς, εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας και των υποστηρικτικών δομών της - Συνέργειες ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων - Ερευνητικές Υποδομές Τοπικού Χαρακτήρα
20:00-21:00 Κοκτέιλ Δικτύωσης

Τα βασικά αποτελέσματα που προέκυψαν από τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στην Ήπειρο το 2024, καταγράφηκαν ανά θεματική ενότητα και παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω:

Θεματικό Εργαστήριο 1: Ευεξία – Τουρισμός

- ❖ Δημιουργία σκευοφυλακίου νήσου Ιωαννίνων-Συμπληρωματική ψηφιακή εφαρμογή για βυζαντινά μνημεία
- ❖ Καταγραφή χλωρίδας / εντομοπανίδας

- ❖ Ανάπτυξη τουριστικής παιδείας στα σχολεία των Ιωαννίνων σχετικά με την νήσο Ιωαννίνων και την πόλη
- ❖ Ανάπτυξη παρατήρησης και καταγραφής πτηνών στον Αμβρακικό
- ❖ Επενδύσεις στον τουριστικό τομέα για ανάπτυξη του ιατρικού τουρισμού που αναφέρεται στην προληπτική ιατρική
- ❖ Συγκέντρωση όλων των ψηφιακών εφαρμογών της Ηπείρου στο μελλοντικό Οργανισμό Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού (DMMO)
- ❖ Βελτίωση ψηφιακών υποδομών σε τουριστικές επιχειρήσεις/γραφεία
- ❖ Τοποθέτηση ηλεκτροκινητήρων στα τουριστικά караβάκια της Ιονίου ακτογραμμής
- ❖ Ποιοτική πρωτογενής παραγωγή
- ❖ Επενδύσεις για δημιουργία επισκέψιμων αγροκτημάτων σε κτίρια, σηματοδότηση κλπ
- ❖ Δημιουργία κτιριακών δομών για γαστρονομική εμπειρία και γαστρονομικά events
- ❖ Καταγραφή γεφυριών Ηπείρου από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα ως μοναδικά πολιτιστικά μνημεία στην Ευρώπη που ίσως αποτελέσουν μοναδικό brandin για τον τουρισμό (landof bridges)
- ❖ Δημιουργία παρατηρητηρίου τουρισμού και επιχειρηματικότητας
- ❖ Ανάθεση Διδακτορικών / μεταπτυχιακών με θέμα τη διατροφική ιστορία
- ❖ Πιστοποίηση επιχειρήσεων τουριστικού τομέα
- ❖ Δημιουργία και καταγραφή θεματικών διαδρομών μέσω του DMMO
- ❖ Αυτοκινούμενα αποδυτήρια που να συμπεριλαμβάνουν χημικές τουαλέτες για τις εταιρείες των outdoor activities
- ❖ Κατασκευή ορειβατικών καταφυγίων
- ❖ Δημιουργία καταδυτικών πάρκων
- ❖ Ανάπτυξη digital marketing
- ❖ Ανάγκη για νέες δεξιότητες με στόχο την έξυπνη εξειδίκευση που αναφέρεται η ανάγκη για λειτουργία σχολής για την απόκτηση (εκπαίδευση) διπλωματούχων οδηγών outdoor activities για την περαιτέρω ανάπτυξη των ορεινών όγκων της Ηπείρου

Θεματικό Εργαστήριο 2: Ζωική Παραγωγή Ι

Εκσυγχρονισμός και βελτίωση βιωσιμότητας και παραγωγής τοπικών κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και μονάδων παραγωγής και μεταποίησης τροφίμων

- ❖ Ανάδειξη και ενίσχυση τοπικού γενετικού υλικού (ζωικό κεφάλαιο, μικροβίωμα παραδοσιακών προϊόντων), αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών και δυνατοτήτων
- ❖ Γενετική βελτίωση παραγωγικών ζώων
- ❖ Σύσταση τραπέζων γενετικού υλικού (π.χ. γαμέτες, έμβρυα, μικροοργανισμοί).
- ❖ Ανάδειξη τοπικών προϊόντων, παραγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων και αντίκτυπος στο περιβάλλον.

- ❖ Καταγραφή ποιοτικών χαρακτηριστικών τοπικών προϊόντων, και στρατηγικές βελτίωσής τους.
- ❖ Βελτίωση ασφάλειας και ιχνηλασιμότητας τοπικών προϊόντων με αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών.
- ❖ Ανάπτυξη μεθόδων εκτίμησης και διασφάλισης της αυθεντικότητας του τοπικού κεφαλαίου και των τοπικών προϊόντων.
- ❖ Αναβίωση παραδοσιακών και παραγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων
- ❖ Αντίκτυπος στο περιβάλλον προϊόντων μεταποίησης

Εκσυγχρονισμός συστημάτων εκτροφής-ολιστικά συστήματα παραγωγής

- ❖ Βελτίωση ευζωίας παραγωγικών ζώων
- ❖ Καταγραφή και αντιμετώπιση επιπτώσεων κλιματικής αλλαγής
- ❖ Ανάπτυξη πρωτοκόλλων βιοασφάλειας για την αντιμετώπιση βιολογικών κινδύνων στην κτηνοτροφία
- ❖ Αξιολόγηση και μετριασμός του περιβαλλοντολογικού αποτυπώματος
- ❖ Υποδομές υποστήριξης κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και μονάδων παραγωγής και μεταποίησης
- ❖ Κτηνοτροφία ακριβείας
- ❖ Παραγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων προστιθέμενης αξίας μέσω της βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου των ζώων
- ❖ Εκμετάλλευση παραπροϊόντων, υποπροϊόντων και αποβλήτων για την παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας –Κυκλική οικονομία
- ❖ Δράσεις εκπαίδευσης κτηνοτρόφων σε νέες δεξιότητες και καινοτομία (π.χ. σχολή τεχνιτών αλλαντοποιίας –καινοτόμα προϊόντα κρέατος από μικρά μηρυκαστικά)
- ❖ Ενίσχυση οικοβόσκησης- διατήρηση βιοποικιλότητας-αιεφορία-πιστοποίησης ορεινότητας-eco labelling.

Θεματικό Εργαστήριο 3: Ζωική Παραγωγή II

Πουλερικά

- ❖ Μέτρα εξοικονόμησης νερού στην παραγωγή και διατήρηση υψηλής ποιότητάς του
- ❖ Ανάπτυξη εργαλείων για την έγκαιρη πρόγνωση παθήσεων (γρίπη των πτηνών)
- ❖ Ανάπτυξη βιοδεικτών σχετικά με την ευζωία και την υγεία των πτηνών
- ❖ Μείωση του χρόνου εκτροφής προς αύξηση των εκτροφών/έτος
- ❖ Επένδυση στην κυκλική οικονομία (διαχείριση αποβλήτων, κομποστοποίηση)
- ❖ Προσπάθεια αξιοποίησης σόγιας, αρωματικών φυτών και αιθέριων ελαίων για ενίσχυση της ποιότητας και την αντιμετώπιση των παθογόνων παραγόντων (χωρίς τη χρήση αντιβιοτικών).

Αλιεία-Υδατοκαλλιέργειες

- ❖ Ανάπτυξη συστήματος έγκαιρης πρόγνωσης ακραίων περιβαλλοντικών παραμέτρων, επικίνδυνων καιρικών φαινομένων και εμφάνιση παθογόνων οργανισμών
- ❖ Αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών στην παρακολούθηση των σταδίων παραγωγής και της συμπεριφοράς των εκτρεφόμενων οργανισμών
- ❖ Επένδυση στην ποιότητα των ιχθυοτροφών με στόχο να μειωθεί το κόστος παραγωγής και να διατηρείται σε υψηλή ποιότητα
- ❖ Επένδυση στην ανάπτυξη και την παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων στην εκτροφή ψαριών
- ❖ Επένδυση στην γαλάζια οικονομία
- ❖ Ανάπτυξη καινοτόμων και υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων
- ❖ Βιοτεχνολογικές εφαρμογές σχετικά με την ποιότητα των συστατικών των ιχθυοτροφών
- ❖ Έρευνα στα υλικά συσκευασίας
- ❖ Ανάγκη συμμετοχής στον άξονα Ιόνιο-Αδριατικής
- ❖ Μελέτη των μεταβολικών μονοπατιών ώστε να σχεδιαστεί το βέλτιστο σιτηρέσιο
- ❖ Βιο-ασφάλεια

Μελισσοτροφία

- ❖ Ανάπτυξη δεικτών ποιότητας και ταυτοποίηση προέλευσης

Θεματικό Εργαστήριο 4: Φυτική Παραγωγή

Γεωργία Ακριβείας (Συστήματα GPS, GIS, Drones)

- ❖ Χαρτογράφηση αγρών για ωρίμανση καλλιέργειας και συγκομιδή, καταγραφή ζιζανίων, μυκητολογικές ασθένειες
- ❖ Αισθητήρες, ανάλυση μεγάλων δεδομένων, διαδίκτυο των πραγμάτων και διαδίκτυο των πάντων, μεγάλα δεδομένα
- ❖ Βελτιστοποίηση λίπανσης, εφαρμογής φυτο-προστατευτικών ουσιών, άρδευση, βιο-δείκτες
- ❖ Οπτικοποίηση δεδομένων

Δυναμικές –Εναλλακτικές Καλλιέργειες

- ❖ Καλλιέργειες με ανταπόκριση στις συνθήκες κλιματικής αλλαγής στην περιφέρεια Ηπείρου π.χ. σόγια, ελιά, κτηνοτροφικά φυτά ανθεκτικά σε ξηρασία, τρούφα, λιγνοκυτταρινούχες ενεργειακές καλλιέργειες.
- ❖ Καλλιέργεια τρούφας, αγρο-τουρισμός, αναδάσωση
- ❖ Ολοκληρωμένη διαχείριση (Ορθή γεωργική πρακτική)
- ❖ Χρήση σύγχρονου γεωργικού εξοπλισμού π.χ. τεχνολογία-τεχνογνωσία εφαρμογής φυτο-προστατευτικών ουσιών
- ❖ Ανανέωση στόλου γεωργικών μηχανημάτων με σύγχρονες τεχνολογίες
- ❖ Ασφάλεια τροφίμων –Υπολειμματικότητα φυτο-προστατευτικών ουσιών

Προβλήματα στην Φυτική Παραγωγή

- ❖ Καλλιέργεια ελιάς : μείωση ανθοφορίας, ακαρπία, μείωση ποιότητας ελαιόλαδου λόγω κλιματικής αλλαγής
- ❖ Μετατόπιση ζωνών καλλιέργειας λόγω κλιματικής αλλαγής
- ❖ Έξαρση μυκητολογικών ασθενειών και προσβολής εντόμων
- ❖ Διακοπή παροχής γεωτρήσεων στη ζώνη του Αμβρακικού που οδηγεί στην υφαλμύρωση
- ❖ Έλλειψη ενημέρωσης και καθοδήγησης παραγωγών από εξωτερικούς φορείς

Προτάσεις Βελτίωσης

- ❖ Συνεργασία Παραγωγών-Πανεπιστημίου-Περιφέρειας-Εταιρειών
- ❖ Ενημέρωση-καθοδήγηση-εκπαίδευση νέων παραγωγών
- ❖ Πρόταση Παν/μιου Ιωαννίνων, Τμ. Γεωπονίας για την αντιμετώπιση προβλημάτων στην καλλιέργεια ελιάς στα πλαίσια του project «Ανάπτυξη συστημάτων έξυπνης εξειδίκευσης- ολοκληρωμένης διαχείρισης ελαιώνων Ηπείρου στην πρόκληση της κλιματικής αλλαγής για παραγωγή βρώσιμης ελιάς και ελαιόλαδου»
- ❖ Καλλιέργειες υψηλής απόδοσης και θρεπτικής αξίας που εξυπηρετούν ανάγκες της κτηνοτροφίας
- ❖ Βιοποικιλότητα-Ενδημικά είδη–Αρωματικά και Φαρμακευτικά φυτά.
- ❖ Περιφερειακά Σχέδια και Προγράμματα για συνεργασία παραγωγών, ερευνητικών ινστιτούτων και Παν/μιων.

Θεματικό Εργαστήριο 5: Ιατρική Ακριβείας

- ❖ Διαπίστωση ότι στην περιοχή μας υπάρχουν ισχυροί ερευνητικοί φορείς (Πανεπιστήμιο, ΙΤΕ) και μεγάλα Νοσοκομεία, αλλά η σχετική επιχειρηματικότητα δεν έχει αναπτυχθεί αντίστοιχα (π.χ. οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν ήταν μόνο επεξεργασίας μεγάλου όγκου δεδομένων και AI)
- ❖ Η έρευνα μπορεί να οδηγήσει σε spin offs με καινοτόμα προϊόντα που καλύψουν το κενό (και στον τομέα του φαρμάκου)
- ❖ Στις προσκλήσεις να υπάρξει μέριμνα να μην αποκλειστούν οι μικρές επιχειρήσεις (όπως έγινε με το Ερευνώ/Καινοτομώ)
- ❖ Αναγκαιότητα για οριζόντιες υποδομές, που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ευρύτερα από επιχειρήσεις, όχι μόνο για την Ιατρική Ακριβείας, αλλά και για αγροδιατροφή κλπ. σε δύο επίπεδα: Πραγματικές ερευνητικές υποδομές και ψηφιακός μετασχηματισμός
- ❖ Χαρακτηρισμός και καταγραφή δεδομένων πληθυσμού Ηπείρου (OMICS, γονιδιωματική, φαρμακογενομική, διατροφογονιδιωματική, πρωτεομική) και αναγνώριση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του πληθυσμού
- ❖ Έμφαση σε ανάπτυξη μη επεμβατικών tests για πρόληψη, διάγνωση, παρακολούθηση –ανάπτυξη προτύπων ανθρωπίνων ασθενειών και διαδικασιών για ανακάλυψη βιο-δεικτών

Θεματικό Εργαστήριο 6: Ευεξία, Νέα φαρμακευτικά προϊόντα - Φαρμακευτικά Φυτά

- ❖ Η Μεσόγειος και η Ελλάδα ειδικότερα, θεωρούνται από τις πλουσιότερες περιοχές παγκοσμίως όσον αφορά τη βιοποικιλότητα (Biodiversity Hotspot). Ειδικότερα η ήπειρος χαρακτηρίζεται από μοναδική φυτική βιοποικιλότητα (που αφορά και σε υψηλό αριθμό ενδημικών φυτών) η οποία σε συνδυασμό με τις παραδοσιακές γνώσεις για τις φαρμακευτικές ιδιότητες των φυτών, την καθιστά κορυφαία επιλογή για μελέτες βιο-δραστικών ουσιών έναντι διαφορετικών ασθενειών.
- ❖ Ανάλογα εντυπωσιακό και μοναδικό σε παγκόσμιο επίπεδο αναμένεται να είναι το πλήθος και η ποικιλία φυσικών προϊόντων, δηλαδή των δευτερογενώς μεταβολιτών που τα φυτά αυτά περιέχουν, αλλά και των βιολογικών τους ιδιοτήτων, γεγονός που τα καθιστά αξεπέραστα σε σύγκριση με τα συνθετικά προϊόντα.
- ❖ Η προτεινόμενη δράση εμπίπτει στις προτεραιότητες της Περιφέρειας Ηπείρου στον τομέα της Αγροδιατροφής, Υγείας, Ευεξίας σχετιζόμενης με την προώθηση της επιστημονικής έρευνας, την ανάπτυξη της οικονομίας της Περιφέρειας Ηπείρου αλλά και την προστασία της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής και του περιβάλλοντος.

Με βάση το περιεχόμενο της συζήτησης του ΘΕ 6, οι πιθανοί πυλώνες και δράσεις που συζητήθηκαν ακολουθούν:

- ❖ Αξιοποίηση Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών της Ηπείρου
 - Χαρτογράφηση και γεωγραφική τεκμηρίωση αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών της Περιφέρειας Ηπείρου για ανάδειξη της μοναδικότητάς τους

- Πιλοτικές καλλιέργειες, τυποποίηση της σύστασης και σταθεροποίηση για διατήρηση της ποιότητας και της δραστικότητας σε καινοτόμα προϊόντα (π.χ. καλλυντικά, διατροφικά προϊόντα κ.α.)
 - Αξιοποίηση φυτών /υπολειμμάτων φυτών/παραπροϊόντων για την παραγωγή έξυπνων υλικών συσκευασίας, νέων υλικών, βιο-δραστικά/πρόσθετα σε τρόφιμα, ζωοτροφές, φυτο-προστατευτικά, κτηνιατρικά κ.α.
 - Παραγωγή και αξιολόγηση καινοτόμων φυτικών προϊόντων με στόχο τη βελτιστοποίηση της ποιότητας και ασφάλειας
- ❖ **Ανάπτυξη Καινοτόμων Προϊόντων και Σταθεροποίηση Ποιότητας**
- Παραγωγή ενεργειακών, λειτουργικών τροφίμων, καλλυντικών κ.α. με αγρο-διατροφικά συστατικά.-
 - Τυποποίηση της σύστασης και σταθεροποίηση για διατήρηση της ποιότητας και της δραστικότητας σε καλλυντικά, διατροφικά κ.α. καινοτόμα προϊόντα.-
 - Προσδιορισμός διατροφικών ισχυρισμών και προτύπων ποιότητας για την τυποποίηση της συλλογής και επεξεργασίας φυτικών προϊόντων
- ❖ **Επιστημονική Τεκμηρίωση και Βιολογικές Μελέτες**
- Διεξαγωγή προκλινικών (in vitro και in vivo) και κλινικών μελετών για επιβεβαίωση/ανακάλυψη βιολογικών δράσεων (καρκίνος, νευροεκφυλιστικές, καρδιαγγειακά, γήρανση) των φαρμακευτικών φυτών και συστατικών και της ασφάλειας νέων προϊόντων
 - Ανάπτυξη και χρήση εργαλείων βιο-πληροφορικής για πρόβλεψη της δράσης των φυτικών ενώσεων και δημιουργία βιολογικού προφίλ για τεκμηρίωση βιολογικών δράσεων
- ❖ **Ανάπτυξη Νέων Βιοδραστικών/Φαρμακευτικών Προϊόντων**
- Ανάπτυξη νέων φαρμάκων από φυτική ή συνθετική προέλευση μέσω μεθόδων διαλογής υψηλής απόδοσης (high-through putscreening)
 - Χρήση υπολογιστικών και ψηφιακών μοντέλων για ταχεία και αξιόπιστη αξιολόγηση νέων μορίων, με εικονική και πραγματική διαλογή
 - Συνδυαστική χρήση "ομικών" μεθόδων (γονιδιωματική, πρωτεωμική, μεταβολομική) για την ανακάλυψη βιο-δραστικών φυσικών προϊόντων
 - Επανατοποθέτηση γνωστών φαρμακευτικών μορίων για νέες θεραπευτικές ενδείξεις ή πληθυσμοί
- ❖ **Καινοτόμες Μέθοδοι Μεταφοράς και Παράδοσης Φαρμάκων**
- Ανάπτυξη νέων έξυπνων νανο-τεχνολογικών ή άλλων μεθόδων για στοχευμένη μεταφορά και παράδοση φαρμάκων, φυτικών βιο-δραστικών σε κύτταρα και ιστούς
 - Χρήση νανοσωματιδίων βασισμένων σε φυσικά εκχυλίσματα ως μεταφορείς φαρμάκων

- Βιογενή νανΟϋλικά με εφαρμογές στη φαρμακευτική και στις βιώσιμες βιομηχανίες

Αναμενόμενα οφέλη:

- ❖ ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω αξιοποίησης της μοναδικής βιοποικιλότητας της Περιφέρειας Ηπείρου
- ❖ επίτευξη και διατήρηση υψηλών δεικτών απόδοσης
- ❖ δημιουργία νέων και διατήρηση υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης υψηλής έντασης γνώσης
- ❖ ανάπτυξη προϊόντων με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα μέσω της χρήσης ανανεώσιμων φυσικών πόρων, συνεισφέροντας στην κυκλική οικονομία

Θεματικό Εργαστήριο 7: Ψηφιακές Τεχνολογίες-Βιοαισθητήρες

- ❖ Ευρύ Φάσμα Ψηφιακών Τεχνολογιών και Αισθητήρων και εφαρμογές για Ανάπτυξη και Καινοτομία
- ❖ ONE Health Concept – Making Epirus a Hub for Sensor/Biosensor Technologies/ Solutions
- ❖ Προτεινόμενες Δράσεις
- ❖ Έμφαση στο ONE Health και εφαρμογές σε παραγωγή, συσκευασία, κατασκευές, υλικά, κλιματική αλλαγή, ενέργεια, περιβάλλον, πολιτισμό, κ.α.
- ❖ Χρήση αισθητήρων και ανάπτυξη συστημάτων για την παρακολούθηση τροφίμων και άλλων προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής από την παραγωγή / συσκευασία/ εφοδιαστική αλυσίδα / γεωγραφική προέλευση προϊόντος συμπεριλαμβανομένης της Χημικής Μετανάστευσης
- ❖ Ανάπτυξη πλατφόρμας για πιλοτική παραγωγή αισθητήρων με χρήση υφιστάμενων υποδομών (fast prototyping) με χαμηλό κόστος και αποτελεσματικότητα χρήσης βασισμένες σε νέες τεχνολογίες (flexible electronics, optics, κ.α.). Σχεδίαση και ανάπτυξη νέων αισθητήρων
- ❖ Υποστήριξη υποδομών/εργαστηρίων ΠΙ και ITE για benchmarking/ testing αισθητήρων
- ❖ Ανάπτυξη συστημάτων για την έλεγχο πλαστικών συσκευασιών με έμφαση σε τεχνολογίες μικρο- και νανο-αισθητήρων
- ❖ Χρήση αισθητήρων στην υγεία (παρακολούθηση ασθενών, ηλικιωμένων, κ.α.) και υποστήριξη ανακάλυψης και αξιολόγησης βιο-δεικτών (συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών βιο-δεικτών)
- ❖ Ανάπτυξη και χρήση προβλεπτικών μοντέλων/συστημάτων (με χρήση TN, αλλά και στατιστικών μεθόδων) με βάση μετρήσεις αισθητήρων

Οριζόντιες Δράσεις

- ❖ Ανάπτυξη και υποστήριξη τεχνολογιών και υποδομών που σχετίζονται με τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων, συμπεριλαμβανόμενης της ασφάλειας, ακεραιότητας και αξιοπιστίας δεδομένων και της Τεχνητής Νοημοσύνης (IoT, edge computing, cloud computing, trustworthiness, blockchain, ML/DL, energy consumption, mobile technologies, κ.α.)
- ❖ Δράσεις εκπαίδευσης και ενημέρωσης των ενδιαφερομένων για τεχνολογίες και χρήσεις και ανάπτυξη cluster για την επέκταση χρήσης σε διαφορετικούς τομείς της Οικονομίας/Επιχειρήσεων
- ❖ Οριζόντια δράση για την οργάνωση της Κοινότητας των χρηστών (άμεσα συνδεδεμένο με το προηγούμενο) μέσω της ενίσχυσης του Γραφείου Μεταφοράς Τεχνογνωσίας

Θεματικό Εργαστήριο 8: Ενίσχυση της καινοτόμου, νεοφυούς, εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας

- ❖ Υπάρχει η ανάγκη κάποιου facilitator που θα βοηθήσει την ανάπτυξη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας που θα προσφέρει υποστήριξη και καθοδήγηση στα εγχειρήματα.
- ❖ Υπάρχει η ανάγκη για χρηματοδότηση νέων εγχειρημάτων ώστε να υποστηριχθούν οι επιχειρήσεις στα πρώτα βήματά τους και στην συνέχεια να μπορούν να απευθυνθούν στα επόμενα βήματα όπως είναι οι επιχειρηματικοί άγγελοι και οι χρηματοδοτικοί οίκοι.
- ❖ Είναι αναγκαίο οι επιχειρήσεις να επιχορηγήσουν την στρατηγική εμπορικής αξιοποίησης (go-to-market, marketing, B2B/B2C, διεθνείς εκθέσεις, κτλ) για να είναι βιώσιμες και να αναπτυχθούν.
- ❖ Είναι σημαντικό οι επιχειρήσεις να χρησιμοποιήσουν τους πόρους που είναι διαθέσιμοι για την ενίσχυση της εξωστρέφειας. Αυτό μπορεί να γίνει δημιουργώντας δίκτυα στο εξωτερικό με την υποστήριξη της περιφέρειας και των απόδημων.
- ❖ Υπάρχει η ανάγκη για την εκπαίδευση προσωπικού και των στελεχών σε σύγχρονες ψηφιακές δεξιότητες μέσω της χρηματοδότησης της εκπαίδευσης και πιστοποίησης (διαχείριση έργων, ποιοτικός έλεγχος, datascience, development, κτλ).
- ❖ Υπάρχει έλλειμα στις υφιστάμενες επιχειρήσεις να δημιουργήσουν στρατηγικές πωλήσεων σε ευρωπαϊκό ή σε διεθνές επίπεδο. Αυτό θα μπορούσε με την κατάλληλη υποστήριξη να γεφυρωθεί.
- ❖ Υπάρχει η ανάγκη να υποστηρίξουμε τα νέα επιχειρηματικά εγχειρήματα της περιοχής διότι είμαστε μία φτωχή περιοχή και πρέπει να διασφαλίσουμε στους ανθρώπους που κάνουν επιχειρηματικά βήματα ότι υπάρχει επιμερισμός στο ρίσκο. Άλλες χώρες έχουν κάνει άλματα στα τελευταία χρόνια (Πολωνία, Γερμανία, Ισραήλ).
- ❖ Ενδεχομένως για την καινοτομία να χρειάζονται διαφορετικοί όροι στις προσκλήσεις ανάλογα με την θεματική της πρόσκλησης (πχ αγροδιατροφή–ψηφιακή επιχειρηματικότητα)

Θεματικό Εργαστήριο 9: Συνέργειες ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων

- ❖ Ενίσχυση του θεσμού των Βιομηχανικών διδακτορικών
- ❖ Συνέργεια των εργαστηρίων εντός των Ερευνητικών Φορέων –Διεπιστημονικότητα
- ❖ Πληροφόρηση των επιχειρήσεων για τις υποδομές και την δυνατότητα επίλυσης προβλημάτων των επιχειρήσεων από τους Ερευνητικούς Φορείς
- ❖ Ανοικτές υποδομές των ερευνητικών Φορέων για χρήση από τις επιχειρήσεις
- ❖ Σύγκλιση της νοοτροπίας τόσο των επιχειρήσεων όσο και των ερευνητικών φορέων προς μια κοινή κατεύθυνση
- ❖ Ενίσχυση της δυνατότητας κατοχύρωσης διανοητικής ιδιοκτησίας μέσω συμβουλευτικής και χρηματοδοτικών εργαλείων
- ❖ Επέκταση της χρονικής διάρκειας της πρακτικής άσκησης των φοιτητών στις εταιρείες
- ❖ Χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων που στοχεύουν στην προώθηση νέων προϊόντων στην αγορά

Θεματικό Εργαστήριο 10: Ερευνητικές Υποδομές Τοπικού Χαρακτήρα

- ❖ Ενίσχυση ανοιχτών ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα, με έμφαση στα οφέλη για την βελτίωση των τοπικών προϊόντων και την ενιαία υγεία
- ❖ Προϋποθέσεις: Σύμπραξη των ερευνητικών φορέων, συμφωνία με τομείς RIS, διεπιστημονικότητα, πλατφόρμα προβολής, ενημέρωση επιχειρηματικής κοινότητας, ενημέρωση των επιχειρήσεων μέσω ΤΤΟ, ετήσιες εκθέσεις
- ❖ Με μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ των ερευνητικών φορέων
- ❖ Με πρόβλεψη για προσωπικό και κόστος λειτουργίας. Με προοπτική αυτοχρηματοδότησης. Με πρωτόκολλο λειτουργίας, με δυνατότητα παροχής υπηρεσιών και διασφάλιση της ποιότητας προς τις επιχειρήσεις.
- ❖ Με εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας που θα προβλέπει τον συντονισμό λειτουργίας, οργάνωση και διοίκηση
- ❖ Βιωσιμότητα (με κοστολόγηση των υπηρεσιών, ανοιχτές και εκτός Ηπείρου)
- ❖ Διαπίστευση-Πιστοποίηση υπηρεσιών και εργαστηρίων, όπου κριθεί αναγκαίο, που θα φιλοξενήσουν τις υποδομές.
- ❖ Αξιολόγηση των υποδομών

Τα αποτελέσματα από την ΔΕΑ θα ληφθούν υπόψη από το ΠΣΕΚ Ηπείρου για το σχηματισμό του τελικού σχεδίου δράσης με στόχο την έκδοση των προσκλήσεων μέσω του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027 από την Διαχειριστική Αρχή. Προγραμματίζεται οι πρώτες προσκλήσεις να εκδοθούν το πρώτο εξάμηνο του 2025.

3. Έκδοση προσκλήσεων, υποβολή προτάσεων, εντάξεις έργων

3. Έκδοση προσκλήσεων, υποβολή προτάσεων, εντάξεις έργων

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Ηπείρου	Ε.Σ. 1.1	Ενίσχυση της ικανότητας ερευνητικών φορέων με την δημιουργία νέων ερευνητικών κέντρων	ΟΛΟΙ	1.000.000	1	605.988		
		Μηχανισμός υποστήριξης οικοσυστήματος Έρευνας και Καινοτομίας στην Περιφέρεια Ηπείρου	ΟΛΟΙ	250.000	1	375.000	375.000	
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			1.250.000	2	980.988	375.000	
	Ε.Σ. 1.3							
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3							
	Σύνολο ΠεΠ			1.250.000	2	980.988	375.000	
ΑΤΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια Ηπείρου)	Ε.Σ. 1.1	08ΚΕ-«Ερευνώ - Καινοτομώ»	ΟΛΟΙ	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3 ²⁹	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	ΟΛΟΙ	300.000.000	52	13.723.984		
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	ΟΛΟΙ	400.000.000	357	24.158.188		
		«Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων»	ΟΛΟΙ (εκτός υποτομέα τουρισμού)	190.000.000				
		«Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Μικρομεσαίων Τουριστικών Επιχειρήσεων»	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	160.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	409	37.882.172		
	Σύνολο Αντ/τα			1.350.000.000	409	37.882.172		
ΣΥΝΟΛΟ				1.351.250.000	411	38.863.160	375.000	

²⁹ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων, εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κανονικοποιημένες βαθμολογίες για εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση των κανονικοποιημένων βαθμολογιών σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2023 η οποία είναι η πιο πρόσφατη.

Τέλος, καταγράφεται η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας** (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Πίνακας 3: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Ηπείρου

Δείκτης	Κανονικοποιημένη ³⁰ βαθμολογία	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ³¹	ΕΕ ³²
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0,432	73	82
Δια βίου μάθηση	0,121	128	33
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,604	213	197
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,411	81	75
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,344	95	73
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,831	144	146
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,245	53	36
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,622	121	154
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,529	100	88
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	n/a	n/a	n/a
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	1000	100	179
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	1000	100	155
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,563	73	116
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,613	130	156
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,219	80	36
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,256	59	51
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,093	30	16
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0	0	0
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ	0,818	98	143

³⁰ Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

³¹ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

³² Μέσος όρος ΕΕ: 100

Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση			1000	115	208
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία			0,573	131	96
NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ³³	Μεταβολή
EL54	Περιφέρεια Ήπειρος	74,8	158	Moderate Innovator-	24,8

Η Περιφέρεια της Ηπείρου θεωρείται «Moderate Innovator →» και η απόδοση της στην καινοτομία έχει αυξηθεί κατά 24,8% μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ. Σημειώνεται ότι η Ήπειρος κατατάσσεται στην 5^η θέση των ελληνικών περιφερειών και στην 158^η των ευρωπαϊκών περιφερειών.

Η επίδοση της Περιφέρειας Ηπείρου βρίσκεται σε ιδιαίτερα καλό επίπεδο συγκριτικά με το μ.ο. της Ελλάδας και της Ε.Ε. όσον αφορά τις «Διεθνείς Επιστημονικές συνδημοσιεύσεις», στις «Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ».

³³ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

- ✓ Κατά το έτος 2024, η Περιφέρεια Ηπείρου σε συνεργασία με το ΠΣΕΚ Ηπείρου επιβεβαίωσαν ότι οι τομείς προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Ήπειρο που προσδιορίστηκαν το 2022 παραμέναν επίκαιροι.
- ✓ Ολοκληρώθηκε η διαδικασία ορισμού Ενδιάμεσου Φορέα στον ΕΦΕΠΑΕ για τις δράσεις επιχειρηματικότητας του Προγράμματος Ήπειρος τον Ιούνιο του 2024 (6ΥΖΕ7Λ9-ΗΦΩ)
- ✓ Στην Περιφέρεια Ηπείρου κατά το έτος 2024, ξεκίνησε η λειτουργία του Γραφείου Έρευνας και Καινοτομίας όπου στελεχώθηκε με τρεις (3) υπαλλήλους με ΣΜΕ.
- ✓ Εν συνεχεία, πραγματοποιήθηκε η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στα Ιωάννινα (30/10/2024) σύμφωνα με την μεθοδολογία που ανέπτυξε το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC) στο πλαίσιο της «Προπαρασκευαστικής Δράσης Εξειδίκευσης της Εφαρμογής της ΠΣΕΕ ΑΜΘ». Διοργανώθηκαν οργανωμένα θεματικά εργαστήρια ανά τομέα προτεραιότητας στο πλαίσιο των οποίων καταγράφηκαν ανάγκες και βασικά αποτελέσματα. Στη ΔΕΑ συμμετείχαν 230 συμμετέχοντες που εκπροσωπούσαν την τετραπλή έλικα.
- ✓ Ανατέθηκε η εμπειρογνωμοσύνη «Διερεύνηση αποτελεσμάτων δράσεων επιχειρηματικότητας και καινοτομίας του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020», η οποία ολοκληρώθηκε στις αρχές του τρέχοντος έτους (2025).
- ✓ Στους επερχόμενους στόχους για το έτος 2025 είναι ο προγραμματισμός προσκλήσεων που θα εκδοθούν στο τρέχον έτος με βάση το σχέδιο δράσης όπως καταγράφηκε από τη ΔΕΑ.

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Θεσσαλίας

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Στη διάρκεια του 2024, και σε συνέχεια των ενεργειών που ξεκίνησαν από το 2023, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας **ολοκληρώθηκε η συγκρότηση του συστήματος διακυβέρνησης** της ΠΣΕΕ ως εξής:

- Συγκροτήθηκε το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας Θεσσαλίας (ΠΣΕΚ) Θεσσαλίας απόφαση α.π.167795/4-4-2024 (ΦΕΚ 354/ΥΟΔΔ/2024).
- Δημιουργήθηκε στην Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού το Τμήμα Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας, Καινοτομίας και Ενημέρωσης Επενδυτών Περιφέρειας Θεσσαλίας που ορίστηκε ως το αρμόδιο Περιφερειακό όργανο για την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Θεσσαλία, βάσει απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου με α.π.49/7/1-3-2024 (ΦΕΚ 2078/Β/2024).
- Συγκροτήθηκαν, ύστερα από εισήγηση του ΠΣΕΚ Θεσσαλίας, επτά Θεματικές Ομάδες Εργασίας (ΘΟΕ) οι οποίες ανέλαβαν το έργο της διαμόρφωσης κειμένων βάσης για ισάριθμους τομείς προτεραιότητας, τα οποία στη συνέχεια τροφοδότησαν τον πρώτο κύκλο της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης.

Με την ολοκλήρωση της συγκρότησης του συστήματος διακυβέρνησης της ΠΣΕΕ Θεσσαλίας, αφού ανασκοπήθηκαν οι επιδόσεις της ΠΣΕΕ της περιόδου 2014-2020 και αναγνωρίστηκαν οι τομείς προτεραιότητας της ΠΣΕΕ 2021-2027, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2024 ο πρώτος κύκλος της ΔΕΑ με τη διεξαγωγή οκτώ εργαστηρίων επιχειρηματικής ανακάλυψης με φυσική παρουσία στις τέσσερις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Θεσσαλίας, ως εξής:

Ημερομηνία/ώρα	Πόλη / Χώρος	Θέματα
Σάββατο 20 Απριλίου 2024	Καρδίτσα / Ξενοδοχείο Thessalikon Grand	Αγροδιατροφή Αειφορία-Ανθεκτικότητα-Βιωσιμότητα
Παρασκευή 26 Απριλίου 2024	Βόλος / Ξενοδοχείο Domotel Xenia	Τουρισμός-Πολιτισμός Βιομηχανία-Υλικά-Κατασκευές
Σάββατο 27 Απριλίου 2024	Τρίκαλα / Μύλος Ματσόπουλου	Αγροδιατροφή Τουρισμός-Πολιτισμός
Μ. Τρίτη 30 Απριλίου 2024	Λάρισα / JOIST Innovation Park	Αγροδιατροφή Βιοεπιστήμες-Φάρμακα-Υγεία

Τα αποτελέσματα του α' κύκλου της ΔΕΑ παρουσιάζονται στην ενότητα 2 παρακάτω. Οι τομείς προτεραιότητας και οι περιοχές παρέμβασης της ΠΣΕΕ Θεσσαλίας 2021-2027 που ορίστηκαν ύστερα από τη ΔΕΑ έχουν ως εξής:

1) Αγροδιατροφικό Σύμπλεγμα

- i) ΑΓΡ1: Ανάπτυξη καινοτόμων τροφίμων και ποτών
- ii) ΑΓΡ2: Βελτίωση της προστιθέμενης αξίας της γεωργικής παραγωγής
- iii) ΑΓΡ3: Διατήρηση, αξιολόγηση, ανάδειξη και βελτίωση του γενετικού υλικού γηγενών φυτών και αυτοχθόνων φυλών
- iv) ΑΓΡ4: Καινοτόμες διαδικασίες βιώσιμης παραγωγής στη βιομηχανία τροφίμων και ποτών
- v) ΑΓΡ5: Εξασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και της ασφάλειας των τροφίμων

2) Μέταλλο, Δομικά Υλικά, Κατασκευές

- i) ΜΔΚ1: Διεργασίες, εξοπλισμός & συστήματα για τη μετάβαση στην κλιματικά ουδέτερη βιομηχανική παραγωγή
- ii) ΜΔΚ2: Διεργασίες, εξοπλισμός και συστήματα για τη μετάβαση στην ψηφιοποιημένη βιομηχανική παραγωγή
- iii) ΜΔΚ3: Υλικά, διεργασίες, διατάξεις & συστήματα παραγωγής για την κυκλική οικονομία & τη βιομηχανική συμβίωση
- iv) ΜΔΚ4: Υλικά και διεργασίες για αειφορία στις κατασκευές, στις υποδομές και στην πολιτιστική κληρονομιά

3) Τουρισμός και Πολιτισμός

- i) ΤΠΔ1: Ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων βασισμένων στον τόπο και στην κοινότητα
- ii) ΤΠΔ2: Υποστήριξη της πράσινης μετάβασης στον Τουρισμό και στον Πολιτισμό
- iii) ΤΠΔ3: Ανάδειξη ταυτότητας (branding) και προώθησης του τόπου, του τουριστικού και του πολιτιστικού προϊόντος

4) Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα

- i) ΒΥΦ1: Βιοτεχνολογία για ποιότητα ζωής και ευζωία
- ii) ΒΥΦ2: Νέες φαρμακευτικές προσεγγίσεις
- iii) ΒΥΦ3: Σύστημα υγείας προσαρμοσμένο στις μελλοντικές ανάγκες

5) Αειφορία, Ανθεκτικότητα, και Βιωσιμότητα

- i) ΑΑΒ1: Μετριασμός και προσαρμογή των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο παραγωγικό σύστημα, στους φυσικούς πόρους και τις υποδομές
- ii) ΑΑΒ2: Κυκλική Οικονομία
- iii) ΑΑΒ3: Διατήρηση και αξιοποίηση της βιοποικιλότητας

6) Ψηφιακή Μετάβαση

- i) ΨΜΕ1: Υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού στο Αγροδιατροφικό Σύμπλεγμα
- ii) ΨΜΕ2: Υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού στους κλάδους του μετάλλου, των δομικών υλικών και των κατασκευών
- iii) ΨΜΕ3: Υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού στον Τουρισμό
- iv) ΨΜΕ4: Υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού στην υγεία και στη φαρμακοβιομηχανία
- v) ΨΜΕ5: Ψηφιακές μέθοδοι για την ολοκληρωμένη διαχείριση φυσικών πόρων και την πρόληψη ή αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών

Η επιτυχής διεξαγωγή του α' κύκλου της ΔΕΑ οδήγησε, σε συνέχεια ενεργειών ωρίμανσης που έλαβαν χώρα το 2023, στην έκδοση των ακόλουθων προσκλήσεων από το Πρόγραμμα Θεσσαλία 2021-2027 που είναι συναφείς με την ΠΣΕΕ:

- Πρόσκληση 38 με τίτλο «Μηχανισμός παρακολούθησης, υποστήριξης, ενημέρωσης και σύνδεσης επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς για την προώθηση της επιχειρηματικότητας και καινοτομίας στη Θεσσαλία» (α.π. 3758/17.6.2024), συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης 500 χιλιάδων ευρώ. Εντάχθηκε η σχετική πράξη την 4.12.2024 με κωδικό ΟΠΣ 6017492 με δικαιούχο την Περιφέρεια Θεσσαλίας.
- Πρόσκληση 49 με τίτλο «Ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών και του εξοπλισμού δημόσιων φορέων Έρευνας που εδρεύουν στη Θεσσαλία, στους τομείς προτεραιότητας της RIS3» (α.π. 5707/30.9.2024), συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης 8 εκατ. ευρώ. Υποβλήθηκαν 109 προτάσεις, με αιτούμενη δημόσια δαπάνη ύψους 21 εκατ. ευρώ. Μέχρι 31.12.2024 δεν είχαν ενταχθεί έργα.

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Η επιλογή των προτεραιοτήτων της ΠΣΕΕ Θεσσαλίας 2021-2027 έγινε στη βάση ενδελεχούς ανασκόπησης των επιδόσεων της Θεσσαλίας την περίοδο 2014-2020 ως προς την έρευνα, την καινοτομία, και τις επιχειρηματικές επενδύσεις. Αποφασίστηκε να διερευνηθούν περαιτέρω επτά τομείς, τέσσερις τομεακοί και τρεις οριζόντιοι ως εξής:

- 1) Αγροδιατροφικό Σύμπλεγμα (πρωτογενής τομέας και βιομηχανία τροφίμων & ποτών)
- 2) Βιομηχανία / Μέταλλο / Δομικά Υλικά / Κατασκευές
- 3) Τουρισμός / Πολιτισμός / Δημιουργικές Βιομηχανίες
- 4) Βιοεπιστήμες / Φάρμακα / Υπηρεσίες Υγείας
- 5) Αειφορία / Ανθεκτικότητα / Βιωσιμότητα (οριζόντιο)
- 6) Ψηφιακές Τεχνολογίες (οριζόντιο)
- 7) Λοιπές Οριζόντιες Δράσεις (Ανάπτυξη οικοσυστήματος καινοτομίας, χωρική διάσταση, ανθρώπινοι πόροι)

Με μέριμνα του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας, συγκροτήθηκαν ισάριθμες Θεματικές Ομάδες Εργασίας και συντάχθηκαν τα αντίστοιχα Κείμενα Βάσης. Σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε, τον Απρίλιο 2024, πρόγραμμα εργαστηρίων επιχειρηματικής ανακάλυψης με φυσική παρουσία στις τέσσερις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων. Στα εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης συζητήθηκαν, συμπληρώθηκαν και οριστικοποιήθηκαν τα Κείμενα Βάσης ώστε να μπορέσει να προχωρήσει άμεσα στην έκδοση προσκλήσεων για χρηματοδότηση έργων μέσω του Προγράμματος Θεσσαλία 2021-2027. Οι τελικές εκδόσεις των κειμένων βάσης είναι διαθέσιμες εδώ: <https://www.thessalia-espa.gr/keimena-vasis-diadikasias-epicheirimatikis-anakalypsis/>

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	<i>Αριθμός κύκλων διαβούλευσης ανά τομέα προτεραιότητας</i> Πραγματοποιήθηκε ένας κύκλος διαβούλευσης
Μεθοδολογία	Η ΕΥΔ Προγράμματος «Θεσσαλία» μαζί με εξειδικευμένο τεχνικό σύμβουλο προχώρησε στην ανασκόπηση των επιδόσεων της Θεσσαλίας ως προς την έρευνα, την καινοτομία και τις επιχειρηματικές επενδύσεις και τα αντίστοιχα έργα της περιόδου 2014-2020. Με τα δεδομένα που αναλύθηκαν, αναγνωρίστηκαν 7 τομείς προτεραιότητας (4 κάθετοι, 3 οριζόντιοι) στους οποίους θα επικεντρωθεί η ΠΣΕΕ 2021-2027. Με μέριμνα του ΠΣΕΚ συγκροτήθηκαν ισάριθμες Θεματικές Ομάδες Εργασίας (ΘΟΕ) που ανέλαβαν να συντάξουν ισάριθμα κείμενα βάσης ώστε να εκκινήσει η ΔΕΑ. Η πρώτη έκδοση κάθε κειμένου βάσης κοινοποιήθηκε ηλεκτρονικά προς τον περιφερειακό ιστό μέσω των δικτυακών τόπων της Περιφέρειας Θεσσαλίας και της ΕΥΔ Προγράμματος Θεσσαλία. Στο πλαίσιο της ΔΕΑ οργανώθηκαν 8 εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης με φυσική παρουσία, ανά 2 στην έδρα κάθε

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έτους 2024

περιφερειακής ενότητας. Τα εργαστήρια αυτά πραγματοποιήθηκαν τον Απρίλιο 2024.

Μέσω των εργαστηρίων επιχειρηματικής ανακάλυψης, η Περιφέρεια Θεσσαλίας συμπλήρωσε και οριστικοποίησε τα Κείμενα Βάσης ώστε να μπορέσει να προχωρήσει στην έκδοση προσκλήσεων για χρηματοδότηση έργων μέσω του Προγράμματος Θεσσαλία 2021-2027.

Η συνδρομή του παραγωγικού ιστού, της αυτοδιοίκησης, των ερευνητών και της κοινωνίας των πολιτών στην παραπάνω διαδικασία ήταν ουσιαστική και ικανοποιητικά κατανομημένη στις συνιστώσες της τετραπλής έλικας.

Μετά το τέλος των Εργαστηρίων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, τα αρχικά κείμενα βάσης συμπληρώθηκαν με τα αποτελέσματα της ΔΕΑ του Απριλίου του 2024, οριστικοποιήθηκαν από τις ΘΟΕ και εγκρίθηκαν από το ΠΣΕΚ.

Αποτελέσματα

Τομείς προτεραιότητας, βασικά χαρακτηριστικά των επιλογών που διαμορφώθηκαν:

1.- Αγροδιατροφική Αλυσίδα

Αναγκαίες Δεξιότητες: Επισημάνθηκε ότι απαιτούνται:

Συμβουλές σε εξειδικευμένες παραγωγές από γεωπόνους (αρωματικά & φαρμακευτικά φυτά, καρύδια). Συμβουλές σε θέματα εξαγωγών προς μικρές επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού συμπλέγματος (εύρεση κατάλληλων αγορών, εύρεση εισαγωγέων και χονδρεμπόρων).

Επίσης αναφέρθηκαν: α) η ανάγκη δημόσιας τεχνικής στήριξης από γεωπόνους προς ομάδες παραγωγών κατά γεωγραφικές ζώνες, ανάλογα με το είδος των καλλιεργειών/εκμεταλλεύσεων. β) τα σχήματα εκπαίδευσης νέων αγροτών που εφαρμόστηκαν ως προαπαιτήτηση για τα Σχέδια Βελτίωσης του ΠΑΑ 2014-2020 δεν ήταν αποτελεσματικά. Ως εκ τούτου, απαιτείται νέα προσέγγιση στην εκπαίδευση νέων αγροτών με κύκλους 150 ωρών στο πλαίσιο των οποίων θα εφαρμόζεται και πρακτική άσκηση (κατά το υπόδειγμα που εφαρμόζει η Αμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης). Αυτό απαιτεί κατάλληλα χωροθετημένες δημόσιες υποδομές εκπαίδευσης με πιλοτικές γραμμές παραγωγής.

Συζητήθηκε το θέμα της ανάπτυξης δεξιοτήτων στο Αγροδιατροφικό Σύμπλεγμα και τονίστηκε η έλλειψη μίας αξιόπιστης και αναγνωρίσιμης από την αγορά διαδικασίας πιστοποίησης για την άτυπη κατάρτιση. Αναφέρθηκε ότι μόνο 250 άτομα/έτος στο σύνολο της χώρας σπουδάζουν σε αγροτικές ειδικότητες που δεν οδηγούν

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έτους 2024	
	σε πανεπιστημιακό τίτλο σπουδών. Τονίστηκε η πιθανή συνεισφορά του ΚΕΔΙΒΙΜ/ΠΘ στη διαδικασία, με πιθανή αξιοποίηση των αγροκτημάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας σε Λάρισα και Φυτόκο. Αναφέρθηκε η δυνατότητα χρήσης καινοτόμων εργαλείων επαυξημένης πραγματικότητας για την παροχή ευέλικτης σχετικής εκπαίδευσης χωρίς να απαιτούνται μεγάλης κλίμακας υποδομές. Αναφέρθηκαν ανάγκες στις ακόλουθες ειδικότητες: Ποτοποιοί, ζυθοποιοί, αποσταγματοποιοί, Οινολόγοι, Project Managers, Εργοδηγοί, Τεχνίτες. <u>Δυνατότητες Εξωστρέφειας:</u> Συνεργατικοί σχηματισμοί επιχειρήσεων των κλάδων τροφίμων και ποτών για την από κοινού προώθηση των προϊόντων τους σε νέες αγορές. Κίνητρα συμμετοχής επιχειρήσεων του κλάδου τροφίμων και ποτών σε εκθέσεις και επιχειρηματικές αποστολές. Υποστήριξη εξαγωγικών επιχειρήσεων τροφίμων-ποτών-μεταποίησης αγροτικών προϊόντων για την απόκτηση ειδικών επισημάνσεων ή πιστοποιήσεων για προϊόντα που προορίζονται για χώρες εκτός ΕΕ. <u>Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής</u> 1. Επενδύσεις σε υποδομές για Έρευνα 2. Συνεργατικά έργα έρευνας και καινοτομίας 3. Έργα έρευνας στις επιχειρήσεις 4. Έργα πειραματικής ανάπτυξης και υποστήριξης καινοτομίας στις επιχειρήσεις 5. Υποστηρικτικά μέτρα για την καινοτομία (κουπόνια καινοτομίας, επιδεικτικά έργα, συνεργατικοί σχηματισμοί) 6. Έργα ανάπτυξης δεξιοτήτων 7. Έργα υποστήριξης επιχειρηματικών επενδύσεων 8. Δημόσιες επενδύσεις
	2.- Αειφορία, Ανθεκτικότητα, Βιωσιμότητα <u>Αναγκαίες Δεξιότητες:</u> Επισημάνθηκαν: Μία πρόσφατη αναφορά της LinkedIn περιγράφει τις τάσεις στην παγκόσμια αγορά εργασίας για «πράσινες δεξιότητες» και διαπιστώνει ότι τα ταχύτερα αναπτυσσόμενα «πράσινα» επαγγέλματα την περίοδο μεταξύ 2016 και 2022 ήταν ο Υπεύθυνος

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έτους 2024	
	Αειφορίας (30%), ο Οικολόγος (22%) και ο ειδικός για θέματα περιβαλλοντικής υγείας και ασφάλειας (20%). Η ίδια έρευνα διαπιστώνει ότι η γνώση του προτύπου ISO 14001 (περιβαλλοντική διαχείριση) ήταν μία από τις 10 σημαντικότερες δεξιότητες που ανέφεραν οι εργαζόμενοι σε «πράσινα επαγγέλματα» στα προφίλ τους στο LinkedIn. Ο κατάλογος των «πράσινων δεξιοτήτων» του ESCO περιλαμβάνει 570 εγγραφές, εκ των οποίων πέντε θεωρούνται εγκάρσιες (υιοθέτηση τρόπων προώθησης της βιοποικιλότητας και της καλής διαβίωσης των ζώων, υιοθέτηση τρόπων μείωσης της ρύπανσης, αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της προσωπικής συμπεριφοράς, υιοθέτηση τρόπων μείωσης των αρνητικών επιπτώσεων της κατανάλωσης, ενθάρρυνση άλλων σε φιλικές προς το περιβάλλον συμπεριφορές) και άρα, αντικείμενο οριζόντιων εκστρατειών ενημέρωσης, 166 διατομεακές, 317 τομεακές (sector-specific), και 70 σχετιζόμενες με ειδικά επαγγέλματα (occupation-specific).
	<u>Δυνατότητες Εξωστρέφειας:</u> Διεκδίκηση ανταγωνιστικών έργων χρηματοδοτούμενης έρευνας ή/και ανάπτυξης ικανοτήτων από εθνικές και ευρωπαϊκές πηγές και διάχυση των αποτελεσμάτων τους στο περιφερειακό σύστημα καινοτομίας
	<u>Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής</u> 1. Επενδύσεις σε υποδομές για Έρευνα 2. Συνεργατικά έργα έρευνας και καινοτομίας 3. Έργα έρευνας στις επιχειρήσεις 4. Έργα πειραματικής ανάπτυξης και υποστήριξης καινοτομίας στις επιχειρήσεις 5. Υποστηρικτικά μέτρα για την καινοτομία (επιδεικτικά έργα, συνεργατικοί σχηματισμοί, κέντρα ικανοτήτων) 6. Έργα ευαισθητοποίησης & διάχυσης 7. Έργα ανάπτυξης δεξιοτήτων ανέργων ή εργαζομένων 8. Έργα μόχλευσης επιχειρηματικών επενδύσεων (ίδρυση νέων επιχειρήσεων, τεχνολογικός εκσυγχρονισμός, επενδύσεις προστασίας του περιβάλλοντος, ψηφιοποίηση, εξωστρέφεια, πιστοποιήσεις προϊόντων με εξαγωγικό προσανατολισμό).

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έτους 2024	
	9. Δημόσιες επενδύσεις.
	3.-Βιομηχανία – Υλικά – Κατασκευές <u>Αναγκαίες Δεξιότητες:</u> Επισημάνθηκαν: Η ανάγκη να αρθούν τα εμπόδια που θέτει η νομοθεσία για ειδικότητες και επαγγελματικά δικαιώματα (Ν3982/2011 & σχετικά εφαρμοστικά ΠΔ) όσον αφορά εργασίες συντήρησης και εγκατάστασης. Πρακτικά, τα επαγγέλματα του κλάδου είναι «κλειστά». Τονίστηκε η ανάγκη για επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων προς τα τεχνικά επαγγέλματα, με δεδομένες τις απολαβές τους στη βιομηχανία. Αναφέρθηκε ότι η βιομηχανία είναι ευχαριστημένη από το επίπεδο των γνώσεων και δεξιοτήτων των μηχανικών αποφοίτων πολυτεχνικών σχολών. Αναφέρθηκε ρητά έλλειψη στα ακόλουθα επαγγέλματα: Εναερίτες, Αρχιτεχνίτες, Χειριστές κλαρκ, Χειριστές γερανογεφυρών. Τέθηκε υπόψη της ΘΟΕ μία σειρά κειμένων για επαγγελματικά περιγράμματα, δικαιώματα μελέτης-επίβλεψης, το ΠΔ115/2012 περί ειδικοτήτων και βαθμίδων για τις επαγγελματικές δραστηριότητες: (α) της εκτέλεσης, συντήρησης, επισκευής και επιτήρησης της λειτουργίας μηχανολογικών εγκαταστάσεων σε βιομηχανίες και άλλες μονάδες, (β) του χειρισμού και της επιτήρησης ατμολεβήτων και (γ) της εκτέλεσης τεχνικού έργου και της παροχής τεχνικής υπηρεσίας για εργασίες ηλεκτροσυγκόλλησης και οξυγονοκόλλησης, καθορισμός επαγγελματικών προσόντων και προϋποθέσεων για την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών, και την ύλη των αντίστοιχων εξετάσεων, καθώς επίσης και το πλαίσιο αδειοδότησης επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα προτεραιότητας. Από εκπροσώπους μικρομεσαίων επιχειρήσεων τέθηκε το ζήτημα της ενίσχυσης των ΜμΕ για την διατήρηση των πιστοποιήσεών τους για διάφορες τεχνικές ειδικότητες ή τεχνικές εργασίες και το ζήτημα της πρόβλεψης τέτοιων πιστοποιήσεων σε δημόσιες συμβάσεις (εργολαβίες). Αναφέρθηκε ότι το κόστος εκπαίδευσης προσωπικού και διατήρησης πιστοποιήσεων είναι υψηλό και ότι η αγορά δεν είναι διατεθειμένη να πληρώνει παραπάνω για πιστοποιημένες υπηρεσίες
	<u>Δυνατότητες Εξωστρέφειας:</u> Συμμετοχή σε κλαδικές εκθέσεις του εξωτερικού και σε επιχειρηματικές αποστολές στο εξωτερικό.; Υποστήριξη επιχειρηματικής δικτύωσης σε χώρες του εξωτερικού.; Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε
	<u>Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής</u>

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έτους 2024	
	1. Επενδύσεις σε εξοπλισμό και υποδομές για έρευνα. 2. Συνεργατικά έργα έρευνας και καινοτομίας. 3. Έργα έρευνας στις επιχειρήσεις. 4. Έργα πειραματικής ανάπτυξης και υποστήριξης της καινοτομίας στις επιχειρήσεις. 5. Υποστηρικτικά μέτρα για την καινοτομία (κουπόνια καινοτομίας, επιδεικτικά έργα, συνεργατικοί σχηματισμοί, κέντρα ικανοτήτων). 6. Έργα ανάπτυξης δεξιοτήτων ανέργων ή εργαζομένων. 7. Έργα μόχλευσης επιχειρηματικών επενδύσεων (ίδρυση νέων επιχειρήσεων, τεχνολογικός εκσυγχρονισμός, επενδύσεις προστασίας του περιβάλλοντος, ψηφιοποίηση, εξωστρέφεια, πιστοποιήσεις προϊόντων με εξαγωγικό προσανατολισμό). 8. Δημόσιες επενδύσεις.
	4.-Τουρισμός – Πολιτισμός – Δημιουργικές Βιομηχανίες
	<i>Αναγκαίες Δεξιότητες:</i> Επισημάνθηκαν: Ένταξη ατόμων με αναπηρία στις υποστηρικτικές προς την αλυσίδα αξίας του τουρισμού δραστηριότητες (πχ. χειροτεχνία από άτομα με ειδικές ανάγκες). Προγράμματα πρακτικής άσκησης μαθητών Λυκείου ώστε να έρθουν σε επαφή με τα επαγγέλματα του τουρισμού, καθώς και Εκπαίδευση ξεναγών. Δημιουργία πιστοποιημένων εξωτερικών συνεργατών σε κάθε τομέα για την χρήση τεχνολογίας και ψηφιακών μέσων. Επιμόρφωση και ενημέρωση των εργαζομένων ανά τακτά διαστήματα σχετικά με τις διαδικασίες και τις δράσεις στα διάφορα στάδια διαχείρισης κινδύνου από φυσικές καταστροφές
	<i>Δυνατότητες Εξωστρέφειας:</i> Κίνητρα/επιχορηγήσεις για (α) Δημιουργία ταυτότητας και παραγωγή υλικού επικοινωνίας (χαρτοφυλάκιο προϊόντων – υπηρεσιών, ταυτότητα και ενέργειες ανάδειξης (branding), συγγραφή κειμένων, παραγωγή φωτογραφιών, παραγωγή βίντεο VR, AR, ανάπτυξη και διαχείριση διαδικτυακής παρουσίας, έντυπα, αναμνηστικά), (β) Υποστήριξη δράσεων προώθησης (συμμετοχή σε εκθέσεις, συναντήσεις B2B, διοργάνωση ταξιδιών εξοικείωσης με πράκτορες, δημοσιογράφους, bloggers, influencers, διοργάνωση παρουσιάσεων & εκθέσεων). (γ) Προβολή και διαφήμιση (σε μέσα ενημέρωσης, στο εξωτερικό, διαδικτυακή διαφήμιση, διαφημιστικές ενέργειες με influencers

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έτους 2024	
	<u>Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής</u> 1. Κοινές ψηφιακές υποδομές δεδομένων. 2. Συνεργατικά έργα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας. 3. Έργα έρευνας στις επιχειρήσεις 4. Έργα υποστήριξης συνεργατικών σχηματισμών. 5. Έργα επιχορηγήσεων για μόχλευση επενδύσεων σε επιλεγμένους τομείς (μόχλευση επενδύσεων, δράσεις εξωστρέφειας, δράσεις ίδρυσης νέων επιχειρήσεων). 6. Δράσεις κατάρτισης προσωπικού. 7. Δράσεις κινητικότητας προσωπικού και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας. 8. Δημόσιες επενδύσεις ή παρεμβάσεις
	5.-Βιοεπιστήμες – Υγεία και Φάρμακα
	<u>Αναγκαίες Δεξιότητες:</u> Επισημάνθηκαν: Είναι απαραίτητη η εκπαίδευση του εξειδικευμένου ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού στην εφαρμογή των νέων ψηφιακών τεχνολογιών και των εφαρμογών τους στις υπηρεσίες υγείας
	<u>Δυνατότητες Εξωστρέφειας:</u> Συμμετοχή σε κλαδικές εκθέσεις; Υποστήριξη επιχειρηματικής δικτύωσης σε χώρες του εξωτερικού; Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε.
	<u>Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής</u> 1. Επενδύσεις για έρευνα 2. Συνεργατικά έργα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας. 3. Έργα έρευνας στις επιχειρήσεις 4. Έργα υποστήριξης συνεργατικών σχηματισμών ή κέντρων ικανοτήτων. 5. Έργα επιχορηγήσεων για μόχλευση επενδύσεων σε επιλεγμένους τομείς (μόχλευση επενδύσεων, δράσεις εξωστρέφειας, δράσεις ίδρυσης νέων επιχειρήσεων).

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έτους 2024																																															
	6. Δράσεις κατάρτισης προσωπικού. 7. Δράσεις κινητικότητας προσωπικού και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας. 8. Βιομηχανικά Masters ή διδακτορικά.																																														
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	<u>Αριθμός φορέων που συμμετείχαν (ανά φορέα της τετραπλής έλικας και ανά τομέα προτεραιότητας).</u> <table border="1"> <tr> <th colspan="2">Αγροδιατροφικό Σύμπλεγμα (Σύνολο 3 Νομών)</th></tr> <tr> <td>Επιχειρήσεις:</td><td>11+18+15=44</td></tr> <tr> <td>Φορείς Παροχής Γνώσεων:</td><td>12+5+20=37</td></tr> <tr> <td>Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:</td><td>10+20+15=45</td></tr> <tr> <td>Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:</td><td>7+3+10=20</td></tr> <tr> <th colspan="2">Αειφορία, Ανθεκτικότητα, Βιωσιμότητα</th></tr> <tr> <td>Επιχειρήσεις:</td><td>11</td></tr> <tr> <td>Φορείς Παροχής Γνώσεων:</td><td>9</td></tr> <tr> <td>Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:</td><td>6</td></tr> <tr> <td>Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:</td><td>2</td></tr> <tr> <th colspan="2">Βιομηχανία, Υλικά, Κατασκευές</th></tr> <tr> <td>Επιχειρήσεις:</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Φορείς Παροχής Γνώσεων:</td><td>14</td></tr> <tr> <td>Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:</td><td>9</td></tr> <tr> <td>Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:</td><td>5</td></tr> <tr> <th colspan="2">Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες (Σύνολο 2 Νομών)</th></tr> <tr> <td>Επιχειρήσεις:</td><td>11+6=17</td></tr> <tr> <td>Φορείς Παροχής Γνώσεων:</td><td>11+1=12</td></tr> <tr> <td>Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:</td><td>15+10=25</td></tr> <tr> <td>Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:</td><td>11+8=19</td></tr> <tr> <th colspan="2">Βιοεπιστήμες – Υγεία - Φάρμακα</th></tr> <tr> <td>Επιχειρήσεις:</td><td>11</td></tr> <tr> <td>Φορείς Παροχής Γνώσεων:</td><td>21</td></tr> </table>	Αγροδιατροφικό Σύμπλεγμα (Σύνολο 3 Νομών)		Επιχειρήσεις:	11+18+15=44	Φορείς Παροχής Γνώσεων:	12+5+20=37	Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:	10+20+15=45	Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:	7+3+10=20	Αειφορία, Ανθεκτικότητα, Βιωσιμότητα		Επιχειρήσεις:	11	Φορείς Παροχής Γνώσεων:	9	Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:	6	Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:	2	Βιομηχανία, Υλικά, Κατασκευές		Επιχειρήσεις:	20	Φορείς Παροχής Γνώσεων:	14	Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:	9	Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:	5	Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες (Σύνολο 2 Νομών)		Επιχειρήσεις:	11+6=17	Φορείς Παροχής Γνώσεων:	11+1=12	Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:	15+10=25	Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:	11+8=19	Βιοεπιστήμες – Υγεία - Φάρμακα		Επιχειρήσεις:	11	Φορείς Παροχής Γνώσεων:	21
Αγροδιατροφικό Σύμπλεγμα (Σύνολο 3 Νομών)																																															
Επιχειρήσεις:	11+18+15=44																																														
Φορείς Παροχής Γνώσεων:	12+5+20=37																																														
Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:	10+20+15=45																																														
Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:	7+3+10=20																																														
Αειφορία, Ανθεκτικότητα, Βιωσιμότητα																																															
Επιχειρήσεις:	11																																														
Φορείς Παροχής Γνώσεων:	9																																														
Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:	6																																														
Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:	2																																														
Βιομηχανία, Υλικά, Κατασκευές																																															
Επιχειρήσεις:	20																																														
Φορείς Παροχής Γνώσεων:	14																																														
Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:	9																																														
Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:	5																																														
Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες (Σύνολο 2 Νομών)																																															
Επιχειρήσεις:	11+6=17																																														
Φορείς Παροχής Γνώσεων:	11+1=12																																														
Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:	15+10=25																																														
Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:	11+8=19																																														
Βιοεπιστήμες – Υγεία - Φάρμακα																																															
Επιχειρήσεις:	11																																														
Φορείς Παροχής Γνώσεων:	21																																														

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έτους 2024		
	Αρμόδιοι φορείς Ευρύτερου Δημόσιου τομέα:	6
	Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών:	5
	<u>Δείκτης Εκροής:</u> Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης. Βάσει των απογραφικών στοιχείων των εργαστηρίων επιχειρηματικής ανακάλυψης, στον α' κύκλο της ΔΕΑ, πλέον των επιχειρήσεων, συμμετείχαν οι ακόλουθοι 41 θεσμικοί φορείς με περισσότερους του ενός εκπροσώπους: 1) Πανεπιστήμια (2): Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. 2) Ερευνητικά Κέντρα (2): ΕΚΕΤΑ, ΙΤΕ 3) Δημόσιοι φορείς (17): Περιφέρεια Θεσσαλίας και υπηρεσίες αυτής, ΕΥΔ Προγράμματος Θεσσαλία, ΓΓΕΚ, ΜΟΝ-ΕΣΕΕ, Υπουργείο Τουρισμού, ΓΝ Λάρισας, Αναπτυξιακή Καρδίτσας ΑΕ, Δήμος Καρδίτσας, Αναπτυξιακή Τρικάλων ΑΕ, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, ΕΕΤΑΑ, Δήμος Ελασσόνας, Δήμος Αγιάς, Δήμος Αλοννήσου, Δήμος Βόλου, Δήμος Πύλης, Δήμος Τρικκαίων. 4) Κοινωνία των Πολιτών (20): Επιμελητήριο Καρδίτσας, ΣΒΘΣΕ Ένωση Οινοποιών Αποσταγματοποιών Θεσσαλίας, Επιμελητήριο Τρικάλων, ΚΟΙΝΣΕΠ ΕΚΑΤΗ, Πανελλήνια Ένωση Εκτροφών Αυτόχθονων Φυλών Αγροτικών Ζώων, ΣΘΕΒ; Εμπορικός Σύλλογος Ελασσόνας, ΚΟΙΝΣΕΠ ΟΞΥΓΟΝΟ ΑΓΡΑΦΩΝ, ΑΕΔΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ; ΟΕΒΕΜ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΩΝ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ, ΑΘΑΝΑΣΑΚΕΙΟ ΜΟΥΣΕΙΟ; ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΟΛΟΥ; ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΙΚ; ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΕΡΑΣΙΑΣ ΠΗΛΙΟΥ; ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΓΑΣΚΗΝΙΟ; ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ; ΠΟΛΥΡΡΥΘΜΙΑ ΑΜΚΕ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ; ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΤΙΡΡΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ.	
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<u>Ειδικός στόχος 1.1.</u> Εκδόθηκαν 2 προσκλήσεις (υπ' αριθμ. 38 και 49). <u>Ειδικός στόχος 1.3.</u> Ουδέν. <u>Άλλος Ειδικός Στόχος</u> (π.χ. Ε.Σ. 4.1, 5.1, 5.2): Ουδέν.	

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έτους 2024	
	Δείκτης Αποτελέσματος: <u>Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.</u> Δεν υπάρχει σχετική δραστηριότητα εντός του έτους αναφοράς.
Ζητήματα / προβλήματα	Το σημαντικότερο ζήτημα από τον α' γύρο της ΔΕΑ είναι η χαμηλή συμμετοχή μεγάλων, εμβληματικών επιχειρήσεων της Θεσσαλίας στους τομείς προτεραιότητας που αναγνωρίστηκαν, παρά τη σημαντική κινητοποίηση που προηγήθηκε (άμεσα, και με διαμεσολάβηση των δύο Συνδέσμων Επιχειρήσεων της Θεσσαλίας). Αντίθετα, η συμμετοχή μικρότερων επιχειρήσεων ήταν ικανοποιητική. Το γεγονός αυτό ερμηνεύεται, προς το παρόν, ως αντιλαμβανόμενη από τους εν δυνάμει δικαιούχους, αδυναμία του Προγράμματος Θεσσαλία να καλύψει με τους πόρους τους τις ανάγκες Ε&Κ και τις επενδυτικές ανάγκες των μεγάλων επιχειρήσεων.
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Μέσω της επικείμενης ενεργοποίησης του Μηχανισμού Υποστήριξης (βλ. Πρόσκληση 38) αναμένεται να βελτιωθεί η συστηματική διαδικασία ενημέρωσης των εν δυνάμει δικαιούχων του Προγράμματος Θεσσαλία για τα οφέλη από τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες της ΠΣΕΕ.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία. Ουδέν.	

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας	Ε.Σ. 1.1	Μηχανισμός παρακολούθησης, υποστήριξης, ενημέρωσης και σύνδεσης επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς για την προώθηση της επιχειρηματικότητας και καινοτομίας στη Θεσσαλία	Όλοι	500.000	1	500.000		
		Ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών και του εξοπλισμού δημόσιων φορέων Έρευνας που εδρεύουν στη Θεσσαλία, στους τομείς προτεραιότητας της RIS3.	Υλικά Κατασκευές & Βιομηχανία/ Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες/ Αγροδιατροφική Αλυσίδα/ Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία/ Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα/ Ψηφιακές Τεχνολογίες	8.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			8.500.000	1	500.000		
	Ε.Σ. 1.3							
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3							
	Άλλος Ε.Σ.							

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
	Υποσύνολο Άλλων							
	Σύνολο ΠεΠ			8.500.000	1	500.000		
ΑΤΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια Θεσσαλίας)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	Όλοι	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3³⁴	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	Όλοι	300.000.000	86	18.769.914	18.769.914	
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	Όλοι	400.000.000	555	37.775.471	37.775.471	
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	Όλοι (εκτός υποτομέα τουρισμού)	190.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	641	56.545.385	56.545.385	
	Ε.Σ. 1.4							
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.4							
	Σύνολο Ανταγωνιστικότητα			1.350.000.000	641	56.545.385	56.545.385	
	ΣΥΝΟΛΟ			1.358.500.000	642	57.045.385	56.545.385	

³⁴ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2023, η οποία είναι και η πλέον πρόσφατη.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κανονικοποιημένες βαθμολογίες για τους εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση των κανονικοποιημένων βαθμολογιών σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ.

Τέλος, καταγράφεται η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας** (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Θεσσαλίας

Δείκτης	Κανονικοποιημένη βαθμολογία ³⁵	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ³⁶	ΕΕ ³⁷
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0.450	76	86
Δια βίου μάθηση	0,106	112	29
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,313	110	102
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,601	118	110
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,339	94	72
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,582	101	102
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,338	74	50
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,649	126	161
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,465	88	77
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	0,04	16	8
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	1.000	100	179
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	1.000	100	155
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,716	93	147
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,441	94	112
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,169	62	27
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,428	100	86
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,126	41	22
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.100	27	18
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ	0,824	99	144
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση	0,783	90	163
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία	0,479	109	80

³⁵ Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

³⁶ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

³⁷ Μέσος όρος ΕΕ: 100

NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ³⁸	Μεταβολή
EL61	Περιφέρεια Θεσσαλίας	72,3	170	Moderate Innovator -	25,9

Η Περιφέρεια της Θεσσαλίας θεωρείται «Moderate Innovator -» και η απόδοση της στην καινοτομία έχει αυξηθεί κατά 25,9% μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ. Σημειώνεται ότι η Θεσσαλία κατατάσσεται στην 6η θέση των ελληνικών περιφερειών και στην 170η των ευρωπαϊκών περιφερειών.

Αξιολόγηση των δεικτών:

Σχετικά δυνατά σημεία Περιφέρειας Θεσσαλίας σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ελλάδας:

- Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές
- Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις
- Δια βίου μάθηση
- Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση

Σχετικά αδύνατα σημεία Περιφέρειας Θεσσαλίας σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ελλάδας:

- Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ
- Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης
- Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος
- Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
- Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα

Σχετικά δυνατά σημεία Περιφέρειας Θεσσαλίας σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ε.Ε.:

- ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων
- Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση
- Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ
- ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες
- Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο

Σχετικά αδύνατα σημεία Περιφέρειας Θεσσαλίας σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ε.Ε.:

- Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ
- Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης
- Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος
- Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
- Δια βίου μάθηση

³⁸ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Εντός του έτους αναφοράς, η Περιφέρεια Θεσσαλίας συγκρότησε με επιτυχία και έθεσε σε λειτουργία και τα τρία επίπεδα του συστήματος διακυβέρνησης της ΠΣΕΕ και εκτέλεσε με επιτυχία τον πρώτο γύρο της ΔΕΑ. Έτσι, ετοιμάστηκε το έδαφος για την ενεργοποίηση των ειδικών στόχων 1.1 και 1.3 και εκδόθηκαν δύο προσκλήσεις στο πλαίσιο του 1.1, ενώ αναμένεται και η συνέχεια στις αρχές του 2025.

Η αναμενόμενη ενεργοποίηση του Περιφερειακού Μηχανισμού παρακολούθησης, διάδοσης & ενίσχυσης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης εξειδίκευσης στο πλαίσιο της Περιφερειακής και της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης μέσω της Πρόσκλησης 39 εντός του 2025, αναμένεται να αντιμετωπίσει ζητήματα ενημέρωσης και κινητοποίησης επιχειρήσεων για συμμετοχή τόσο στη ΔΕΑ όσο και στις δράσεις της ΠΣΕΕ.

Η Πρόσκληση 49 με τίτλο «Ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών και του εξοπλισμού δημόσιων φορέων Έρευνας που εδρεύουν στη Θεσσαλία, στους τομείς προτεραιότητας της RIS3» (α.π. 5707/30.9.2024), συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης 8 εκατ. ευρώ είναι άμεσο αποτέλεσμα της ΔΕΑ, υλοποιώντας το εργαλείο πολιτικής «Ερευνητικές Υποδομές σε ΑΕΙ/ΕΚ» και χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα επιτυχημένη, με δεδομένο ότι υποβλήθηκαν 109 προτάσεις, με αιτούμενη δημόσια δαπάνη ύψους 21 εκατ. ευρώ. Τα έργα αναμένεται να ενταχθούν στο 2^ο τρίμηνο του 2025.

Με δεδομένο ότι τα πρώτα έργα, τόσο για την πρόσκληση 49 όσο και για τις επικείμενες προσκλήσεις των ειδικών στόχων 1.1 και 1.3 του Προγράμματος Θεσσαλία αναμένονται εντός του 2025, και συνυπολογίζοντας την καθυστέρηση ένταξης έργων στο «Ερευνώ-Καινοτομώ» που με όλες τις μέχρι στιγμής ενδείξεις δε φαίνεται να γίνουν πριν το 3^ο τρίμηνο 2025, είναι σαφές ότι ο επόμενος κύκλος της ΔΕΑ δεν θα μπορέσει να γίνει νωρίτερα του 2026.

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: Αυτοτελής Διεύθυνση Υποστήριξης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας ΠΚΜ

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Η παρακολούθηση της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΕ ΕΣΕΕ) αποτελεί ουσιαστικό μέρος του κύκλου πολιτικής και διακυβέρνησης της Στρατηγικής στην Περιφέρεια. Καταγράφει την πορεία υλοποίησης της ΠΕ ΕΣΕΕ συγκεντρώνοντας στοιχεία για τα διαφορετικά στάδια του κύκλου σχεδιασμού και υλοποίησής της.

Δεν έχει υλοποιηθεί αναθεώρηση στη ΠΕ-ΕΣΕΕ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας το έτος 2024. Να σημειωθεί ότι έχει υπογραφεί η υπ.αριθμ. 24SYMV014665715 2024-04-25 σύμβαση με ανάδοχο εταιρεία για την υλοποίηση του έργου «Μηχανισμός Υποστήριξης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας ΠΚΜ». Το αντικείμενο της σύμβασης και ο χρονοπρογραμματισμός των δράσεων περιλαμβάνει αρχικά την προετοιμασία της διαδικασίας EDP με ανάλυση και αξιολόγηση του περιφερειακού συστήματος και με την εκπόνηση 10 μελετών με ημερομηνία παράδοσης στις 24-02-2025 , μία ανά τομέα. Στη συνέχεια θα υλοποιηθούν τα εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης και συνεπώς εντός του 2024 δεν υλοποιήθηκαν εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης, και η υλοποίηση του πρώτου προγραμματίζεται για τις 6-3-2025 στον κλάδο των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών.

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Αριθμός κύκλων διαβούλευσης ανά τομέα προτεραιότητας
Μεθοδολογία	Συνοπτική περιγραφή της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε για τη διενέργεια της ΔΕΑ στην Περιφέρεια: πλατφόρμες καινοτομίας, συμβουλευτικές ομάδες, θεματικές ομάδες εργασίας, εργαστήρια, διαβουλεύσεις κ.λπ.
Αποτελέσματα	Τομείς προτεραιότητας, βασικά χαρακτηριστικά των επιλογών που διαμορφώθηκαν
	Αναγκαίες Δεξιότητες
	Δυνατότητες Εξωστρέφειας
	Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Αριθμός φορέων που συμμετείχαν (ανά φορέα της τετραπλής έλικας και ανά τομέα προτεραιότητας). <u>Δείκτης Εκροής:</u> Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<u>Ειδικός στόχος 1.1.</u> <u>Ειδικός στόχος 1.3.</u> <u>Άλλος Ειδικός Στόχος</u> (π.χ. Ε.Σ. 4.1, 5.1, 5.2) <u>Δείκτης Αποτελέσματος:</u> Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν (π.χ. αδυναμία εξειδίκευσης σε Περιοχές Παρέμβασης και σε Προτεραιότητες, μικρή συμμετοχή των επιχειρήσεων, κ.α.).
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία.	

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

).

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας	Ε.Σ. 1.1	Επενδυτικά Σχέδια Καινοτομίας	Όλοι	45.793.824	154	45.434.071	45.434.071	14.155.744
		Μηχανισμός Υποστήριξης Οικοσυστήματος Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας (OSLO)	Όλοι	2.500.000	1	1.943.572	1.897.688	168.039
		Επενδύσεις για τη δημιουργία, επέκταση ή αναβάθμιση υποδομών ΕΤΑΚ σε δημόσιους ακαδημαϊκούς ή ερευνητικούς φορείς στην ΠΚΜ (Μεταφερόμενα)	Όλοι	1.851.000	3	1.850.435	1.397.527	1.397.527
		Επενδύσεις για τη δημιουργία, επέκταση ή αναβάθμιση υποδομών ΕΤΑΚ σε δημόσιους ακαδημαϊκούς ή ερευνητικούς φορείς στην ΠΚΜ	Όλοι	13.150.000	-	-	-	-
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			63.294.824	158	49.228.078	48.729.286	15.721.310
	Ε.Σ. 1.3	Μετάβαση στην καινοτομική, εξωστρεφή και έξυπνη εξειδίκευση	Όλοι	65.000.000				

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
	<i>Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3</i>			<i>65.000.000</i>				
	Σύνολο ΠεΠ			128.294.824	158	49.228.078	48.729.286	15.721.310
ΑΠΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	Όλοι οι τομείς προτεραιότητας	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3³⁹	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	Όλοι	300.000.000	277	54.580.893	-	-
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	Όλοι	400.000.000	1.161	75.985.970	-	-
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	Όλοι (εκτός υποτομέα τουρισμού)	190.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	1.438	130.566.863		
	Σύνολο Ανταγωνιστικότητα			1.350.000.000	1.438	130.566.863		
ΣΥΝΟΛΟ				1.478.294.824	1.596	179.794.941	48.729.286	15.721.310

³⁹ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων, εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2023, η οποία είναι και η πλέον πρόσφατη.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κανονικοποιημένες βαθμολογίες για τους εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση των κανονικοποιημένων βαθμολογιών σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ.

Τέλος, καταγράφεται η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας** (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Δείκτης	Κανονικοποιημένη βαθμολογία ⁴⁰	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ⁴¹	ΕΕ ⁴²
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0.641	108	122
Δια βίου μάθηση	0,08	84	21
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,373	131	122
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,521	103	95
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,339	94	72
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,611	106	107
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,38	83	56
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,508	99	126
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,449	85	75
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	0,151	61	29
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	1.000	100	179
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	1.000	100	155
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,77	100	158
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,574	122	146
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,246	90	40
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,553	129	111
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,432	142	74
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.265	71	47
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ	0,918	110	160
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση	0,827	95	172
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία	0,336	77	56

⁴⁰ Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

⁴¹ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

⁴² Μέσος όρος ΕΕ: 100

NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ⁴³	Μεταβολή
EL52	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	79,8	156	Moderate Innovator -	24,8

Η Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας θεωρείται « Moderate Innovator - » και η επίδοσή της στην καινοτομία έχει αυξηθεί κατά 24,8% μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ. Σημειώνεται ότι η Κεντρική Μακεδονία κατατάσσεται στην 3^η θέση των ελληνικών περιφερειών και στην 156^η των ευρωπαϊκών περιφερειών.

Παρόλη τη βελτιωμένη θέση της ΠΚΜ σε σχέση με τις επιδόσεις των προηγούμενων ετών, συνολικά παρατηρείται πως η περιφέρεια **αργεί να μετασχηματιστεί σε «οικονομία της γνώσης»**. Το βασικό πρόβλημα εντοπίζεται στη χαμηλή αποτελεσματικότητα του συστήματος καινοτομίας, καθώς οι ερευνητικές εκροές δε μετατρέπονται σε αναπτυξιακό αποτέλεσμα.

⁴³ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Παρόλο που το έτος 2024 δεν υλοποιήθηκαν εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης, στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου «Μηχανισμός Υποστήριξης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας ΠΚΜ» σχεδιαστήκαν και υλοποιήθηκαν οι εξής δράσεις:

1. Η 1^η δράση ανοιχτής Καινοτομίας Innovation for Society awards 2024, που αφορούσε την ανάδειξη και την βράβευση λύσεων που έθεσαν μεγάλες εταιρείες Challenge-Owners του οικοσυστήματος της Κεντρικής Μακεδονίας. Συγκεκριμένα, οι Ακρίτας, Alumil, Bios Agrosystems, Δίοπας, InfoTeam, Isomat, K&N Ευθυμιάδης, Olympia Electronics, Siemens και Ο.Λ.Θ. κάλεσαν ερευνητές, start-ups, ιδιώτες και τεχνολογικές εταιρείες (**Solution- Providers**) να αναπτύξουν καινοτόμες λύσεις, διεκδικώντας το “Excellence Award” αξίας 20.000€ και τα χρηματικά έπαθλα συνολικής αξίας 35.000€.

Στην πρόσκληση ανταποκρίθηκαν 55 συμμετέχοντες, οι οποίοι μετά από τη παρακολούθηση υβριδικού προγράμματος κατάρτισης δύο σταδίων - **Bootcamp** διάρκειας μιας εβδομάδας και **Validation Program** διάρκειας δύο μηνών εξοικειώθηκαν με τις προκλήσεις, και συνεργάστηκαν στενά με τους Challenge-Owners ώστε να αναπτύξουν τις λύσεις τους.

Οι 55 προτάσεις προέρχονταν από MME (31%), Start-ups & Spin-offs (36%) και Ερευνητές/Ερευνητικούς Φορείς (33%) και οι συμμετοχές δεν περιορίστηκαν στα γεωγραφικά όρια της Κεντρικής Μακεδονίας. Αν και η Θεσσαλονίκη κατείχε την συντριπτική πλειοψηφία των αιτήσεων (71%), αξιοσημείωτη ήταν και η συμβολή του οικοσυστήματος της Αθήνας (13%), και του υπόλοιπου ελλαδικού χώρου, ενώ παράλληλα υποβλήθηκαν και δύο λύσεις από το εξωτερικό.

Έπειτα από αξιολόγηση των προτάσεων, τριάντα (30) ομάδες προκρίθηκαν στην επόμενη φάση του Bootcamp, και ακολούθησαν team-to-team συναντήσεις με τους Κατόχους Προκλήσεων, και ένα Pitching Event, όπου οι ομάδες παρουσίασαν τις λύσεις τους, με στόχο να περάσουν στην επόμενη φάση του Διαγωνισμού.

Τελικά δεκαέξι (16) ομάδες κατάφεραν να περάσουν στο στάδιο του Validation Stage, εκ των οποίων το 18% προέρχεται από MME, το 19% από Start-ups/Spin-offs, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία του 62,5% από την έρευνα. Αξιοσημείωτη είναι μάλιστα η αύξηση του ποσοστού των συνολικών συμμετεχόντων από ερευνητικούς φορείς κατά τη μετάβαση των διαφορετικών σταδίων του Διαγωνισμού. Ενώ στις αρχικές προτάσεις κατείχε το ποσοστό του 33%, μετά την πρώτη αξιολόγηση στο στάδιο του Bootcamp πέρασε στο 47,5% για να ηγηθεί στο Validation Stage με 62,5% των ομάδων.

Μετά το Validation Stage και το Τελικό Pitching, με την υποστήριξη έμπειρων Coaches ανακοινώθηκαν οι 3 νικητές οι οποίοι έλαβαν τα τελικά βραβεία συνολικής αξίας 35.000 ευρώ χρηματοδοτούμενα από το Πρόγραμμα Κεντρική Μακεδονία 2021-2027.

2. 6 συναντήσεις στις Περιφερειακές ενότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με στόχο την γνωριμία και την ενδυνάμωση με το περιφερειακό οικοσύστημα Καινοτομίας της Περιφέρειας. Οι συναντήσεις στη Χαλκιδική με συμμετοχή 20 συνολικά παρευρισκόμενων (επιχειρηματιών, εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Φάρου Γνώσης και Καινοτομίας της Π.Ε. Χαλκιδικής), στις Σέρρες με συμμετοχή 44 συνολικά παρευρισκόμενων (επιχειρηματιών,

εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Φάρου Γνώσης και Καινοτομίας της Π.Ε. Σερρών και στο Κιλκίς με συμμετοχή 25 συνολικά παρευρισκόμενων (επιχειρηματιών, εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Φάρου Γνώσης και Καινοτομίας της Π.Ε.Κιλκίς, πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με τα Κέντρα Καινοτομίας Lighthouse hub.

Οι συναντήσεις στις Π.Ε Ημαθίας, Πέλλας με συμμετοχή 39 παρευρισκόμενων (επιχειρηματιών, εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης) και Πιερίας με συμμετοχή 30 παρευρισκόμενων (επιχειρηματιών, εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και του ερευνητικού κόσμου) πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με τα τοπικά επιμελητήρια και παρουσιάστηκαν δράσεις χρηματοδότησης του Προγράμματος Κεντρική Μακεδονία 2021-2027 αλλά και παρουσίαση καινοτόμων εργαλείων AI από εκπρόσωπο εταιρείας πληροφορικής.

3. Ένα Εργαστήριο για την παρακολούθηση των μεταβαλλόμενων συνθηκών, τάσεων και αναγκών, περιβάλλον καινοτομίας 2040. Οι συμμετέχοντες χωρισμένοι σε 5 ομάδες των 6-7 ατόμων διερεύνησαν ομαδικά την ένταση που έχουν στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας οι παγκόσμιες μεγάτάσεις και ποιοι είναι οι δύο (2) μεγαλύτεροι αντίκτυποι στους τομείς ή/και κλάδους ή θεματικές (κατά προτεραιότητα) που εντοπίζονται από την ομάδα, στην περιοχή. Οι αναγνωρισμένες παγκόσμιες μεγάτάσεις των οποίων ο αντίκτυπος διερευνήθηκε ήταν:

(1) Περιβαλλοντική υποβάθμιση/κλιματική κρίση

(2) Έλλειψη πόρων

(3) Παγκόσμια δημογραφικά στοιχεία

(4) Αστικοποίηση & αύξηση της μεσαίας τάξης

(5) Ταχεία τεχνολογική ανάπτυξη

(6) Τα πάντα συνδεδεμένα (άνθρωποι/πράγματα)

(7) Πόλωση στις κοινωνίες

(8) Μετατόπιση της εξουσίας στον Παγκόσμιο Νότο

(9) Ευμετάβλητο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Συμμετείχαν **35 άτομα**, και το μίγμα των συμμετεχόντων και συνδιαμορφωτών των Σεναρίων αποτέλεσαν (α) 43% εκπρόσωποι φορέων της Αγοράς, επιχειρηματίες και startupers, (β) 23% ερευνητές και ακαδημαϊκοί, (γ) 20% εκπρόσωποι της Διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένου και της ομάδας εργασίας του Μηχανισμού Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας) αλλά και 14% πολίτες (φοιτητές).

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Κρήτης (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας & Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ), ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Κρήτης

Το Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας Κρήτης πραγματοποίησε το 2024 μια σειρά πρωτοβουλιών και δράσεων στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3Crete), με στόχο την ενίσχυση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην περιοχή. Οι δράσεις αυτές εστίασαν σε βασικούς τομείς προτεραιότητας, όπως η βιώσιμη αγροδιατροφή, η υγεία και ευεξία, καθώς και η κυκλική οικονομία, προωθώντας τη διασύνδεση έρευνας, τεχνολογίας και επιχειρήσεων.

Μια από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες της χρονιάς ήταν η διοργάνωση του «Hackathon for Health and Wellness Crete 2024». Η συγκεκριμένη δράση είχε ως βασική επιδίωξη την ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων και εργαλείων που θα συμβάλουν στην προώθηση του ιατρικού τουρισμού στην Κρήτη, μέσω της αξιοποίησης του «Ατομικού Ηλεκτρονικού Φακέλου Υγείας» (ΑΗΦΥ). Στο hackathon συμμετείχαν ερευνητές, επαγγελματίες του τομέα της υγείας, προγραμματιστές και καινοτόμες επιχειρήσεις, οι οποίοι συνεργάστηκαν για τη δημιουργία λύσεων που θα βελτιώσουν την καθημερινή φροντίδα των ασθενών και την ποιότητα των υγειονομικών υπηρεσιών στην περιφέρεια.

Παράλληλα, η Περιφέρεια Κρήτης είχε έντονη διεθνή παρουσία, συμμετέχοντας στο Διεθνές Συνέδριο S3 Community of Practice, που πραγματοποιήθηκε στις 11 – 12 Δεκεμβρίου στο Ρίμινι της Ιταλίας. Στο συνέδριο αυτό, παρουσιάστηκαν στρατηγικές και καλές πρακτικές για την προώθηση της τοπικής καινοτομίας και την ανάπτυξη διασυνοριακών συνεργασιών. Η συμμετοχή αυτή εντάσσεται στη γενικότερη προσπάθεια της Περιφέρειας για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των τοπικών οικονομιών, την προώθηση της επιχειρηματικής καινοτομίας και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Περιφέρεια συμμετείχε ενεργά στην πρωτοβουλία Smart Specialization Community of Practice (S3 CoP), όπου συνεργάστηκε με εξειδικευμένο εμπειρογνώμονα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το S3 CoP, το οποίο αποτελεί πρωτοβουλία της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προσφέρει ένα δυναμικό περιβάλλον μάθησης, δικτύωσης και ανταλλαγής τεχνογνωσίας μεταξύ των φορέων της τετραπλής έλικας: ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων, δημόσιων φορέων, επιχειρήσεων και συλλογικοτήτων. Μέσω αυτής της συνεργασίας, η Περιφέρεια Κρήτης επιδιώκει την ενίσχυση της RIS3CRETE, προκειμένου να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την υλοποίηση καινοτόμων δράσεων με υψηλό αντίκτυπο.

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν επίσης η παρουσία της Περιφέρειας Κρήτης στη 2^η συνεδρίαση του Δικτύου Συντονισμού Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης,

το Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας αναδείχθηκε ως πρότυπο καλής πρακτικής για άλλες περιφέρειες, γεγονός που υπογραμμίζει τη δέσμευση της Κρήτης στην προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.

Το 2024, η Περιφέρεια προχώρησε επίσης στη δημοσίευση πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για τη «Δράση 1.1.4 - Δίκτυο ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα», που εντάσσεται στους 8 τομείς της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027. Οι υποδομές που θα χρηματοδοτηθούν αναμένεται να συμβάλουν στην ανάπτυξη εφαρμοσμένης έρευνας, τη δημιουργία πιλοτικών εφαρμογών, την επίλυση τεχνολογικών προκλήσεων και την παροχή υψηλού επιπέδου τεχνολογικών συμβουλών στις επιχειρήσεις της Κρήτης. Επιπλέον, αναμένεται να ενισχυθεί η διαπανεπιστημιακή συνεργασία και να αναπτυχθεί ένα ισχυρό περιφερειακό οικοσύστημα καινοτομίας.

Σημαντική αναγνώριση για την Περιφέρεια Κρήτης ήταν η ανάδειξή της σε «Περιφερειακή Κοιλάδα Καινοτομίας» (Regional Innovation Valley – RIV) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών. Η διάκριση αυτή προήλθε μέσα από τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο έργο PRECISEU, το οποίο στοχεύει στην ανάπτυξη της εξατομικευμένης ιατρικής μέσω της διασύνδεσης καινοτομικών οικοσυστημάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στο έργο αυτό, η Περιφέρεια Κρήτης και το Ινστιτούτο Πληροφορικής/Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας συνεργάζονται με 25 κορυφαίους φορείς καινοτομίας από 11 ευρωπαϊκές χώρες. Η συμφωνία επιχορήγησης του έργου, συνολικού προϋπολογισμού 22,7 εκατ. ευρώ, υπογράφηκε στις 18 Ιουνίου 2024 και θα έχει διάρκεια πέντε έτη.

Μία ακόμη σημαντική διάκριση για την Περιφέρεια Κρήτης αποτελεί η ομόφωνη ανακήρυξη του νησιού ως «Ευρωπαϊκή Περιφέρεια Γαστρονομίας 2026» από το «Διεθνές Ινστιτούτο Γαστρονομίας, Πολιτισμού, Τεχνών και Τουρισμού» (International Institute of Gastronomy, Culture, Arts and Tourism – IGCAT). Η αναγνώριση αυτή είναι το αποτέλεσμα μιας συντονισμένης και συλλογικής προσπάθειας. Η υποβολή του φακέλου υποψηφιότητας πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2023, με τη συμμετοχή 38 τοπικών φορέων. Κεντρικός στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι η ενίσχυση της διεθνούς προβολής του Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού, καθώς και η ανάπτυξη συνεργασιών και κοινών δράσεων στους τομείς της γαστρονομίας, των τοπικών προϊόντων, του τουρισμού, της τέχνης και του πολιτισμού, τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Οι συγκεκριμένοι τομείς εντάσσονται στις προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, γεγονός που καθιστά το Παρατηρητήριο βασικό συντονιστή του όλου εγχειρήματος.

Επιπλέον, η Περιφέρεια διοργάνωσε τα Βραβεία Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας 2024, αναγνωρίζοντας και επιβραβεύοντας καινοτόμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη. Οι επιχειρήσεις που βραβεύθηκαν διακρίθηκαν σε τέσσερις κατηγορίες: Νέα Καινοτόμος Επιχείρηση, Καινοτομία Προϊόντος/Υπηρεσίας, Καινοτομία Βιωσιμότητας & Ανθεκτικότητας και Καινοτομία Επιχειρησιακής Διαδικασίας.

Τέλος, το Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας αναδείχθηκε Εθνικός Νικητής στα «Ευρωπαϊκά Βραβεία Προώθησης της Επιχειρηματικότητας 2024», στην κατηγορία “Προώθηση του Επιχειρηματικού Πνεύματος”, και εκπροσώπησε την Ελλάδα στον ευρωπαϊκό διαγωνισμό στη Βουδαπέστη. Η βράβευση αυτή επιβεβαιώνει τη σημασία των δράσεων που αναλαμβάνει η Περιφέρεια για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας στην Κρήτη.

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Δε διενεργήθηκε Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) στην Περιφέρεια Κρήτης κατά τη χρονική περίοδο που καλύπτει η Έκθεση (2024).

3. Έκδοση προσκλήσεων, υποβολή προτάσεων, εντάξεις έργων

Η πρόσκληση με τίτλο «Δίκτυο ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα» αποτελεί δράση της Περιφέρειας Κρήτης, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Κρήτη 2021 – 2027». Στόχος της είναι η ενίσχυση και ανάπτυξη ερευνητικών υποδομών που προωθούν την καινοτομία και την εφαρμοσμένη έρευνα στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Αυτές οι υποδομές θα συμβάλουν στην πραγματοποίηση πιλοτικών εφαρμογών, πειραμάτων για την επίλυση σύνθετων τεχνολογικών ζητημάτων, ειδικών εργαστηριακών ελέγχων και στην παροχή υψηλού επιπέδου τεχνολογικών συμβουλών προς τις επιχειρήσεις της Κρήτης. Η πρόσκληση απευθύνεται σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά (ΑΕΙ) και Ερευνητικά Ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη. Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 10.000.000 ευρώ. Η περίοδος υποβολής προτάσεων ξεκίνησε στις 12 Ιανουαρίου 2024 και ολοκληρώθηκε στις 30 Ιουνίου 2024.

Η διαμόρφωση της πρόσκλησης προέκυψε ύστερα από εκτεταμένη και γόνιμη διαβούλευση μεταξύ των Ακαδημαϊκών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων της Περιφέρειας Κρήτης, την οποία συντόνισε η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού / Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας και Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ). Η ΔΑΠΟΕ, ως αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Κρήτης, διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3Crete), προωθώντας την καινοτομία, τη συνεργασία και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021–2027, κατά την διάρκεια της περιόδου υποβολών κατατέθηκαν συνολικά έξι (6) προτάσεις από όλα τα συμμετέχοντα Ιδρύματα. Οι προτάσεις αυτές περιλαμβάνουν ολοκληρωμένα επιχειρησιακά σχέδια, τα οποία στοχεύουν στην παροχή υψηλού επιπέδου τεχνολογικών και επιστημονικών συμβουλών προς τις επιχειρήσεις της Κρήτης, συμβάλλοντας στη βελτίωση της παραγωγικής τους ικανότητας, στη βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και στην ενίσχυση της εξωστρέφειάς τους.

Επιπλέον, ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία η Πράξη με τίτλο «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ», η οποία υλοποιήθηκε με συνολικό προϋπολογισμό 458.000,00 ευρώ ως μεταφερόμενη πράξη. Συγκεκριμένα, το οικονομικό αντικείμενο της Πράξης ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2024, ενώ η δομή του Παρατηρητηρίου συνεχίζει και λειτουργεί κανονικά. Στο πλαίσιο αυτής της εξέλιξης, αναμένεται η δεύτερη πρόσκληση για την επιλογή αναδόχου του 2ου Υποέργου με τίτλο «ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ ΠΟΥ ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (MIS 6002604). Το 2ο Υποέργο περιλαμβάνει ειδικές δράσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της καινοτομίας και στην περαιτέρω ανάπτυξη του οικοσυστήματος καινοτομίας στην Περιφέρεια Κρήτης. Μέσω της χρηματοδότησής του, θα υποστηριχθούν πρωτοβουλίες που θα συμβάλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, στη δημιουργία νέων ευκαιριών ανάπτυξης και στη διασύνδεση της επιχειρηματικότητας με την έρευνα και

την τεχνολογία. Με τη συνέχιση της υλοποίησης του έργου, η Περιφέρεια Κρήτης ενισχύει τη δυναμική του Παρατηρητηρίου Καινοτομίας, προάγοντας ένα σύγχρονο και υποστηρικτικό περιβάλλον για τις νεοφυείς επιχειρήσεις (startups), τις υφιστάμενες καινοτόμες επιχειρήσεις και τους ερευνητικούς φορείς της περιοχής.

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Κρήτης	Ε.Σ. 1.1	Περιφερειακός Μηχανισμός Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας (μεταφερόμενη πράξη)	Όλοι	500.000	1	458.800		267.526
		Δίκτυο ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα	Όλοι	10.000.000	1			
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			10.500.000	2	458.800		267.526
	Ε.Σ. 1.3							
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3							
	Άλλος Ε.Σ.							
	Υποσύνολο Άλλων							
	Σύνολο ΠεΠ			10.500.000	2	458.800		267.526
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περ. Κρήτης)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ – Καινοτομώ	Όλοι	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3 ⁴⁴	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	Όλοι	300.000.000	183	48.590.089		
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	Όλοι	400.000.000	845	60.081.160		
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ Επιχειρήσεων	Όλοι (εκτός υποτομέα τουρισμού)	190.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ Τουριστικών Επιχειρήσεων	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	160.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	1.028	108.671.248		
	Ε.Σ. 1.4							

⁴⁴ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων, εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της στρατηγικής
έξυπνης εξειδίκευσης

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.4							
	Σύνολο Αντ/τα			1.350.000.000	1.028	108.671.248		
ΠΔΑΜ (στοιχεία για την Περιφέρεια Κρήτης)	Κ.Π. 1⁴⁵	Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)	Αειφόρος Ενέργεια	41.975.000 (6.370.000 για την Περιφέρεια Κρήτης)				
		Δημιουργία Θερμοκοιτίδων & Εκκολαπτηρίων για την ανάπτυξη της καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής Έρευνας Καινοτομίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	Όλοι	9.000.000 (3.000.000 για την Περιφέρεια Κρήτης)	1	2.999.700		
		Σχεδιασμός και Ανάπτυξη στοχευμένων Παρεμβάσεων Κοινωνικής Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας στις περιοχές ΔΑΜ	Όλοι	6.000.000 (500.000 για την Περιφέρεια Κρήτης)	1	300.000		
	Υποσύνολο Κ.Π. 1			9.870.000	2	3.299.700		
	Κ.Π.2⁴⁶							
	Υποσύνολο Κ.Π.2							
	Σύνολο ΠΔΑΜ			9.870.000	2	3.299.700		
ΣΥΝΟΛΟ				1.370.370.000	1.032	112.429.748		267.526

⁴⁵ Κατηγορία Παρέμβασης 1: Έρευνα – Καινοτομία – Προηγμένες Τεχνολογίες

⁴⁶ Κατηγορία Παρέμβασης 2: Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ & ΜΜΕ – Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard. Στο πλαίσιο της Έκθεσης παρακολουθούνται οι τρέχουσες τιμές των δεικτών όπως καταγράφονται στον κάτωθι πίνακα. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2023 η οποία είναι η πιο πρόσφατη.

Καταγράφεται επίσης η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας** (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Κρήτης 2023

Δείκτης	Κανονικοποιημένη ⁴⁷ βαθμολογία	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ⁴⁸	ΕΕ ⁴⁹
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0.388	66	74
Δια βίου μάθηση	0,064	68	17
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,606	214	198
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,59	116	108
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,347	96	74
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,876	152	154
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,252	55	37
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,582	113	144
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,438	83	73
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	n/a	n/a	n/a
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	1000	100	179
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	1000	100	155
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,652	85	134
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,679	144	173
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,282	104	46
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,58	135	116
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,258	85	44
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.085	23	15
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ	0,823	99	143
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση	0,747	86	155
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία	0,546	125	91

⁴⁷ Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση - στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

⁴⁸ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

⁴⁹ Μέσος όρος ΕΕ: 100

NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης	Μεταβολή*
EL43	Περιφέρεια Κρήτης	82,4	149	Moderate Innovator	13,7

* Σε σχέση με την τελευταία διαθέσιμη τιμή (2021)

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο, η Περιφέρεια Κρήτης συνεχίζει να εστιάζει στους εδραιωμένους τομείς εξειδίκευσης, όπως ο Τουρισμός - Πολιτισμός και η Αγροδιατροφή, με σαφέστερη στρατηγική κατεύθυνση. Παράλληλα, εισάγεται ένας νέος τομέας, αυτός της Αποτελεσματικής Υγείας και Ευεξίας. Επιπλέον, έχουν προστεθεί δύο κρίσιμοι τομείς εξειδίκευσης: οι «Ψηφιακές Τεχνολογίες» και η «Βιώσιμη Χρήση των Πόρων», οι οποίοι λειτουργούν ως οριζόντιοι καταλύτες για όλους τους κλάδους, συνδέοντας άμεσα την Περιφέρεια με τη Ψηφιακή και Πράσινη Μετάβαση. Οι συγκεκριμένες τροποποιήσεις διαμορφώθηκαν έπειτα από εκτενή διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς της τετραπλής έλικας.

Η στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (S3) της Κρήτης είναι ισχυρά ευθυγραμμισμένη με τα περιφερειακά και εθνικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, όπως αποδεικνύεται από τα παρακάτω παραδείγματα:

- **Αγροδιατροφή & Τουρισμός:** Η Κρήτη διαθέτει ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε αυτούς τους τομείς, αξιοποιώντας τα τοπικά προϊόντα, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ανεπτυγμένη τουριστική υποδομή. Η στρατηγική S3 προωθεί τη συνεργασία ερευνητικών κέντρων με επιχειρήσεις, ενισχύοντας τη σύνδεση της καινοτομίας με τις παραγωγικές διαδικασίες.
- **Έρευνα & Καινοτομία:** Με υψηλά επίπεδα δημόσιας χρηματοδότησης, η Κρήτη διαθέτει ένα ισχυρό οικοσύστημα έρευνας και καινοτομίας, που ενισχύει την ανταγωνιστικότητα σε τομείς όπως η βιοτεχνολογία και οι πράσινες τεχνολογίες, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για επιχειρηματική ανάπτυξη.

Παρότι η στρατηγική έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο, υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης:

- **Ψηφιακή Καινοτομία:** Παρόλο που έχει σημειωθεί πρόοδος, απαιτείται μεγαλύτερη ενίσχυση των ψηφιακών τεχνολογιών, όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη και οι σύγχρονες υποδομές, ώστε η Κρήτη να συνδεθεί πιο αποτελεσματικά με τις διεθνείς τάσεις και τα αναδυόμενα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.
- **Εφαρμογή Καινοτομίας στις Παραγωγικές Διαδικασίες:** Η ενσωμάτωση καινοτόμων λύσεων μπορεί να ενισχυθεί μέσω πιο εφαρμοσμένων ερευνητικών έργων και της ενεργής συμμετοχής της επιχειρηματικής κοινότητας στην υιοθέτηση νέων τεχνολογιών στην παραγωγή.

Η Κρήτη έχει υιοθετήσει μια αξιόλογη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, ωστόσο, για τη διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης απαιτούνται συνεχείς βελτιώσεις. Η σύνδεση της έρευνας με την τοπική επιχειρηματικότητα και η ενίσχυση της ψηφιακής υποδομής είναι κρίσιμα στοιχεία για την περαιτέρω εξέλιξη.

Οι μηχανισμοί προσαρμογής της στρατηγικής S3 είναι επαρκείς για να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και να ενσωματώσουν νέες ευκαιρίες. Παρόλα αυτά, η ευελιξία και η ταχύτητα στις διαδικασίες παραμένουν προκλήσεις. Η στενή συνεργασία με εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές, καθώς και η ενεργή συμμετοχή των επιχειρήσεων και των ερευνητικών κέντρων, ενισχύουν την προσαρμοστικότητα. Ωστόσο, η μείωση της γραφειοκρατίας και η επιτάχυνση της λήψης αποφάσεων παραμένουν καίρια ζητήματα που χρειάζονται περαιτέρω βελτίωση.

Τέλος, μία από τις βασικές παραμέτρους για την αποδοτικότερη εφαρμογή της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι η χρονοκαθυστέρηση μεταξύ της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και της δημοσίευσης των Προσκλήσεων. Έχει παρατηρηθεί ότι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί είναι αρκετά μεγάλο, με αποτέλεσμα να αποθαρρύνονται οι συμμετοχές στη διαδικασία. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις που πρόκειται να ενισχυθούν ενδέχεται να αντιμετωπίζουν διαφορετικές ανάγκες κατά τη στιγμή της δημοσίευσης των προσκλήσεων σε σχέση με αυτές που καταγράφηκαν κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης.

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΕΠ Ν. Αιγαίου**

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Τον Ιούλιο δημοσιεύθηκε η με αρ. πρωτ. 1862/15.07.2024 πρόσκληση με τίτλο «Μηχανισμός για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην ΠΝΑ», η οποία απευθυνόταν στα Επιμελητήρια Κυκλάδων και Δωδεκανήσου, καθώς έχουν άμεση σύνδεση με την επιχειρηματικότητα και την αγορά και τα οποία συμφώνησαν να αναλάβουν τον συντονιστικό αυτό ρόλο, ενώ παράλληλα τον ρόλο αυτόν δεν θα μπορούσε να αναλάβει κάποια Υπηρεσία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου λόγω της υποστελέχωσης.

Η ένταξη της πράξης έγινε τον Σεπτέμβριο με την απόφαση με αρ. πρωτ. 2446/16.09.2024 και προϋπολογισμό 297,6 χιλ. ευρώ.

Επίσης, τον Νοέμβριο συγκροτήθηκε το Περιφερειακό Επιστημονικό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) Νοτίου Αιγαίου και έγινε ο διορισμός των μελών του (ΦΕΚ 1294/19.11.2024).

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Μετά την ανάληψη του συντονιστικού του ρόλου τα Επιμελητήρια Κυκλάδων και Δωδεκανήσου ξεκίνησαν τη διαδικασία συγκρότησης των Συμβουλευτικών Ομάδων με εκπροσώπους της τετραπλής έλικας (επιχειρήσεις, ακαδημαϊκοί, δημόσιοι φορείς, κοινωνία των πολιτών) για κάθε θεματική ενότητα της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (Αγροδιατροφή, Αλιεία & Ιχθυοκαλλιέργειες, Ενέργεια, Τουρισμός Εμπειρίας).

Παράλληλα έγινε επαφή με εξωτερικούς συμβούλους που θα υποστηρίξουν συνολικά και ανά θεματική ενότητα τον μηχανισμό στην παρακολούθηση της S3 και της ΔΕΑ.

Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης δεν είχε ενεργοποιηθεί το 2024, ξεκίνησε το 2025 και εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί στα μέσα του 2025.

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Αριθμός κύκλων διαβούλευσης ανά τομέα προτεραιότητας
Μεθοδολογία	Συνοπτική περιγραφή της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε για τη διενέργεια της ΔΕΑ στην Περιφέρεια: πλατφόρμες καινοτομίας, συμβουλευτικές ομάδες, θεματικές ομάδες εργασίας, εργαστήρια, διαβουλεύσεις κ.λπ.

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έτους 2024	
Αποτελέσματα	Τομείς προτεραιότητας, βασικά χαρακτηριστικά των επιλογών που διαμορφώθηκαν:
	Αναγκαίες Δεξιότητες
	Δυνατότητες Εξωστρέφειας
	Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Αριθμός φορέων που συμμετείχαν (ανά φορέα της τετραπλής έλικας και ανά τομέα προτεραιότητας). Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<u>Ειδικός στόχος 1.1.</u> <u>Ειδικός στόχος 1.3</u> <u>Άλλος Ειδικός Στόχος</u> (π.χ. Ε.Σ. 4.1, 5.1, 5.2) Δείκτης Αποτελέσματος: Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν (π.χ. αδυναμία εξειδίκευσης σε Περιοχές Παρέμβασης και σε Προτεραιότητες, μικρή συμμετοχή των επιχειρήσεων κ.α.).
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία. Αν και στη διάρκεια του 2024 δεν πραγματοποιήθηκε ΔΕΑ στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ολοκληρώθηκαν οι απαραίτητες ενέργειες για την ενεργοποίησή της το 2025 με την ανάληψη του συντονιστικού ρόλου από τα δύο επιμελητήρια.	

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου	Ε.Σ. 1.1	Μηχανισμός για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην ΠΝΑ	Όλοι	250.000	1	297.600		
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			250.000	1	297.600		
	Ε.Σ. 1.3							
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3							
	Άλλος Ε.Σ.							
	Υποσύνολο Άλλων							
	Σύνολο ΠεΠ			250.000	1	297.600		
ΑΤΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την ΠΒΑ)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	Όλοι	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3 ⁵⁰	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	Όλοι	300.000.000	67	20.774.655	20.774.655	
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	Όλοι	400.000.000	228	18.114.840	18.114.840	
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	Όλοι (εκτός υποτομέα τουρισμού)	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	190.000.000				

⁵⁰ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	295	38.889.495	38.889.495	
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.4							
	Σύνολο Ανταγωνιστικότητα			1.350.000.000	295	38.889.495	38.889.495	
ΠΔΑΜ (στοιχεία για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου)	Κ.Π. 1 ⁵¹	Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)	Αειφόρος Ενέργεια	41.975.000 (2.340.000 για την ΠΝΑ)				
		Σχεδιασμός και Ανάπτυξη στοχευμένων Παρεμβάσεων Κοινωνικής Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας στις περιοχές ΔΑΜ	Όλοι	6.000.000 (500.000 για την ΠΝΑ)	1	240.000		
	Υποσύνολο Κ.Π 1			2.840.000	1	240.000		
	Κ.Π.2 ⁵²							
	Υποσύνολο Κ.Π. 2							
	Σύνολο ΠΔΑΜ			2.840.000	1	240.000		
	ΣΥΝΟΛΟ			1.353.090.000	297	39.427.095	38.889.495	

⁵¹ Κατηγορία Παρέμβασης 1: Έρευνα – Καινοτομία – Προηγμένες Τεχνολογίες

⁵² Κατηγορία Παρέμβασης 2: Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ & ΜΜΕ – Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2023, η οποία είναι και η πλέον πρόσφατη.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κανονικοποιημένες βαθμολογίες για τους εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση των κανονικοποιημένων βαθμολογιών σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ.

Τέλος, καταγράφεται η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας** (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Δείκτης	Κανονικοποιημένη βαθμολογία ⁵³	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ⁵⁴	ΕΕ ⁵⁵
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0,231	39	44
Δια βίου μάθηση	0,034	36	9
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,039	14	13
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,71	140	130
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,347	96	74
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,283	49	50
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,055	12	8
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,431	84	107
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,316	60	52
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	n/a	n/a	n/a
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	1.000	100	179
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	0,733	73	113
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,434	56	89
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,165	35	42
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,113	42	18
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,188	44	38
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,224	74	39
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.209	56	37
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ	0,726	87	127
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση	0,545	63	113
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία	0,475	108	79

⁵³ Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

⁵⁴ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

⁵⁵ Μέσος όρος ΕΕ: 100

NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ⁵⁶	Μεταβολή
EL42	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	55,4	215	Emerging Innovator +	14,5

Η Περιφέρεια της Νοτίου Αιγαίου θεωρείται «Emerging Innovator +» και η επίδοσή της στην καινοτομία έχει αυξηθεί κατά 14,5% μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ. Σημειώνεται ότι το Νότιο Αιγαίο κατατάσσεται στην τελευταία θέση των ελληνικών περιφερειών και στην 215^η των ευρωπαϊκών περιφερειών.

Η επίδοση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου βρίσκεται σε καλό επίπεδο συγκριτικά με τον μ.ο. της Ελλάδας και της ΕΕ, όσον αφορά τις «Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές» και τις «ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων»

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Τα συμπεράσματα που αναφέρονται στο κεφάλαιο αυτό αφορούν (ενδεικτικά):

- την εφαρμογή της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (μέθοδος, συμμετοχές, αποτελέσματα),
- την έκδοση προσκλήσεων προς τους δυνάμει δικαιούχους, την υποβολή προτάσεων από τους τελευταίους και τις εντάξεις έργων,
- την υλοποίηση των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης (οικονομικό και φυσικό αντικείμενο),
- τα προβλήματα που εντοπίστηκαν σε όλο τον κύκλο ζωής των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης.

Αντίστοιχα οι προτάσεις θα επικεντρωθούν κυρίως: α) στην επίλυση των προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί, β) στην αναβάθμιση των διαδικασιών ενεργοποίησης και υλοποίησης των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης.

Τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο αυτό θα αποτελέσουν τη βάση για την άντληση των κατάλληλων διδαγμάτων και την ανάδειξη καλών πρακτικών.

⁵⁶ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: ΕΥΔ Προγράμματος «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ» 2021-2027

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Εντός του 2024 εκκίνησε για την Περιφέρεια Πελοποννήσου το κύριο κομμάτι της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης με την πραγματοποίηση Θεματικών Εργαστηρίων, σε συνέχεια της προεργασίας (έρευνα πεδίου, ενημερωτικές ημερίδες, διάχυση πληροφόρησης) που είχε γίνει εντός του 2023.

Α' Κύκλος Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Τα Θεματικά Εργαστήρια (Θ.Ε.) του πρώτου Κύκλου Επιχειρηματικής Ανακάλυψης εστίασαν σε τομείς αιχμής της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όπως προέκυψαν από τη μελέτη στατιστικών στοιχείων, αλλά και σε αναδυόμενους τομείς με έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον.

Συγκεκριμένα σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν τέσσερα Θεματικά Εργαστήρια στον τομέα της Αγροδιατορφικής Αλυσίδας με βάση προϊόντα αιχμής της Περιφέρειας :

- Λάδι – Ελιά
- Γάλα – Γαλακτοκομικά προϊόντα
- Χυμοί – Οπωροκηπευτικά
- Οίνος,

ένα Θεματικό Εργαστήριο στον Τομέα του Τουρισμού και ένα στον αναδυόμενο για την Περιφέρεια κλάδο του Φαρμάκου.

Τα Θεματικά Εργαστήρια Επιχειρηματικής Ανακάλυψης πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με τα Επιμελητήρια της Περιφέρειας Πελοποννήσου τα οποία συνέβαλαν σημαντικά καθώς:

- παρείχαν τους χώρους τους (έδρες Επιμελητηρίων),
- προσκαλούσαν / ενημέρωναν τα μέλη τους (ανά τομέα / προϊόν) προκειμένου να συμμετάσχουν στα Θ.Ε..

Σε όλα τα Θ.Ε. υπήρχε η δυνατότητα on-line παρακολούθησης και συμμετοχής μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων που ήταν από τους βασικούς στόχους της διαδικασίας για τη συγκέντρωση προτάσεων και η δικτύωση/ ανταλλαγή απόψεων τόσο μεταξύ των επιχειρήσεων όσο και στο σύνολο των φορέων της τετραπλής έλικας.

Δεδομένης της διάγνωσης, από την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο, του χαμηλού ενδιαφέροντος κυρίως των επιχειρήσεων, αναφορικά με δράσεις / δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας δόθηκε έμφαση στην μέγιστη δυνατή κινητοποίηση – ενημέρωση των

επιχειρήσεων κάθε κλάδου που αφορούσε το εκάστοτε Θεματικό Εργαστήριο μέσω ενός μίγματος ενημερωτικών ενεργειών:

- Αποστολή e-mail από την ΕΥΔ προς τα Επιμελητήρια και λοιπούς συλλογικούς φορείς για την βέλτιστη επιλογή ημερομηνιών των Θεματικών Εργαστηρίων καθώς και τον γενικότερο προγραμματισμό των εκδηλώσεων (προετοιμασία χώρου, δυνατότητα on-line παρακολούθησης κλπ)
- Αναρτήσεις των προσκλήσεων των Θεματικών Εργαστηρίων στα site των Επιμελητηρίων και της ΕΥΔ,
- Αποστολή προσκλήσεων μέσω e-mail από όλα τα Επιμελητήρια της Περιφέρειας προς τις επιχειρήσεις – μέλη τους ανάλογα με τη στόχευση του εκάστοτε Θεματικού Εργαστηρίου (με βάση τους ΚΑΔ των επιχειρήσεων),
- Ενημέρωση μέσω e-mail των λοιπών συλλογικών φορέων ώστε να ενημερώσουν τις επιχειρήσεις – μέλη τους (π.χ. Σύλλογοι Ξενοδόχων, ΕΝΟΑΠ κλπ).

Επιπλέον, ο τόπος διεξαγωγής κάθε Θεματικού Εργαστηρίου επιλέχθηκε με βάση τη συγκέντρωση των επιχειρήσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα ανάλογα με τον τομέα / προϊόν του Θεματικού Εργαστηρίου, κατόπιν επεξεργασίας σχετικών στοιχείων που ελήφθησαν από τα Επιμελητήρια της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Παράλληλα, για κάθε Θεματικό Εργαστήριο είχε δημιουργηθεί ένα ερωτηματολόγιο επιχειρηματικής ανακάλυψης το οποίο ήταν (και παραμένει) προσβάσιμο στο site της ΕΥΔ του Προγράμματος «Πελοπόννησος».

Στο site της ΕΥΔ έχει δημιουργηθεί η σχετική ενότητα “Περιφερειακή Εξειδίκευση της ΕΣΕΕ» (<https://eydpelop2127.gr/basiki-selida/perifereiaki-exeidikeysi-ethnikis-stratigikis-exypris-exeidikeysis-tis-perifereias>) στην οποία είναι διαθέσιμο της σύνολο της πληροφορίας σχετικά με την ΔΕΑ και την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης ενώ έχουν αναρτηθεί για κάθε Θεματικό Εργαστήριο που έλαβε χώρα οι σχετικές παρουσιάσεις καθώς και τα video για ασύγχρονη παρακολούθηση των ενδιαφερομένων.

Πέραν των ανωτέρω τομέων όπου πραγματοποιήθηκαν Θεματικά Εργαστήρια δίνεται σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς η δυνατότητα αποστολής των προτάσεων τους μέσα από το site της ΕΥΔ και τη συγκεκριμένη Ενότητα που αφορά στην Επιχειρηματική Ανακάλυψη.

Ο πρώτος κύκλος επιχειρηματικής ανακάλυψης εκκίνησε τον Ιανουάριο του 2024 και ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2024 αναφορικά με τη φυσική διεξαγωγή των Θεματικών Εργαστηρίων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης. Στη συνέχεια, και κατόπιν ανάρτησης του σχετικού υλικού στο site της ΕΥΔ, ακολούθησε ακόμα ένας κύκλος διάχυσης της πληροφορίας προς ενημέρωση των ενδιαφερόμενων φορέων μέσω email από τα Επιμελητήρια της Περιφέρειας Πελοποννήσου και αναρτήσεων στα site τους, προκειμένου να γνωρίσουν τη διαδικασία και να συμπληρώσουν τα σχετικά ερωτηματολόγια. Η σχετική διαδικασία ολοκληρώθηκε εντός του Μαΐου 2024.

Πίνακας 2 – Θεματικά Εργαστήρια Περιφέρειας Πελοποννήσου 2024 – Α' Κύκλος ΔΕΑ

Θεματικό Εργαστήριο	Τόπος	Ημερομηνία Διεξαγωγής
Οίνος	Επιμελητήριο Αρκαδίας (Τρίπολη)	31/01/2024
Φάρμακο	Επιμελητήριο Αρκαδίας (Τρίπολη)	20/02/2024
Γάλα – Γαλακτοκομικά Προϊόντα	Επιμελητήριο Αρκαδίας (Τρίπολη)	05/03/2024
Τουρισμού	Επιμελητήριο Μεσσηνίας (Καλαμάτα)	11/03/2024
Χυμοί – Οπωροκηπευτικά	Επιμελητήριο Αργολίδας (Άργος)	14/03/2024
Λάδι – Ελιά	Επιμελητήριο Λακωνίας (Γύθειο)	15/03/2024

Κατόπιν της ολοκλήρωσης του πρώτου κύκλου Επιχειρηματικής Ανακάλυψης συγκεντρώθηκαν τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια και σε συνδυασμό με τις συζητήσεις και τις προτάσεις που είχαν υποβληθεί κατά τη διενέργεια των Θεματικών Εργαστηρίων προέκυψαν τα σχετικά συμπεράσματα όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Σημειώνεται ότι από τα αποτελέσματα του πρώτου Κύκλου της ΔΕΑ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου δεν προέκυψε η ανάγκη αναθεώρησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της ΕΣΕΕ. Τα κυριότερα συμπεράσματα του Α' Κύκλου ΔΕΑ:

- Επιβεβαιώθηκε ότι οι κύριοι τομείς της Περιφέρειας Πελοποννήσου που συγκεντρώνουν το επιχειρηματικό ενδιαφέρον είναι η Αγροδιατροφική Αλυσίδα και ο Τουρισμός,
- Δεν καταγράφηκε σημαντικό ενδιαφέρον για δράσεις έρευνας και ανάπτυξης από επιχειρήσεις της Περιφέρειας,
- Επιβεβαιώθηκαν οι προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 στον τομέα της Αγροδιατροφικής Αλυσίδας χωρίς να προκύψουν προτεραιότητες που δεν είχαν αναδειχθεί από την ΕΣΕΕ 2021-2027,
- Προέκυψε η σημαντική ανάγκη των επιχειρήσεων της Περιφέρειας για περεταίρω κατάρτιση του προσωπικού τους ενώ καταγράφηκε η ανάγκη για νέο εξειδικευμένο προσωπικό,
- Τόσο οι επιχειρήσεις του κλάδου της Αγροδιατροφικής Αλυσίδας όσο και του Τουρισμού επισήμαναν την ανάγκη ενίσχυσής τους μέσω κινήτρων επιχορήγησης επενδύσεων υψηλού προϋπολογισμού προκειμένου να επιτύχουν την αύξηση της ανταγωνιστικότητας τους μέσω ποιοτικής αναβάθμισης, εξαγωγικής δραστηριότητας και κυκλικής οικονομίας.
- Ο κλάδος του Φαρμάκου βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης στην Περιφέρεια και θα διερευνηθεί περεταίρω κατόπιν της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας των επιχειρήσεων στην περιοχή, ενώ έχει ήδη αναγνωριστεί η ανάγκη για εξειδικευμένο προσωπικό.

Β' Κύκλος Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Κατόπιν της συγκέντρωσης των συμπερασμάτων του Α' Κύκλου Επιχειρηματικής Ανακάλυψης αποφασίσθηκε η διεξαγωγή δεύτερου κύκλου επιχειρηματικής ανακάλυψης εστιασμένο στις ανάγκες των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου αναφορικά με τις παραγωγικές επενδύσεις υψηλού προϋπολογισμού, όπως προέκυψε από την ανάλυση των αποτελεσμάτων του πρώτου κύκλου.

Εντός του Νοεμβρίου 2024 διεξήχθησαν τέσσερα Θεματικά Εργαστήρια για την καταγραφή του επενδυτικού ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων σε κλάδους οι οποίοι είχαν δείξει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον (Αγροδιατροφική Αλυσίδα), τόσο από τη συμμετοχή τους όσο και από την υποβολή προτάσεων, όσο και σε κλάδους (Υγεία) που εκδήλωσαν σημαντικό ενδιαφέρον εντός του έτους. Ο κλάδος της Υγείας, όπως και αυτός του Φαρμάκου στον πρώτο κύκλο, μελετήθηκε στο πλαίσιο αναδυόμενου για την Περιφέρεια κλάδου σε συνάρτηση με την εξυπηρέτηση του τομέα του Τουρισμού.

Πίνακας 3 – Θεματικά Εργαστήρια Περιφέρειας Πελοποννήσου 2024 – Β' Κύκλος ΔΕΑ

Θεματικό Εργαστήριο	Τόπος	Ημερομηνία Διεξαγωγής
Οίνος	Νεμέα	06/11/2024
Λάδι - Ελιά	Γύθειο	07/11/2024
Χυμοί – Οπωροκηπευτικά	Ναύπλιο	11/11/2024
Υγεία	Τρίπολη	13/11/2024

Στα Θεματικά Εργαστήρια του δεύτερου κύκλου επιβεβαιώθηκε η στόχευση των επιχειρήσεων της Περιφέρειας αναφορικά με το επενδυτικό τους ενδιαφέρον σε παραγωγικές επενδύσεις υψηλού προϋπολογισμού με την υιοθέτηση – υλοποίηση καινοτομίας. Στα Θεματικά Εργαστήρια παρουσιάστηκαν από την ΕΥΔ τα συμπεράσματα του Α' κύκλου Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, οι δυνατότητες χρηματοδότησης τόσο από το Πρόγραμμα «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027 όσο και από λοιπά προγράμματα – χρηματοδοτικά εργαλεία, επισημάνθηκε η ανάγκη υλοποίησης καινοτόμων δραστηριοτήτων ή/και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων / διαδικασιών καθώς και η έμφαση που πρέπει να δοθεί στην κυκλική οικονομία και στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των επιχειρήσεων.

Συνολικά από τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης που υλοποιήθηκε σε δύο κύκλους εντός του 2024 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου δεν προκύπτει η ανάγκη αναθεώρησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της ΕΣΕΕ με τον κλάδο της Αγροδιατροφικής Αλυσίδας να είναι ο πλέον ενεργός σε συμμετοχή σε διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης και υποβολής προτάσεων οι οποίες κυρίως εστιάζουν σε παραγωγικές επενδύσεις.

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Εντός του 2024 πραγματοποιήθηκαν δύο κύκλοι Επιχειρηματικής Ανακάλυψης όπως παρουσιάστηκε στο προηγούμενο Κεφάλαιο. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν δέκα Θεματικά Εργαστήρια με τη συμμετοχή φορέων της τετραπλής έλικας στα οποία καταγράφηκε το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου σε τομείς αιχμής της Περιφέρειας.

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Δύο κύκλοι ΔΕΑ με κυριότερη εστίαση στον τομέα της Αγροδιατροφικής Αλυσίδας και ειδικότερα στα κύρια προϊόντα του τομέα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Επιπλέον μελετήθηκε ο κλάδος του Τουρισμού και οι αναδυόμενοι τομείς του Φαρμάκου και της Υγείας.
Μεθοδολογία	Η ΕΥΔ Προγράμματος «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» μαζί με εξειδικευμένο τεχνικό σύμβουλο προχώρησε στο σχεδιασμό της ΔΕΑ, τη δημιουργία ενότητας στο site της ΕΥΔ σχετικά με την ΠΕ-ΕΣΕΕ και τη ΔΕΑ, αρχικού κειμένου βάσης και ερωτηματολογίων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης. Ο σχεδιασμός παρουσιάστηκε στον Περιφερειάρχη Πελοποννήσου, τον πρόεδρο του ΠΣΕΚ και τον πρόεδρο του Περιφερειακού Συμβουλίου Επιμελητηρίων Πελοποννήσου και με τη σύμφωνη γνώμη τους εκκίνησαν οι διαδικασίες για την υλοποίηση των Θεματικών Εργαστηρίων με κύρια εστίαση στον βασικό τομέα αιχμής της Περιφέρειας Πελοποννήσου, την Αγροδιατροφική Αλυσίδα και περαιτέρω εξειδίκευση στα κύρια προϊόντα αυτής στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (Οίνος, Λάδι – Ελιά, Χυμοί – Οπωροκηπευτικά, Γάλα – Γαλακτοκομικά Προϊόντα), στον Τουρισμό καθώς και σε τομείς με ιδιαίτερο αναδυόμενο ενδιαφέρον (Φάρμακο – Υγεία). Τα Θεματικά Εργαστήρια πραγματοποιήθηκαν με την συνδρομή των Επιμελητηρίων της Περιφέρειας και την ευρεία πρόκληση των μελών τους καθώς και τη συμμετοχή εκπροσώπων φορέων της τετραπλής έλικας. Δόθηκε η δυνατότητα on line συμμετοχής και παρακολούθησης των ημερίδων κατά τον πρώτο κύκλο της ΔΕΑ ενώ στο δεύτερο κύκλο της ΔΕΑ πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τη συμμετοχή φορέων / επιχειρήσεων που είχαν δείξει σημαντικό ενδιαφέρον μέσω υποβολής προτάσεων κατά τον πρώτο κύκλο προκειμένου να εξειδικευθούν περαιτέρω οι ανάγκες τους και να διερευνηθεί η ανάδειξη νέων προτεραιοτήτων.
Αποτελέσματα	Τομείς προτεραιότητας, βασικά χαρακτηριστικά των επιλογών που διαμορφώθηκαν: - Αγροδιατροφική Αλυσίδα, - Τουρισμός

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έτους 2024																											
	Οι ανωτέρω τομείς παρουσιάζουν το σημαντικότερο ενδιαφέρον από πλευράς συμμετοχής φορέων της τετραπλής έλικας, όσο και από πλευράς δυνατοτήτων ανάπτυξης. Βασική προτεραιότητα των επιχειρήσεων αποτέλεσαν οι παραγωγικές επενδύσεις υψηλού προϋπολογισμού. <u>Αναγκαίες Δεξιότητες</u> Στο σύνολο των Θεματικών Εργαστηρίων επισημάνθηκε η ανάγκη εξειδικευμένου προσωπικού (σε κάθε δραστηριότητα) τόσο υφιστάμενου όσο και νέου. Οι κυριότερες δεξιότητες που εμφανίζουν οριζόντιο ενδιαφέρον είναι οι ψηφιακές δεξιότητες (προσαρμογή σε νέες τεχνολογίες). <u>Δυνατότητες Εξωστρέφειας:</u> Καταγράφηκε ενδιαφέρον για δράσεις προώθησης – προβολής στο εξωτερικό από επιχειρήσεις του τομέα της Αγροδιατροφικής Αλυσίδας. <u>Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής:</u> - Παραγωγικές Επενδύσεις, - Ενίσχυση παραγωγική εξοπλισμού, - Κτιριακές δαπάνες, - Δαπάνες εξοικονόμησης ενέργειας, - Μισθολογικό κόστος νέου προσωπικού, - Ψηφιακός εξοπλισμός. Οι επιχειρήσεις εκδήλωσαν κυρίως ενδιαφέρον για επιχορηγήσεις σε παραγωγικό εξοπλισμό και για κεφάλαιο κίνησης.																										
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Αριθμός φορέων που συμμετείχαν (ανά φορέα της τετραπλής έλικας και ανά τομέα προτεραιότητας). <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Αγροδιατροφική Αλυσίδα</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Επιχειρήσεις :</td><td>39</td></tr> <tr> <td>Φορείς Παροχής Γνώσεων:</td><td>4</td></tr> <tr> <td>Αρμόδιοι Φορείς Ευρύτερου δημοσίου τομέα :</td><td>6</td></tr> <tr> <td>Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών</td><td>2</td></tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Τουρισμός</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Επιχειρήσεις :</td><td>14</td></tr> <tr> <td>Φορείς Παροχής Γνώσεων:</td><td>1</td></tr> <tr> <td>Αρμόδιοι Φορείς Ευρύτερου δημοσίου τομέα :</td><td>2</td></tr> <tr> <td>Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών</td><td>3</td></tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Φάρμακο - Υγεία</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Επιχειρήσεις :</td><td>8</td></tr> <tr> <td>Φορείς Παροχής Γνώσεων:</td><td>3</td></tr> </tbody> </table>	Αγροδιατροφική Αλυσίδα		Επιχειρήσεις :	39	Φορείς Παροχής Γνώσεων:	4	Αρμόδιοι Φορείς Ευρύτερου δημοσίου τομέα :	6	Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών	2	Τουρισμός		Επιχειρήσεις :	14	Φορείς Παροχής Γνώσεων:	1	Αρμόδιοι Φορείς Ευρύτερου δημοσίου τομέα :	2	Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών	3	Φάρμακο - Υγεία		Επιχειρήσεις :	8	Φορείς Παροχής Γνώσεων:	3
Αγροδιατροφική Αλυσίδα																											
Επιχειρήσεις :	39																										
Φορείς Παροχής Γνώσεων:	4																										
Αρμόδιοι Φορείς Ευρύτερου δημοσίου τομέα :	6																										
Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών	2																										
Τουρισμός																											
Επιχειρήσεις :	14																										
Φορείς Παροχής Γνώσεων:	1																										
Αρμόδιοι Φορείς Ευρύτερου δημοσίου τομέα :	2																										
Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών	3																										
Φάρμακο - Υγεία																											
Επιχειρήσεις :	8																										
Φορείς Παροχής Γνώσεων:	3																										

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έτους 2024		
	Αρμόδιοι Φορείς Ευρύτερου δημοσίου τομέα :	4
	Φορείς της Κοινωνίας των πολιτών	0
	Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης : 8	
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	Ειδικός στόχος 1.1. : Δεν διαμορφώθηκε πρόσκληση καθώς δεν συγκεντρώθηκε σημαντικό ενδιαφέρον / ανάγκες Ειδικός στόχος 1.3 : Σε στάδιο εξειδίκευσης δύο προσκλήσεις : - Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου από υφιστάμενες ΜΜΕ (ΔΔ : 17,5 εκατ. ευρώ) - Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου από νέες και υπό σύσταση ΜΜΕ (ΔΔ : 14,5 εκατ. ευρώ) Δείκτης Αποτελέσματος: Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης : Δεν έχουν δημοσιευθεί οι προσκλήσεις, οι εντάξεις αναμένονται στο τέλος του 2025.	
Ζητήματα / προβλήματα	Πάρα το γεγονός της μεγάλης διάχυσης της πληροφόρησης για τα Θεματικά Εργαστήρια Επιχειρηματικής Ανακάλυψης ο αριθμός των επιχειρήσεων που συμμετείχαν τόσο φυσικά όσο και διαδικτυακά ήταν σημαντικά μικρός σε σχέση με τον αριθμό των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η πλειονότητα των επιχειρήσεων της Περιφέρειας είναι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις και κατά βάση οικογενειακές με το ενδιαφέρον τους να εστιάζεται σε κλασσικές ενισχύσεις παραγωγικού/ψηφιακού/κτιριακού εξοπλισμού σχετικά μικρού προϋπολογισμού κυρίως για ανακαίνιση ή αγορά σύγχρονου εξοπλισμού. Οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στη ΔΕΑ διατύπωσαν αντίστοιχες ανάγκες (παραγωγικών επενδύσεων) με έμφαση όμως στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας / αύξηση εξαγωγών/ κυκλική οικονομία. Μικρό ήταν το ενδιαφέρον για δράσεις έρευνας & ανάπτυξης χωρίς συγκεκριμένη εστίαση ενώ δεν προέκυψαν νέες προτεραιότητες πέραν αυτών που έχουν καταγραφεί στην ΕΣΕΕ 2021-2027. Τα κύρια ζητήματα που τονίστηκαν από τις επιχειρήσεις αναφορικά με το χαμηλό ενδιαφέρον σε δράσεις έρευνας και ανάπτυξης είναι αφενός η ροή της χρηματοδότησης στα	

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έτους 2024	
	συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα με τις σχετικές καθυστερήσεις που προκύπτουν στην καταβολή της επιχορήγησης να δημιουργούν προβλήματα ρευστότητας στις επιχειρήσεις σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι δράσεις έρευνας και ανάπτυξης συχνά δεν εμφανίζουν άμεσα οφέλη στην προστιθέμενη αξία που προσφέρει το ερευνητικό έργο στην επιχείρηση. Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω η πλειονότητα των επιχειρήσεων της Περιφέρειας στρέφεται κυρίως σε επενδυτικές ενισχύσεις καθώς παρά την πιθανή καθυστέρηση στη λήψη της επιχορήγησης, το αποτέλεσμα των επενδύσεων αυτών είναι άμεσα εφαρμόσιμο στην επιχείρηση.
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Η συμμετοχή στην Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης είναι ένα ζήτημα το οποίο είχε εντοπιστεί από την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο και για το λόγο αυτό σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε ένα μίγμα ενεργειών ενημέρωσης για την κινητοποίηση κυρίως της επιχειρηματικής κοινότητας με την ιδιαίτερα ενεργή συνδρομή των επιμελητηρίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η επιχειρηματική διάρθρωση της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι ο κυριότερος λόγος της χαμηλής συμμετοχής. Η λειτουργία του Γραφείου Καινοτομίας (Innovation Office) στην Περιφέρεια Πελοποννήσου καθώς και η αλλαγή της στόχευσης των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων (προσκλήσεων χρηματοδότησης) τόσο σε Εθνικό όσο και σε Περιφερειακό επίπεδο, από κλασσικού τύπου επενδυτικές ενισχύσεις σε ενισχύσεις για επενδύσεις σε έρευνα/καινοτομία καθώς και σε παραγωγικές επενδύσεις με έμφαση στην καινοτομία, αναμένεται να κινήσουν το ενδιαφέρον περισσότερων επιχειρήσεων της Περιφέρειας σε δράσεις έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας.
Το 2023 αποτέλεσε το έτος εκκίνησης της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, μέσω προπαρασκευαστικών ενεργειών, προκειμένου να κινητοποιηθεί σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων. Εντός του 2024 πραγματοποιήθηκε το κύριο μέρος της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης με τη συμμετοχή φορέων της τετραπλής έλικας, η συμμετοχή των επιχειρήσεων αν και μικρή σε σχέση με τον αριθμό των επιχειρήσεων της Περιφέρειας ήταν σημαντικά ενεργή και διατυπώθηκαν προτάσεις προκειμένου να σχεδιαστούν οι πρώτες δράσεις / προσκλήσεις της Περιφέρειας. Η ενεργοποίηση του Innovation Office αναμένεται να λειτουργήσει καταλυτικά στην προσέλκυση περισσότερων επιχειρήσεων στις Διαδικασίες Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, τη δέσμευσή τους στη διαδικασία και τη δημιουργία επιχειρηματικής κουλτούρας προς την αξιοποίηση δράσεων έρευνας & ανάπτυξης καθώς και δικτύωσης προς όφελος των επιχειρήσεων. Σημαντικές επίσης ήταν και οι εισροές σχετικά με τις ανάγκες προσωπικού κυρίως ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του με έμφαση στην εκπαίδευση πάνω στις νέες τεχνολογίες (ψηφιακά εργαλεία).	

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου	Ε.Σ. 1.1	Εκσυγχρονισμός/ αναβάθμιση ερευνητικών υποδομών δημόσιων ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημιακών εργαστηρίων έρευνας	Όλοι	1.500.000	4	1.462.444	1.462.343	1.381.330
		Δομές υποστήριξης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας έντασης γνώσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	Όλοι	3.800.000	1	3.212.136	2.987.897	827.273
		Δράσεις στήριξης της επιχειρηματικής ανακάλυψης μέσω της συνεργασίας περιφερειακών επιχειρηματικών και ερευνητικών φορέων (Innovation Office)	Όλοι	3.500.000	1	3.495.248		
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			8.800.000	6	8.169.828	4.450.240	2.208.603
	Ε.Σ. 1.3	Ενίσχυση της ίδρυσης / εκσυγχρονισμού ΜΜΕ επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου με έμφαση στην καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων & υπηρεσιών	Τομείς S3 Περιφέρειας	15.000.000	112	14.416.465	14.416.465	4.015.651
		Υποστήριξη επιχειρημα- τικών / εμπορικών σχεδίων εκμετάλλευσης καινοτομιών	Τομείς S3 Περιφέρειας	450.000	1	422.165	355.709	81.752

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
		από νεοφυείς και υφιστάμενες επιχειρήσεις μέσω της συμμετοχής τους σε εκκολαπτήρια και δίκτυα στήριξης						
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			15.450.000	113	14.838.630	14.772.174	4.097.403
	Υποσύνολο Άλλων							
	Σύνολο ΠεΠ			24.250.000	119	23.008.458	19.222.414	6.306.006
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια Πελοποννήσου)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	Όλοι	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3 ⁵⁷	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	Όλοι	300.000.000	61	16.286.084	16.286.084	
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	Όλοι	400.000.000	241	16.173.500	16.173.500	
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	Όλοι (εκτός υποτομέα τουρισμού)	190.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	302	32.459.584	32.459.584	
	Ε.Σ. 1.4							
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.4							
	Σύνολο Ανταγωνιστικότητα			1.350.000.000	302	32.459.584	32.459.584	

⁵⁷ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

	Ειδικός Στόχος/ Κατηγορία Παρέμβασης	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
ΠΔΑΜ (στοιχεία για την Περιφέρεια Πελοποννήσου)	Κ.Π. 1 ⁵⁸	Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)	Αειφόρος Ενέργεια	41.975.000 (10.465.000 για την Περιφέρεια Πελοποννήσου)				
		Δημιουργία Θερμοκοιτίδων & Εκκολαπτηρίων για την ανάπτυξη της καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής Έρευνας Καινοτομίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	Όλοι	9.000.000 (3.000.000 για την Περιφέρεια Πελοποννήσου)	1	2.999.700		
		Ανάπτυξη Συνεργατικών Χώρων Εργασίας (Co-Working Spaces)	Όλοι	1.800.000 (900.000 για την Περιφέρεια Πελοποννήσου)	1	900.000	868.000	
		Σχεδιασμός και Ανάπτυξη στοχευμένων Παρεμβάσεων Κοινωνικής Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας στις περιοχές ΔΑΜ	Όλοι	6.000.000 (1.500.000 για την Περιφέρεια Πελοποννήσου)	1	1.440.000		
	Υποσύνολο Κ.Π. 1			15.865.000	3	5.339.700	868.000	
	Κ.Π.2 ⁵⁹							
	Υποσύνολο Κ.Π. 2							
	Σύνολο ΠΔΑΜ			15.865.000	3	5.339.700	868.000	
	ΣΥΝΟΛΟ			1.390.115.000	424	60.807.742	52.549.998	6.306.006

⁵⁸ Κατηγορία Παρέμβασης 1: Έρευνα – Καινοτομία – Προηγμένες Τεχνολογίες

⁵⁹ Κατηγορία Παρέμβασης 2: Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ & ΜΜΕ – Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2023, η οποία είναι και η πλέον πρόσφατη.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κανονικοποιημένες βαθμολογίες για τους εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση των κανονικοποιημένων βαθμολογιών σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ.

Τέλος, καταγράφεται η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας** (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Πελοποννήσου

Δείκτης	Κανονικοποιημένη βαθμολογία ⁶⁰	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ⁶¹	ΕΕ ⁶²
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0.483	82	92
Δια βίου μάθηση	0,011	12	3
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,061	21	20
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,505	99	92
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,344	95	73
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,37	64	65
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,347	76	51
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,748	145	185
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,494	93	82
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	n/a	n/a	n/a
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	1.000	100	179
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	1.000	100	155
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,918	119	189
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,218	46	56
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,173	64	28
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,288	67	58
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,445	146	77
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.123	33	22
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ	0,674	81	118
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση	0,478	55	99
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία	0,615	140	103

⁶⁰ Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

⁶¹ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

⁶² Μέσος όρος ΕΕ: 100

NUTS	Περιφέρεια	ΠΑΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ⁶³	Μεταβολή
EL65	Περιφέρεια Πελοποννήσου	71	173	Moderate Innovator -	30,8

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου θεωρείται «Moderate Innovator - » και η επίδοσή της στην καινοτομία έχει αυξηθεί κατά 30,8% μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ. Σημειώνεται ότι η Πελοπόννησος κατατάσσεται στην 7^η θέση των ελληνικών περιφερειών και στην 173^η των ευρωπαϊκών περιφερειών.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου έχει αυξήσει σημαντικά τις επιδόσεις της όπως αναφέρεται και στο Regional Innovation Scoreboard 2023.

Όσον αφορά τους επιμέρους δείκτες η Περιφέρεια Πελοποννήσου:

- παραμένει χαμηλά αναφορικά με τον πληθυσμό που συμμετέχει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση έχοντας αυξήσει ελαφρώς την επίδοση της σε σχέση με το 2021,
- στη δια βίου μάθηση σημειώνεται η χαμηλότερη τιμή δείκτη της Περιφέρειας ο οποίος έχει μειωθεί σε σχέση με το 2021,
- οι διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις συνεχίζουν να παραμένουν χαμηλά όπως επίσης και οι Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα οι οποίες όμως εμφανίζουν μικρή αύξηση σε σχέση με το 2021,
- πολύ καλές είναι οι επιδόσεις της Περιφέρειας αναφορικά με τις «Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές» και «Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών» οι οποίες έχουν αυξηθεί σε σχέση με το 2021,
- οι δαπάνες Ε&Α τόσο στον δημόσιο όσο και στον επιχειρηματικό τομέα παρά την αύξησή τους σε σχέση με το 2021 παραμένουν ακόμα σε μέτριο επίπεδο, ένα στοιχείο που επιβεβαιώνεται και από τη μελέτη γραφείου σχετικά με τις επενδύσεις και τις συμμετοχές των επιχειρήσεων και των φορέων της Περιφέρειας σε συγχρηματοδοτούμενες δράσεις Ε&Α (ΠΕΠ, ΕΠΑνΕΚ, HORIZON),
- εξαιρετικές εμφανίζονται οι επιδόσεις της Περιφέρειας αναφορικά με τις δαπάνες καινοτομίας εκτός των δαπανών Ε&Α στις ΜΜΕ, τις δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο, τις ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων και διαδικασιών καθώς και τις ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες. Οι σχετικές επιδόσεις σχετίζονται και με το εντοπισμένο από την έρευνα της ΕΥΔ ενδιαφέρον των ΜΜΕ της Περιφέρειας για επενδυτικές ενισχύσεις τόσο από το περιφερειακό όσο και από το τομεακό πρόγραμμα του ΕΣΠΑ,
- οι αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας καθώς και για εμπορικά σήματα βρίσκονται σε μέτριο επίπεδο και μειωμένες σε σχέση με το 2021 όπως αντίστοιχα και οι πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση, εμφανίζοντας προφανώς και συσχέτιση με τις δαπάνες σε Ε&Α. Αντιθέτως ιδιαίτερα

⁶³ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

- υψηλές είναι αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος οι οποίες εμφανίζουν σημαντική αύξηση σε σχέση με το 2021,
- τέλος, η Περιφέρεια συνεχίζει να εμφανίζει χαμηλό βαθμό απασχόλησης σε δραστηριότητες έντασης γνώσης ως απόρροια του επιχειρηματικού ιστού της Περιφέρειας.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατά πλειονότητα δραστηριοποιούνται πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις. Οι τιμές του πίνακα εξηγούνται εν μέρει και από τη μελέτη της ΕΥΔ αναφορικά με το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων της Περιφέρειας σε δράσεις ενίσχυσης επιχειρηματικότητας και σε αντίστοιχες δράσεις για Έρευνα και Ανάπτυξη. Από τα στοιχεία της περιόδου 2014-2020 όσον αφορά στο ΠΕΠ Πελοποννήσου, υπήρξε σημαντικό ενδιαφέρον για τις προσκλήσεις κρατικών ενισχύσεων «κλασικού τύπου» που αφορούσαν ενισχύσεις για επενδυτικές δαπάνες με έμφαση στην εισαγωγή καινοτομιών και στους τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, ενώ σημαντικά μικρότερο ήταν το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων για δράσεις E&A τόσο σε Περιφερειακό όσο και σε Εθνικό επίπεδο.

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Η ΕΥΔ του Προγράμματος «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» κατόπιν του σχεδιασμού της ΔΕΑ για την περίοδο 2021-2027 εντός του 2023 και την ανάληψη ενεργειών ενημέρωσης για τη διαδικασία, εντός του 2024 προχώρησε στην υλοποίηση Θεματικών Εργασιερών Επιχειρηματικής Ανακάλυψης σε δύο κύκλους όπως παρουσιάστηκε στα προηγούμενα κεφάλαια.

Τα βασικά συμπεράσματα της ΔΕΑ εντός του 2024 είναι τα κάτωθι :

- Ο τομέας της Αγροδιατροφικής Αλυσίδας παραμένει τομέας αιχμής για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, συγκεντρώνοντας το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον με την ένταση του ενδιαφέροντος να είναι διαφορετική ανά προϊόν,
- Οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην πλειονότητά τους στη Διαδικασία εξέφρασαν κυρίως ανάγκες ενίσχυσης παραγωγικών επενδύσεων υψηλού προϋπολογισμού προκειμένου να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους στην αγορά, με την βελτίωση των προϊόντων τους, την αύξηση των εξαγωγών και την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών ενώ σημαντικό ενδιαφέρον προέκυψε και για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την κυκλική οικονομία.
- Χαμηλό και διάσπαρτο μεταξύ των προτεραιοτήτων της ΕΣΕΕ 2021-2027 είναι το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων για δράσεις έρευνας και ανάπτυξης χωρίς να προκύπτουν νέες προτεραιότητες για την Περιφέρεια Πελοποννήσου.
- Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας που συμμετείχαν στην ΔΕΑ εμφανίζονται διστακτικές στη συμμετοχή τους σε συγχρηματοδοτούμενες δράσεις έρευνας και ανάπτυξης καθώς αφενός η ροή της καταβολής των επιχορηγήσεων με τις καθυστερήσεις που εμφανίζονται μπορεί να τους δημιουργήσει θέματα ρευστότητας σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα αποτελέσματα των δράσεων αυτών δεν έχουν άμεσο και εμφανή αντίκτυπο στην προστιθέμενη αξία της επένδυσης και για το λόγο αυτό προτιμούν να δεσμεύουν τα διαθέσιμα κεφάλαια τους σε επενδύσεις συγχρηματοδοτούμενων δράσεων παραγωγικού και λοιπού εξοπλισμού όπου παρά τις πιθανές καθυστερήσεις στην καταβολή των επιχορηγήσεων η εγκατάσταση και η προστιθέμενη αξία της επένδυσης είναι άμεση.
- Ο κλάδος του Φαρμάκου μπορεί να αποτελέσει νέο αναδυόμενο κλάδο για την Περιφέρεια Πελοποννήσου ο οποίος θα διερευνηθεί σε επόμενο στάδιο καθώς δεν έχει εκκινήσει η παραγωγική λειτουργία των επιχειρήσεων του κλάδου στην περιοχή της Τρίπολης.
- Προέκυψαν οριζόντιες ανάγκες για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του προσωπικού κυρίως στις νέες τεχνολογίες (ψηφιακά εργαλεία) ενώ ανά κλάδο/προϊόν προσδιορίζονται επίσης εστιασμένες ανάγκες στην εξειδίκευση του προσωπικού. Έμφαση πρέπει να δοθεί πέραν της προσέλευσης και στη διατήρηση του προσωπικού στις επιχειρήσεις, κυρίως στον κλάδο του Τουρισμού, όπου η εποχική απασχόληση δημιουργεί μικρή δέσμευση στους εργαζομένους.
- Η επιχειρηματική διάρθρωση της Περιφέρειας που αποτελείται από πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, κατά βάσιν οικογενειακές, είναι από τους βασικούς λόγους που δίνεται κυρίως έμφαση στην διατήρησή τους σε παραδοσιακά μοντέλα λειτουργίας αναζητώντας κυρίως ενισχύσεις αναβάθμισης/αντικατάστασης εξοπλισμού και λιγότερο νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες για διαφοροποίηση ή είσοδο σε νέες αγορές.

- Η κουλτούρα των επιχειρήσεων για υλοποίηση δαπανών έρευνας και ανάπτυξης χρίζει περεταίρω ενίσχυσης τόσο μέσω της ΔΕΑ, με την παρουσίαση επιτυχημένων παραδειγμάτων (success stories – case studies) όσο και μέσω της λειτουργίας του Γραφείου Καινοτομίας (Innovation Office) της Περιφέρειας το οποίο αναμένεται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενδυνάμωση των επιχειρήσεων για ανάληψη σχετικών δράσεων και τη δικτύωσή τους

Ως αποτέλεσμα της ΔΕΑ εντός του 2024 προέκυψε ο σχεδιασμός δύο προσκλήσεων στον ειδικό στόχο 1.3 του Προγράμματος :

- Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου από υφιστάμενες ΜΜΕ (ΔΔ : 17,5 εκατ. ευρώ)
- Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου από νέες και υπό σύσταση ΜΜΕ (ΔΔ : 14,5 εκατ. ευρώ)

οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο εξειδίκευσης και αναμένεται να δημοσιευθούν εντός του πρώτου εξαμήνου του 2025. Οι δράσεις θα δίνουν έμφαση, μέσω πριμοδότησης στα κριτήρια αξιολόγησης, σε δραστηριότητες της Αγροφιατροφικής Αλυσίδας (C.10 Βιομηχανία Τροφίμων και C.11 Βιομηχανία Ποτών) ενώ σημαντικό κριτήριο αξιολόγησης των δράσεων θα αποτελεί ο καινοτομικός χαρακτήρας των πράξεων.

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος

Η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΣΕΕ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την περίοδο 2021-2027, στοχεύει στην ενίσχυση της καινοτομικής δραστηριότητας στους γενικούς τομείς έξυπνης εξειδίκευσης, που αναδεικνύονται προνομιακά και με σημαντικά παράθυρα ευκαιρίας για την Περιφέρεια:

- Αγροδιατροφή
- Πράσινη Καινοτομία, Εξοικονόμηση και Παραγωγή Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και βιοκαύσιμα
- Αλυσίδα Αξίας του Μετάλλου
- Βιομηχανία της Εμπειρίας
- Περιβάλλον: Μείωση Οικολογικού Αποτυπώματος σε Γεωργία, Κτηνοτροφία, Μεταποίηση και Τουρισμό

Με βάση την ανάπτυξη της αναθεωρημένης μεθοδολογίας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, οι θεματικές προτεραιότητες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας θα πρέπει να αποτελούν ολοκληρωμένες - τοπικά και διεθνικά προσανατολισμένες - ατζέντες οικονομικού μετασχηματισμού, με έμφαση στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

Η προώθηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Στερεά Ελλάδα επιδιώκει:

- Να καταστεί η παραγωγή και αξιοποίηση καινοτομίας βασική προτεραιότητα για την Περιφέρεια
- Να ενθαρρυνθούν οι επενδύσεις και η δημιουργία συνεργιών
- Να αναπτυχθούν και να υλοποιηθούν στρατηγικές οικονομικού μετασχηματισμού
- Να ανταποκριθεί στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις
- Να βελτιωθεί η εξωστρέφεια και να αυξηθεί η ορατότητα της Περιφέρειας σε διεθνείς επενδυτές
- Να αποφευχθούν αλληλεπικαλύψεις και αντιγραφές σε στρατηγικές ανάπτυξης
- Να συγκεντρωθεί μια «κρίσιμη μάζα» πόρων ανά τομέα της RIS3

Συνολικά, στα κύρια εμπόδια και τις σημαντικότερες προκλήσεις στην εφαρμογή των RIS3 σε περιφερειακό επίπεδο περιλαμβάνονται:

- Οι καθυστερήσεις ή προβλήματα κατά τη δημιουργία των δομών διακυβέρνησης RIS3
- Ο ανεπαρκής συντονισμός μεταξύ των αρμόδιων περιφερειακών και εθνικών φορέων
- Η ανεπαρκής εκμετάλλευση των πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (π.χ. δικτύωση, μάθηση, ανταλλαγή ορθών πρακτικών)
- Τα χαμηλά επίπεδα γνώσης και εμπειρίας σε μέσα χρηματοδότησης εκτός των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και η έλλειψη ανθρώπινων πόρων ή/ και τεχνογνωσίας για τη δημιουργία του συστήματος παρακολούθησης RIS3
- Η έλλειψη εμπειρίας στο σχεδιασμό και η εφαρμογή περιφερειακών στρατηγικών καινοτομίας
- Η ασθενής ή μη οργανωμένη συμβολή των ΠΣΕΚ

Η RIS3 Στερεάς Ελλάδας προβλέπει ότι η ανάπτυξη των καινοτομικών ικανοτήτων των επιχειρήσεων ακολουθεί μια ολοκληρωμένη και σταδιακή προσέγγιση, η οποία στοχεύει στην ταχύτερη αφομοίωση νέας γνώσης και στη δημιουργία ζήτησης για την ανάπτυξη καινοτομιών. Για το σκοπό αυτό, υιοθετείται μια προσέγγιση τεσσάρων σταδίων σε κάθε ένα από τους τομείς προτεραιότητας:

- Ευαισθητοποίηση: Περιλαμβάνονται ενέργειες καταγραφής, ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης των επιχειρήσεων και πιλοτικά έργα, που αναδεικνύουν τις δυνατότητες και τα οφέλη από την ανάπτυξη καινοτομιών.
- Ανάπτυξη καινοτομικών ικανοτήτων μέσα από τη συμβουλευτική και την εκπαίδευση: Οργάνωση συμβουλευτικών δράσεων (από τον αγρότη-επιχειρηματία έως την επιχείρηση) και παράλληλη προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης.
- Έργα ανάπτυξης καινοτομιών: Χρηματοδότηση έργων που στηρίζουν την ανάπτυξη καινοτομιών, όπως για παράδειγμα η ανάπτυξη νέων προϊόντων και διαδικασιών, ο σχεδιασμός νέων προϊόντων και οργανωτικών καινοτομιών, η ανάπτυξη στρατηγικών διεύθυνσης και η δημιουργία clusters και συνεργατικών δικτύων.
- Χρηματοδότηση υλοποίησης καινοτομιών: Χρηματοδοτήσεις με τη μορφή επιδοτήσεων, που υποστηρίζουν την υλοποίηση των καινοτομιών σε παραγωγική κλίμακα και την ανάπτυξη του παραγωγικού δυναμικού.

Ακολουθούν οι τομείς προτεραιότητας της RIS3 της ΠΣτΕ, με μια συνοπτική περιγραφή τους:

A. Αγροδιατροφή

Η ανάπτυξη των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του πρωτογενή τομέα και της σχετιζόμενης μεταποίησης θα βασιστεί, τόσο στα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η περιοχή, όπως η φύση, οι πρώτες ύλες και η καλλιεργητική και μεταποιητική παράδοση, όσο και στην αξιοποίηση της γνώσης και της τεχνολογίας. Έμφαση θα δοθεί στα προϊόντα που έχουν ενταχθεί στο Καλάθι της Στερεάς Ελλάδας, με προτεραιότητα σε όσα έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό και σε αυτά που αναδεικνύουν την ταυτότητα της περιοχής.

Η ΠΣΤΕ, όπως εξάλλου και ολόκληρη η Ελλάδα, διαθέτει αυτόχθονες φυτικές ποικιλίες και ζωικές φυλές, οι οποίες καλλιεργούνται και εκτρέφονται για αιώνες. Τα είδη αυτά, αν και πολλές φορές έχουν επιμολυνθεί με ξένα είδη, διατηρούν μοναδικά χαρακτηριστικά, τα οποία σε συνδυασμό με παραδοσιακές μεταποιητικές τεχνικές θα πρέπει να αναδειχθούν και να αξιοποιηθούν αποτελώντας τα στοιχεία διαφοροποίησης από το διεθνή ανταγωνισμό. Επιπλέον, η ανάδειξη των παραδοσιακών ειδών και τεχνικών αποτελεί μια σημαντική συνεισφορά στη δημιουργία ενός τοπικού brand name και ενός μύθου, που είναι βασικά στοιχεία, τόσο για την προώθηση των ίδιων των προϊόντων, όσο και για την ανάπτυξη του τουρισμού εμπειρίας. Η προσέγγιση αυτή επηρεάζει το σύνολο της αλυσίδας αξίας των σχετικών αγροτικών προϊόντων.

Η ανάδειξη, επιλογή, πιστοποίηση και προστασία των αυτόχθονων ειδών και η αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών για την παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων απαιτεί ερευνητική προσπάθεια, η οποία θα συνδυαστεί και θα συσχετιστεί με ανάλογες πρωτοβουλίες σε άλλες περιοχές και σε εθνικό επίπεδο.

Επιπλέον, η στρατηγική δίνει έμφαση:

- Στη διαφοροποίηση του αγροτικού προϊόντος με βελτίωση των χαρακτηριστικών της ποιότητας, της υγιεινής και της ασφάλειας
- Στην αύξηση της παραγωγικότητας στις καλλιέργειες
- Στη διεύρυνση της τυποποίησης και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τροφίμων
- Στην προώθηση των προϊόντων και στην ανάπτυξη των δικτύων πωλήσεων με έμφαση στην τουριστική αγορά, την υποκατάσταση εισαγωγών για προϊόντα μικρής κλίμακας παραγωγής και τις εξαγωγές
- Στην ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών

Η ανάπτυξη της αλυσίδας και των υδατοκαλλιεργειών θα ακολουθήσουν ένα μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης με σεβασμό στο θαλάσσιο περιβάλλον, από το οποίο εξαρτώνται και σε αρμονία με ανταγωνιστικές ως προς τη χρήση των φυσικών πόρων δραστηριότητες, όπως ο τουρισμός.

Οι υδατοκαλλιέργειες στην ΠΣΤΕ αποτελούν τμήμα μιας ευρύτερης αλυσίδας αξίας, η οποία επεκτείνεται σε αρκετές Περιφέρειες της Ελλάδας με τους βασικούς τοπικούς πρωταγωνιστές να διαδραματίζουν ηγετικό ρόλο σε εθνικό επίπεδο. Με δεδομένη την εθνική εμβέλεια των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας, η στρατηγική ανάπτυξης του κλάδου προσπαθεί να κεφαλαιοποιήσει τις ενέργειες και παρεμβάσεις σε εθνικό επίπεδο που θα υλοποιηθούν από

την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) μέσα από την αξιοποίηση συνεργειών με τους ακόλουθους στόχους:

- Διαφοροποίηση προϊόντων με την εισαγωγή νέων ειδών και την επεξεργασία των εκτρεφόμενων ή αλιευόμενων ιχθύων και λοιπών θαλάσσιων ειδών
- Μείωση τους κόστους παραγωγής με την αύξηση της παραγωγικότητας και τη μείωση του κόστους μεταφορών
- Αύξηση της ποιότητας με τη βελτίωση των εκτρεφόμενων ειδών και την πιστοποίηση
- Διατήρηση και προστασία των θαλάσσιων πόρων
- Συμβίωση και ανάπτυξη της συνεργασίας με άλλες οικονομικές δραστηριότητες, όπως ο τουρισμός

Τέλος, τόσο για τον τομέα της αγροδιατροφής, όσο και της υδατοκαλλιέργειας η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη των παραπάνω στόχων.

Β. Πράσινη Καινοτομία, Εξοικονόμηση και Παραγωγή Ενέργειας από ΑΠΕ και Βιοκαύσιμα

Η επιτυχία της Στρατηγικής της ΠΣΤΕ για την ανάπτυξη της Βιομηχανίας της Εμπειρίας και της Αγροδιατροφής εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος. Οι μεγάλες βιομηχανικές συγκεντρώσεις στην ΠΣΤΕ εξασκούν σημαντικές περιβαλλοντικές πιέσεις είτε με τη μορφή της έκλυσης αερίων του θερμοκηπίου, είτε με την κατανάλωση φυσικών πόρων (π.χ. νερό) είτε τέλος με τη δημιουργία στερεών και υγρών αποβλήτων. Οι πιέσεις αυτές θα πρέπει να αντιμετωπιστούν χωρίς όμως να αυξηθεί το κόστος παραγωγής, που θα έχει ως συνέπεια τη μείωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Στην κατεύθυνση αυτή, οι παρεμβάσεις θα στοχεύσουν:

- Στην ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να επενδύσουν σε τεχνολογικές αλλαγές, που θα επιτρέψουν τη μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος με την τεκμηρίωση των ωφελειών σε οικονομικούς όρους
- Στην ενθάρρυνση της οικονομικής αξιοποίησης των απορριπτόμενων με τη μετατροπή τους σε προϊόντα που μπορούν να αγοραστούν ως πρώτες ύλες από άλλες επιχειρήσεις

Γ. Αλυσίδα Αξίας του Μετάλλου

Η μεταλλευτική δραστηριότητα συμπεριλαμβάνεται στο δευτερογενή τομέα, ο οποίος απορροφά το 22,7% της απασχόλησης, ενώ ακόμα και στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης η συμμετοχή του στην ΑΠΑ σημείωσε άνοδο (35,7% το 2010 και 38,7% το 2019 σύμφωνα με στοιχεία τις ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Το 2019 λειτουργούσαν 3.112 μεταποιητικές μονάδες (4,8% της χώρας βάσει στοιχείων της Eurostat). Ο δευτερογενής τομέας διακρίνεται από σχετικά υψηλή παραγωγικότητα, ενώ η παραγωγική βάση παρουσιάζει μέτρια διαφοροποίηση με προσανατολισμό προς την εξόρυξη, λόγω της ύπαρξης σημαντικών κοιτασμάτων (βωξίτες, σιδηρονικέλιο, μαγνησίτες), που συνέβαλαν στη δημιουργία δυναμικών μονάδων. Το 10,27% των επιχειρήσεων εξόρυξης της χώρας λειτουργούν στην ΠΣΤΕ. Η μεταποίηση δεν

παρουσιάζει ισχυρές ενδοπεριφερειακές διακλαδικές σχέσεις, με εξαίρεση τον κλάδο της μεταλλουργίας (και ιδιαίτερα αυτόν του αλουμινίου), ενώ παραμένει χωρικά συγκεντρωμένη, δημιουργώντας περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις. Ορισμένες μονάδες εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας συμβάλλουν στην απασχόληση και την παραγωγικότητα, αλλά δεν αποτελούν βάση για προώθηση της έρευνας και διάχυση των αποτελεσμάτων της.

Η απόλυτη διασφάλιση των λατομικών/μεταλλευτικών ζωνών, η οργάνωση της βιομηχανικής δραστηριότητας και η προστασία της αγροτικής γης βρίσκονται στην προμετωπίδα του νέου Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου για τη Στερεά Ελλάδα. Το πλαίσιο προβλέπει την ενίσχυση του μητροπολιτικού χαρακτήρα της Λαμίας ως κέντρου της οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας, δείχνει όμως να μην εμβαθύνει στα ζητήματα που γεννά η εξάρτηση της Βοιωτίας και της Φθιώτιδας από την Αττική.

Κεντρική επιλογή για την ΠΣΤΕ παραμένει η διατήρηση και ενίσχυση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα. Πιο συγκεκριμένα, για τη βιομηχανική παραγωγή προωθεί την περαιτέρω ανάπτυξη των ΒΙΟΠΑ Άμφισσας και Καρπενησίου, την προώθηση οργανωμένων βιομηχανικών συστάδων στους άξονες Λαμίας – Μακρακώμης, Σπερχειάδας – Καρπενησίου και Μακρακώμης – Δομοκού. Το νέο πλαίσιο ζητεί να αποφεύγεται (χωρίς ωστόσο να απαγορεύεται) η διάσπαρτη χωροθέτηση νέων βιομηχανικών εγκαταστάσεων και η γραμμική επέκταση της βιομηχανικής δραστηριότητας κατά μήκος της Εθνικής Οδού. Προκρίνει, δε, την άμεση κατάργηση των παρεκκλίσεων της εκτός σχεδίου δόμησης.

Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή της Eurometaux, το 2050 θα υπάρξει ζήτηση στην ΕΕ για 33% περισσότερο αλουμίνιο, 35% περισσότερο χαλκό, 50% περισσότερο πυρίτιο, 100% περισσότερο νικέλιο, 300% περισσότερο κοβάλτιο, 3.500% περισσότερο λίθιο. Αυτά τα μέταλλα είναι απαραίτητα για την παραγωγή μπαταριών στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα και στα συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, ενώ στην παραγωγή κάποιων εξ αυτών συμμετέχει η ΠΣΤΕ με μεγάλα ποσοστά σε σχέση με τη συνολική ευρωπαϊκή παραγωγή.

Δ. Βιομηχανία της Εμπειρίας

Η Βιομηχανία της Εμπειρίας και ιδιαίτερα το βασικό της συστατικό, ο τουρισμός, είναι μια διεθνοποιημένη βιομηχανία και επομένως οι δραστηριότητες στην ΠΣΤΕ αποτελούν ένα τμήμα μιας παγκόσμιας αλυσίδας αξίας. Στρατηγικός στόχος για την επίτευξη του οράματος της ΠΣΤΕ είναι η βιώσιμη οικονομική αναβάθμιση του τουρισμού και των συσχετιζόμενων κλάδων, δηλαδή η μετακίνηση των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες και αγορές οι οποίες είναι περισσότερο κερδοφόρες, μεγαλύτερης έντασης δεξιοτήτων και τεχνολογίας και αναπτύσσονται σε αρμονία με το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Η στρατηγική αναβάθμισης στοχεύει σε τέσσερις άξονες:

1. Διεύρυνση της αλυσίδας της αξίας: Επιδιώκεται η προσέλκυση περισσότερων δραστηριοτήτων στην αλυσίδα αξίας της βιομηχανίας της εμπειρίας με την ανάπτυξη των διασυνδέσεων του τουρισμού με την αγροτική οικονομία και τη μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων, την αξιοποίηση του πολιτισμού και τη διασύνδεση των επιχειρήσεων πολιτιστικών προϊόντων με τον τουρισμό, τον προσανατολισμό της τοπικής βιοτεχνίας στην παραγωγή προϊόντων που αξιοποιούνται από τις τουριστικές επιχειρήσεις (π.χ. εξοπλισμός) ή την παραγωγή προϊόντων για τους τουρίστες (κοσμήματα, χειροτεχνήματα κ.λπ.)

2. Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος - ανάπτυξη του τουρισμού εμπειρίας: Διαφοροποίηση από το μοντέλο ήλιος και θάλασσα και το μαζικό τουρισμό αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρει ο φυσικός και πολιτισμικός πλούτος της Περιφέρειας.
3. Αναβάθμιση των καταλυμάτων σε ανώτερο επίπεδο υπηρεσιών: Η αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών από τα καταλύματα (ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια) σχετίζεται τόσο με την αναβάθμιση των καταλυμάτων και την άνοδό τους σε μεγαλύτερη κατηγορία (αστέρια ή κλειδιά), όσο και με την απόκτηση σημάτων ποιότητας π.χ. τοπικό σήμα ποιότητας, eco-labels κ.λπ.

Χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και καθαρών τεχνολογιών: Η χρήση των ΤΠΕ επιτρέπει την αύξηση της παραγωγικότητας, την άμεση προώθηση των υπηρεσιών, την απεξάρτηση από τους ενδιάμεσους και την άμεση διαχείριση των κρατήσεων. Επίσης, η υιοθέτηση καθαρών τεχνολογιών και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας επιτρέπει τη μείωση του κόστους, τη μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και τη δημιουργία φιλικής προς το περιβάλλον εικόνας, η οποία στη συνέχεια μπορεί να αποτελέσει το εισιτήριο για την είσοδο σε αγορές οικολογικά ευαίσθητων τουριστών. Στην εφαρμογή τους, οι παραπάνω επιμέρους στρατηγικές μπορούν να συνδυαστούν και να αλληλοϋποστηρίχουν. Για παράδειγμα, η διαφοροποίηση του προϊόντος μπορεί να συνδυαστεί με τη διεύρυνση της αλυσίδας του τουρισμού, όπως π.χ. η ανάπτυξη του οικοτουρισμού ή του φυσιολατρικού τουρισμού μπορεί να υποστηριχτεί με την προώθηση πράσινων τεχνολογιών.

Η σημαντική διαφοροποίηση της υλικής και άυλης «περιουσίας» (assets) των Περιφερειακών Ενοτήτων δίνει τη δυνατότητα, αφενός της ανάδειξης μίας μοναδικής ταυτότητας για κάθε ΠΕ και αφετέρου της ανάπτυξης ενός μοναδικού μείγματος νέων τουριστικών προϊόντων εμπειρίας που περιλαμβάνουν:

- Πολιτισμικό τουρισμό
- Θρησκευτικό τουρισμό
- Αγροτουρισμό
- Ιαματικό και αναζωογονητικό τουρισμό
- Οικοτουρισμό - φυσιολατρικό τουρισμό
- Αθλητικό τουρισμό
- Θαλάσσιο τουρισμό (καταδυτικός, ιστιοπλοϊκός κ.λπ.)
- Χειμερινό τουρισμό και τουρισμό περιπέτειας
- Συνεδριακό τουρισμό

Οι προορισμοί είναι μοναδικοί στο βαθμό που κάθε ένας προσφέρει ένα μοναδικό σύνολο ευκαιριών εμπειρίας. Η δημιουργία εμπειρίας συνεπάγεται τη δημιουργία ενός μύθου, τον οποίο θα ζήσει ο επισκέπτης μέσα από ένα σύνολο δραστηριοτήτων. Ο μύθος αποτελεί ένα από τα βασικά στοιχεία πώλησης του προορισμού. Η δημιουργία της εμπειρίας απαιτεί την ενεργή συμμετοχή, τόσο των τουριστών, όσο και της τοπικής κοινότητας η οποία θα δώσει ζωή στο μύθο.

Ε. Περιβάλλον: Μείωση Οικολογικού Αποτυπώματος σε Γεωργία, Κτηνοτροφία, Μεταποίηση και Τουρισμό

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία παρέχει έναν οδικό χάρτη δράσεων για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων με τη μετάβαση σε μια καθαρή, κυκλική οικονομία και την ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής, την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και τη μείωση της ρύπανσης. Περιγράφει αδρομερώς τις απαιτούμενες επενδύσεις και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εξασφαλιστεί ότι η μετάβαση θα είναι δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς. Έχει ως στόχο να καταστήσει την Ευρώπη κλιματικά ουδέτερη έως το 2050. Για να γίνει ο στόχος αυτός νομικά δεσμευτικός, η Επιτροπή πρότεινε τον Ευρωπαϊκό Νόμο για το Κλίμα, με τον οποίο τίθεται επίσης ένας νέος, πιο φιλόδοξος στόχος για μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Η δράση για το κλίμα και η Πράσινη Συμφωνία, 2021).

Τα Προγράμματα Δράσης για το Περιβάλλον (ΠΔΠ) κατευθύνουν τη χάραξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ από τις αρχές της δεκαετίας του 1970. Στις 4 Οκτωβρίου 2019 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα για ένα μελλοντικό 8ο ΠΔΠ, καλώντας την Επιτροπή να παρουσιάσει ένα φιλόδοξο και εστιασμένο πρόγραμμα για την περίοδο 2021 – 2030.

Το Μάρτιο του 2021, οι πρέσβεις των κρατών-μελών της ΕΕ ενέκριναν εντολή διαπραγματεύσεων του Συμβουλίου με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για συμφωνία σχετικά με το 8ο ΠΔΠ, το οποίο θα χρησιμεύσει ως οδηγός για τη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικής για το περιβάλλον και το κλίμα έως το 2030. Το 8ο ΠΔΠ αποσκοπεί στην επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης κατά τρόπο δίκαιο και χωρίς αποκλεισμούς, με μακροπρόθεσμο στόχο για το 2050 την «Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας» όπως θεσπίστηκε με το 7ο ΠΔΠ. Οι έξι θεματικοί στόχοι προτεραιότητας του 8ου ΠΔΠ αφορούν:

- Τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
- Την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- Ένα μοντέλο ανάπτυξης που επιστρέφει στον πλανήτη περισσότερο από όσα του αφαιρεί
- Τη φιλοδοξία μηδενικής ρύπανσης
- Την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και
- Τη μείωση των βασικών περιβαλλοντικών και κλιματικών πιέσεων που σχετίζονται με την παραγωγή και την κατανάλωση

Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το κλίμα, σε ό,τι αφορά τον αγροτικό τομέα προτείνει τα εξής:

- Προτεραιότητα στη χρήση αποβλήτων (γεωργο-κτηνοτροφικών μονάδων και βιομηχανιών, αστικών)
- Οργάνωση εφοδιαστικής αλυσίδας και χωροθέτηση θέσεων για την προσωρινή αποθήκευση της αγροτικής/δασικής υπολειμματικής βιομάζας

- Διατήρηση και επέκταση του καθεστώτος πιστοποίησης αειφορίας των βιοκαυσίμων, βιορευστών και στερεών καυσίμων, ώστε να εξασφαλιστεί η χρήση μόνο αειφόρων βιοκαυσίμων, βιορευστών και στερεών καυσίμων στην Ελληνική επικράτεια.
- Αειφόρος διαχείριση δασών: ορθολογική υλοτόμηση των δασών, με επικαιροποίηση των διαχειριστικών μελετών δασών στα κατά τόπους Δασαρχεία της χώρας και προγραμματισμό αειφόρου κύκλου περιοδικών υλοτομιών με συγκεκριμένες απαιτήσεις και προϋποθέσεις. Επιπρόσθετα, θα διερευνηθεί η κατάρτιση στρατηγικής στον τομέα LULUCF με σκοπό την αύξηση των δασώσεων, ώστε να μεγιστοποιηθεί η συνεισφορά των απορροφήσεων στη μετάβαση προς ένα μέλλον κλιματικής ουδετερότητας.
- Ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα μέσω της προώθησης ενεργειακών καλλιεργειών ξυλώδους βιομάζας ή πρεμνοφυών φυτειών
- Δημιουργία και ενίσχυση εγχώριας αγοράς βιοαιθανόλης.

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση και το χρονοπρογραμματισμό ενεργειών υλοποίησης της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ενημερώνουμε για τα εξής:

- ο Το ΠΣΕΚ συστάθηκε με την αριθμ. 156330/20-07-2023 (ΑΔΑ: 6Β8Μ7ΛΗ-ΓΙΘ) Απόφαση Περιφερειάρχη και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 716/25-07-2023 τεύχος Υ.Ο.Δ.Δ. (Σχ. 2). Η σύνθεση του αναλυτικά είναι η παρακάτω:

Α. Καθηγητές Α.Ε.Ι. ή ερευνητές που προέρχονται από ερευνητικά κέντρα που εποπτεύονται από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων:

1. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ με Α.Δ.Τ. ΑΕ484761, Καθηγητής Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης Αγροδιατροφής και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων, ΕΚΠΑ (Τηλ. 6972915863, vasta@uoa.gr)
2. ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ με Α.Δ.Τ. ΑΙ295368, Καθηγητής Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Τηλ. +302431071838 +306932100198 lanthopo@uth.gr)
3. ΜΕΡΤΖΑΝΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ του ΚΩΝ/ΝΟΥ με Α.Δ.Τ. ΑΙ632822, Καθηγητής Τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Επιχειρήσεων και Συστημάτων Εφοδιασμού, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Τηλ. 2262022569 , 6948318992 amertzanis@aua.gr)
4. ΚΑΚΑΡΟΥΝΤΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ με Α.Δ.Τ. ΑΕ221843, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Πληροφορικής με Εφαρμογές στη Βιοϊατρική, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Τηλ. 6972011677, kakarountas@dib.uth.gr)
5. ΛΟΥΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΣ του ΙΩΑΝΝΗ με Α.Δ.Τ. ΑΒ017790, Αναπληρωτής Καθηγητή Γενικού Τμήματος Συγκρότημα ΕΥΡΙΠΟΥ, ΕΚΠΑ (Τηλ. 2169390497, 6948081475, mloupis@uoa.gr)
6. ΒΕΣΤΑΡΧΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΠΑΡΑΣΧΟΥ με Α.Δ.Τ. ΑΕ061543, Ειδικός ερευνητής ΕΜΠ, Σχολής Χημικών Μηχανικών (Τηλ. 6936879919/6937875444, johnvestarchis@gmail.com)

Αναπληρωματικό μέλος:

ΛΑΜΨΑΣ ΠΕΤΡΟΣ, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων (Τηλ. 6977350597, plampsas@uth.gr)

Β. Μέλη που προέρχονται από επαγγελματικά επιμελητήρια και επιστημονικούς συλλόγους, πολιτιστικούς φορείς, τοπική αυτοδιοίκηση και παραγωγικούς φορείς της Στερεάς Ελλάδας:

1. ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ του ΧΡΗΣΤΟΥ με Α.Δ.Τ. ΑΕ077502, Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ, Μέλος ΔΣ της Επιτροπής Ελέγχου της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (ΗΔΒ), Πρόεδρος της Ομάδας Συντονισμού της προετοιμασίας του ΕΣΠΑ 2021-2027 (Τηλ. 6974605020, alekoskritikos@gmail.com)
2. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΚΩΝ/ΝΟΥ με Α.Δ.Τ. ΑΑ350263, Υποψήφιος Διδάκτορας της Σχολής Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργών του Ε.Μ.Π., Υπεύθυνο εργαστηρίου & έρευνας SABO SA – Εκπρόσωπο Συνδέσμου Βιομηχανιών Στερεάς Ελλάδας (Τηλ. 6972055883, ymakrigiannis@sabo.gr)

3. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΥ ΘΕΟΦΑΝΗ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ με Α.Δ.Τ. ΑΟ117548, Δρ. Χημικός Μηχανικός, Διευθύντρια Έργων Έρευνας & Ανάπτυξης ΕΛΚΕΜΕ Α.Ε., Ελληνικό Κέντρο Ερεύνης Μετάλλων, Ερευνητικό Κέντρο Ομίλου ΒΙΟΧΑΛΚΟ (Τηλ. 2299073995, 6944868889, 6974402262, ftzevelekou@elkeme.gr)

4. ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΛΟΥΚΑΣ του ΧΡΗΣΤΟΥ με Α.Δ.Τ. Χ308495, ΜΠΔ Πολυτεχνείο Κρήτης, Αντιπρόεδρος ΔΣ του Συνδέσμου Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Στερεάς Ελλάδος, Οικονομικός επόπτης Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Βοιωτίας (Τηλ. 6974555900, loukas.papacharalampous@elikontransport.gr)

5. ΒΟΥΡΔΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ με Α.Δ.Τ. Ρ048066, Δρ. Χημικός Μηχανικός ΕΜΠ, Οικονομολόγος, Αν. Προϊστάμενος στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΕΑΒ) Α.Ε. (Τηλ. 6938094681, nvourdas@gmail.com)

Αναπληρωματικό μέλος:

ΛΕΩΝ ΙΩΑΝΝΗΣ, Δρ. Μηχανολόγος Μηχανικός, Πρόεδρος του ΠΤ Ευβοίας του Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων Μηχανικών (Τηλ. 2221087617, 6947204083, giannislewn@gmail.com)

- ο Οι διεργασίες σύστασης των Συμβουλευτικών Ομάδων των Πλατφορμών Καινοτομίας, βάσει των Τομέων Προτεραιότητας της περιφερειακής απόληξης της Εθνικής Στρατηγικής RIS3 για τη Στερεά Ελλάδα ολοκληρώνονται στο επόμενο χρονικό διάστημα, έχουν συνταχθεί τα σχέδια αποφάσεων και βρίσκονται προς έγκριση.
- ο Έλαβε χώρα η 1η συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας όπως συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 156330/20-07-2023 απόφαση του Περιφερειάρχη Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (ΦΕΚ: 716/Υ.Ο.Δ.Δ/25-07-2023), την 4η Μαρτίου 2024, ημέρα Δευτέρα και ώρα 11:00 με θέμα: Έγκριση του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε σώμα και εκλογή Προέδρου, Αντιπροέδρου και Γραμματέα, με τον αναπληρωτή του, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4310/2014, όπως τροποποιήθηκε με τις όμοιες του ν. 4386/2016.
- ο Έχει εκκινήσει η συλλογή και η επεξεργασία χρήσιμου υλικού, στατιστικών δεδομένων, όπως και η χαρτογράφηση/τεκμηρίωση ερευνητικού/καινοτομικού οικοσυστήματος ανά τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής RIS3 για τη διευκόλυνση της λειτουργίας των Πλατφορμών Καινοτομίας.
- ο Τον Αύγουστο του 2024 εντάχθηκε η Πράξη 'Μηχανισμός Ανάδειξης Καινοτομίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας', φορέας που θα συνεχίσει και την περίοδο 2021-2027 να υποστηρίζει το Συντονιστικό όργανο και το ΠΣΕΚ για την υλοποίηση της ΔΕΑ. Η Πράξη αποτελεί την συνέχιση του Κέντρου Υποστήριξης Επιχειρήσεων (ΚΥΕ) και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του, που υλοποιήθηκε στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ) την προγραμματική περίοδο ΕΣΠΑ 2014 -2020, από πόρους του Ε.Π. «Στερεά Ελλάδα», για την ενίσχυση και αναβάθμιση του ρόλου του σε Μηχανισμό Ανάδειξης Καινοτομίας. Η βασική αποστολή του Μηχανισμού είναι να λειτουργήσει, στο πλαίσιο του μοντέλου πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, για την παρακολούθηση της υλοποίησης και την αξιολόγηση της RIS3 στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, όπως επίσης και για τη συνεχή διενέργεια, αξιολόγηση και βελτίωση της ΔΕΑ, με την

κινητοποίηση και ενεργό συμμετοχή των συντελεστών της 4πλής έλικας του οικοσυστήματος έρευνας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας.

- Η έκδοση προσκλήσεων για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης με βάση και τα αποτελέσματα της ΔΕΑ, μπορεί να εκκινήσει τον Ιούλιο του 2025.
- Ακολουθεί Πίνακας χρονοπρογραμματισμού για τις ενέργειες της ΔΕΑ:

Υλοποίηση ΔΕΑ της Περιφερειακής RIS3 – Στερεά Ελλάδα	Μάρτιος 2025	Μάρτιος 2025	Απρίλιος 2025	Απρίλιος 2025	Μάιος 2025	Μάιος 2025	Ιούνιος 2025	Ιούλιος 2025
Διάχυση - Πληροφόρηση οφελών της ΔΕΑ και RIS3 - ενεργοποίηση ερευνητικού/ παραγωγικού/ καινοτομικού οικοσυστήματος								
Λειτουργία Μηχανισμού Ανάδειξης Καινοτομίας για υποστήριξη υλοποίησης της ΔΕΑ της Περιφερειακής RIS3								
Χαρτογράφηση/ τεκμηρίωση ερευνητικού/καινοτομικού οικοσυστήματος ανά τομέα RIS3								
Σύσταση και λειτουργία Πλατφορμών Καινοτομίας ανά τομέα RIS3								
Εντοπισμός δυναμικών πεδίων προτεραιότητας παραγωγής καινοτομίας και εξειδίκευση από τις Πλατφόρμες Καινοτομίας								
Εκπόνηση Κειμένων θέσεων (position papers) για τα πεδία εξειδίκευσης ανά Τομέα RIS3 προς διαβούλευση								
Οργάνωση και εφαρμογή ολοκληρωμένης συμμετοχική διαδικασίας διαβούλευσης με εκπροσώπους από την 4πλη έλικα								
Σχεδιασμός Δράσεων και Προσκλήσεων με Δείκτες και επιδιωκόμενα Αποτελέσματα								
Έκδοση Προσκλήσεων για στήριξη της καινοτομίας στις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της RIS3								

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Η έκδοση προσκλήσεων για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης με βάση και τα αποτελέσματα της ΔΕΑ, έχει δρομολογηθεί να εκκινήσει τον Ιούλιο του 2025.

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (Πηγή: ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Στερεάς Ελλάδας	Ε.Σ. 1.1	Ανάπτυξη και Αναβάθμιση Μηχανισμού -Δομής Στήριξης Επιχειρήσεων	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	1.176.471	1	1.176.471	1.176.471	
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			1.176.471	1	1.176.471	1.176.471	
	Άλλος Ε.Σ.							
	Υποσύνολο Άλλος Ε.Σ.							
	Σύνολο ΠεΠ			1.176.471	1	1.176.471	1.176.471	
ΑΤΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας) ⁶⁴	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3⁶⁵	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	300.000.000	109	26.374.062	26.374.062	
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	400.000.000	268	18.902.084	18.902.084	
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	ΟΛΟΙ (εκτός υποτομέα τουρισμού)	190.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	377	45.276.146	45.276.146	
	Σύνολο Ανταγ/τητα			1.350.000.000	377	45.276.146	45.276.146	
ΣΥΝΟΛΟ				1.351.176.471	378	46.452.617	46.452.617	

⁶⁵ Ο αριθμός των ενταγμένων έργων και η ΔΔ αυτών, αφορά στο σύνολο των πράξεων, εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard⁶⁶

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard.

Σημειώνεται ότι τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία αφορούν στο έτος 2023.

Κατωτέρω, καταγράφεται η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας** (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Σημειώνουμε ότι η Στερεά Ελλάδα κατατάσσεται στην 8η θέση των Ελληνικών Περιφερειών (μαζί με την Περιφ. Δυτικής Μακεδονίας) και στην 179η των Ευρωπαϊκών Περιφερειών.

NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ⁶⁷	Μεταβολή
EL64	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος	69,3	179	Emerging Innovator +	22,7

Στον πίνακα 2 που ακολουθεί παρουσιάζονται βαθμολογίες για τους εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση τους σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος

Δείκτης	Κανονικοποιημένη βαθμολογία ⁶⁸	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ⁶⁹	ΕΕ ⁷⁰
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0,424	72	81
Δια βίου μάθηση	0,023	24	6
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,067	24	22
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,792	156	145
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,344	95	73
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,178	31	31
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,459	100	68

⁶⁶ https://ec.europa.eu/assets/rtd/ris/2023/ec_rtd_ris-regional-profiles-greece.pdf

⁶⁷ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- **Innovation Leaders**: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- **Strong Innovators**: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- **Moderate Innovators**: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- **Emerging Innovators**: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

⁶⁸ Η Περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1», ενώ η Περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

⁶⁹ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

⁷⁰ Μέσος όρος ΕΕ: 100

Δαπάνες καινοτομίας εκτός E&A στις ΜμΕ	0,617	120	153
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,545	103	90
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	0,034	14	7
ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	1,00	100	179
ΜμΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	1,00	100	155
Καινοτόμες ΜμΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,569	74	117
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,269	57	69
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,16	59	26
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,174	41	35
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,435	142	75
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.033	9	6
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜμΕ	0,821	99	143
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση	1,00	115	208
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία	0,583	133	97
Σύγκριση επίδοσης 2016 - 2023		5,2	22,7

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας θεωρείται « Emerging Innovator +» και η επίδοσή της στην καινοτομία έχει αυξηθεί βελτιώνεται διαχρονικά.

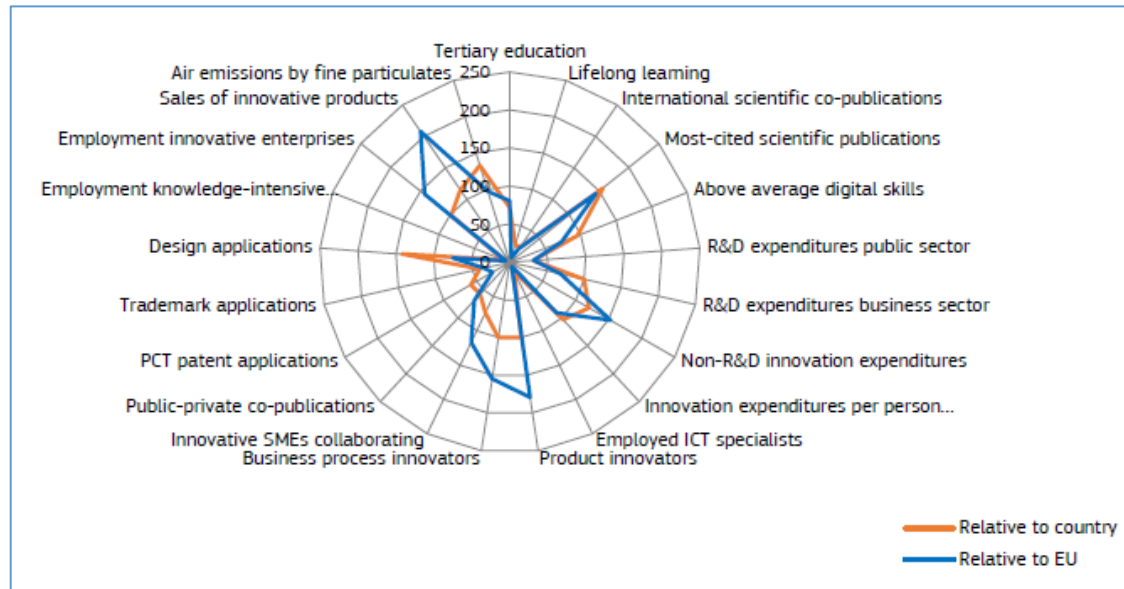
Οι δείκτες στους οποίους η Περιφέρεια υστερεί σημαντικά σε σχέση με την υπόλοιπη Ε.Ε., ενώ σε κάποιους από αυτούς τους τομείς η ΠΣΤΕ υστερεί και σε σύγκριση με το σύνολο της Ελλάδας, είναι:

- Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις
- Δαπάνες E&A στον δημόσιο τομέα
- Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο
- Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ
- Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα
- Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
- Αιτήσεις για εμπορικά σήματα
- Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος
- Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης

Στο ακόλουθο Διάγραμμα 1, αποτυπώνονται σχηματικά οι συσχετισμοί στις επιδόσεις των Δεικτών Καινοτομίας της ΠΣΤΕ σε σύγκριση με την Ελλάδα (πορτοκαλί γραμμή) και την ΕΕ

(μπλε γραμμή), παρουσιάζοντας σχετικές δυνάμεις (π.χ. καινοτόμοι προϊόντα) και αδυναμίες (π.χ. Απασχόληση δραστηριότητες έντασης γνώσης).

Διάγραμμα 1. Δείκτες καινοτομίας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σε σχέση με τη χώρα και με την Ε.Ε.

Πηγή: EU Regional Innovation Scoreboard 2023

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Δεδομένου ότι, η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης βρίσκεται στα πρώτα στάδια της στην ΠΣτΕ, έχουν διερευνηθεί οι παράγοντες οι οποίοι έχουν οδηγήσει στην καθυστέρηση εκκίνησης του κύκλου της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης. Θα λάβουν χώρα άμεσα ενέργειες ενεργοποίησης και δέσμευσης των ενδιαφερομένων μερών καθ' όλο το εύρος τη τετραπλής έλικας.

Οι ενέργειες που ενδείκνυνται για την παρακίνηση και δραστηριοποίηση όλων των παραγόντων που συντελούν στη ΔΕΑ, προτείνεται να είναι οι εξής:

- Ενίσχυση διαδικασιών έγκαιρου και συνεχούς συντονισμού
- Εντατικοποίηση συντονισμού κέντρου - Περιφέρειας κατά την υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας
- Υιοθέτηση διαδικασιών συνεχούς ενδιάμεσης αξιολόγησης των Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης, καθώς προβλέπεται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα.
- Ενίσχυση της αποτελεσματικής λειτουργίας του ΠΣΕΚ
- Ενέργειες με σκοπό την τόνωση της εκπροσώπησης εκ μέρους όλων των μερών της τετραπλής έλικας και της συμμετοχής τους στο μηχανισμό επιχειρηματικής ανακάλυψης
- Αξιοποίηση της λειτουργίας του νέου Μηχανισμού Ανάδειξης Καινοτομίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: **Δ/νση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Ιονίων Νήσων**

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Στο κεφάλαιο αυτό της Έκθεσης παρουσιάζεται συνοπτικά οποιαδήποτε αναθεώρηση της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΕ-ΕΣΕΕ) της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων κατά το έτος **2024**. Καταγράφεται η πορεία υλοποίησης της ΠΕ-ΕΣΕΕ από τη διενέργεια της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) έως την ολοκλήρωση των σχετικών δράσεων.

Στις 26 Νοεμβρίου 2024, ο Περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων εξέδωσε απόφαση περί: «Σύστασης συμβουλευτικών ομάδων για τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης στο πλαίσιο της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης 2021-2027 της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων».

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Αριθμός κύκλων διαβούλευσης ανά τομέα προτεραιότητας.
Μεθοδολογία	Συνοπτική περιγραφή της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε για τη διενέργεια της ΔΕΑ στην Περιφέρεια: πλατφόρμες καινοτομίας, συμβουλευτικές ομάδες, θεματικές ομάδες εργασίας, εργαστήρια, διαβουλεύσεις κ.λπ.
Αποτελέσματα	Τομείς προτεραιότητας, βασικά χαρακτηριστικά των επιλογών που διαμορφώθηκαν.
	Αναγκαίες Δεξιότητες:
	Δυνατότητες Εξωστρέφειας:
	Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Αριθμός φορέων που συμμετείχαν (ανά φορέα της τετραπλής έλικας και ανά τομέα προτεραιότητας). Δείκτης Έκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ έτους 2024	
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<u>Ειδικός στόχος 1.1</u> <u>Ειδικός στόχος 1.3</u> <u>Άλλος Ειδικός Στόχος (π.χ. Ε.Σ. 4.1, 5.1, 5.2)</u> Δείκτης Αποτελέσματος: Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες συμμετοχής των επιχειρήσεων λόγω υψηλής τουριστικής δραστηριότητας και του γεγονότος ότι οι επιχειρηματίες δεν αναγνωρίζουν την δυνατή προστιθέμενη αξία της καινοτομίας για τον κλάδο τους.
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία.	

3. Έκδοση προσκλήσεων, υποβολή προτάσεων, εντάξεις έργων

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (Πηγή: ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Ιονίων Νήσων	Ε.Σ. 1.1	Δημιουργία δομής για την υποστήριξη του περιφερειακού συστήματος έξυπνης εξειδίκευσης & της καινοτομίας στη Π.Ι.Ν	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	1.000.000	1	1.000.000	0	0
		Ερευνητικά έργα δημόσιου χαρακτήρα των ακαδημαϊκών/ερευνητικών φορέων της Π.Ι.Ν. στο πλαίσιο της RIS-τομέας προτεραιότητας ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	02-ΤΔΠ	1.200.000	0	0	0	0
		Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Οργανισμούς Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων, στους τομείς εξειδίκευσης της RIS3 της Π.Ι.Ν. - πράξεις που ωρίμασαν την π.π. 2014-2020	02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ	1.200.000	0	0	0	0
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			3.400.000	1	1.000.000	0	0
	Ε.Σ. 1.3	Δημιουργία Εκκολαπτηρίου καινοτόμων	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-	1.000.000	0	0	0	0

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
		επιχειρήσεων στην Π.Ι.Ν.	ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ					
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.000.000	0	0	0	0
	Ε.Σ. 4.1	Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης σε τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (πράξεις που ωρίμασαν την π.π. 2014-2020)	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	3.300.000	2	3.248.163,78	2.665.123,78	177.612,00
	Υποσύνολο Ε.Σ. 4.1			3.300.000,00	2	3.248.163,78	2.665.123,78	177.612,00
	Σύνολο ΠεΠ			7.700.000	3	4.248.164	2.665.124	177.612
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3⁷¹	Πράσιнос Μετασχηματισμός ΜμΕ	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	300.000.000	1	7.087.720,00	7.087.720,00	2.126.316,00
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-	400.000.000	92	21.374.999,32	21.374.999,32	0

⁷¹ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων, εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
			ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ					
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	02-ΤΔΠ	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	01-ΒΥΚΑ; 02-ΤΔΠ; 03-ΑΓΡ; 04-ΠΒΚΟ; 05-ΒΥΦΑ; 06-ΜΕΑ; 07-ΑΕΝΕ; 08-ΨΤΕ	190.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	93	28.462.719,32	28.462.719,32	2.126.316,00
	Σύνολο Ανταγωνιστικότητα			1.350.000.000	93	28.462.719	28.462.719	2.126.316
ΣΥΝΟΛΟ				1.357.700.000	96	32.710.883	31.127.843	2.303.928

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard.

Σημειώνεται ότι τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία αφορούν στο έτος 2023.

Στον κατωτέρω πίνακα, καταγράφεται η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας** (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Παρατηρούμε επίσης ότι η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων κατατάσσεται στην 12η θέση των Ελληνικών Περιφερειών και στην 212η θέση των Ευρωπαϊκών Περιφερειών.

NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα ⁷² Επίδοσης	Μεταβολή
EL62	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	55,8	212	Emerging Innovator +	14

Στον πίνακα 2 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κανονικοποιημένες βαθμολογίες για τους εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση των κανονικοποιημένων βαθμολογιών σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Δείκτης	Κανονικοποιημένη ⁷³ βαθμολογία	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ⁷⁴	ΕΕ ⁷⁵
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0.350	59	67
Δια βίου μάθηση	0,038	40	10
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,089	31	29
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,328	65	60
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,344	95	73
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,352	61	62
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,205	45	30
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,57	111	141

⁷² Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

⁷³ Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

⁷⁴ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

⁷⁵ Μέσος όρος ΕΕ: 100

Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,433	82	72
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	n/a	n/a	n/a
MME που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	0,788	79	141
MME που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	0,922	92	143
Καινοτόμες MME που συνεργάζονται με άλλες	0,222	29	46
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,181	38	46
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0	0	0
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,159	37	32
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,107	35	18
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.024	6	4
Απασχόληση σε καινοτόμες MME	0,712	85	124
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση	0,86	99	179
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία	0,623	142	104

Η Περιφέρεια της Ιονίων Νήσων θεωρείται «Emerging Innovator +» και η επίδοσή της στην καινοτομία έχει αυξηθεί κατά 14% μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Η επίδοση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων βρίσκεται σε καλό επίπεδο συγκριτικά με τον μ.ο. της Ελλάδας και της ΕΕ, όσον αφορά τις «Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις MME» και τις «Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση».

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Τα συμπεράσματα που αναφέρονται στο κεφάλαιο αυτό αφορούν (ενδεικτικά):

- την εφαρμογή της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (μέθοδος, συμμετοχές, αποτελέσματα),
- την έκδοση προσκλήσεων προς τους δυνάμει δικαιούχους, την υποβολή προτάσεων από τους τελευταίους και τις εντάξεις έργων,
- την υλοποίηση των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης (οικονομικό και φυσικό αντικείμενο),
- τα προβλήματα που εντοπίστηκαν σε όλο τον κύκλο ζωής των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης.

Αντίστοιχα οι προτάσεις θα επικεντρωθούν κυρίως:

- α) στην επίλυση των προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί, και
- β) στην αναβάθμιση των διαδικασιών ενεργοποίησης και υλοποίησης των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης.

Τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο αυτό θα αποτελέσουν τη βάση για την άντληση των κατάλληλων διδαγμάτων και την ανάδειξη καλών πρακτικών.

2^η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Αττικής (1/1/2024 - 31/12/2024)

Υπεύθυνος φορέας: Κέντρο Καινοτομίας Περιφέρειας Αττικής

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Το 2024, η Περιφέρεια Αττικής δραστηριοποιήθηκε έντονα σε έργα ενδυνάμωσης του οικοσυστήματος καινοτομίας της Περιφέρειας, σε δράσεις δικτύωσης με φορείς άλλων κρατών μελών, με ενεργό συμμετοχή σε ευρωπαϊκά έργα. Ενδεικτικές δράσεις αποτελούν

- Το έργο SKYLA (Smart Specialization Skills Ecosystems for the Twin Transition), που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Interreg Europe και στοχεύει στην υποστήριξη των δημοσίων αρχών να θέσουν τις μελλοντικές δεξιότητες στο επίκεντρο της δίδυμης μετάβασης για μια πιο έξυπνη και πιο ανθεκτική ανάπτυξη, ενισχύοντας και προσαρμόζοντας τον ρόλο της ΕΕΚ στα Περιφερειακά οικοσυστήματα καινοτομίας και τις Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Οι εταίροι του έργου SKYLA εστιάζουν στις προκλήσεις για τη (μελλοντική) απασχόληση στους περίπλοκους ή ανύπαρκτους δεσμούς μεταξύ των ΜμΕ και των παρόχων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) και στην ενίσχυση των ικανοτήτων των περιφερειακών οικοσυστημάτων να προνοούν απαιτήσεις δεξιοτήτων για την δίδυμη μετάβαση - πράσινη και ψηφιακή. Οκτώ ευρωπαϊκές Περιφέρειες και δέκα εταίροι από αυτές, με την υποστήριξη μιας ομάδας εμπειρογνομόνων στον τομέα της δια βίου μάθησης, συνεργάζονται στο έργο για την αντιμετώπιση των περιορισμών του ρόλου της ΕΕΚ στα οικοσυστήματα καινοτομίας.

- Η διοργάνωση του διαγωνισμού καινοτομίας «Innovationattica Hackathon 2024» από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Αττικής και το Κέντρο Καινοτομίας της Περιφέρειας Αττικής, σε συνεργασία με τους Ευρωπαϊκούς Κόμβους Ψηφιακής Καινοτομίας (EDIH) GRdigiGOV innoHUB και Smart Attica European Digital Innovation Hub.

Το Innovationattica Hackathon στόχευε στην ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών στις Θεματικές Περιοχές «Τουρισμός – Πολιτισμός», «Ψηφιακός Μετασχηματισμός - Ανοιχτή Καινοτομία» και «Περιβάλλον – Αειφορία & Μεταφορές», θέτοντας συγκεκριμένες προκλήσεις όπως προέκυψαν από προπαρασκευαστικά συμμετοχικά εργαστήρια, λαμβάνοντας υπόψη τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Αττικής και τις προτεραιότητες που ανέδειξε η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης. Δεκαπέντε έμπειροι μέντορες υποστήριξαν δεκαοκτώ ομάδες που μετείχαν στον διαγωνισμό και δούλεψαν πάνω σε καινοτόμες προτάσεις και λύσεις στις τρεις θεματικές περιοχές προκλήσεων που είχαν τεθεί.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης με κριτήρια τον βαθμό καινοτομίας, τη συνάφεια των λύσεων με τις προκλήσεις, την εφικτότητα και την αξία που φέρνουν στην αγορά και την κοινωνία απένειμε τρία βραβεία με χρηματικά έπαθλα στις ομάδες «OpenCouncil», «Angelfish», και «calt».

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Συνοπτική παρουσίαση των κύκλων ΔΕΑ στην Περιφέρεια Αττικής έτους 2024	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Αριθμός κύκλων διαβούλευσης ανά τομέα προτεραιότητας
Μεθοδολογία	Συνοπτική περιγραφή της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε για τη διενέργεια της ΔΕΑ στην Περιφέρεια: πλατφόρμες καινοτομίας, συμβουλευτικές ομάδες, θεματικές ομάδες εργασίας, εργαστήρια, διαβουλεύσεις κ.λπ.
Αποτελέσματα	Τομείς προτεραιότητας, βασικά χαρακτηριστικά των επιλογών που διαμορφώθηκαν
	Αναγκαίες Δεξιότητες
	Δυνατότητες Εξωστρέφειας
	Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	Αριθμός φορέων που συμμετείχαν (ανά φορέα της τετραπλής έλικας και ανά τομέα προτεραιότητας). Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<u>Ειδικός στόχος 1.1.</u> <u>Ειδικός στόχος 1.3</u> <u>Άλλος Ειδικός Στόχος</u> (π.χ. Ε.Σ. 4.1, 5.1, 5.2) Δείκτης Αποτελέσματος: Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν (π.χ. αδυναμία εξειδίκευσης σε Περιοχές Παρέμβασης και σε Προτεραιότητες, μικρή συμμετοχή των επιχειρήσεων κ.α.).
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων.
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία.	

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα Αττικής	Ε.Σ. 1.1	Ανάπτυξη καινοτομικών επιδεικτικών υπηρεσιών	Όλοι	840.000				
		Υποστήριξη για την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων επιχειρήσεων στον Πειραιά στον τομέα της γαλάζιας οικονομίας	Όλοι	381.538	1	496.000	441.440	
		Ανάπτυξη Υποδομών και Δομών σε κρίσιμες περιοχές και τομείς Ε&Κ σε συμφωνία με την Υλοποίηση της RIS3 της Περιφέρειας Αττικής	Όλοι	7.000.000	7	6.855.705	6.272.351	6.272.264
		Ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης και παρακολούθησης της περιφερειακής στρατηγικής RIS3 και προώθηση της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης	Όλοι	5.000.000	1	4.999.840	4.675.440	316.090
		Αναβάθμιση του εθνικού υπερυπολογιστή υψηλών επιδόσεων (Φάση Α)	Ψηφιακές Τεχνολογίες	3.600.000	1	2.404.360	2.404.360	

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
		Συνέργειες Έρευνας και Καινοτομίας στην Περιφέρεια Αττικής - Μεταφερόμενες πράξεις	Όλοι	16.200.000	48	16.117.871	16.117.871	3.056.669
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			33.021.538	58	30.873.776	29.911.462	9.645.023
	Ε.Σ. 1.3	Δράσεις προώθησης της επιχειρηματικότητας νεοφυών επιχειρήσεων	Όλοι	3.025.124	1	3.932.660	3.932.660	3.146.128
		Προώθηση της επιχειρηματικότητας μέσω της δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας στην Περιφέρεια Αττικής - μεταφερόμενες πράξεις	Όλοι	3.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			6.025.124	1	3.932.660	3.932.660	3.146.128
	Ε.Σ. 4.4	αττ035-Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας εργαζομένων στο νέο αναπτυξιακό πρότυπο της Περιφέρειας Αττική	Όλοι	6.000.000	4	5.933.120	3.182.183	884.349
	Ε.Σ. 5.1	PIR03-Εξυπνη πρόβλεψη, προσέλκυση, προγραμματισμός και βιώσιμη διαχείριση Αστικών, Τουριστικών και Πολιτιστικών Ροών στην Πόλη του Πειραιά	Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες	846.154	1	1.100.000	1.071.165	123.268
	Υποσύνολο Άλλων			6.846.154	5	7.033.120	4.253.348	1.007.617

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
	Σύνολο ΠεΠ			45.892.816	64	41.839.556	38.097.470	13.798.768
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια Αττικής)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	Όλοι	300.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			300.000.000				
	Ε.Σ. 1.3⁷⁶	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	Όλοι	300.000.000	188	38.736.638	38.736.638	
		Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	Όλοι	400.000.000	857	63.220.564	63.220.564	
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες	160.000.000				
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	Όλοι	190.000.000				
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.050.000.000	1.045	101.957.202	101.957.202	
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.4							
	Σύνολο Ανταγωνιστικότητα			1.350.000.000	1.045	101.957.202	101.957.202	
	ΣΥΝΟΛΟ			1.395.892.816	1.109	143.796.758	140.054.672	13.798.768

⁷⁶ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) αξιολογεί τις επιδόσεις καινοτομίας των Ευρωπαϊκών περιφερειών χρησιμοποιώντας 21 δείκτες από τους 32 του European Innovation Scoreboard. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2023, η οποία είναι και η πλέον πρόσφατη.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κανονικοποιημένες βαθμολογίες για τους εικοσιένα δείκτες του Regional Innovation Scoreboard και η σχετική επίδοση των κανονικοποιημένων βαθμολογιών σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ.

Τέλος, καταγράφεται η τιμή του **Περιφερειακού Δείκτη Καινοτομίας** (ΠΔΚ) της Περιφέρειας (Regional Innovation Index - RII) και η μεταβολή της μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Αττικής

Δείκτης	Κανονικοποιημένη ⁷⁷ βαθμολογία	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ⁷⁸	ΕΕ ⁷⁹
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	0,778	131	148
Δια βίου μάθηση	0,136	144	37
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	0,41	144	134
Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές	0,496	98	91
Άτομα με ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών	0,395	109	84
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	0,577	100	102
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	0,568	124	84
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	0,497	97	123
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	0,576	109	96
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	0,56	225	106
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	1000	100	179
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	1000	100	155
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	0,828	108	170
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	0,615	131	157
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	0,331	122	54
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	0,507	118	102
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	0,274	90	47
Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης	0.739	197	130
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ	0,831	100	145

⁷⁷ Η περιφέρεια της Ε.Ε. με την καλύτερη επίδοση σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο έχει κανονικοποιημένη βαθμολογία «1» ενώ η περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση -στο συγκεκριμένο κριτήριο- έχει βαθμό «0».

⁷⁸ Μέσος όρος Ελλάδας: 100

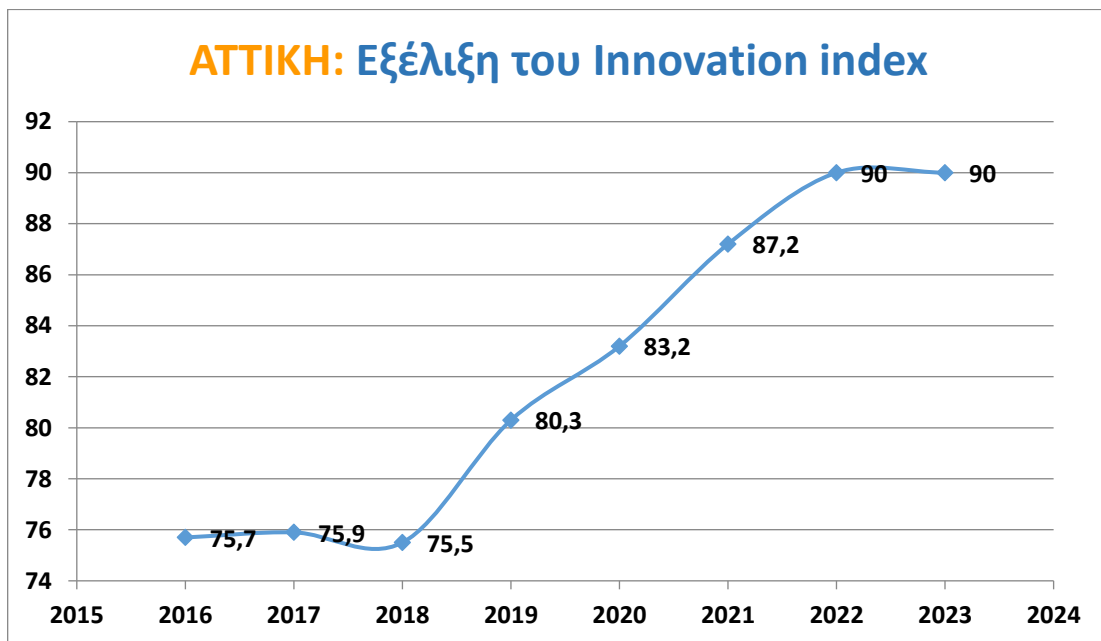
⁷⁹ Μέσος όρος ΕΕ: 100

Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση			0,886	102	184
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία			0,369	84	62
NUTS	Περιφέρεια	ΠΔΚ (RII)	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ⁸⁰	Μεταβολή
EL03	Περιφέρεια Αττικής	90	132	Moderate Innovator +	21,9

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Regional Innovation Scoreboard που ανακοίνωσε η ΕΕ τον Ιούλιο του 2023:

- η Αττική παραμένει στην κατηγορία «μέτριοι καινοτόμοι+» για ακόμη μια χρονιά,
- οι επιδόσεις καινοτομίας της Αττικής αυξήθηκαν κατά 21,9% μεταξύ των ετών 2016 και 2023 σε σύγκριση με την ΕΕ.
- η Αττική κατατάσσεται στη θέση 132 στον Πίνακα Καινοτομίας, σε σύνολο 241 Περιφερειών της Ευρώπης (συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου) ανεβαίνοντας 9 θέσεις από την προηγούμενη έκδοση (2021).
- Η Περιφέρεια Αττικής από το 2020 και μετά είναι η πιο καινοτόμα Περιφέρεια σε εθνικό επίπεδο.

Η πορεία της επίδοσης της Αττικής τα τελευταία χρόνια (2016-2023) σύμφωνα με το European Regional Innovation Scoreboard αποτυπώνεται στο παρακάτω γράφημα.

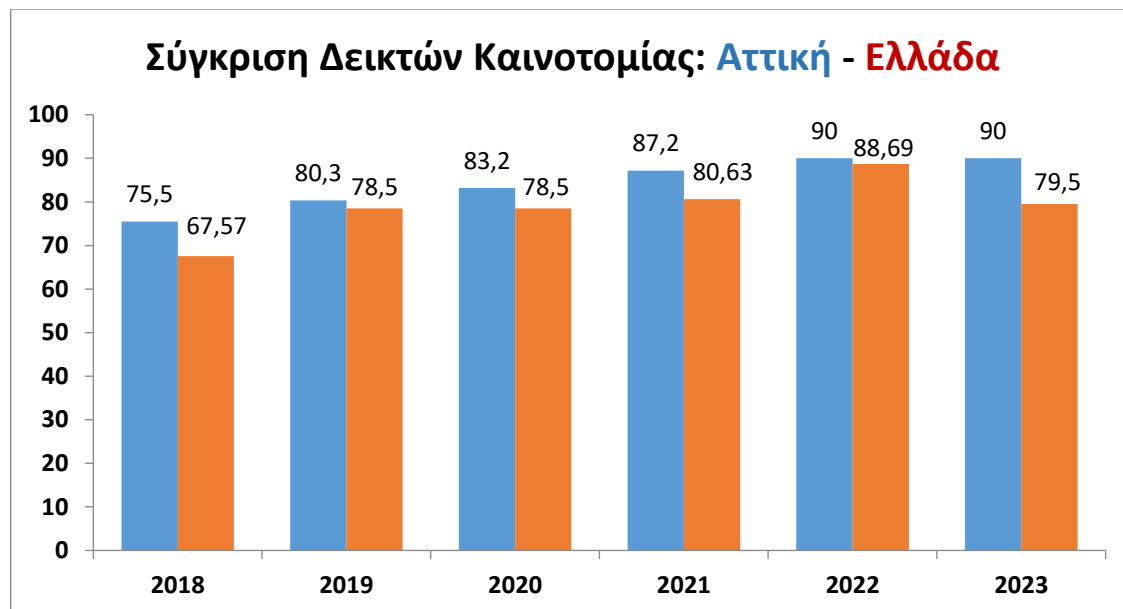

⁸⁰ Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- Innovation Leaders: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Strong Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- Moderate Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- Emerging Innovators: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

Επίσης η σημασία της Καινοτομίας στην Περιφέρεια Αττικής αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα, σύμφωνα με το οποίο η επίδοσή της Αττικής είναι σταθερά μεγαλύτερη από ότι της Ελλάδας.

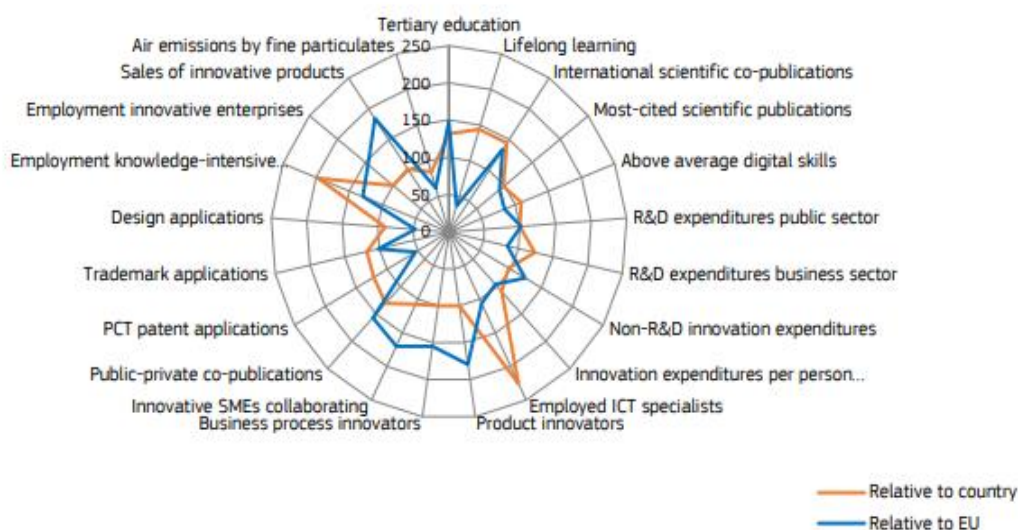
Χαρακτηριστικό είναι ότι οι επιδόσεις της χώρας υποχώρησαν το 2023 πάνω από 7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Σύγκριση Αττικής-Ελλάδας

Το παρακάτω γράφημα ραντάρ δείχνει:

- **Πορτοκαλί γραμμή:** οι επιδόσεις της Αττικής σε σύγκριση με την Ελλάδα, με δυνατότερο σημείο την απασχόληση ICT Specialists.
- **Μπλε γραμμή:** οι επιδόσεις της Αττικής σε σύγκριση με την ΕΕ, με δυνατότερο την ύπαρξη product innovators και πιο αδύναμο τη Δια Βίου Μάθηση.

Από τους ειδικούς δείκτες της Αττικής, ενδιαφέρον σε σχέση με το 2021 παρουσιάζει η εξέλιξη των παρακάτω:

- Αύξηση κατά 10% του αριθμού των επιστημονικών δημοσιεύσεων με τουλάχιστον έναν συν-συγγραφέα από το εξωτερικό.
- Αύξηση των δημοσίων δαπανών Ε&Α ως ποσοστού του περιφερειακού ΑΕΠ (από 0,6 σε 0,8%)
- Αύξηση των ιδιωτικών δαπανών Ε&Α ως ποσοστού του περιφερειακού ΑΕΠ (από 0,92 σε 1,07%)
- Αύξηση κατά 20% των ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομία προϊόντος ή διαδικασίας.
- Μείωση κατά 18% του ποσοστού του ενεργού πληθυσμού που ασχολείται με τη Δια Βίου Μάθηση.

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Τα συμπεράσματα που αναφέρονται στο κεφάλαιο αυτό αφορούν (ενδεικτικά):

- την εφαρμογή της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (μέθοδος, συμμετοχές, αποτελέσματα),
- την έκδοση προσκλήσεων προς τους δυνάμει δικαιούχους, την υποβολή προτάσεων από τους τελευταίους και τις εντάξεις έργων,
- την υλοποίηση των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης (οικονομικό και φυσικό αντικείμενο),
- τα προβλήματα που εντοπίστηκαν σε όλο τον κύκλο ζωής των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης.

Αντίστοιχα οι προτάσεις θα επικεντρωθούν κυρίως: α) στην επίλυση των προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί, β) στην αναβάθμιση των διαδικασιών ενεργοποίησης και υλοποίησης των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης.

Τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο αυτό θα αποτελέσουν τη βάση για την άντληση των κατάλληλων διδαγμάτων και την ανάδειξη καλών πρακτικών.